

Úřední věstník

Evropské unie

C 356

České vydání

Informace a oznámení

Svazek 56

5. prosince 2013

Oznámení č.	Obsah	Strana
I	<i>Usnesení, doporučení a stanoviska</i>	
	USNESENÍ	
	Výbor regionů	
	103. plenární zasedání ve dnech 7.–9. října 2013	
2013/C 356/01	Usnesení Výboru regionů 19. konference smluvních stran UNFCCC – Učinit pokroky v rámci mezinárodní agendy v oblasti změny klimatu	1
	STANOVISKA	
	Výbor regionů	
	103. plenární zasedání ve dnech 7.–9. října 2013	
2013/C 356/02	Stanovisko Výboru regionů Doporučení pro lepší vynakládání prostředků	3
2013/C 356/03	Stanovisko Výboru regionů Partnerství městských a venkovských oblastí a jejich správa	9
2013/C 356/04	Stanovisko Výboru regionů Návrh rozpočtu EU na rok 2014	15
2013/C 356/05	Stanovisko Výboru regionů Pohled místních a regionálních orgánů na plyn a ropu z břidlic a na horninami zadržený plyn a ropu (nekonvenční uhlovodíky)	23

CS

Cena:
7 EUR

(Pokračování na následující straně)

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2013/C 356/06	Stanovisko Výboru regionů Zelená kniha Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí	30
2013/C 356/07	Stanovisko Výboru regionů Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu	37
2013/C 356/08	Stanovisko Výboru regionů Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy	43
2013/C 356/09	Stanovisko Výboru regionů Kosmická průmyslová politika EU	49
2013/C 356/10	Stanovisko Výboru regionů CARS 2020: Akční plán pro konkurenceschopný a udržitelný automobilový průmysl v Evropě.....	55
2013/C 356/11	Stanovisko Výboru regionů Balíček opatření EU v oblasti sociálních investic	60
2013/C 356/12	Stanovisko Výboru regionů Akční plán podnikání 2020	68
2013/C 356/13	Stanovisko Výboru regionů Zelená kniha Dlouhodobé financování evropské ekonomiky	75
2013/C 356/14	Stanovisko Výboru regionů Udržitelný rozvoj venkovských oblastí	80
2013/C 356/15	Stanovisko Výboru regionů Posilování místních orgánů v partnerských zemích za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje	86

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

103. plenární zasedání ve dnech 7.–9. října 2013

2013/C 356/16	Stanovisko Výboru regionů Čtvrtý železniční balíček	92
2013/C 356/17	Stanovisko Výboru regionů Hlavní směry transevropských telekomunikačních sítí	116
2013/C 356/18	Stanovisko Výboru regionů Návrh směrnice o územním plánování námořních prostor a integrované správě pobřeží	124

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

103. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 7.–9. ŘÍJNA 2013

Usnesení Výboru regionů 19. konference smluvních stran UNFCCC – Učinit pokroky v rámci mezinárodní agendy v oblasti změny klimatu

(2013/C 356/01)

VÝBOR REGIONŮ

1. vyslovuje plnou podporu společnému postoji EU a vyzývá všechny strany účastníci se 19. konference smluvních stran UNFCCC, aby přijaly opatření nezbytná k dosažení mezinárodní právně závazné dohody o změně klimatu, jejímž cílem bude snížení globálního oteplování pod 2 stupně Celsia a která má být uzavřena do roku 2015 a provedena do roku 2020;

2. vyzývá vyjednavatele, aby si znovu uvědomili naléhavost této otázky a navrhli v nové dohodě ambicióznější cíle;

3. zdůrazňuje, že vlády členských států a EU budou schopny naplnit své cíle pouze za aktivního zapojení místních a regionálních orgánů, které jsou nejvíce postiženy dopadem změny klimatu a jsou z velké míry odpovědné za provádění politik. Proto také vyzdvihuje potřebu územně rozlišených údajů o dopadu změny klimatu a o strategiích pro přizpůsobení;

4. vyzývá k začlenění opatření v oblasti změny klimatu do všech odvětví a rozpočtů na všech úrovních správy a upozorňuje na to, že řada odvětví, jež vyžadují reformu, včetně energetiky, zemědělství, výstavby, územního plánování, odpadů a dopravy, spadají do oblasti působnosti místních a regionálních orgánů;

5. žádá proto mezinárodní orgány a delegaci EU, aby výrazně zapojili místní a regionální orgány do mezinárodních jednání o změně klimatu a souvisejících prováděcích procesů a aby uznaly úlohu zprostředkovatele, již při těchto jednáních mohou hrát;

6. vítá návrh generálního tajemníka OSN na uspořádání summitu světových lídrů o změně klimatu v září 2014. Domnívá se, že pro úspěšnost summitu je nezbytné, aby do něj byly zapojeny místní a regionální orgány;

7. upozorňuje na skutečnost, že koncentrace oxidu uhličitého v atmosféře nyní překračuje kritickou hodnotu 400 ppm. Je rovněž velmi znepokojen tzv. „gigatunovým rozdílem“ mezi tím, jaká opatření dojednali vyjednavatelé a jaká opatření musí být ještě uskutečněna, pokud se má globální oteplování udržet pod 2 stupni Celsia;

8. uznává, že v souvislosti s klimatickými modely a s plněním cílů snižování emisí panují nejasnosti, a proto se zasazuje o to, aby byl v rámci politiky přizpůsobování uplatněn preventivní přístup, jenž předjímá dopad teplotního zvýšení přesahujícího 2 stupně;

9. plně podporuje názor, že by dohoda OSN o změně klimatu, jejíž přijetí je očekáváno v roce 2015, měla pokrývat nejen otázku zmírňování změny klimatu, ale také přizpůsobování se změně klimatu, a podtrhuje, že je důležité, aby byla těmto dvěma otázkám přiznána stejná úroveň priority;

10. naléhavě vyzývá vyjednavatele, aby respektovali závazek ve výši 100 miliard USD vůči Zelenému klimatickému fondu a aby uvedli do praxe pojem „ztráty a škody“, jak bylo dojednáno na konferenci stran v Dauhá v roce 2012;

11. vítá a podporuje další pokrok v oblasti lesnictví, zejména co se týče aspektů metodiky Programu spolupráce OSN pro snižování emisí z odlesňování a znehodnocování lesů (REDD+). Konstatuje též, že možnosti financování v této oblasti by měly být odpovídajícím způsobem zvýšeny;

12. zdůrazňuje zásadní roli odvětví využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) pro zmírňování dopadu změny klimatu, avšak upozorňuje na to, že je nutné mít na zřeteli udržitelný rozvoj venkova a zajišťování potravin, zejména v rozvojových zemích;

13. opakuje, že pěstování odolnosti vůči změně klimatu, především v těch nejohroženějších regionech světa a mezi nejohroženějšími členy společnosti, má kritický význam, pokud má být dohoda spravedlivá;

14. žádá, aby bylo v budoucnosti snižování emisí a všechna další opatření zaměřená na zmírňování změny klimatu rozložena spravedlivě na celé mezinárodní společenství, přičemž musí být řádně zohledněny možnosti a výchozí pozice jednotlivých zemí a regionů;

15. v této souvislosti vyzývá také ke komplexní strukturální reformě systému EU pro obchodování s emisemi;

16. upozorňuje, že je naléhavě zapotřebí stimulovat synergie mezi opatřeními zaměřenými na přizpůsobování a opatřeními zaměřenými na zmírňování, a to prostřednictvím sdílení zkušeností a osvědčených postupů, podpory výzkumu a inovací a koordinace politik;

17. podtrhuje, že EU prokázala, že oddělit emise CO₂ od růstu HDP je možné. Znovu opakuje, že EU musí jít i nadále příkladem a plnit ambiciózní a závazné cíle, jako ty, jež si stanovila v oblastech emisí CO₂, obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti;

18. vyzdvihuje úsilí měst a regionů v celé Evropě, které přijaly místní či regionální strategie či iniciativy v oblasti změny klimatu a energetiky umožňující zvýšit ambice na

vnitrostátní úrovni – jako je program Evropské zelené město nebo Pakt starostů a primátorů, jehož signatáři se zavazují ke snížení emisí CO₂ o více než 20 % do roku 2020;

19. žádá, aby úsilí vynaložené městy a regiony bylo uznáno a zahrnuto mezi účetní mechanismy monitorování, vykazování a ověřování;

20. vyzývá k tomu, aby byly na celosvětové úrovni více sdíleny informace, a potvrzuje svůj závazek dle memoranda o porozumění, které podepsal s Programem OSN pro životní prostředí (UNEP) a jehož cílem je podporovat synergie mezi různými úrovněmi správy a zlepšovat provádění multilaterálních dohod v oblasti životního prostředí. V této souvislosti potvrzuje také závazek dle memoranda o porozumění podepsaného s Konferencí starostů USA a dle budoucí dohody se starosty z Číny;

21. vyzývá k tomu, aby budoucí strategie EU využily potenciál multilaterální decentralizované spolupráce se třetími zeměmi, a upozorňuje na specifické nástroje, které vypracoval za účelem usnadnění této spolupráce;

22. přeje si, aby kritéria týkající se klimatu byla plně zohledněna v jednotlivých finančních nástrojích EU, zejména v evropské rozvojové politice;

23. upozorňuje na skutečnost, že vlády nižší než celostátní úroveň a místní orgány získaly v rámci dohody z Cancúnu vyšší uznání, a opětovně vyzývá k uplatnění přístupu založeného na víceúrovňové správě v rámci celosvětové environmentální politiky. Vyzývá proto strany konference smluvních stran UNFCCC, aby se jednoznačně zavázaly, že zapojí vlády nižší než celostátní úroveň a místní orgány do provádění rozhodnutí této konference a budou jim poskytovat podporu, po vzoru rozhodnutí X/22 Úmluvy o biologické bezpečnosti;

24. pověřuje předsedu Výboru regionů, aby toto usnesení předložil předsedovi Evropského parlamentu, předsedovi Evropské rady, předsedovi Evropské komise, litevskému předsednictví EU a sekretariátu UNFCCC.

V Bruselu dne 9. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

103. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 7.–9. ŘÍJNA 2013

Stanovisko Výboru regionů Doporučení pro lepší vynakládání prostředků

(2013/C 356/02)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje význam místních a regionálních rozpočtů v rámci veřejných výdajů v Evropské unii. V tomto směru si přeje vyjádřit, že by bylo vhodné, aby se prostředky na politiku soudržnosti pojímaly jako investice, a nikoli jako pouhé výdaje veřejného charakteru;
- domnívá se, že k lepšímu vynakládání prostředků nestačí pouze zvýšit účelnost a účinnost přidělování finančních zdrojů, ale že je nezbytné mít na paměti územní rozdíly a překážky, které mohou znesnadnit růst v některých regionech, analyzovat jejich vliv na opatření a hledat způsob, jak omezit jejich důsledky pro účinek politiky soudržnosti;
- zdůrazňuje, že víceúrovňová správa a spolupráce mezi různými správními úrovněmi jsou zásadní pro lepší využití fondů, pokud chceme splnit cíle strategie Evropa 2020;
- opakuje, že předběžná podmíněnost by se měla omezit na oblasti, jež přímo souvisejí s prováděním politiky soudržnosti, a že je důležité vyhnout se přetížení politiky soudržnosti odpovědností, která jí nenáleží a která přispívá k nárůstu byrokracie;
- opakuje svůj rozhodný nesouhlas s makroekonomickou podmíněností v duchu postoje Evropského parlamentu;
- vyjadřuje politování nad skutečností, že Rada trvá na výkonnostní rezervě. Namísto toho opakuje svůj návrh na vytvoření rezervy pro zajištění flexibility, která by byla financována z automatického uvolnění prostředků;
- jako možné mechanismy pro zjednodušení řízení navrhuje sjednocení postupů a standardizaci dokumentů, používání společných informatických nástrojů, účinné zavedení jednotných správních míst, která zamezí správním formalitám mezi různými útvary téže administrativy.

Zpravodaj

Alberto NUÑEZ FEIJÓO (ES/ELS), předseda vlády autonomní oblasti Galicie

Odkaz**I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ****VÝBOR REGIONŮ****Úloha politiky soudržnosti a místních a regionálních rozpočtů**

1. zdůrazňuje dosavadní význam politiky soudržnosti v procesu konvergence regionů Evropské unie a připomíná i její úlohu do budoucna, neboť tato politika je stěžejní osou pro vytváření pracovních příležitostí, podporu hospodářského růstu a otázky sociální a územní soudržnosti, čímž přispívá k plnění cílů strategie Evropa 2020. Strukturální fondy totiž představují více než 60 % veřejných investic v 6 členských státech a mezi 30 % až 60 % veřejných investic v 7 členských státech;

2. zdůrazňuje význam místních a regionálních rozpočtů v rámci veřejných výdajů v Evropské unii, které představovaly 16,7 % HDP v roce 2011, přičemž soustřeďují 34 % veškerých veřejných výdajů Evropské unie; v těchto rozpočtech je třeba zdůraznit přímé investice, které jsou klíčovým prvkem pro rychlé hospodářské oživení. V tomto směru si přeje vyjádřit, že by bylo vhodné, aby se prostředky na politiku soudržnosti pojímaly jako investice, a nikoli jako pouhé výdaje veřejného charakteru;

Obecné prvky, které mohou přispět k lepšímu vynakládání prostředků

3. domnívá se, že k lepšímu vynakládání prostředků nestačí pouze zvýšit účelnost a účinnost přidělování finančních zdrojů, ale že je nezbytné mít na paměti územní rozdíly a překážky, které mohou znesnadnit růst v některých regionech, analyzovat jejich vliv na opatření a hledat způsob, jak omezit jejich důsledky pro účinek politiky soudržnosti;

4. doporučuje soustředit zdroje pocházející z evropského financování do oblastí, jež mají v každém územním celku výraznější strategický charakter, a zejména do oblastí poznatků, vzdělávání, výzkumu a inovací, které vytvoří pákový efekt na zbylou část hospodářství regionů;

5. domnívá se, že veřejné investice spadají pod společnou odpovědnost všech úrovní správy, a s uspokojením vítá návrh

doporučení k základním zásadám účinných veřejných investic, který předložila OECD⁽¹⁾; žádá, aby byly tyto zásady uplatňovány na úrovni Evropské unie a navrhuje pravidelné sledování jejich používání na základě srovnávacích tabulek pro víceúrovňovou správu vypracovaných Výborem regionů;

Koordinace zásahů

6. považuje za pozitivní ucelený přístup společného strategického rámce pro nové programové období, jenž spojuje všechny zdroje určené regionům navzdory zřejmé obtížnosti koordinovat tyto zásahy, neboť tematické cíle obsažené v návrzích nařízení o společných ustanoveních se liší od šesti priorit stanovených pro EZFRV a EMFF;

7. opakuje, že vzájemné propojení politiky soudržnosti se strategií Evropa 2020 a platnost celkových cílů zaměřených na posílení konkurenceschopnosti a zaměstnanost (udržitelný růst, zaměstnanost a blahobyt) jsou nadále zcela aktuální. V tomto směru je zásadní podnět, který vzešel od politiky soudržnosti směrem k V+V+i a poznatkům a jenž umožnil vypracovat inovativní projekty, zvýšit přidanou hodnotu Unie a zdůraznit význam koordinování programů a nástrojů pro financování politiky soudržnosti s politikami inovací a výzkumu;

8. připomíná, že je důležité sledovat výsledky dosažené uplatněním politiky soudržnosti, aby bylo možné měřit její účinek. Jakékoli opatření musí být kvantifikovatelné a mělo by být analyzováno dle kritérií výstupu, aby bylo možné vyhodnotit jeho přínos pro regionální a místní rozvoj. Přístup založený na cílech, a ne na požadavcích způsobilosti pak umožňuje regionům zvolit si nejlepší nástroje a opatření a upravit je svým potřebám;

⁽¹⁾ Viz: OECD Paper GOV/TDPC/(2013)3. Tyto zásady zahrnují mimo jiné: používání integrované strategie uprůšobené různým územím; přijetí účinných nástrojů koordinace mezi vnitrostátními a subnárodními orgány; koordinace mezi subnárodními vládami s cílem investovat na nejlhodnější úrovni; hodnocení *ex ante* týkající se dlouhodobých dopadů a rizik veřejných investic; zapojení zainteresovaných subjektů do všech fází investičního cyklu; mobilizace soukromých subjektů a finančních institucí pro diverzifikaci zdrojů financování a posílení kapacit, posílení kapacit pracovníků i institucí zapojených do veřejných investic; zaměření na výsledky a podporu vzdělávání; rozpracování fiskálního rámce uprůšobeného sledováním investičních cílů; požadavek na transparentní a řádné finanční řízení na všech úrovních správy; transparentnost a inteligentní využívání veřejných zakázek; podpora kvalitního a konzistentního právního rámce na všech úrovních správy.

Správa a decentralizace

9. zdůrazňuje, že víceúrovňová správa a spolupráce mezi různými správními úrovněmi jsou zásadní pro lepší využití fondů, pokud chceme splnit cíle strategie Evropa 2020. V tomto směru Výbor uvítal, že společný strategický rámec obsahuje mezi svými horizontálními zásadami víceúrovňovou správu a zásadu sdružování, a zavazuje se, že vypracuje komentář k předloze návrhu Komise na evropský kodex chování uvedený v čl. 5 odst. 3 nařízení o společných ustanoveních, s cílem stimulovat aktivní zapojení místních a regionálních orgánů, hospodářských a sociálních partnerů a organizací zastupujících občanskou společnost do všech fází programového období;

10. opakuje, že vyšší míra decentralizace úkolů plánování, programování a provádění je mnohem účinnější jak z hlediska nákladů, tak kvality služeb, neboť se nachází v blízkosti občanů. Taktéž to má silné výhody při určování potřeb a požadavků i při navrhování politik určených k posílení udržitelného a konkurenceschopného růstu, přičemž současně posiluje autonomii a místní demokracii;

11. domnívá se, že decentralizace prostřednictvím regionálních a místních institucí zaujímá klíčovou úlohu pro snížení stávajících hospodářských a sociálních rozdílů mezi evropskými regiony a přispívá tak ke zmírnění záporného účinku vylidňování venkova z chudých regionů do velkých městských center, jakož i emigrace z jednoho členského státu do jiného, která oslabuje pracovní trh. Poukazuje na to, že k lépe zacíleným a účinným investicím je nezbytné předběžné dlouhodobé a roční plánování a příprava investic v regionech. Přístup zdola nahoru má klíčový význam pro lepší plánování investičních programů a národních plánů rozvoje jednotlivých zemí;

12. připomíná, že přidaná hodnota výdajů v Evropské unii se odvíjí od konkrétních překážek, na které narážejí v každém regionu, a není tedy možné sestavit jednu společnou strategii, již by bylo možné obecně použít na všechny regiony, takže určitá pružnost normativního rámce pro programové období je nezbytná;

13. domnívá se, že k dosažení sledovaných cílů, nezávisle na rozdílech mezi regiony, je zapotřebí výrazné zapojení místních a regionálních orgánů do čerpání z fondů v období 2014–2020, a to od přípravy normativního rámce, jímž se musí řídit, až po provádění opatření;

14. doporučuje decentralizovat provozní řízení na regionální a místní úroveň, neboť to zvýší koordinovanost a doplňkovost mezi fondy a zaručí přístup zdola nahoru založený na potřebách a rysech každého území. Tato decentralizace navíc místním a regionálním celkům pověřeným provedením zásahů přiznává odpovědnost svěřovanou každému orgánu operačních programů;

Použití zásady subsidiarity

15. potvrzuje, že Lisabonská smlouva posílila zásadu subsidiarity, a opakuje, že je třeba zachovat pojetí politiky soudržnosti založené na subsidiaritě, aby se posílila úloha místních a regionálních celků ve všech životních etapách strukturálních opatření, a nadále toto pojetí rozvíjet;

16. je pro použití zásady subsidiarity spolu se zásadou proporcionality nejen za účelem zvýšení účinnosti; například je třeba zachovat současný decentralizovaný systém přípravy operačních programů, či jej dokonce posílit, aby byla podnícena regionální a místní autonomie při praktickém provádění evropské politiky soudržnosti; to vyústí v plánování, které bude lépe odpovídat potřebám a prioritám každého regionu;

17. domnívá se, že místní a regionální orgány musí zastávat co nejvyšší úroveň pravomocí v programech a zásadách, které se provádějí v každém regionu, aby bylo možné dosáhnout skutečně integrovaného místního přístupu. Regiony představují nejvhodnější partnery pro osoby odpovědné za finanční prostředky na úrovni Evropské unie a jsou schopny propojit evropské, národní, regionální a místní iniciativy;

Podmíněnost a politika soudržnosti

18. opakuje, že předběžná podmíněnost by se měla omezit na oblasti, jež přímo souvisejí s prováděním politiky soudržnosti, a že je důležité vyhnout se přetížení politiky soudržnosti odpovědností, která jí nenáleží a která přispívá k nárůstu byrokracie;

19. připomíná postoj VR k návrhu obecného nařízení na programové období politiky soudržnosti 2014–2020, kdy zdůraznil, že většina regionů a místních celků není odpovědná za plnění cílů správy ekonomických záležitostí, takže použití makroekonomické podmíněnosti na vnitrostátní úrovni by způsobilo, že by politika soudržnosti byla nespravedlivější a současně by se probudila nejistota ohledně financování budoucích nových projektů;

20. opakuje svůj rozhodný nesouhlas s makroekonomickou podmíněností v duchu postoje Evropského parlamentu;

Monitorovací mechanismy

21. podporuje diferencovaný přístup při používání ukazatelů kvalitativních a kvantitativních výsledků, které by měly být relevantní a vhodně zvolené a zacílené na výsledek projektů a dlouhodobé přínosy spíše než na teoretické předpoklady, ve snaze harmonizovat na celoevropské úrovni kritéria pro hodnocení výsledků zásahů fondů;

22. výslovně podporuje kulturu hodnocení, která umožňuje soustavné zlepšování kvality strategií a postupů, a doporučuje propagovat výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi vnitrostátními a regionálními orgány napříč Evropou. K dosažení tohoto cíle navrhuje dát k dispozici integrovanou databázi, která bude obsahovat osvědčené postupy a nejlepší techniky financované z některého z fondů společného strategického rámce;

Rezervy

23. vyjadřuje politování nad skutečností, že Rada trvá na výkonnostní rezervě. Namísto toho opakuje svůj návrh na vytvoření rezervy pro zajištění flexibility, která by byla financována z automatického uvolnění prostředků, aby subjekty odpovědné za jednotlivé politiky mohly orientovat strategii střednědobě a podpořit tak uskutečnění výdajů původně určených na jednotlivé operační programy;

Integrované územní investice

24. domnívá se, že možnost navrhovat a uplatňovat strategie prostřednictvím integrovaných územních investic, jež umožňují provádět průřezová opatření financovaná z jedné či více os či programů, přispěje k tomu, aby vybrané projekty měly větší skutečný dopad na území, v němž budou probíhat, a současně se fondům dodá vyšší přidaná hodnota tím, že bude posílena účinnost výdajů;

Řízení programů

25. souhlasí s nápadem kombinovat finanční nástroje a podpory jako vzájemně se doplňující nástroje, které přispívají k vyváženému regionálnímu rozvoji a inteligentnímu růstu; jejich náležitě kombinované využití musí být základním prvkem, o němž se budou opírat investiční politiky na období 2014–2020. V tomto směru se vyslovilo Centrum pro evropská politická studia (CEPS) ve své zprávě pro Evropský parlament, v níž uvádí, že inovační finanční nástroje nesmějí nahradit podpory a že jsou vhodné pouze pro projekty umožňující finanční návratnost;

26. domnívá se, že při provádění víceletých rámců se objevují prvky, které mohou narušit úvodní cíle a priority, a proto by – ačkoliv časté změny programu nejsou žádoucí – mělo být možné pružněji interně přerozdělit část zdrojů programů. V každém případě by zmíněné přerozdělení mělo respektovat cíle stanovené v úvodu, a to formou takových procentních částek, které výrazně neohroží jejich splnění a které současně umožní přizpůsobit je nové skutečnosti, v níž se daný region nachází;

Zjednodušení

27. je toho názoru, že navzdory zpřísnění podmínek uplatňování finanční kontroly a ustanovení o finanční kontrole nedošlo ke zjednodušení oznámeným v období 2007–2013, ba spíše naopak – došlo k neúměrným výdajům. Z toho důvodu opakuje, že je nezbytné provést skutečné zjednodušení administrativní zátěže a nejvíce se soustředit na řízení programů. Toto zjednodušení se musí týkat jak Komise, tak potenciálních příjemců a musí se slučovat s nezbytnými požadavky na ověřování a kontrolu jednání a dodržování záruk poskytnutých příjemcům;

28. je přesvědčen, že všechna opatření směřující ke zjednodušení přijatá na úrovni Evropské unie nebudou mít výrazný vliv na řízení programů, pokud je současně nebudou provázet zjednodušující opatření na celostátní, regionální a místní úrovni, v závislosti na pravomoci jednotlivých správ;

29. jako možné mechanismy pro zjednodušení řízení navrhuje sjednocení postupů a standardizaci dokumentů, používání společných informatických nástrojů, účinné zavedení jednotných správních míst, která zamezí správním formalitám mezi různými útvary téže administrativy;

30. doporučuje všeobecné využívání elektronické správy, které může znamenat zásadní prvek při používání zdrojů a ve vztazích mezi příjemci, skutečnými aktéry utváření bohatství, a orgány a řídicími subjekty nejrůznějších zásahů;

31. doporučuje jinou možnost v podobě standardních výdajů jako způsob schválení a odůvodnění výdajů, jež vyžaduje menší administrativní zátěž a který neohrožuje cíle, jež se těmito zásahy sledují;

32. opakuje, že lze omezit rovněž další byrokratické postupy, a to prostřednictvím zjednodušených zpráv a kontrol za účelem měření pokroku a ověření spolehlivosti postupů pro ověřování a zjednodušené kontroly a auditu programů;

33. připomíná užitečnost programů tvořených jedním fondem, které umožnily zjednodušit postupy pro schvalování a revizi ve srovnání s integrovanými programy, a poukazuje na výhody operačních programů založených na několika fondech. Ty totiž umožňují maximalizovat pozitivní účinek zásahu EU v regionech tím, že integrovaným způsobem využívají příležitosti vytvořených různými rozvojovými nástroji;

34. konstatuje, že potenciálním konfliktním místem z hlediska řízení fondů je provedení právních předpisů Unie do legislativy členských států, a proto žádá příslušné orgány, aby se co nepečlivěji věnovaly přípravě ustanovení, zejména těch, která mají horizontální dopad na programy, jako je tomu v případě subdodávek či dotací;

35. domnívá se, že úzký vztah politiky soudržnosti, evropských ustanovení v oblasti státní podpory a služeb všeobecného hospodářského zájmu si žádá, aby se jakákoli reforma obzvláště pečlivě věnovala slučitelnosti mechanismů financování a nezpůsobovala dodatečnou vyšší administrativní zátěž pro řízení programů;

36. opakuje, že by byl vhodný jasný rámec pro uplatňování pravidel státní podpory na finanční nástroje a partnerství veřejného a soukromého sektoru, který by zamezil zastavení či pozdržení při provádění projektů;

37. navrhuje využít zjednodušení, které zavedla Komise, když omezila počet kritérií způsobilosti při určitých druhích zásahů. Za tím účelem vyzývá, aby byly do postupů pro výběr projektů začleněny ukazatele, jež by umožnily vyhodnotit účinek investice i míru vyzrálosti projektů; zdroje by se tak přidělovaly účinněji a byly by upřednostňovány ty projekty, jejichž přidaná hodnota je vyšší a jejichž dopad na ekonomiku lze předem odhadnout. Pro úspěšné investice v dlouhodobé perspektivě je nezbytné posílit správní kapacity místních orgánů v oblasti zadávání veřejných zakázek, technického dohledu a řízení aktiv po uskutečnění investic, a to obzvláště v případech, kde z nich tyto orgány mají užitek jako koneční příjemci;

Alternativy financování

38. doporučuje, aby odpovědné orgány využily možnosti získat soukromé spolufinancování projektů jako doplňující příležitosti politiky soudržnosti v kontextu stále omezenějších veřejných zdrojů, což této politice bezpochyby přinese přidanou hodnotu; v tomto smyslu mohou být modely partnerství veřejného a soukromého sektoru nástrojem, který by se měl v novém programovém období dále rozvíjet. Soukromé spolufinancování projektů hospodářského rozvoje navíc přispěje

k zajištění relevance těchto opatření, angažovanosti podniků a jejich převzetí odpovědnosti za zahájené iniciativy;

39. upozorňuje na významnou úlohu, jakou může v tomto prostředí zastávat EIB, a připomíná další možnosti, jež se nabízejí, jako „rámcové úvěry“ a „úvěry na strukturální programy“;

40. uvádí, že je třeba zvážit, jak bylo řečeno v předchozích stanoviscích, možnost vydávat projektové dluhopisy na financování rozsáhlých projektů, jejichž finanční návratnost je střednědobá;

Finanční nástroje

41. uznává, že v současnosti existují potíže s fungováním finančních nástrojů, zejména konstatuje obavy a specifické potřeby měst a městských oblastí, pokud jde o rozvoj nástroje Jessica; je to důsledek napětí mezi řídicími orgány programů a městskými úřady. Proto opakuje, že je nutné, aby se při provádění politiky soudržnosti usnadnilo v náležitých oblastech využívání úvěrových nástrojů, a to pro jejich pákový efekt a podporu účinnosti zásahů; rovněž vyžaduje menší úsilí pro regionální a místní rozpočty. Doporučuje, aby se při tom zohlednilo zapojení rozvojových bank, vedle dalších subjektů;

Retroaktivita ustanovení

42. odmítá praxi, kdy se zavádějí retroaktivní ustanovení, a domnívá se, že by se tomu mělo v budoucnu zamezit, neboť to ztěžuje řízení a zvyšuje právní nejistotu; trvá na tom, aby se prostudovalo použití zásady proporcionality, díky níž by se požadavky na kontrolu přizpůsobily rozměru projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů;

Proporcionalita v oblasti kontroly

43. domnívá se, že uzavřením „smluv o důvěře“ mezi Evropskou komisí a regiony lze předejít zdvojení auditních postupů, čímž by se použila zásada proporcionality;

44. domnívá se, že je nutné zaujmout diferencovaný přístup k tvorbě pravidel na unijní úrovni týkajících se mechanismů řízení a kontroly projektů financovaných z více fondů či multi-programů tak, aby se předešlo administrativním duplicitám, které by mohly odrazovat od jejich využívání; zejména pokud jde o určení jednoho odpovědného správního místa, celkové výkaznictví a integrované audity. V této souvislosti uvádí, že by si přál vypracovat komentář k prováděcím pokynům k novým projektům financovaným z více fondů;

45. konstatuje, že příslušné řídicí orgány projektů musí být vysoce citlivé na poskytování dodatečných zdrojů, které Evropská unie dává k dispozici regionům, a proto doporučuje, aby své organizace upravily tak, aby byla zajištěna dostatečná a náležitá organizační struktura pro optimální využití těchto zdrojů.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Partnerství městských a venkovských oblastí a jejich správa

(2013/C 356/03)

VÝBOR REGIONŮ

- uznává, že existují překážky legislativní a administrativní nebo fiskální a finanční povahy, jež narušují utváření partnerství městských a venkovských oblastí a jejich dynamické fungování. Proto je důležité, aby byly tyto překážky určeny a odstraněny, a tak byl zajištěn právní rámec příznivý pro rozvíjení partnerství;
- doporučuje řídicím orgánům na úrovni členských států využívat nové nástroje územního rozvoje, které EU nabízí v rámci evropské politiky regionálního rozvoje a rozvoje venkova: integrované územní investice, komunitně vedený místní rozvoj, celkové granty a strategii financování z více zdrojů;
- zdůrazňuje, že co se týče způsobilosti pro čerpání z fondů, je třeba uznávat funkční oblasti a zároveň integrovat zdroje financování dostupné v rámci regionální politiky a společné zemědělské politiky EU;
- domnívá se, že je nezbytné zlepšit sběr údajů z funkčních oblastí. Díky němu bude možné vytvořit průkazné databáze pro lepší územní plánování založené na informacích, které pomůže obhájit proporcionalitu zásahů;
- klade důraz na přeshraniční aspekty partnerství městských a venkovských oblastí a na způsob, jak jsou využívány či nevyžívány finanční nástroje navržené Komisí k podpoře potenciálu hospodářského rozvoje přeshraničních spojení měst a venkova;
- zdůrazňuje nutnost zapojení soukromého sektoru a sektoru sociální ekonomiky, jejichž přínos je více než pozitivní z hlediska kritérií výkonnosti, podnikatelských a inovačních kapacit, valorizace příležitostí a mobilizace společnosti, ale který hlavně umožňuje přilákat kapitál a vytvářet partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Zpravodaj

Romeo STAVARACHE (RO/ALDE), starosta města Bacău

Odkaz**I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ****VÝBOR REGIONŮ*****Připomínky k partnerství městských a venkovských oblastí***

1. Mezi městskými a venkovskými oblastmi existují kromě vazeb demografické a hospodářské povahy také sítě infrastruktury pro přístup k veřejným službám. Rozhodovací orgány na všech úrovních správy by měly věnovat zvláštní pozornost vzájemným vazbám mezi městským a venkovským prostředím, které vznikají v souvislosti s přepravou zboží, dojížděním za prací, vzdělávacími službami, zdravím, hospodařením s vodou a odpady, hospodářskými transakcemi, přístupem k přírodním zdrojům a také s kulturou a rekreační činností. Způsob jejich řízení má vliv na hospodářský a sociální rozvoj funkčních oblastí, a tím tedy i na kvalitu životních podmínek osob, které v nich žijí.

2. Chybějící koordinace vztahů mezi městskými a venkovskými oblastmi často vede k chybnému rozvoji jak měst, tak jejich okolí. Uvědomovat si tyto vztahy vzájemné závislosti a dobře jim rozumět může být prvním krokem k řešení potíží, s nimiž se městské a venkovské oblasti potýkají. Na obou stranách je třeba podporovat ohled na existenci funkčního propojení a závislosti.

3. Pro vytvoření nejlepších modelů správy městských a venkovských oblastí je nutné nejprve těmto vzájemným vazbám porozumět a poté určit výzvy, kterým musí čelit jak městské, tak i venkovské oblasti. Hlavně se nesmí hledat univerzální řešení.

4. Rozvoj partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi musí hledat odpověď na výzvy, jako je například demografický pokles, především v odlehlých oblastech, udržitelný rozvoj, zachování krajiny, neomezený přístup k přírodním a kulturním zdrojům, veřejným službám a spotřebnímu zboží, rozrůstání městských oblastí na úkor venkovských oblastí, hospodářská recese, konkurenceschopnost regionů, struktura sítí v rámci regionu, efektivnost veřejných politik a využití možností externího financování.

5. Tato různorodost výzev se odráží také v cílech, jež jsou pro partnerství městských a venkovských oblastí stanovovány: hospodářský rozvoj, integrované společné plánování, využití efektů součinnosti, posílení regionální konkurenceschopnosti, úspory z rozsahu díky poskytování služeb v partnerství, pobídky pro všechna území, společné činnosti na obranu zájmů a strategická spolupráce při zajištění přístupu k veřejnému nebo soukromému financování, atd.

6. Funkční oblasti městského a venkovského typu lze vymezit na základě vazeb hospodářské, sociální a environmentální povahy, jež existují na úrovni území. Definování těchto oblastí je velmi důležité z toho důvodu, že tradiční koncepce, na níž spočívají rozvojové politiky měst a obcí, je omezena správními hranicemi a neodpovídá sociálně ekonomické realitě.

7. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) obecně definuje funkční region takto: funkční region je zeměpisný prostor, v němž – ačkoli jeho hranice většinou neodpovídají správnímu členění obcí – lze pozorovat vzájemné specifické územní (funkční) závislosti, jež by mohly vyžadovat určitou formu správy.

8. Pro partnerství městských a venkovských oblastí je typické flexibilní geometrické uspořádání. Tato flexibilita vyplývá z 1) cíle partnerství, které může být zaměřeno na jednu nebo více oblastí, 2) důvodu jeho existence – řízení projektu nebo integrovaná správa funkční oblasti a 3) zvolený model správy, tedy typ shora dolů či zdola nahoru.

9. Ze zkušeností vyplývá, že jak přístupy, tak i problémy se v jednotlivých regionech a zemích liší. V některých případech správní orgány členského státu poskytly partnerství městských a venkovských oblastí institucionální rámec, zatímco v jiných zůstává tento rámec flexibilní, kterážto různorodost je pro EU skutečnou výhodou, neboť nabízí možnosti ke zkoumání a inovaci a zároveň k inspiraci z různých modelů a postupů.

10. Bez ohledu na kontext je pro úspěch spolupráce rozhodujícím společným faktorem dialog a důvěra mezi partnery a také uznání a zohlednění společných potřeb příslušné oblasti.

11. Nedostatek důvěry mezi partnery, jenž se může projevat jak v horizontálních vazbách mezi partnery místní úrovně, tak ve vertikálních vazbách mezi různými příslušnými úrovněmi veřejné správy, může mít škodlivé účinky a celkově zpomalovat proces spolupráce. Všechny příslušné rozhodující orgány musí vynakládat trvalé politické úsilí k vytvoření ovzduší důvěry a hledat řešení komplexních problémů v oblastech společného zájmu.

Výzvy na úrovni Evropské unie

12. Z makroekonomických analýz uskutečněných na základě statistických údajů z období před krizí vyplývá, že v Evropské unii se v posledních letech rozdíly v rozvoji mezi jednotlivými členskými státy snížily, avšak na regionální úrovni se prohloubily. Proto je důležité nalézt co nejlepší řešení pro snížení těchto

rozdílů mezi regiony, zlepšit kvalitu života v regionech, které zaostávají v hospodářském rozvoji, a rozvíjet odvětví průmyslu, služeb a ekologické zemědělství.

13. Územní plánování spadá často do výlučné pravomoci územních správních jednotek, a nikoli do pravomoci funkční oblasti, a nezohledňuje vzájemnou závislost mezi městskými a venkovskými regiony. Tato situace může mít negativní vliv na územní soudržnost a omezovat možnosti vytváření součinnosti na místní úrovni, které posilují sociálně ekonomický rozvoj.

14. V zájmu účinnosti by integrovaný přístup v rozvojových politikách neměl končit přesně na správní hranici oddělující městský a venkovský prostor. Měl by být zohledněn funkční rozměr. Oblasti ležící v okolí měst, tzv. příměstské regiony, přispívají k udržitelnému hospodářskému rozvoji, dodávají energii, environmentální a kulturní zdroje, čímž zkvalitňují životní podmínky. K uznávaným faktům nicméně patří, že města jsou středisky veřejných služeb, obchodu, zdraví, vyššího vzdělávání, dopravy, inovací a zaměstnání.

15. Často se stává, že správní hranice určené na úrovni měst a obcí se neshodují s regionální hospodářskou situací. Jelikož se funkční regiony mimo to vyznačují neustálou dynamikou, musí být územní politiky přizpůsobitelné a dostatečně pružné. Pro příklad uveďme nejčastěji se vyskytující faktor vzájemné závislosti mezi městskými a venkovskými oblastmi, tedy dojíždění pracovníků mezi bydlištěm a místem pracovní činnosti. Je dobře známo, že optimální doba dojíždění by neměla přesáhnout jednu hodinu: je-li delší, má to na dostupnost pracovního místa negativní vliv.

16. Integrovaný přístup k partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi může vytvořit nové možnosti a dodat impulz hospodářskému rozvoji. Udržitelný hospodářský růst podporující začlenění na regionální úrovni závisí ve značné míře na důkladném využití potenciálu spolupráce mezi městskými a venkovskými oblastmi.

17. Vycházíme-li ze zásady, že sousedící městské a venkovské oblasti by spíše než o konkurenci měly usilovat o komplementaritu, lze konstatovat, že harmonizace zásahů veřejných orgánů představuje skutečnou výzvu. Pouze tímto způsobem totiž městské a venkovské oblasti mohou nalézt výhodná řešení, a vyhnout se tak případným střetům zájmů.

18. Partnerství městských a venkovských oblastí vyžadují dlouhodobý přístup pro vypracování strategií a programů a zejména pro rozvoj správních struktur. Výhody uvažování v dlouhodobé perspektivě spočívají především v důslednosti a získání konkrétních výsledků. Partnerství mohou přispět k vyřešení skutečných problémů díky tomu, že nabídnou odpovědi na místní potřeby městských a venkovských oblastí, a k příslušnému zavedení společných praktických řešení. Je povinností regionálních a místních orgánů trvat na dlouhodobém stanovení priorit strategického přístupu k plánování a provádění

víceletého rozpočtu EU za účelem odstranění nedostatků vytvářených regulačními opatřeními procesní povahy.

19. Z případových studií zkoumajících povahu partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi vyplývá, že úspěch těchto partnerství nezávisí pouze na veřejném působení vyšších úrovní, kupříkladu na legislativních opatřeních nebo mechanismech financování, ať už vnitrostátních nebo evropských. Opatření tohoto druhu však mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit vývoj těchto partnerství, jejich přitažlivost, udržitelnost, účinnost a schopnost dosahovat stanovených cílů. Existují také situace, kdy by vytvoření partnerství a jejich správa znamenalo náklady, které partneři nemohou spravedlivě nést. V takových případech je pro zajištění soudržnosti partnerství nutné počítat s finanční podporou nebo s technickou pomocí. Z hlediska EU je zásadní otázkou určit, jaká intervenční opatření jsou pro rozvoj a podporu partnerství nejvhodnější, aniž by se však vytvořila závislost na finančních příspěvcích a aniž by byla zakládána partnerství čistě pro formu, která neslouží veřejnému zájmu společnosti.

20. Víceúrovňová správa prováděná v rámci partnerství městských a venkovských oblastí předpokládá účast všech úrovní veřejné správy a příslušných institucionálních partnerů. Často se stává, že orgány pověřené řízením nástrojů politiky v oblasti měst a venkova na vnitrostátní nebo evropské úrovni nezohledňují vzájemné závislosti mezi městskými a venkovskými oblastmi, či související výzvy nebo potenciální rizika a výhody.

21. Pro příhraniční regiony vznikla v tomto ohledu nová dynamika zejména při postupném otevírání hranic uvnitř EU. Podpora přeshraničních partnerství městských a venkovských oblastí skýtá značný potenciál vývoje, při jehož využití hraje významnou roli zejména Evropská unie.

Pohled regionálních a místních orgánů

22. Přidaná hodnota partnerství městských a venkovských oblastí spočívá v tom, že zvyšují účinnost zásahů veřejných orgánů, vnášejí více důslednosti do využívání fondů, podporují integrovaná řešení společných problémů a především podněcují solidaritu na územní úrovni.

23. Činnost místních orgánů v městských a venkovských oblastech se musí zaměřit na zapojení místních komunit do plánovaných a prováděných prací. Účinnost realizovaných opatření závisí na jejich aktivní účasti.

24. Má-li účinnost zásahů zásadní význam pro řešení problémů, častých změn a výzev zeměpisné povahy, s nimiž jsou regiony konfrontovány, připomeňme také, že ke konsolidaci správy bývá často zapotřebí mnohem více času. Proto je nezbytné, aby příslušné strany, zejména městská složka, dokázaly projevit altruismus a čelit předsudkům, podporovaly rovné zacházení s partnery navzdory nesourodým administrativním nebo hospodářským podmínkám, přijaly pevné závazky, vynaložily politické úsilí na vybudování kapacit a prokázaly určitou přizpůsobivost v pružném přístupu.

25. Existují překážky legislativní a administrativní nebo fiskální a finanční povahy, jež narušují utváření partnerství městských a venkovských oblastí a jejich dynamické fungování. Proto je důležité, aby byly tyto překážky určeny a odstraněny, a tak byl zajištěn právní rámec příznivý pro rozvíjení partnerství.

26. Vzájemná závislost v oblasti poskytování veřejných služeb, udržitelného rozvoje a hospodářských perspektiv, jež partnerství mezi městy a venkovem nabízejí, jsou pro městské i venkovské partnery dobrým motivačním podnětem a podněcují je ke společné činnosti.

27. Výhody získané prostřednictvím partnerství bude třeba monitorovat a změřit. Konkrétní výhody lze hodnotit snáze, než ty nekonkrétní, jež se těžko posuzují, přestože jsou stejně tak důležité. V případě zásahů vedených zvenčí orgány, jež partnerství financují, se navíc nutnost vyčíslení výhod ještě podtrhuje, i když partneři již vyjadřují jistou míru spokojenosti s dosaženým pokrokem.

Politická doporučení Výboru regionů

VÝBOR REGIONŮ

28. znovu potvrzuje svou podporu přípravné iniciativě RURBAN navržené Evropským parlamentem, která se v současnosti realizuje a položí základy nových opatření, jejichž cílem bude na úrovni Unie podporovat integrovaný územní rozvoj a partnerství městských a venkovských oblastí;

29. oceňuje pokrok dosažený na úrovni členských států při provádění Územní agendy 2020 a politických dokumentů přijatých ministry zodpovědnými za politiku soudržnosti: Lipské charty o udržitelných evropských městech, deklarace z Marseille o referenčním rámci evropského udržitelného města a prohlášení z Toleda o úloze integrovaného městského rozvoje jako nástroje pro dosažení cílů strategie Evropa 2020;

30. připomíná doporučení Evropského parlamentu o řádné správě s ohledem na regionální politiku EU: postupy podpory a kontroly ze strany Evropské komise a žádá, aby tato doporučení byla uskutečněna v rámci nového cyklu programování 2014–2020 ⁽¹⁾;

31. trvá na nutnosti usnadnit výměnu osvědčených postupů a poznatků v oblasti partnerství a správy mezi městskými a venkovskými oblastmi ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Zpráva EP (2009/2231(INI)): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0280+0+DOC+XML+V0//CS>

⁽²⁾ Doporučení Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) – rozsáhlá studie o partnerství městských a venkovských oblastí, uskutečněná federálním institutem pro výzkum stavebnictví, městských otázek a územního rozvoje (Institut fédéral de recherche sur la construction, les questions urbaines et le développement spatial) nazvaná Partnerství pro rozvoj městských a venkovských oblastí: zjištěné údaje (Partenariat pour le développement urbain-rural durable: données établies), zpráva Eurocities nazvaná Spolupráce měst přesahující správní hranice: praktické zkušenosti (Towns – cooperating beyond administrative limits: practical experience), zpráva Rady evropských obcí a regionů o partnerství městských a venkovských oblastí pro integrovaný územní rozvoj.

32. uznává význam harmonizace evropských právních předpisů v oblasti soudržnosti a politik pro rozvoj venkova, která byla oznámena v novém společném nařízení týkajícím se fondů a dává místním orgánům větší flexibilitu při přípravě víceoborových integrovaných územních projektů, konkrétněji v návrzích o integrovaných územních investicích a komunitně vedeném místním rozvoji;

33. doporučuje řídicím orgánům na úrovni členských států využívat nové nástroje územního rozvoje, které EU nabízí v rámci evropské politiky regionálního rozvoje a rozvoje venkova: integrované územní investice, komunitně vedený místní rozvoj, celkové granty a strategii financování z více zdrojů;

34. doporučuje podporovat integrovaný územní přístup v novém cyklu programování tím, že do něj budou začleněny dohody o partnerství a jasně uveden územní rozvoj zásahů a podpůrných opatření, zejména těch určených partnerstvím městských a venkovských oblastí na úrovni funkčních oblastí;

35. zdůrazňuje, že regionální a místní orgány připravují své investiční programy na základě tematických cílů strategie Evropa 2020, nicméně co do rozsahu zeměpisného pokrytí mohou vymezit příslušné funkční oblasti. Co se týče kritérií způsobilosti pro čerpání z fondů, tyto funkční oblasti je třeba uznávat a zároveň integrovat zdroje financování dostupné v rámci regionální politiky a společné zemědělské politiky EU;

36. podporuje názor, že partnerství městských a venkovských oblastí nejsou nástrojem k přerozdělení hospodářského potenciálu v dané oblasti, ani prostředkem k dosažení přerozdělení finančních zdrojů v dané funkční oblasti. Jejich účelem je řádné využívání existujících možností a navázání kontaktu mezi různými stranami ve snaze o podporu místního rozvoje;

37. domnívá se, že riziko institucionální roztržitosti, jež v rámci partnerství městských a venkovských oblastí existuje, musí být lépe kvantitativně vyjádřeno: možné střety zájmů mezi partnery a související hospodářský rozměr, nebezpečí plynoucí z možných reforem k posílení hospodářské účinnosti a souběžného hledání stability pro uznání legitimacy těchto zásahů, finanční zranitelnost a proveditelnost, možný nesoulad mezi potřebami financování a existujícími možnostmi, nebezpečí nedostatečného zapojení příslušných partnerů a soukromých partnerů do tohoto postupu, atd.;

38. domnívá se, že výhody tohoto partnerství musí být lépe propagovány a uznány na evropské úrovni. Všechny úrovně státní správy, včetně unijní úrovně, by měly podporovat posílení institucionálních kapacit místních orgánů veřejné správy při organizování veřejných služeb, rozvoj a využívání stávajících kapacit a zvýšení produktivity, racionalizaci prostředků a lepší přístup k přírodním zdrojům. Příklady výzev v oblasti spolupráce mezi městy a venkovem jsou lepší zviditelnění funkčních regionů, zmírnění negativních následků konkurence mezi sousedními správními jednotkami (zejména co se týče fiskální oblasti), vyšší úspory z rozsahu u investic, hospodářská životaschopnost, přístup ke službám, uplatnění nevyužívaných zdrojů, zlepšení znalostí na místní úrovni díky výměně informací, změna tendence k živelnému městskému rozvoji atd.;

39. doporučuje podpořit přeshraniční funkční regiony a partnerství městských a venkovských oblastí, jež mohou sloužit jako referenční prvky pro realizaci víceletých rozvojových programů financovaných ze strukturálních fondů a evropských investičních fondů;

40. připomíná, že evropské programy musí být pružné, aby se dokázaly přizpůsobit skutečným podmínkám, v nichž funkční oblasti fungují, a umožnily rozvoj mechanismů, jež městským a venkovským oblastem pomáhají a pobízejí je k vstřícnější spolupráci a k šíření účinnějších politických řešení;

41. domnívá se, že je nezbytné zlepšit sběr údajů z funkčních oblastí. Díky němu bude možné vytvořit průkazné databáze pro lepší územní plánování založené na informacích, které pomůže obhájit proporcionalitu zásahů, jinými slovy nutnost, aby se plánování odehrávalo tam, kde problémy nebo změny skutečně vznikají. V zájmu aktivnějšího využívání průkazných informací o tom, jak partnerství funguje či nefunguje, je navíc nutné mít k dispozici praktické příklady dokládající přidanou hodnotu a výhody partnerství pro udržitelný hospodářský rozvoj⁽³⁾. Zásadní význam zde bude mít pro politické činitele a realizátory projektů analýza Evropské pozorovací sítě pro územní plánování;

42. je přesvědčen, že pro posouzení kvality partnerství městských a venkovských oblastí má zásadní význam lepší pochopení konkrétních i abstraktních výhod z nich vyplývajících. Tento přístup prokáže evropskou přidanou hodnotu těchto partnerství pro realizaci cílů strategie Evropa 2020. Bylo by rovněž vhodné vytvořit společné ukazatele umožňující tyto přínosy vyčíslit a pobízet místní orgány, aby je využívaly.

⁽³⁾ V této souvislosti lze poukázat na evropskou síť PURPLE, v jejímž rámci spolupracují příměstské regiony z různých členských států EU na problematice životaschopnosti venkova v okolí městských oblastí.

V dlouhodobém horizontu by partnerství mohla být předmětem srovnávacího vyhodnocení, zejména v případech, kdy se jedná o programy financované z evropských fondů;

43. vybízí místní a regionální orgány k přípravě inovativních modelů správy městských a venkovských oblastí za účelem optimalizace účinků spolupráce mezi městy a venkovem a také získaných výsledků;

44. navrhuje, aby se partnerství venkovských a městských oblastí stalo jedním z prioritních témat programu URBACT a inovačních opatření ve snaze získat zkušenosti a postupy v oblasti partnerství městských a venkovských oblastí EU a šířit inovativní modely správy;

45. považuje za nutné posílit spolupráci, především přeshraniční, a finanční podporu z evropských programů poskytovanou ke spolufinancování transakčních nákladů partnerství, jež mohou být značné (kupříkladu administrativní náklady a náklady na lidské zdroje). Tyto náklady, včetně aspektu nákladové efektivity, by v zájmu zajištění životaschopnosti partnerství měly být posouzeny;

46. domnívá se, že partnerství může být efektivní pouze tehdy, pokud mezi zúčastněné strany zahrne soukromý sektor, sektor sociální ekonomiky a nevládní sektor a získá podporu občanů;

47. klade důraz na přeshraniční aspekty partnerství městských a venkovských oblastí a na způsob, jak jsou využívány či nevyužívány finanční nástroje navržené Komisí k podpoře potenciálu hospodářského rozvoje přeshraničních spojení měst a venkova;

48. zdůrazňuje význam dialogu s občany, který je v oblasti správy městských a venkovských oblastí nezbytný, má-li být dosaženo konsenzu ve věci společné vize a cílů a posílení důvěry;

49. má za to, že je zapotřebí přijmout opatření k zamezení živelného městského rozvoje, jenž má nežádoucí dopad na udržitelný rozvoj a ovlivňuje zakrytí půdy, čímž se vytváří náchylnost k záplavám, zhoršují se opatření na prevenci rizik nebo zajištění zásobování vodou a kvality ovzduší, ale i dopad na mobilitu, například přetěžování dopravy, dodatečné náklady na infrastrukturu a územní plánování obecně. Problémy tohoto druhu lze řešit, jestliže městské a venkovské prostředí spolupracují v partnerství;

50. zdůrazňuje nutnost zapojení soukromého sektoru a sektoru sociální ekonomiky, jejichž přínos je více než pozitivní z hlediska kritérií výkonnosti, podnikatelských a inovačních kapacit, valorizace příležitostí a mobilizace společnosti, ale které hlavně umožňují přilákat kapitál a vytvářet partnerství veřejného a soukromého sektoru;

51. připomíná hlavní zásady pro úspěch partnerství: vytvoření ovzduší důvěry, společný přezkum stávajících možností, úvahy před realizací konkrétních projektů, volba možností přínosných jak pro městské, tak i pro venkovské oblasti, získání finančních zdrojů a zajištění důslednosti a dlouhodobé životaschopnosti partnerství.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Návrh rozpočtu EU na rok 2014

(2013/C 356/04)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že proces sestavování ročního rozpočtu EU má pro místní a regionální orgány politický a strategický charakter, a navrhuje, aby byl o budoucích ročních rozpočtech formálně konzultován;
- vítá úsilí Evropské komise o poskytnutí informací o tom, kdo dostává finanční prostředky EU, má však za to, že veřejně dostupné informace jsou nedostatečné a příliš útržkovité, než aby podávaly přesný celkový obraz o evropských finančních prostředcích čerpaných a spravovaných místními a regionálními orgány;
- zdůrazňuje, že bude pozorně sledovat, zda pomalý začátek programování a pomalá absorpce nebudou mít negativní dopad na přezkum víceletého finančního rámce v polovině období plánovaného na rok 2016;
- konstatuje, že přibližně jedna třetina celkových RAL (70,7 miliardy EUR) bude splacena v roce 2014, avšak souhlasí s obavami, které Komise vyjádřila s ohledem na rozpočtové roky 2015 a 2016;
- považuje zpoždění plateb za nepřijatelné a naléhavě žádá, aby byl 60denní termín splatnosti pro programy v rámci sdíleného řízení závazný a aby za jeho nedodržení existoval právní či peněžitý trest;
- lituje, že v politickém představení priorit rozpočtu EU na rok 2014 chybí zmínka o evropském semestru;
- navrhuje, aby plné upřednostnění iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí v letech 2014–2015 doprovázela náležitá opatření (např. budování kapacit) pro rychlé provádění;
- požaduje další upřednostňování v období 2014–2015 prostředků na závazky až do výše 200 milionů EUR pro program Horizont 2020, 150 milionů EUR pro Erasmus a 50 milionů EUR pro program COSME;
- vítá, že se předpokládá přesun 351,9 milionu EUR z prvního do druhého pilíře společné zemědělské politiky, a opakuje svůj rozhodný nesouhlas s přesuny v opačném směru;
- navrhuje, aby se dodatečná flexibilita „celkového rozpětí pro růst a zaměstnanost“ použila pro okruh 1b.

Zpravodaj

pan Luc VAN DEN BRANDE (BE/ELS), předseda styčného úřadu Vlámsko-Evropa

Odkazy

Evropská komise, Odhady Evropské komise pro rozpočtový rok 2014 (Přípravy návrhu rozpočtu na rok 2014),

SEC(2013) 370, červen 2013

Rada Evropské unie, Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020,

11655/13, 27. června 2013

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

1. poukazuje na to, že poprvé připravuje stanovisko k ročnímu rozpočtovému procesu EU, aby odráželo postoje místních a regionálních orgánů k těm položkám rozpočtu, jichž jsou hlavními příjemci a do nichž jsou přímo zapojeny;

2. zdůrazňuje, že proces sestavování ročního rozpočtu EU má pro místní a regionální orgány politický a strategický charakter, a navrhuje, aby byl o budoucích ročních rozpočtech formálně konzultován Komisí, Radou nebo Parlamentem tak, aby mohl zaujmout stanovisko předtím, než Evropská komise návrh rozpočtu zveřejní, a pokud možno předtím, než Rada návrh rozpočtu postoupí Parlamentu;

3. klade důraz na to, že se toto stanovisko nezabývá správními výdaji souvisejícími s okruhem 5;

4. v tomto stanovisku se zaměřuje na položky rozpočtu, které zejména zajímají Výbor regionů a místní a regionální orgány, mezi něž patří strukturální fondy, Horizont 2020, COSME, Fond soudržnosti a další společně řízené programy, jako je EMFF, EZFRV a LIFE+;

Evropský rozpočet a místní a regionální orgány

5. konstatuje, že evropský rozpočet má pro místní a regionální orgány zvláštní důležitost, protože přímo řídí některé programy EU spadající pod společné řízení, a proto se jich přímo týká výše prostředků na závazky a platby v těchto oblastech, zejména s ohledem na prodloužení v platbách vyplývající z nahromadění nevyřízených žádostí o platbu v předchozích letech, jež přímo ovlivňuje veřejné finance mnoha místních a regionálních orgánů v celé EU;

6. dále konstatuje, že mnoho místních a regionálních orgánů, které jsou příjemci evropských fondů, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Fond soudržnosti, Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF), je na těchto fondech při dosahování cílů svých politik do značné míry závislých;

7. rád by také připomněl, že rozpočet EU představuje pouze malou část (okolo 2 %) celkových veřejných výdajů v Evropské unii a sám o sobě nepostačuje k tomu, aby zajistil 1,8 bilionu EUR přímých investic zaměřených na budoucnost, které vyžaduje strategie Evropa 2020. Výbor regionů se proto domnívá, že další zapojení místních a regionálních orgánů do nového evropského rámce pro správu ekonomických záležitostí je zásadní, a zdůrazňuje význam účasti místních a regionálních orgánů v souvislosti s dohodami o partnerství;

8. zdůrazňuje, že investice z evropského rozpočtu mají multiplikační a pákový efekt prostřednictvím spolufinancování ze strany veřejného i soukromého sektoru na místní, regionální a celostátní úrovni. Veřejné investice v mnoha členských státech jsou značně závislé na strukturálních fondech, které ve 13 zemích představují více než 30 % a v 6 členských státech dokonce více než 60 % veřejných investic;

9. konstatuje, že neexistuje jasná představa o podílu regionů a místních samospráv, ačkoli se předpokládá, že velkou část rozpočtu EU čerpají celostátní, regionální a místní orgány, veřejné orgány, nevládní organizace, neziskové organizace, soukromé organizace, podniky, vysoké školy a vzdělávací instituce, jednotlivci atd. a že celkem jedna třetina veřejných výdajů a dvě třetiny veřejných investic proběhnou na regionální a místní úrovni;

10. je přesvědčen, že místní a regionální orgány mají rozhodující a nezastupitelnou úlohu, pokud jde o provádění cílů evropských politik. Místní a regionální orgány se přímo či nepřímo podílejí například na:

- programech zaměstnanosti pro nezaměstnané, přistěhovalce, ženy atd.,
- programech na podporu zaměstnanosti mládeže,
- sociálním začlenění zranitelných skupin ve společnosti,
- boji proti diskriminaci na pracovišti,
- mezikulturním dialogu a šíření kultury,
- sociálním začlenění a účasti mladých lidí,
- podpoře zapojení lidí s postižením do společnosti,
- podpoře audiovizuálního odvětví,
- ochraně životního prostředí a biologické rozmanitosti,
- provádění sedmého rámcového programu EU pro výzkum a technologický rozvoj,
- programech pro modernizaci a diverzifikaci hospodářské struktury a pro tvorbu pracovních míst v odvětvích, jako je IKT, cestovní ruch, energetika, zdravotnictví, životní prostředí, výzkum atd.,
- podpoře inovace a znalostí,
- přístupu k dopravě a telekomunikacím,
- podpoře energetické účinnosti a veřejné dopravy,
- energii z obnovitelných zdrojů,
- přeshraniční a nadnárodní spolupráci a spolupráci mezi regiony,
- řešení specifických problémů měst, odlehlých oblastí atd.,
- budování evropských dopravních sítí,
- programech pro boj se změnou klimatu,

— zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství,

— zlepšení kvality života ve venkovských oblastech,

— diverzifikaci venkovského hospodářství,

— udržitelný rozvoj rybolovných oblastí atd.;

11. usuzuje, že regiony a místní orgány jsou přímo či nepřímo zapojeny do řízení nebo čerpání více než 75 % rozpočtu EU ⁽¹⁾;

12. vítá úsilí Evropské komise o poskytnutí informací o tom, kdo dostává finanční prostředky EU, a to buď přímo Evropskou komisí nebo prostřednictvím celostátních a regionálních orgánů s cílem zvýšit odpovědnost pomocí transparentnosti. Má však za to, že veřejně dostupné informace jsou nedostatečné a příliš útržkovité, než aby podávaly přesný celkový obraz o evropských finančních prostředcích čerpaných a spravovaných místními a regionálními orgány;

13. lituje, že chybí statistické údaje, aby mohl Výbor regionů vykonávat svoji poradní úlohu, a požaduje, aby Evropská komise od roku 2014 poskytla:

— konsolidované údaje o výši obdržených finančních prostředků a zbývajících závazků (RAL ⁽²⁾) podle rozpočtových položek a druhu příjemce, zejména u veřejných orgánů na nižší než celostátní úrovni;

— rozpis nevyřízených žádostí o platbu nejen podle země, ale také podle kategorie příjemce (celostátní orgány vs. místní a regionální veřejné orgány);

— výši finančních prostředků vybraných celostátními / místními a regionálními orgány na spolufinancování projektů EU v rámci sdíleného řízení;

14. žádá Evropskou komisi, Evropský parlament a Evropskou radu, aby zefektivnily a sladily způsoby předkládání změn k návrhu rozpočtu, aby se usnadnil proces demokratické kontroly;

⁽¹⁾ Tento výpočet vychází ze závazků v počátečním rozpočtu na rok 2013 a týká se těchto hlavních rozpočtových bodů: Evropského sociálního fondu, podpory zemědělství, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, transevropské dopravní sítě, programu LIFE+, výzkumných programů, Evropského rybářského fondu, Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti, nástroje předvstupní pomoci, programu pro celoživotní učení, kultury, programu „Mládež v akci“, programu MEDIA 2007, Evropského nástroje sousedství a partnerství.

⁽²⁾ RAL = „reste à liquider“ – francouzský výraz znamenající nevyřízené žádosti o platbu. Každoroční rozdíl mezi výší závazků a souvisejících plateb představuje dodatečné RAL pro daný rok.

15. zdůrazňuje v této souvislosti, že účinnost evropské politiky závisí na řádném uplatňování zásady víceúrovňové správy, jež je považována za obecnou zásadu pro správu strukturálních fondů⁽³⁾ a jež znamená, že všechny úrovně státní správy, každá dle svých pravomocí, účinně spolupracují na dosažení cílů této politiky. Místní a regionální orgány nelze považovat za stejné příjemce, jako jsou nevládní organizace, soukromé organizace, podniky, vzdělávací instituce atd.;

16. podporuje iniciativu Komise doplnit nařízení o společných ustanoveních o Evropský kodex chování pro partnerství (dále jen „kodex chování“), který konkretizuje a rozšiřuje partnerství během přípravy, provádění a vyhodnocování programů a fondů společného strategického rámce. Domnívá se, že toto partnerství je nejlepší zárukou účinného využití zdrojů a sladění s potřebami regionu či místního společenství, a lituje, že Rada kodex chování nezahrnula do jednací osnovy, ačkoli je důležitým nástrojem řízení pro programové období 2014–2020;

17. vyzývá Komisi, aby jasně informovala o způsobu včasného a strukturovaného zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy dohod o partnerství a operačních programů na období 2014–2020;

18. znovu opakuje, že je nezbytné snížit administrativní zátěž místních a regionálních orgánů, a naléhá na Komisi, Radu a Parlament, aby to vzaly v úvahu a vypracovaly nová pravidla, která se jich týkají;

19. připomíná svůj požadavek, aby návrhy Evropské komise vzaly v makroekonomickém účetnictví Evropské unie a členských států v úvahu kvalitu veřejných výdajů. Tyto návrhy by se měly zejména zabývat otázkou oddělení běžných výdajů a investic ve výpočtu schodku rozpočtu, aby se předešlo tomu, že investice s dlouhodobými čistými zisky budou započítány jako negativní;

20. vítá úsilí Evropské komise sledovat veřejné výdaje související s oblastí klimatu;

⁽³⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (SEC(2011) 1141 final) (SEC(2011) 1142 final).

Víceletý finanční rámec a místní a regionální orgány

21. vítá, že dne 27. června 2013 byla mezi Parlamentem, předsednictvím Rady a Komisí dosažena politická dohoda o víceletém finančním rámci na období 2014–2020;

22. je znepokojen, že Komise nemá patřičnou strategii pro řízení rizik, pokud jde o to, do jaké míry by politika soudržnosti mohla fungovat na základě ročních rozpočtů v případě chybějícího víceletého finančního rámce;

23. je zvláště znepokojen, že celková výše příštího víceletého finančního rámce, jak o ní rozhodla Evropská rada, nemusí být dostatečná, aby uspokojila ambice EU vyjádřené ve strategii Evropa 2020 a v Paktu pro růst a zaměstnanost;

24. lituje, že strop víceletého finančního rámce pro prostředky na závazky (960 miliard EUR) je o 34 miliard EUR nižší než v období 2007–2013 a to ve chvíli, kdy Evropa potřebuje nezbytné prostředky na koordinované zotavení ze současné krize, a že tento strop je o 80 miliard EUR nižší než původní návrh Komise;

25. podporuje názor EP, že nařízení o víceletém finančním rámci nemůže být z právního hlediska přijato, dokud nedojde k politické dohodě na příslušných právních základech;

26. lituje, že nebylo dosaženo žádného podstatného pokroku v reformě systému vlastních zdrojů jako způsobu, jak snížit přímé příspěvky členských států do rozpočtu EU; vyzývá proto Radu, Komisi a Evropský parlament, aby neprodleně rozhodly o mandátu a složení pracovní skupiny pro vlastní zdroje, jak se uvádí v dohodě ze dne 27. června, s cílem dodržet lhůtu pro první hodnocení v roce 2014. Pracovní skupina by měla být svolána současně s formálním přijetím nařízení o víceletém finančním rámci;

27. vítá dosažení dohody o posílené pružnosti s cílem plně využít příslušné stropy víceletého finančního rámce a umožnit automatické převedení nevyužitých prostředků z jednoho rozpočtového roku do následujícího a o povinném přezkumu a následné revizi víceletého finančního rámce do konce roku 2016;

28. opakuje svůj jednoznačný a zásadní nesouhlas s makroekonomickou podmíněností v jakékoli podobě a nepovažuje možnost jejího rozšíření na všechny rozpočtové položky, jak to některé členské státy požadují, za užitečnou, protože by mohla výrazně penalizovat regionální a místní orgány, které nenesou odpovědnost za nesplnění těchto požadavků příslušným členským státem. Lituje, že makroekonomická podmíněnost je stále uvedena v článku 6 návrhu nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020;

29. znovu opakuje, že odmítá výkonnostní rezervu, protože by mohla povzbuzovat rozvoj neambiciózních projektů a odrážet od inovací. Lituje, že se o ní zmiňovalo politické představení návrhu rozpočtu na rok 2014;

30. podporuje názor EP, že souhlas s nařízením o víceletém finančním rámci nemůže být udělen, pokud není „úplně zaručeno“, že nevyřízené žádosti o platbu za rok 2013 budou zcela pokryty, a že by proto Rada měla nejen přijmout formální rozhodnutí ve věci návrhu opravného rozpočtu 2/2013 (ve výši 7,3 miliardy EUR), ale také dodržet svůj politický závazek a přijmout neprodleně další opravný rozpočet (ve výši 3,9 miliardy EUR, aby se dosáhlo požadovaných 11,2 miliardy EUR ⁽⁴⁾), a vítá v této souvislosti, že se Komise rozhodla založit svůj návrh rozpočtu na rok 2014 na předpokladu, že tyto dva opravné rozpočty na rok 2013 budou přijaty;

31. zdůrazňuje, že bude pozorně sledovat, zda pomalý začátek programování a pomalá absorpce nebudou mít negativní dopad na přezkum víceletého finančního rámce v polovině období plánovaného na rok 2016;

Strukturální deficit rozpočtu EU

32. je znepokojen, že víceletý finanční rámec na období 2014–2020 zavádí do evropského rozpočtu dodatečný strukturální deficit ve výši 52 miliard EUR. Místní a regionální orgány,

⁽⁴⁾ Evropská komise uvedla v souvislosti s neprovedenými platbami na konci roku 2012 rozporuplnou částku 16,2 miliardy EUR, avšak nyní se drží této nové částky pro rok 2013. Částka 11,2 miliardy EUR se týká všech položek rozpočtu EU, z nichž položka 1b (politika soudržnosti) představuje 9 miliard EUR.

které jsou velmi závislé na evropských fondech, pokud jde o jejich investice, to považují za velmi nebezpečný trend, neboť Komise nebude schopna včas dostát vytvořeným závazkům kvůli chybějícím prostředkům na platby. Výbor konstatuje, že vytvoření tohoto strukturálního deficitu v evropském rozpočtu je v rozporu s ustanoveními Smlouvy (články 310 a 323 SFEU);

33. je velice překvapen, že se na konci roku 2013 i za předpokladu, že budou přijaty oba opravné rozpočty na rok 2013, jež navyšují částku na platby v roce 2013 o celkem 11,2 miliardy EUR, v novém finančním období stále očekávají neuhrazené závazky (RAL) ve výši přibližně 225 miliard EUR ⁽⁵⁾ z programů na období 2007–2013, což představuje asi 25 % celkového stropu na platby ve víceletém finančním rámci na období 2014–2020 (908,4 miliardy EUR) a 1,6násobek ročního rozpočtu EU;

34. konstatuje, že tato výše RAL je v rozporu s politickým cílem zahájit nové programové období s čistým štítem, který při jednáních vyjádřil EP, a varuje, že na konci roku 2020 bude výše RAL přibližně 277 miliard EUR ⁽⁶⁾ a že tento schodek, tj. strukturální deficit, se bude s každým dalším víceletým finančním rámcem zvyšovat;

35. poukazuje na to, že dvě oblasti, jež nejvíce přispívají k celkové výši RAL, jsou politika soudržnosti (dvě třetiny) a rozvoj venkova, a doporučuje nalézt řešení, jak předejít nárůstu RAL v průběhu let;

36. podporuje žádost Evropského parlamentu Evropské komisi, aby „každý měsíc předkládala ... zprávy o vývoji stavu žádostí členských států o platby ze strukturálních fondů, z Fondu soudržnosti, z fondu na rozvoj venkova a z rybářského fondu (v rozpisu podle jednotlivých členských států a fondů)“;

⁽⁵⁾ Evropská komise, Odhady Evropské komise pro rozpočtový rok 2014 (Přípravy návrhu rozpočtu na rok 2014), SEC(2013) 370, červen 2013, příloha III – Přehled žádostí o platbu, s. 86.

⁽⁶⁾ 277 miliard EUR (schodek = celkové prostředky na závazky – celkové prostředky na platby v roce 2014 + RAL z období 2007–2013 a předchozích období, jejichž splatnost se očekává v období 2014–2020).

37. konstatuje, že přibližně jedna třetina celkových RAL (70,7 miliardy EUR) bude splacena v roce 2014, avšak souhlasí s obavami, které Komise vyjádřila s ohledem na rozpočtové roky 2015 a 2016, a že zatímco rok 2014 má ještě jakožto první rok nového víceletého finančního rámce manévrovací prostor v případě prostředků na platby, protože spuštění nových programů (zejména v rámci sdíleného řízení) bude nějakou dobu trvat, bude se tato flexibilita rok od roku zmenšovat;

38. podtrhuje v této souvislosti kladný dopad dohody o víceletém finančním rámci⁽⁷⁾ na možnosti flexibility v rámci víceletého finančního rámce a tzv. „celkové rozpětí pro platby“⁽⁸⁾;

39. vyjadřuje své znepokojení, že Komise na rok 2014 nepředjímá žádné rozpětí, protože výše plateb je stanovena na 136,1 miliardy EUR, což znamená, že Komise nebude mít žádné rozpětí navíc pro rok 2015 a že hrozí opětovné navyšování strukturálního deficitu s rozbíháním nových programů na období 2014–2020 a zbývajících nevyřízenými platbami z období 2007–2013 (+/– 155 miliard EUR);

40. upozorňuje na důsledky nového pravidla $n+3$ pro rušení závazků v oblasti politiky soudržnosti, pokud jde o nárůst RAL v příštích letech. Výbor regionů v této souvislosti doporučuje, aby platby nesplacených pohledávek z let 2007–2013 měly v období 2014–2016 přednost (70 miliard EUR každý rok po dobu tří let), protože žádosti o platbu za nové programové období se nejspíše začnou hromadit v letech 2017–2018 (2014 + 3 roky, počítáme-li se zpožděním při zahajování programů v roce 2014 kvůli pozdní dohodě o víceletém finančním rámci);

41. považuje zpoždování plateb za nepřijatelné a naléhavě žádá, aby byl 60denní termín splatnosti pro programy v rámci sdíleného řízení závazný a aby za jeho nedodržení existoval právní či peněžitý trest a aby se s již existujícím penále (úrokem) platným pro centrálně řízené programy (např. projekty související se 7. rámcovým programem nebo programem Horizont 2020) mohlo počítat i pro jiné fondy v případě nedodržení termínu. Pro místní a regionální orgány čekající na úhrady to je zvláště důležitá otázka, Výbor regionů proto očekává, že řešení tohoto problému bude nalezeno při příští revizi finančního nařízení EU;

42. lituje, že se během roku plnění rozpočtu množí opravné rozpočty vyplývající z nereálně nízkých odhadů potřeb prostředků na platby zavedených Radou, Komisí a Parlamentem. V roce 2013 již bylo předloženo pět návrhů opravného rozpočtu, zatímco v roce 2010 jich bylo deset;

43. naléhavě žádá Komisi, Parlament a Radu o předložení strukturálního řešení s cílem urovnat strukturální deficit rozpočtu EU, aby vyčleněné příjmy místních a regionálních orgánů nebyly nadále ohrožovány schodkem evropských prostředků na platby;

Návrh rozpočtu EU na rok 2014: strategické priority pro místní a regionální orgány

Strategie Evropa 2020

44. znovu potvrzuje, že veřejné investice územně správních celků se obvykle koncentrují do určitého počtu klíčových prioritních sektorů, jež mají zásadní význam pro úspěšnost strategie Evropa 2020; opakuje svoji výzvu, aby byla přiznána vyšší politická priorita dosažení lepší součinnosti mezi rozpočty EU, členských států, regionů a místních orgánů s důrazem na naplnění dohodnutých priorit EU;

45. vítá iniciativu Komise sledovat veškeré veřejné výdaje určené na financování strategie Evropa 2020, je však překvapen, že jako základ slouží sedm stěžejních iniciativ místo pěti hlavních cílů (v oblasti zaměstnanosti, inovací, vzdělávání, sociálního začleňování a klimatu/energetiky);

46. lituje, že chybí jakákoli zmínka o 11 tematických cílech nařízení o společných ustanoveních, na něž se mají zaměřovat evropské strukturální a investiční fondy⁽⁹⁾ a jež mají být v souladu se společným strategickým rámcem navrženým Evropskou komisí dne 14. března 2012;

⁽⁷⁾ Návrh nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2014–2020, 27. června 2013, článek 3a.

⁽⁸⁾ „Celkové rozpětí pro platby“ upřesňuje, že počínaje rokem 2015 Komise každoročně upraví směrem nahoru strop plateb o částku, která se rovná rozdílu mezi provedenými platbami a platebním stropem víceletého finančního rámce z roku $n-1$ (např. roku 2014).

⁽⁹⁾ Lambert van Nistelrooij a Constanze Angela Krehl – Návrh zprávy k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních (...) přijatý ve Výboru EP dne 10. července, článek 9: Tematické cíle: 1. posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, 2. zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií, 3. zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství a odvětví rybářství a akvakultury, 4. podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích, 5. podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik, 6. zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů, 7. odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách a zaplnění stávajících mezer, 8. podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil, 9. podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci, 10. investice do vzdělávání, školení a odborné přípravy k získání dovedností a celoživotního učení, 11. posilování institucionální kapacity orgánů veřejné správy a zúčastněných stran a účinné veřejné správy.

47. opakuje svoji výzvu k flexibilitě respektující územní specifika regionů a měst;

48. lituje, že v politickém představení priorit rozpočtu EU na rok 2014 chybí zmínka o evropském semestru. Lituje dále, že Komise opomenula výzvu EP, aby poskytla věcné a konkrétní údaje o tom, jak její návrh rozpočtu EU může skutečně sehrát roli spouštěcího, katalytického, synergického a doplňkového mechanismu pro investice na místní, regionální a celostátní úrovni s cílem realizovat priority dohodnuté v rámci evropského semestru ⁽¹⁰⁾, a naléhavě proto žádá, aby byly na základě zásady víceúrovňové správy do evropského semestru zapojeny regiony, zejména regiony s legislativní pravomocí;

Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí

49. podporuje iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí a žádá, aby byla součástí budoucích dohod o partnerství, a zdůrazňuje, že regiony a místní orgány musí být plně zaangażovány do plnění jakékoli iniciativy na podporu zaměstnanosti vzhledem k tomu, že jsou nejlépe uzpůsobeny k posouzení místních trhů práce a programů vytvořených na míru mladým lidem, a také vzhledem k tomu, že mnoho regionů má v této oblasti plnou pravomoc;

50. lituje, že iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí je vytvářena souběžně s ostatními fondy, místo aby k řešení problematiky využívala rámec ESF, čímž se zvyšuje administrativní zátěž pro příjemce;

51. konstatuje, že Komise navrhla plné upřednostnění (ve výši 6 miliard EUR) ⁽¹¹⁾ této iniciativy v letech 2014–2015, a navrhuje, aby toto plné upřednostnění doprovázela náležitá opatření (např. budování kapacit) pro rychlé provádění vzhledem k nemožnosti přijmout návrh nařízení o společných ustanoveních a nařízení o ESF před nařízením o víceletém finančním rámci, tj. ke konci roku 2013, což vede ke zpoždění provádění, a vzhledem k širším nejasnostem, pokud jde o to, jak budou tuto iniciativu provádět členské státy / regiony v praxi,

⁽¹⁰⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2013 o obecných pokynech pro přípravu rozpočtu na rok 2014 – oddíl III – Komise, odstavec 22.

⁽¹¹⁾ Tedy upřednostnění jak 2,143 miliardy EUR konkrétního doplňkového přidělení odsouhlaseného v dohodě mezi EP a Radou o víceletém finančním rámci ze dne 27. června 2013 (článek 9f), tak 3 miliard EUR vyčleněných z rozpočtu ESF.

a o rychlost její absorpce; žádá dále, aby byl změněn článek 9f nařízení o víceletém finančním rámci tak, aby neobsahoval explicitní omezení nové rozpočtové položky týkající se iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí na 3 miliardy EUR. Tato změna by byla tím potřebnější, že by zabránila odkládání programů, které mají rozhodující význam pro soudržnost, jako jsou programy přeshraniční spolupráce nebo části nástroje pro propojení Evropy, na období po roce 2016;

Rozpočtové škrty v rozhodujících programech

52. je zvláště znepokojen škrty v několika rozpočtových položkách, jež jsou nezbytné pro dosažení dlouhodobých investic potřebných k rychlé hospodářské obnově, zejména v politice soudržnosti, rozvoji venkova, programu COSME nebo programu Horizont 2020;

53. požaduje v souladu s článkem 9f návrhu nařízení Rady ze dne 27. června 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec, další upřednostňování v období 2014–2015 prostředků na závazky až do výše 200 milionů EUR pro program Horizont 2020, 150 milionů EUR pro Erasmus a 50 milionů EUR pro program COSME;

54. není překvapen, že prostředky na závazky pro rok 2014 v oblasti soudržnosti jsou minimální vzhledem ke zpožděním ⁽¹²⁾ očekávaným s prováděním dohod o partnerství a operačních programů, avšak vyzývá členské státy, aby se zaměřily na operační programy, a aktivovaly tak fondy již v roce 2014;

55. lituje, že byl v okruhu 1b vyškrtnut rozpočtový bod týkající se programu Erasmus pro volené místní a regionální zástupce (rozpočtový bod 13 03 77 11), a na základě své zkušenosti s touto iniciativou požaduje, aby byla zachována;

56. vítá navýšení prostředků na závazky pro program LIFE+ o 10,3 % ve srovnání s rokem 2013, avšak považuje snížení prostředků na platby (o 1,1 %) za nepochopitelné;

⁽¹²⁾ V roce 2006 bylo obecné nařízení zveřejněno v Úředním věstníku na konci července, zatímco tentokrát se zveřejnění neočekává dříve než v listopadu či prosinci, tj. dalších 5–6 měsíců zdržení ve srovnání s předchozím finančním obdobím (které již čelilo značnému zdržení).

57. vítá výrazný posun od přímého řízení ke sdílenému řízení u Evropského námořního a rybářského fondu, ačkoli to znamená nižší platby na začátku finančního období;

58. vítá ustanovení obsažené v článku 8 návrhu nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec, jež v případě přijetí nových pravidel nebo programů v rámci sdíleného řízení po 1. lednu 2014 umožňuje provést revizi víceletého finančního rámce s cílem převést do následujících let, nad rámec odpovídajících výdajových stropů, prostředky, které nebyly využity v roce 2014;

Rozpočtová flexibilita

59. vítá, že se předpokládá přesun 351,9 milionu EUR z prvního do druhého pilíře společné zemědělské politiky, a opakuje svůj rozhodný nesouhlas s přesuny v opačném směru;

60. zdůrazňuje, že ani závěry Evropské rady ze 7. a 8. února 2013, ani návrh nařízení Rady ze dne 27. června 2013, kterým se stanoví víceletý finanční rámec, nepředjímají dílčí strop pro politiku soudržnosti, která byla místo toho přeměněna na podokruh. Výbor na základě toho zpochybňuje četné odkazy na tento dílčí strop v představení návrhu rozpočtu na rok 2014 ⁽¹³⁾, a vyslovuje se proto ve prospěch přesunů prostředků na závazky/platby v rámci okruhu 1 tam, kde je to vhodné;

61. vítá „celkové rozpětí pro růst a zaměstnanost“, které bude tvořeno rozpětím pod stropy, které víceletý finanční rámec stanoví u prostředků na závazky pro roky 2014–2017, oceňuje, že související prostředky na závazky lze využít nad stropy pro roky 2016–2020 ⁽¹⁴⁾, a navrhuje, aby se tato dodatečná flexibilita použila pro okruh 1b.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹³⁾ Jediné dohodnuté dílčí stropy jsou pro výdaje související s trhem a přímé platby v rámci okruhu 2 a správní výdaje v rámci okruhu 5.

⁽¹⁴⁾ Viz článek 9g návrhu nařízení Rady, kterým se stanoví víceletý finanční rámec.

Stanovisko Výboru regionů Pohled místních a regionálních orgánů na plyn a ropu z břidlic a na horninami zadržovaný plyn a ropu (nekonvenční uhlovodíky)

(2013/C 356/05)

VÝBOR REGIONŮ

- shoduje se s evropským komisařem pro životní prostředí v tom, že provedené studie naznačují, že v současných právních předpisech EU existuje řada nejasností nebo mezer, zdůrazňuje, že má-li být toto odvětví přijato širokou veřejností, bude nanejvýš důležité zabývat se zdravotními a environmentálními riziky, a vyzývá EK, aby v příslušném nařízení vydala rámec pro řízení rizik a řešení nedostatků;
- žádá, aby se respektovala rozhodnutí místních a regionálních orgánů ohledně zákazu, omezení a kontroly rozvoje/aktivit souvisejících s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. Místní a regionální orgány by měly mít právo vyloučit možnost provádět aktivity spojené s rozvojem nekonvenčních uhlovodíků v citlivých oblastech (např. ochranná pásma zdrojů pitné vody, vesnice, orná půda atd.);
- zdůrazňuje principiální význam zásady transparentnosti a zapojení dotčených skupin obyvatelstva, jakož i místních a regionálních orgánů, při rozhodování v této citlivé oblasti a vyjadřuje znepokojení nad tím, že tyto zásady dosud nebyly dostatečně zohledněny ve všech členských státech;
- podporuje návrh zahrnout nekonvenční uhlovodíky do přílohy I revidované směrnice o posuzování dopadů na životní prostředí (EIA), tak aby s nimi související záměry byly systematicky podrobovány EIA, a vyzývá Komisi, aby zvážila zavedení společných norem v oblasti ochrany životního prostředí pro průzkum a dobývání nekonvenčních uhlovodíků v EU, aby se usnadnilo koherentní a srozumitelné EIA.

Zpravodaj

pan Brian MEANEY (IE/EA), Rada hrabství Clare a správní úřad regionu Mid-West

Odkaz

stanovisko z vlastní iniciativy

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

1. uznává, že Evropa potřebuje cenově dostupné, uhlíkově neutrální, udržitelné, celosvětově konkurenceschopné bezpečné zdroje energie. Pro Evropskou unii to představuje zásadní výzvu. Tento problém vedl k tomu, že členské státy musí hledat veškeré alternativy, což podnítilo velký zájem o nekonvenční uhlovodíky, který se vyvinul v souvislosti se zatím nejednotným a nekoordinovaným regulačním rámcem v celé EU. Připomíná však, že nekonvenční uhlovodíky nejsou udržitelné ani z hlediska změny klimatu, ani pokud jde o dlouhodobé dodávky energie, a pojí se s vysokými riziky;

2. je si vědom významných rizik v oblasti životního prostředí a zdraví, která se pojí s procesem horizontálního frakování pomocí vysokých objemů „kluzké vody“ používaného při dobývání nekonvenčních uhlovodíků;

3. zdůrazňuje potřebu, aby Komise důrazně politicky zareagovala, a vyzývá ji, aby uložila členským státům povinnost zajistit kompetentním regionálním a místním orgánům zdroje pro správné plnění regulačních a kontrolních úloh a zodpovědností, zejména v sociální a environmentální oblasti a v otázkách řádného hospodaření se všemi přírodními zdroji, které se vztahují k různým kompetencím regionálních a místních orgánů v celé EU;

4. zdůrazňuje, že je důležité neztrácet ze zřetele přechod k případnému 100 % podílu obnovitelných zdrojů energie a že nekonvenční či jiné formy energie nesmí odvádět nutnou pozornost a prostředky od přechodu na obnovitelné zdroje energie. Uznává, že nekonvenční uhlovodíky mohou hrát roli v přechodném stadiu mezi fosilními palivy a obnovitelnou energií;

A. Obecné zásady

5. uvědomuje si, že podle Lisabonské smlouvy (2009, článek 194) má každý členský stát právo „stanovit podmínky pro využívání svých energetických zdrojů, [...] volby mezi různými energetickými zdroji a základní skladby [...] zásobování energií“. Z toho důvodu se v celé Evropě vyskytují různé postoje k plynu z břidlic. VR žádá, aby se vzaly na vědomí kompetence, odpovědnosti, stanoviska a názory místních a regionálních orgánů, aby byly respektovány všemi, zejména Komisí, a aby se jim věnovala pozornost při psaní návrhů na umožnění

bezpečného a chráněného dobývání nekonvenčních uhlovodíků, které bude šetrné k místním přírodním zdrojům;

6. zohledňuje kompetence místních a regionálních orgánů, jejich specifické místní znalosti a omezení, co se týče zdrojů, dále bere v úvahu četné zásadní dopady a rizika spojená s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků, a žádá, aby se respektovala rozhodnutí místních a regionálních orgánů ohledně zákazu, omezení a kontroly rozvoje/aktivit souvisejících s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. Zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by měly mít právo vyloučit možnost provádět aktivity spojené s rozvojem nekonvenčních uhlovodíků v citlivých oblastech (např. ochranná pásma zdrojů pitné vody, vesnice, orná půda atd.) anebo v případě, že by tyto orgány již nemohly dosahovat cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Měla by být mimoto posílena i autonomie místních a regionálních orgánů v rozhodování o vydávání zákazů rozvoje nekonvenčních uhlovodíků na jejich území. V této souvislosti VR připomíná zákazy dobývání nekonvenčních uhlovodíků vydané například v Bulharsku, Francii, Lucembursku, švýcarském kantonu Fribourg či španělském regionu Kantábrie;

7. shoduje se s EP na tom, že stávající, dobrovolně použitelné pokyny pro průmysl, aby společnosti řešily negativní sociální a ekologické dopady těžebního průmyslu, jako např. globální iniciativa pro podávání zpráv (GRI), iniciativa OSN Global Compact a pokyny OECD pro nadnárodní podniky, nejsou pro zmírnění negativních důsledků těžby dostatečné;

8. shoduje se s evropským komisařem pro životní prostředí v tom, že provedené studie naznačují, že v současných právních předpisech EU existuje řada nejasností nebo mezer, zdůrazňuje, že má-li být toto odvětví přijato širokou veřejností, bude nanejvýš důležité zabývat se zdravotními a environmentálními riziky, a vyzývá EK, aby v příslušném nařízení vydala rámec pro řízení rizik a řešení nedostatků;

9. žádá Komisi, aby zvážila, zda nepožádat členské státy, aby omezily rozvoj nekonvenčních uhlovodíků do doby, než budou mezery v právní úpravě příslušných směrnic EU napraveny;

10. domnívá se, že bez ohledu na právo členských států volně využívat své energetické zdroje by jakýkoli rozvoj nekonvenčních uhlovodíků měl zajistit spravedlivé a rovné podmínky

pro všechny v celé Unii, a to při bezvýhradném dodržení příslušných právních předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. Žádá jasný a právně závazný regulační rámec EU, přednostně formou směrnice o průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků, aby byla poskytnuta odpovídající záruka ve vztahu k rizikům pro životní prostředí a lidské zdraví, které vyplývají z činností souvisejících s těžbou plynu z břidlic;

11. je toho názoru, že zásada předběžné opatrnosti stanovená v politice EU v oblasti životního prostředí by se měla důsledně uplatňovat v celé EU a posuzování dopadů na životní prostředí by mělo být povinné bez ohledu na rozsah průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků a mělo by brát v úvahu hospodářské zájmy, potřebu zajistit bezpečnost zásobování energií a podporu udržitelného rozvoje;

12. trvá na tom, aby se povinná analýza životního cyklu, jakožto základní kámen nové směrnice EU týkající se průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků na území EU, prováděla před udělením těžebního oprávnění pro každý jednotlivý projekt rozvoje nekonvenčních uhlovodíků;

13. zdůrazňuje principiální význam zásady transparentnosti a zapojení dotčených skupin obyvatelstva, jakož i místních a regionálních orgánů, při rozhodování v této citlivé oblasti a vyjadřuje znepokojení nad tím, že tyto zásady dosud nebyly dostatečně zohledněny ve všech členských státech;

B. Obecné připomínky

14. bere na vědomí, že technologický pokrok posledních let již v některých částech světa nastartoval rychlou těžbu nekonvenčního plynu v obchodním měřítku, zejména v USA, kde se plyn z břidlic označuje za hybatele změn, je si však vědom technických a ekonomických omezení plynu z břidlic v EU. Šíří se názor, že je nepravděpodobné, že by Evropa zažila podobně prudký rozmach jako USA ⁽¹⁾, evropské zdroje nekonvenčního plynu by v nejlepším případě mohly kompenzovat pokles produkce konvenčního plynu, zčásti jsou však omezené odlišnou geologickou strukturou ⁽²⁾, legislativou a také vyšší hustotou obyvatelstva. Uznává, že v této oblasti je ještě zapotřebí provést důkladné posouzení;

15. poznamenává, že vrty nekonvenčních uhlovodíků vysychají mnohem rychleji než u konvenčních uhlovodíků, což vyžaduje vyšší počet vrtů, a tím rostou výrobní náklady. Podotýká však, že dobývání nekonvenčních uhlovodíků probíhá za použití moderních technologií, např. horizontálních vrtů a vrtných ploch s několika vrty, jež mohou snížit dopad na životní prostředí a okolí;

16. domnívá se, že při současných cenách plynu je potenciál plynu z břidlic příliš malý na to, aby měl zásadní vliv na evropskou situaci v zásobování plynem. I kdyby se v Evropě těžba plynu z břidlic rozvíjela rychlejším způsobem, nedosahoval by její podíl na dodávkách evropského plynu ani v nejlepším případě řádově více než několika procent. Těžba plynu z břidlic nezvrátí postupující trend, kdy klesá domácí produkce a zvyšuje se závislost na dovozu ⁽³⁾. Uznává, že je nutné provést v této oblasti další posouzení;

17. je si vědom toho, že jedním z předpokladů hospodářské životaschopnosti plynu z břidlic mohly být volné právní předpisy, protože vyjmutí plynu z břidlic z řady zákonů o ochraně životního prostředí bylo jednou z hnacích sil rozmachu dobývání plynu z břidlic v USA, např. přesné složení frakovacích aditiv je chráněno patentem a nemusí být zpřístupněno. Z toho důvodu naléhavě zdůrazňuje, že se pro povolování příslušných projektů v Evropské unii nutně musí vyžadovat zveřejnění všech chemických látek a jejich množství obsaženého ve frakovací tekutině;

18. poznamenává, že nevyhnutelným dopadem těžby plynu z břidlic a horninami zadržené ropy je velký a prostorově náročný zábor půdy kvůli vrtným plošinám, parkovacím a manévrovacím plochám pro nákladní vozy, vybavení, zařízení na zpracování a přepravu plynu a přístupovým komunikacím, který může být hrozbou pro udržitelná městská a venkovská sídla a přírodní stanoviště. Závažnými prokázanými a možnými dopady jsou emise znečišťujících látek do ovzduší, znečištění podzemních vod z nekontrolovaných úniků plynů nebo kapalin v důsledku výbuchů nebo jejich rozlití, průsaků frakovací tekutiny a nekontrolovaného vypouštění odpadních vod. Frakovací tekutiny obsahují nebezpečné látky a tekutina vytékající zpět obsahuje navíc těžké kovy a radioaktivní látky z ložiska. Vrty určené pro těžbu plynu z břidlic představují vysoké riziko pro lidské zdraví ⁽⁴⁾ a životní prostředí, vyšší než v případě ostatních fosilních paliv ⁽⁵⁾, a to tím spíše, že pro totéž vytěžené množství je zapotřebí větší množství vrtů;

⁽³⁾ Evropský parlament <http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf>

⁽⁴⁾ Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate. Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources (Posouzení rizik znečištění ovzduší pro lidské zdraví při dobývání zdrojů nekonvenčních plynů), Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

⁽¹⁾ Dr. Werner Zittel. Shale Gas European Perspectives (Evropské perspektivy plynu z břidlic), Evropský parlament, 14. května 2013.

⁽²⁾ <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf>

19. je znepokojen tím, že stávající těžební zákony v Evropě a související právní předpisy týkající se těžebních aktivit nezohledňují zvláštní aspekty spojené s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. V právních předpisech vztahujících se na oblast těžby jsou mezi jednotlivými členskými státy EU významné rozdíly. V řadě případů mají těžební práva větší váhu než práva občanů a místní politické orgány často nemají vliv na případné projekty či těžební lokality, protože jejich schvalování je věcí národních či státních vlád a jejich orgánů. Výbor krom toho poukazuje na to, že vlastníci půdy v Evropě, na rozdíl od Spojených států, zpravidla nemají automaticky vlastnická práva na nerostné suroviny nacházející se pod jejich pozemky, a tudíž ne vždy mají z jejich vytěžení zisk;

20. žádá o korektní vyhodnocení skutečného potenciálu, jaký může mít nekonvenční plyn v EU, což je otázka, která může mít stěžejní význam pro jakékoli zamýšlené energetické nebo politické plánování jeho využití jako přechodového zdroje na cestě k vyššímu zastoupení obnovitelné energie v celé EU jak bylo uvedeno v takových popularizačních dokumentech o budoucnosti energetiky v Evropě, jakým je energetický plán do roku 2050. Toto vyhodnocení také umožní ověřit možnost systematictějšího využívání místních zdrojů energie. Jedním z cílů těchto plánů a politik musí být zajistit, aby k přechodu na budoucí zdroje energie, které budou hospodářsky konkurenceschopné a budou vykazovat co možná nejmenší uhlíkovou stopu, došlo takovým způsobem, že se EU stane konkurenceschopná vůči ostatním geopolitickým regionům. Kromě vystavení životního prostředí, klimatu a lidského zdraví nepředvídatelným rizikům by plyn z břidlic mohl také narušit rozvoj obnovitelné energie a uvrhnout Evropu do ještě větší závislosti na fosilních palivech. Plyn z břidlic, podobně jako zachycování a ukládání uhlíku, nemůže být sám o sobě politickým cílem bez ohledu na potřeby občanů a neměl by být propagován jako zelená alternativa pro budoucnost energetiky v Evropě. Vzhledem k jeho vysoké uhlíkové náročnosti, nutné míře rozvoje a výši investic je nutné ujasnit, jak by mohl být plyn z břidlic považován za „přechodové palivo“. Klesající ceny plynu v důsledku vzrůstající těžby plynu z břidlic v USA by mohly ohrozit životaschopnost nízkouhlíkových alternativ a vystavit tlaku vládní podpurná opatření;

21. je znepokojen tím, že celosvětový nárůst průzkumu a produkce plynu z břidlic by mohl vést ke značnému navýšení prchavých emisí metanu (jehož skleníkový efekt je 20 až 25krát silnější než u CO₂) a že celkový potenciál globálního oteplování (GWP) předpokládá zvýšení o více než 3,5 stupně⁽⁶⁾. (Cílové přijatelné zvýšení je o 2 stupně). Navíc těžba ropy a plynu z nekonvenčních zdrojů by mohla zbrzdit dosažení sedmého rozvojového cíle tisíciletí, který se týká zajištění environmentální udržitelnosti, a ohrozit nejnovější mezinárodní závazky v oblasti změny klimatu zakotvené v Kodaňské dohodě;

22. vyjadřuje svůj souhlas s tím, aby byla posílena podpora EU zaměřená na oblast výzkumu a vývoje v odvětví ekodesignu prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti

a Evropské investiční banky. Toto úsilí musí provázet vyšší pozornost zaměřená na případná narušení hospodářské soutěže, k nimž by mohlo dojít v důsledku přijetí nových norem. VR vítá předběžné posouzení právního rámce EU v environmentální oblasti uplatnitelného na nekonvenční uhlovodíky, které provedla Komise, a naléhavě vyzývá Komisi, aby:

- a. důkladně zhodnotila přiměřenost těchto předpisů pro úplné pokrytí všech aspektů jak průzkumu, tak rozvoje plně komerčního dobývání vysokých objemů nekonvenčních uhlovodíků v Evropě;
- b. zjistila mezery a nedostatky ve stávajících právních předpisech v oblasti životního prostředí a předložila vhodné návrhy na přizpůsobení těchto předpisů, tam kde to bude potřeba, specifickým rozvoje nekonvenčních uhlovodíků, jakož i na odstranění mezer umožňujících nesprávný výklad či zvláštní odchylky pro oblast rozvoje nekonvenčních uhlovodíků ve vnitrostátním právu, které by měly dopad na místní a regionální orgány;
- c. vyhodnotila řádné provedení klíčových evropských právních předpisů v oblasti životního prostředí ve všech členských státech a přijala neodkladná opatření v případech neplnění;
- d. posoudila, vzala v úvahu a poučila se ze zkušeností regionálních a státních orgánů v USA;

Technické problémy týkající se dříve uvedené upřednostňované směrnice

C. Posouzení základních požadavků

23. žádá, aby Komise po průmyslových subjektech vyžadovala, aby zajistily nezávislé ověřitelné určení stávajícího stavu životního prostředí v oblastech, které se navrhuje pro dobývání nekonvenčních uhlovodíků:

- a. tento základní posudek by měl být zejména zaměřen na stav podmínek pro zdraví lidí a zvířat a na kvalitu a propojitelnost přírodních stanovišť;
- b. geologie podloží v souvislosti se zásobami a pohybem podzemní vody;
- c. životní podmínky, které podzemní voda skýtá mikroskopické fauně a flóře;

⁽⁶⁾ IEA Golden Rules for a Golden Age of Gas, s. 91.

d. stávající kvalita ovzduší, povrchových vod a půdy a seizmologické údaje zahrnující studii o přirozených již existujících geologických poruchách;

e. ověřitelné mikroseizmologické údaje;

f. 3D a 4D vizualizace systémů podzemní vody;

D. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

24. s obavami konstatuje, že stávající směrnice EIA nezohledňuje hodnoty denní produkce nekonvenčních uhlovodíků. V důsledku toho nepodléhají příslušné záměry, navzdory svému environmentálnímu dopadu, povinnému posouzení dopadů na životní prostředí. V souladu se zásadou předběžné opatrnosti a jak je požadováno v usnesení Parlamentu ze dne 21. listopadu 2012, VR podporuje návrh zahrnout nekonvenční uhlovodíky do přílohy I revidované směrnice, tak aby s nimi související záměry byly systematicky podrobovány posouzení dopadů na životní prostředí;

25. vyzývá Komisi, aby zvažila zavedení společných norem v oblasti ochrany životního prostředí pro průzkum a dobývání nekonvenčních uhlovodíků v EU, aby se usnadnilo koherentní a srozumitelné posouzení dopadů na životní prostředí;

26. uznává nedostatek zkušeností a odborných znalostí v Evropě. Zdůrazňuje, že náležitá regulace rozvoje průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků je zčásti závislá na kompetencích a zdrojích regionálních a místních orgánů. Uznává, že je třeba posílit pravomoci a zvýšit lidské zdroje regionálních a místních orgánů v oblasti nekonvenčních uhlovodíků;

E. Vodní zdroje

27. je přesvědčen, že vzhledem k hloubce více než 2 km, ve které se provádí těžba nekonvenčních uhlovodíků, je nejdůležitějším problémem z hlediska znečištění podzemních vod neporušenost a kvalita pažnic a cementace. Poznatky z praxe v USA dokládají, že 6 % vrtů prosakuje⁽⁷⁾;

28. žádá, aby se monitorovala každá fáze frakování a zaznamenávaly podrobné údaje o maximální délce frakovacího vrtu a vzdálenosti od zásobníků podzemní vody;

29. vyzývá Komisi, aby průmyslové subjekty přiměla k tomu, že provedou nápravná opatření v případě kontaminace podzemní vody metanem nebo přírodními radioaktivními látkami či jinými látkami, které narušují kvalitu těchto podzemních vod, v místech, kde praskliny zasahují do vrstev s podzemní vodou, nebo při selhání celistvosti pažnic a cementace;

30. žádá povinné akustické karotáže, tzv. cement-bond-log (CBL), a tlakové zkoušky úvodní kolony pažnic a cementace před začátkem jakýchkoliv činností;

31. zdůrazňuje, že účinná prevence vyžaduje soustavné sledování přísného dodržování stanovených nejvyšších standardů a postupů při budování vrtné sondy. Zdůrazňuje, že průmyslové subjekty, jakož i příslušné orgány by měly zajistit pravidelnou kontrolu kvality neporušenosti pažnic a cementace;

32. žádá, aby byly ve spolupráci provozovatelů, regulačních orgánů a pohotovostních služeb vypracovány povinné plány zaměřené na prevenci a regulaci úniků a s nimi spojených výjimečných situací (SPCC);

33. žádá zavedení minimálních vzdáleností vrtných plošin od veřejných či soukromých pramenů a studní;

34. poukazuje na to, že odpady a odpadní vody, které vznikají při dobývání nekonvenčních uhlovodíků, představují řadu problémů týkajících se bezpečného uložení, recyklace a nakládání s odpady, a tudíž vyžadují odpovídající právní předpisy. V této souvislosti je nezbytné zapojení dotčených místních a regionálních orgánů, které často zodpovídají za nakládání s odpady;

F. Nakládání s odpady

35. požaduje recyklaci odpadní vody vzniklé při frakování, která by minimalizovala nebezpečí úniků a průsaků. Poukazuje na vysoké objemy odpadní vody vzniklé při frakování, jež obsahují různorodé znečišťující látky. VR se domnívá, že recyklace vody na místě v uzavřeném oběhu během výzkumu/zpřístupňování ložiska při využití ocelových skladovacích nádrží nabízí vhodný prostředek pro úpravu zpětně vytékající vody, jelikož se minimalizuje její objem, nebezpečí povrchových úniků a náklady, přeprava a poškození silnic v souvislosti s převozem vody za účelem jejího vyčištění. Žádá o upuštění od zadržovacích jímelek z důvodu vysokého nebezpečí úniků a průsaků;

36. požaduje zveřejnění množství a složení frakovací tekutiny, která se v průběhu dobývání nekonvenčních uhlovodíků nevrátila zpět, a dále též – díky znalosti složení půdy a hornin – její možný vliv na půdní vodu a živočichy;

37. zdůrazňuje, že komunální a státní zařízení na zpracování odpadu nebo na nakládání s vodou a odpady, které přitom vznikají, nemusí mít potřebnou kapacitu či technické vybavení, aby zvládly zpracovat objem a specifické složení odpadní vody. Požaduje, aby provozovatelé ve spolupráci s orgány, které zodpovídají za zpracování odpadu, a příslušnými schvalovacími orgány stanovili normy pro čištění odpadních vod a sestavili povinné vodohospodářské plány;

(7) Methane Migration Data Pennsylvania DEP.

38. připomíná, že radioaktivní látky, které jsou přirozeně obsaženy v geologických útvech, se od sebe v závislosti na druhu břidlice liší. Zdůrazňuje nutnost posouzení obsažených radioaktivních látek před udělením těžebního povolení;

G. Chemické látky

39. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v současné době není na úrovni EU povinné deklarovat chemické složení frakovací tekutiny. Domnívá se, že provozovatelé by měli být naprosto transparentní a mít povinnost zveřejňování a že by se tyto faktory měly brát v úvahu při posuzování dopadů na životní prostředí. Vyzývá Komisi, aby přezkoumala nejprůhodnější právní předpis pro začlenění takové povinnosti na evropské úrovni;

40. vyzývá k většímu úsilí při vývoji aditiv do frakovací tekutiny, která budou co nejméně toxická a riziková pro životní prostředí;

H. Půda, ovzduší a další parametry

41. zdůrazňuje, že plánování a metodu těžby určují geologické charakteristiky daného regionu. Podporuje aktivní a včasné zapojení vnitrostátních geologických ústavů a místních a regionálních orgánů. Požaduje, aby před udělením povolení bylo povinné provést geologické analýzy hlubinných i svrchních geologických vrstev v potenciální břidlicové oblasti, které by zahrnovaly zprávy o veškeré minulé či současné těžební činnosti v daném regionu. Dále požaduje sběr záznamů o vrtu;

42. konstatuje, že vrtné plošiny s více horizontálními vrtly snižují zábor půdy a narušení krajiny;

43. je pro využití ekologických systémů na redukcii nebo zachycování emisí metanu během přípravy vrtu na těžbu;

44. poukazuje na to, že za příčinou provozních nehod stojí většinou nevyškolení pracovníci, zanedbání povinností či jednání, které se neslučuje se zásadami bezpečnosti;

45. doporučuje zavedení standardizovaných plánů reakcí na krizové situace a specializovaných skupin pro reakci na tyto situace;

I. Účast veřejnosti a veřejné zdraví

46. požaduje detailní monitorování zdraví občanů žijících v blízkosti vrtných lokalit a je pro zřízení regionálního registru zdraví obyvatelstva;

47. doporučuje, aby se šířením činností týkajících se nekonvenčních uhlovodíků zabývala skupina místních i jiných odborníků, kteří mohou na základě místních environmentálních a hospodářských charakteristik nabídnout objektivní pohled na

všechny fáze těžby s důrazem na její ekonomický přínos i související sociální a environmentální rizika;

48. domnívá se, že by účast veřejnosti měla být zajištěna prostřednictvím povinného uplatňování široké škály účinných participativních plánovacích nástrojů a metod před průzkumem a veřejných konzultací před zahájením každé fáze těžby, a požaduje větší informovanost a vzdělávání veřejnosti v otázkách nekonvenčních uhlovodíků s cílem zajistit přijetí a pochopení těchto činností na straně veřejnosti a její důvěru v jejich řízení;

J. Ukončení těžařských prací, opuštěné, neúspěšné vrtly a zadržovací jímky

49. na základě předchozích zkušeností budou místní a regionální orgány vyžadovat složení finanční záruky ve výši 1,5 násobku nákladů na řádné uzavření a utěsnění každého vrtu, čímž se uvede do plně zakonzervovaného stavu. Tyto náklady mají zahrnout celkové náklady na materiál, jakož i odborné provedení práce a zhodnocení konečného postupu;

50. dále požaduje, aby byla u místních orgánů složena finanční záruka za účelem zajištění osvědčených postupů během fáze vrtání a frakování. Tato záruka je důležitá pro zajištění sanace v případě, že obchodní společnost přestane existovat;

51. žádá, aby průmyslové subjekty také uctily finanční a jiná opatření pro zajištění osvědčených postupů při sanaci a rekultivaci oblastí těžby nekonvenčních uhlovodíků;

52. požaduje, aby byly místním orgánům s příslušnými kompetencemi poskytnuty zdroje nezbytné pro prodloužené monitorování ovzduší a podzemní vody v lokalitách, kde probíhá či probíhalo dobývání nekonvenčních uhlovodíků;

K. Problémy pro místní orgány týkající se správy a zdrojů

53. domnívá se, že vícestupňový rozvoj oblastí, kde se nachází plyn z břidlic, může představovat problém na úrovni správy při dodržování přesných právních postupů v rámci plánování, monitorování stavu životního prostředí, donucovacích opatření. VR žádá členské státy, aby zajistily, že místní a regionální orgány budou mít zdroje odpovídající významu této výzvy;

L. Sociální a ekonomické dopady na místní a regionální orgány

54. konstatuje, že skutečnosti týkající se tlaku na místní orgány s nízkým rozpočtem, ekonomické zájmy a možnost částečné energetické nezávislosti zastiňují význam analýzy sociálních rizik, a spouští tím nevratné procesy;

55. je obeznámen se zkušenostmi místních a regionálních orgánů s cykly rozmachu a propadu těžebního průmyslu a je si vědom toho, že:

- a. prudký rozvoj jednoho hospodářského odvětví, jako např. těžby uhlí či plynu a ropy z břidlic, vede k silnému, často náhlému, nárůstu méně kvalifikovaných, vysoce placených pracovních míst v tomto odvětví;
- b. dostupnost těchto pracovních míst odvádí mladé pracovníky od vyššího vzdělávání či jiných možností vysoce kvalifikované odborné přípravy;
- c. pro ostatní průmyslová odvětví není region atraktivní kvůli omezené kvalifikaci pracovní síly a vysokým platům v oblasti;

d. když dostupnost přírodního zdroje pomine kvůli vytěžení – či se jeho hodnota v souvislosti s jinými ekonomickými faktory sníží – zaměstnanost v sektoru prudce klesne;

e. ekonomický pokles způsobí, že bez možností jiného uplatnění odchází pracovní síla do jiných oblastí hledat nové příležitosti;

f. žádá, aby členské státy vzaly na vědomí tyto možné konsekvence a aby místní a regionální orgány plánovaly zajištění udržitelných společenství, až bude zdroj nekonvenčních uhlovodíků vyčerpán nebo přestane být z ekonomického hlediska životaschopný.

V Bruselu dne 9. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Zelená kniha Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí

(2013/C 356/06)

VÝBOR REGIONŮ

- vyzývá Evropskou komisi, aby přijala zákaz ukládání plastů a vysoce hořlavého odpadu na skládky do roku 2020 a zavedla specifické a ambiciózní cíle v oblasti předcházení vzniku odpadu, přípravy na opětovné použití a recyklace plastového odpadu, které by byly harmonizovány ve všech příslušných směrniciích s ohledem na environmentální koeficienty materiálů; s členskými státy by mohly být dohodnuty a sjednány střednědobé cíle a přechodná období;
- žádá Evropskou komisi, aby zvážila financování budoucí infrastruktury, která bude recyklovat plasty efektivně, a přestala financovat skládkování a spalování; financování EU by mělo být určeno pouze pro zařízení k rekuperaci energie, jež patří do soudržného celku opatření pro nakládání s odpady, jehož součástí je dostatečná infrastruktura pro dřívější fáze postupu;
- vyzývá k plnému uplatnění zásady „znečišťovatel platí“ a požaduje, aby Evropská komise prostudovala, jak lze v EU nejlépe uplatnit rozšířenou odpovědnost výrobců. Placení zálohy a povinný sběr výrobků po uplynutí jejich životnosti jsou způsoby, jež by pro určité plastové výrobky a výrobky obsahující plasty měly být zavedeny na úrovni Evropské unie. Režimy platby podle množství u objemného odpadu by měly být podpořeny se způsoby sběru stanovenými místními a regionálními orgány. Kromě podnětů k opětovnému používání by se měl zvážit zákaz bezplatného poskytování plastových tašek;
- zastává mínění, že je důležité v konstrukci využívat omezený počet jednotlivých plastů a nespojovat je s jinými materiály. Jasně označení typu plastu na obalech a výrobcích je důležité k usnadnění opětovného použití a recyklaci; prosazuje, aby se v budoucích konstrukcích povinně využíval určitý objem recyklátu;
- vyzývá k mezinárodní dohodě o zákazu používání dekompozitních plastových mikrokuliček v kosmetice a jiných přípravcích osobní hygieny, aby se zabránilo vstupu tohoto relativně nového zdroje znečištění do potravního řetězce; je přesvědčen, že existují dostatečné důkazy opravňující k výzvě k zákazu plastů rozkládajících se za pomoci oxidačních činidel, dokud další výzkum neprokáže jejich přidanou hodnotu.

Zpravodajka	paní Linda GILLHAM (UK/EA), zastupitelka samosprávného města Runnymede
Odkaz	zelená kniha Evropská strategie pro řešení problematiky plastového odpadu v životním prostředí COM(2013) 123 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

zařízení pro nakládání s odpadem kvůli časově náročným procesům budování infrastruktury;

1. vítá zelenou knihu o plastovém odpadu v životním prostředí. Optimální nakládání s odpady je v současnosti jedním z největších úkolů, jemuž místní a regionální orgány (MRO) čelí, a to jak při snižování environmentálního dopadu zvýšené tvorby odpadu budováním a financováním infrastruktur pro zpracování a likvidaci odpadu, tak při ochraně přírodních zdrojů;

2. poukazuje na to, že nejvyšší prioritu přesto musí mít předcházení vzniku odpadů. Vedle optimalizace nakládání s odpady představuje největší výzvu komplexní a ambiciózní předcházení vzniku odpadů;

3. v této souvislosti vyzývá k plnému provádění zásady „znečišťovatel platí“, neboť je jednou z nejúčinnějších metod předcházení vzniku odpadu, jež by MRO mohla pomoci splnit cíle v oblasti odpadu a také snížit jejich finanční a organizační zátěž;

4. uznává, že pro zvyšování cílů pro prevenci, sběr a recyklaci je naprosto klíčová účast domácností. MRO jsou schopny občanům poskytnout informace a technické prostředky jednak k přizpůsobení jejich spotřebitelských zvyklostí, jednak k rozšíření sortimentu a jakosti sbíraných materiálů. To se odvíjí od odhodlání přijmout koncepci plastového odpadu coby potenciálně cenného zdroje;

5. upozorňuje na skutečnost, že je třeba se důkladněji zaměřit nejen na plastové odpady z domácností, ale především z průmyslu (např. z výroby vozidel), ze stavebnictví a dalších průmyslových odvětví, neboť tato odvětví spotřebovávají značné množství plastů;

6. připouští, že mezi členskými státy existují rozdíly ve způsobu nakládání s odpady. Z řady důvodů, i pro nesouhlas veřejnosti, se v mnoha členských státech otálí s investicemi do

7. vyjadřuje zklamání nad absencí či pomalým tempem strategického plánování na všech úrovních nakládání s odpady: u kroků zaměřených na prevenci a přípravu za účelem opětovného použití a recyklace, systémů sběru, zařízení na zpracování odpadu, tržních iniciativ. Ke vzniku bezpečných trhů může dojít pouze při dostatečném objemu materiálu k recyklaci plastu;

8. vyzývá Evropskou komisi, aby zajistila úplné provedení a vymahatelnost platných právních předpisů EU v oblasti životního prostředí ve všech 28 členských státech. Domnívá se, že v současnosti panuje nedostatek zdrojů na vymáhání a kontrolu;

9. vítá záměr v roce 2014 přezkoumat směrnici o skládkách odpadů. Domnívá se, že součástí přezkumu by měl být zákaz ukládání plastů a vysoce hořlavého odpadu na skládky do roku 2020. VR připouští, že odvětví nakládání s odpady a MRO potřebují čas, investice a jistotu pro vyčlenění prostředků na vhodné infrastruktury pro sběr, třídění, recyklaci a účinné koncové zpracování. Pomalejší členské státy budou zřejmě potřebovat čas na postupné zavedení zákazu, ale zároveň se s veškerým plastovým odpadem musí nakládat jako se zdrojem, jak uvádí Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje, aby bylo možné splnit cíle 2020;

10. konstatuje, že méně než 10 % odpadu již skládkuje sedm členských států, zatímco jedenáct členských států stále skládkuje více než 60 % odpadu. Při nakládání s odpadem musí být akceptována specifická hodnota plastů spolu s lepšími a účinnějšími systémy sběru pro minimalizaci znečištění;

11. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci budoucích přezkumů zaujala integrovaný přístup ke všem plastům včetně odpadu z elektrických a elektronických zařízení (OEEZ), vozidel s ukončenou životností a obalů. Cíle rámcové směrnice o odpadech jsou příliš nízké a nejsou zaměřeny konkrétně na plastový odpad;

12. je přesvědčen, že nové cíle zaměřené na plast by měly řešit otázku tonáže, která není vhodným měřicím nástrojem zejména u velmi lehké plastové fólie. V cílech by se měly odrážet environmentální koeficienty materiálů tak, aby bylo možné zvýšit důležitost plastů, které mají tendenci být přehlíženy ve prospěch těžších recyklovatelných materiálů;

13. poznamenává, že všechny členské státy přijaly koncepci energie z odpadu coby legitimní alternativu ke skládkování zbytkového odpadu zbylého po opětovném použití a recyklaci. V této souvislosti opakuje, že financování EU by mělo být určeno pouze pro zařízení k rekuperaci energie, jež patří do soudržného celku opatření pro nakládání s odpady, jehož součástí je nejprve dostatečná infrastruktura pro třídění, čištění a recyklaci sebraného odpadu. Navíc je přesvědčen, že vzhledem k tomu, že plasty poskytují palivo vysoké výhřevnosti, by cíle pro recyklaci plastů měly být stanoveny zvlášť pro jednotlivé materiály na základě zpracovatelské kapacity, aby poptávka po palivech neměla za následek spalování cenných zdrojů;

14. věří, že by se plnění stávajících cílů mělo účinněji vymáhat. Dále podporuje zavedení závazných, specifických a ambiciózních, avšak splnitelných cílů v oblasti předcházení vzniku odpadu, přípravy na opětovné použití a recyklaci plastů (tedy nejen v oblasti snižování množství odpadu ukládaného na skládkách), protože jsou přesněji měřitelné. Tyto cíle by byly harmonizovány ve všech příslušných směrniciích. S členskými státy a MRO, které nedosáhly přesvědčivého pokroku při plnění cílů v oblasti odpadu, by mohly být dohodnuty a sjednány střednědobé cíle a přechodná období. Vedle toho se domnívá, že je třeba stimulovat vysoce kvalitní recyklaci aktivní podporou trhu s recyklovanými plasty a podporovat výrobu materiálů šetrných k životnímu prostředí, aby se snížil objem plastového odpadu v přírodě;

15. žádá, aby zavedení těchto cílů bylo v souladu se zásadami proporcionality, blízkosti a obezřetnosti;

16. je přesvědčen, že tato opatření posunou plastový odpad v hierarchii odpadů a podporuje požadavek Evropského parlamentu na zavedení zákazu skládkování veškerého recyklovatelného odpadu a bioodpadu do roku 2020, avšak varuje před rizikem nárůstu vývozu plastového odpadu mimo Evropu, pokud nedojde k dalšímu rozvoji recyklace plastů v EU;

17. volá po vyšší podpoře recyklace plastů ve všech fázích pro stimulaci oběhového hospodářství. Při počátečním dimenzování by se měla zohlednit nejen recyklace po ukončení životnosti, ale i racionalizace polymerů použitých při výrobě a používání omezeného množství stejnorodých plastů nespojovaných s žádnými dalšími materiály, aby se usnadnilo třídění pro recyklování;

18. vyzývá Evropskou komisi k podpoře zadávání zelených veřejných zakázek s vyššími pobídkami k prevenci, přípravě k opětovnému použití, recyklaci a zvyšování obsahu recyklovaného plastu v novém zboží;

19. žádá Evropskou komisi, aby zvážila financování budoucí infrastruktury, která bude recyklovat plasty efektivně, a přestala financovat skládkování a spalování a zároveň rovněž podpořila trh s plastovým recyklátem, a tím pomohla vytvářet zaměstnanost;

20. uznává, že recyklace materiálů umožňuje Evropské unii dosáhnout vyššího stupně soběstačnosti v oblasti základních surovin, a že rekuperace energie musí zůstat pomocnou metodou v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady, aby byl plně využit potenciál odpadu neukládaného na skládkách a aby nedošlo k vysávání ve prospěch rekuperace energie z odpadu, jak ostatně doporučuje zelená kniha;

21. je pevně přesvědčen, že by systémy sběru odpadu u zákazníka měly být povinné, ovšem měly by být koncipovány tak, aby stimulovaly ke třídění a maximalizovaly využití kvalitních recyklovatelných materiálů. Jde o otázku subsidiarity, a zatímco se směsná suchá recyklace v některých státech ukazuje jako velice účinná, je nutné konstatovat, že metody sběru se liší v městských a venkovských oblastech, ale i v jednotlivých zemích. Ačkoli není praktické uplatňovat jednu uniformní, univerzální politiku, existují důvody k dobrovolné racionalizaci a standardizaci metod sběru;

22. opakuje svůj názor, že mohou existovat možnosti pro spolupráci regionálních orgánů na přeshraničních uzlech pro nakládání s odpady a jejich zpracování u podobných typů nemovitostí, např. výškových obytných budov, pro zajištění účinného řízení toků odpadů a optimálního využití infrastruktury a zdrojů dostupných tomuto odvětví;

23. domnívá se, že je třeba stimulovat vysoce kvalitní recyklaci aktivní podporou trhu s recyklovanými plasty a podporovat výrobu materiálů šetrných k životnímu prostředí, aby se snížil objem plastového odpadu v přírodě;

24. lituje, že současné vykazování cílů využití podle rámcové směrnice o odpadech je založeno na sběru, nikoli na vlastní recyklaci či rekuperaci energie. Je naléhavě nutné vyjasnit definice a nalézt jednotnou metodiku výpočtu účinnosti recyklace;

25. konstatuje, že Evropská komise již zavedla podpůrný program pro deset členských států, které vykazují nižší výkonnost v oblasti nakládání s odpady. Vyjadřuje zklamání nad tím, že rámcovou směrnici o odpadech stále zdaleka neplní ještě 18 členských států;

26. podotýká, že je zapotřebí celé řady opatření, neboť žádný jednotlivý politický nástroj neodkloní odpad ze skládky směrem k recyklaci. Recyklace však není vždy realizovatelnou strategií, pokud je recyklování plastů technicky náročné a ne vždy ekonomicky odůvodněné, a to i z nejlepších environmentálních důvodů;

27. věří, že EU má dobrou pozici, aby mohla ukázat, že je světovou jedničkou v odstraňování plastů ze skládek, a měla by se podělit o osvědčené postupy nakládání s odpady na místní, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni. EU by měla podporovat udržitelné iniciativy a zajistit, aby subjekty provádějící recyklaci zasílaly odpad pouze do recyklačních zařízení se stejnými povinnostmi v oblasti nakládání s odpadem, jaká platí pro zařízení v EU. Obchodníci nejsou subjekty provádějící recyklaci a VR vyzývá k přísnějšímu sledování aplikace nařízení o přepravě odpadů;

28. v této souvislosti znovu opakuje, že podporuje vytvoření evropské informační platformy, jež by MRO umožnila výměnu informací o předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi v EU i mimo ni;

29. konstatuje, že plasty mají globální určení, proto budou osvědčené postupy v koncepční fázi v oblasti oprav pro opětovné použití a konstrukce umožňující recyklovatelnost účinné i za hranicemi EU a pomohou zabránit tomu, aby plastové předměty končily jako odpady v moři;

30. poznamenává, že mnohé spotřební zboží, zejména elektrické a elektronické zařízení, se vyrábí mimo EU a je kvůli vysoké ceně práce v EU následně reexportováno k demontáži, recyklaci či likvidaci. Podle zásady blízkosti VR doporučuje vybudovat infrastrukturu pro recyklaci a opětovné použití v unijním rámci, aby mohly členské státy účinně využívat stávající infrastrukturu pro nakládání s odpady po celé EU a předcházet zbytečnému zdvojení investic. Takto by se plastový odpad mohl zpracovávat v sousedních zemích, aniž by bylo nutné budovat různé druhy recyklačních zařízení v jednotlivých členských státech, a mohla se tak plánovat specifická infrastruktura pro specializované zpracování určitého druhu odpadu po

celé EU bez rizika zdvojení. VR uznává, že by se měly zavést a prosazovat vhodné přeshraniční kontroly pohybu odpadu;

31. je přesvědčen, že dobrovolná akce může být doplňkem legislativy, nicméně bude zapotřebí jisté regulace k zajištění účinného, efektivního, bezpečného a udržitelného rámce pro odpady. VR je však přesvědčen, že předtím, než se uchýlí ke zdanění či zákazům, by měla Evropská komise uvážit osvětová opatření ovlivňující změnu chování spotřebitelů a domácností;

32. požaduje, aby Evropská komise prostudovala, jak lze napříč EU lépe uplatnit rozšířenou odpovědnost výrobců a dovozců, a to zvláště pokud se týká plastových odpadů, neboť nakládání s nimi mají příliš často na starosti místní a regionální orgány. Lepší uplatnění této odpovědnosti by mělo umožnit zavádět na trh výrobky, z nichž je méně plastových odpadů a snáze recyklovatelné plastové odpady. Placení zálohy a povinný sběr výrobků po uplynutí jejich životnosti jsou způsoby, jež by pro určité plastové výrobky a výrobky obsahující plasty měly být zavedeny na úrovni Evropské unie, aby se z místních a regionálních orgánů snálo těžké břímě, a Výbor je přesvědčen, že stojí za to podpořit režimy zpětného sběru u maloobchodníků, ve školách a na pracovištích, kde lze shromáždit kvanta tříděného cenného zdroje, a usnadnit tak recyklaci. Mezi tyto příklady patří i mobilní telefony a náplně do tiskáren;

33. domnívá se, že by režimy platby podle množství u objemného odpadu měly být podpořeny se způsoby sběru stanovenými místními a regionálními orgány, stejně tak jako osvěta veřejnosti a přísnější kontroly odpadových toků, aby se zamezilo tomu, že se (plastové) odpady budou stále častěji spalovat mimo příslušně technicky vybavená zařízení nebo odvážet na nelegální skládky;

34. konstatuje, že existuje prostor pro vytváření systémů zálohování a zpětného odběru v konkrétních případech. Vracení nápojových lahví a obalů se v některých členských státech osvědčilo a poskytuje kvalitní materiál pro recyklaci. To by se mohlo stát cennou alternativou ve venkovských oblastech, kde není oddělený sběr realizovatelný. Sběr plastů jako je PET (polyethylentereftalát) mohou MRO dále podpořit prostřednictvím plánů environmentální udržitelnosti u velkých veřejných akcí v případech, kdy se nevyužívají ekologické alternativy PET lahví;

Ekodesign

35. domnívá se, že konstrukční řešení výrobku je zcela zásadní pro minimalizaci vzniku odpadu. Je přesvědčen, že zatímco se platná směrnice o ekodesignu zaměřuje na spotřebu vody a energie, mohla by její revize nyní rozšířit působnost tak, aby se vztahovala i na ostatní plastové výrobky a aby její součástí byly požadavky týkající se přípravy k opětovnému použití, boje proti zastarávání, opravitelnosti a recyklace s upozorněním pro spotřebitele o trvanlivosti výrobku (např. by výrobek mohl doprovázet „produktový pas“). Návrh výrobku je významný pro spotřebitele i pro orgány odpovědné za odpady, které odpovídají za osud výrobku na konci jeho životnosti. Dobrý návrh výrobku a související obal a demontáž zakládají a z kvalitnější recyklovatelnosti;

36. upozorňuje na trend snižování hmotnosti a zavádění lehkých spotřebitelských obalů (přechod od skla nebo kovu k plastům), což snižuje náklady na dopravu, a tedy emise uhlíku. Uznává, že i když jsou tyto výsledky všeobecně prospěšné, mohou z tohoto trendu velmi těžit výrobci na úkor zvýšených nákladů na sběr a zpracování pro místní a regionální orgány;

37. v této souvislosti považuje za nutné zredukovat druhy plastů (složení plastů), aby bylo možné tavit roztríděné kompatibilní plasty. Patří sem také jasné uvádění druhu plastu na obalech a produktech s cílem usnadnit třídění. Plasty by navíc neměly obsahovat perzistentní organické znečišťující látky (POP) ani chemické látky, které zakazují nařízení REACH;

38. je přesvědčen, že poučení o udržitelném produktovém designu pro celou dobu životnosti výrobku, včetně nakládání s ním po jejím skončení, uživateli pomůže pochopit skutečnou hodnotu zboží a zabránit zbytečnému mrhání cennými zdroji;

39. vyslovuje se pro povinné stanovení minimálního recyklovaného obsahu v budoucích revizích designu a zároveň chápe, že při využití v některých potravinách či pro účely osobního zdraví jsou nutné specifikované materiálové normy;

40. požaduje postupný zákaz používání nebezpečných směsí v plastových výrobcích, a to současně v nových i recyklovaných výrobcích, aby byla omezena rizika spjatá s jejich používáním a zvýšeny možnosti recyklace. Výbor podporuje doporučení plánu pro Evropu účinněji využívající zdroje, aby do roku 2020 byly všechny látky vzbuzující mimořádné obavy zapsány na seznam REACH, což by umožnilo zaměřit se na dotyčné plastové přídatné látky. V této souvislosti žádá, aby se mimořádná pozornost věnovala mikroplastům a nanočásticím, s nimiž souvisejí nové problémy, které REACH nutně neřeší;

41. žádá, aby byla mimořádná pozornost věnována ekodesignu tiskáren pro trojrozměrný tisk, jejichž rozvoj by mohl mít výrazný dopad na množství i kvalitu vznikajícího plastového odpadu;

Jednorázové plastové výrobky

42. je přesvědčen, že k řešení plastových výrobků s krátkou životností a na jedno použití je zapotřebí kombinovaných opatření včetně opatření k omezení jejich používání a upřednostnění výrobků, jež lze používat opakovaně. Nezodpovědně odhozené prázdné plastové nákupní (odnosné) tašky a láhve ztěžují naši plýtvavou společnost a jsou nákazou našeho životního prostředí. Kromě toho, že zákaz bezplatného poskytování plastových tašek motivuje k jejich opětovnému používání, přináší také pozitivní výsledky v řadě regionů, a mělo by se o něm tedy uvažovat;

43. věří, že dobrovolné iniciativy na celostátní úrovni, včetně odpovědnosti za zpětný sběr u maloobchodníků, by mohly přesunout náklady na manipulaci s některými plastovými odpady z orgánů odpovědných za odpady a životní prostředí na celý hodnotový řetězec. K těmto opatřením musí patřit program vzdělávání spotřebitelů;

44. domnívá se, že zpětný sběr by se mohl stimulovat a rozšířit do dalších často navštěvovaných míst (pracoviště a školy často provozují podobné menší systémy, které jim pomáhají shromažďovat množství dostatečné pro realizaci recyklace);

Biologicky rozložitelné plasty

45. vyjadřuje obavu, že by spotřebitelé mohli být pojmem „biologicky rozložitelné“ uvedeni v omyl, neboť tyto plasty se často biologicky rozkládají pouze v průmyslových kompostovacích zařízeních za vysokých teplot;

46. zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat mezi pojmy rozložitelný, biologicky rozložitelný a kompostovatelný. Tyto pojmy se často nesprávně používají a zaměňují. Plast může být rozložitelný, avšak nikoliv biologicky rozložitelný, nebo může být pouze kompostovatelný;

47. je přesvědčen, že u označování pro spotřebitele je zcela zásadní harmonizace a zjednodušení. Obává se však, že některé údaje jsou matoucí či zavádějící a bude možná nutné je odstranit. Údaje o příslušných recyklačních postupech a recyklovaném obsahu by měly být snadno pochopitelné;

48. rovněž se obává, že pojem „bioplasty“ může implikovat „ekologický“ přístup v situaci, kdy biomasa použitá při výrobě nemusí být udržitelná či může zabírat půdu využívanou pro pěstování potravin; je pro podporování a stimulování výzkumu a vývoje bioplastů. Při tom je třeba důsledně dbát na ekologický design, a to s ohledem na suroviny (pokud možno z odpadů), přísady (ekologické a zdravotně nezávadné), opravitelnost (snadno opravitelné), užitkovatelnost, rozložitelnost apod.;

49. proto volá po plném uplatnění stávajících evropských standardizovaných norem pro kompostovatelnost (průmyslovou i domácí), biologickou rozložitelnost a rozložitelnost, jako jsou EN 13432, EN 14995, ale též po ověření jejich platnosti s ohledem na odpovídající prostředí, jako jsou půda, mořská a sladká voda, čističky odpadních vod a anaerobní digesce, aby byl vytvořen celounijní systém označování, který by mezi těmito tvrzeními velmi jasně rozlišoval;

50. vyzývá k mezinárodní dohodě o zákazu používání dekompozitních plastových mikrokuliček v kosmetice v čistících pleťových přípravcích, zubních pastách a jiných přípravcích osobní hygieny, aby se zabránilo vstupu tohoto relativně nového zdroje znečištění do potravního řetězce;

51. obává se, že plast označovaný jako „rozkládající se za pomoci oxidačních činidel“ se za pomoci oxidačních činidel pouze rozpadá, není tedy biologicky rozložitelný. Při rozpadu navíc existuje riziko, že v prostředí zbydou částičky mikroplastu. Bylo zjištěno, že pokud se plast, který se za pomoci oxidačních činidel rozpadá, dostane do recyklačního procesu, znečišťuje a ohrožuje kvalitu recyklovaného materiálu. Opět tedy existují dostatečné důkazy opravňující k výzvě k zákazu plastů rozkládajících se za pomoci oxidačních činidel, dokud další výzkum neprokáže přidanou hodnotu těchto výrobků;

Odpadky v moři

52. souhlasí s tvrzením zelené knihy, že „většinu odpadů nalézajících se v našich mořích a oceánech tvoří plasty“ a že to představuje vážný globální problém. Je přesvědčen, že snížení množství plastů vstupujících do mořského prostředí musí být prioritou všech subjektů aktivních v průběhu životního cyklu plastů;

53. uznává potřebu dalších studií zaměřených na zkoumání zdrojů, způsobů přesunu a výskyt makro- i mikroplastového odpadu v životním prostředí. Je rovněž nutné pochopit dopad těchto mikroskopických částic na mořský život;

54. volá po větší intenzitě monitorování a sběru dat, aby bylo možné posoudit úspěch či neúspěch konkrétních opatření a přispět k možným řešením. Domnívá se, že konkrétní cíl pro snížení mořského odpadu lze stanovit jedině tehdy, budou-li k dispozici přesné údaje o současném objemu odpadu v mořích;

55. vyslovuje se pro strategii o dvou složkách:

(a) vnitrozemskou/pobřežní strategii prevence vstupu plastového odpadu do vodního prostředí;

(b) mořskou strategii zajišťující, že se s odpadem vznikajícím v rámci činnosti na moři či oceánu nakládá odpovědným způsobem.

vnitrozemská/pobřežní strategie spočívá v opatřeních uvedených výše, zatímco mořská strategie spoléhá na lepší uplatňování MARPOL (Mezinárodní úmluvy o zabránění znečišťování z lodí) a dalších úmluv;

56. doporučuje lepší koordinaci a prosazování politik mezi EU a Mezinárodní námořní organizací (agenturou OSN s odpovědností za bezpečnost a zabezpečení lodní dopravy a prevenci znečišťování z lodí);

57. konstatuje, že rámcová směrnice EU o strategii pro mořské prostředí nastavuje cílové hodnoty pro mořský odpad a veškeré nové cíle by měly být v souladu s platnými cíli EU v oblasti odpadu. Mohlo by se uvažovat o specifických cílech pro plast, avšak každý cíl by měl být INTELIGENTNÍ a nikoli jen výzvou ke snížení dané hodnoty. Platné předpisy v oblasti odpadu a zdrojů podle MARPOL se v současnosti musejí lépe vymáhat;

58. uznává roli MRO a jejich partnerů v oblasti osvěty. Povědomí o šíření plastového odpadu v říčním a mořském prostředí je nutným předpokladem pro nápravu a snížení rozsahu tohoto problému. Je zde potřebná podpora vzdělávacích programů ve školách, podpora odpovědného chování v oblasti cestovního ruchu i iniciativy odvětví plastů. Zavedení evropského týdne úklidu či jiné iniciativy za odpovídající publicity může pomoci upozornit na tento problém;

59. podporuje spolupráci mezi MRO a jejich partnery s cílem lépe soustředit cenné „úklidové“ iniciativy. Přestože se v rámci dnů úklidu pobřeží, v odpadkových koších na plážích a při sběru odpadků na pláži sesbírá jen malé procento odpadků, slouží tyto iniciativy k větší osvětě v místních komunitách. Mohly by se podporovat kampaně odvětví rybolovu, při nichž se odlovují odpadky mimo lovné dny, nebo opatření, jejichž cílem je umožnit zbavit se odpadu v nejbližším přístavu, nikoli až v domovském přístavu; v tomto ohledu VR podporuje plány Evropské komise spustit v roce 2014 celoevropský Den úklidu a nabízí svou spolupráci v souvislosti s touto iniciativou;

60. je přesvědčen, že MRO samy nemohou nést náklady na mořský odpad, a vyzývá k lepší spolupráci v rámci členských států na všech úrovních veřejné správy a odpovědných institucí, vodohospodářských orgánů, přístavních orgánů a odvětví nakládání s odpady, s cílem nalézt nákladově efektivní metody prevence vstupu plastového odpadu do mořského prostředí;

61. vyzývá ke zlepšení poznatkové základny prostřednictvím programů podporovaných EU, jako jsou fondy LIFE+ či EFRR, aby se prozkoumal vliv plastového odpadu na půdu i mořské prostředí;

Závěrečné poznámky

62. vyzývá všechny aktéry v rámci odvětví nakládání s odpady, aby spolupracovali na snižování výskytu plastů v životním prostředí a jejich dopadu na něj i na využívání surovin a uznali jejich potenciál coby cenného zdroje energie. Jde o výzvu, neboť plast je levný a univerzálně stále více využitelný v mnoha aplikacích, ovšem jeho trvanlivost vytváří dlouhodobý problém. Ač je stále rostoucí množství nahromaděného plastového odpadu v mořích varovným signálem, obecně se uznává, že většina tohoto nekontrolovaného odpadu pochází z pevniny. Plastový odpad je nepříjemný v jakémkoli prostředí!

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu

(2013/C 356/07)

VÝBOR REGIONŮ

- uznává, že důsledky dopadu globální změny klimatu by mohly být stejně závažné jako místní dopad na některá evropská města a regiony, a proto se domnívá, že strategie přizpůsobení musí mít širší zaměření, a ne pouze na EU;
- domnívá se, že zelená infrastruktura poskytuje tradiční možnost „nenákladného řešení, které je z hlediska přizpůsobení se dobrou volbou“, což pomůže zvýšit odolnost městských oblastí;
- velmi se obává dopadů změny klimatu na zemědělskou, lesnickou či rybolovnou produkci;
- prohlašuje, že je ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu třeba věnovat větší pozornost pokroku v přizpůsobení na místní úrovni, kde bývají důsledky nejvíce patrné a kde lze nejrychleji učinit odpovídající protipatření;
- zastává názor, že klíčem k uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení na místní úrovni je financování; uznává význam místních a regionálních sítí při propagaci opatření v oblasti přizpůsobování a vyslovuje se pro to, aby byly tyto sítě náležitě finančně podporovány z prostředků EU. Nedoporučuje však zřídit nový orgán ani přijmout dobrovolný závazek v oblasti přizpůsobování, jak se navrhuje ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu, neboť by to způsobilo duplikace, zmátlo účastníky a mohly by se tak promarnit cenné zdroje. Současný Pakt starostů a primátorů by měl získat více prostředků a nově se zaměřit na oba aspekty politiky v oblasti klimatu, tj. na zmírnění změny klimatu i přizpůsobení se jí;
- závěrem konstatuje, že by se navrhovaný přezkum strategie v roce 2017 měl vzhledem k naléhavosti zaměřit nejen na pokrok dosažený v národních strategiích přizpůsobení a na to, zda bude v budoucnosti nutné přijmout právní předpisy, ale tento rok by měl být zároveň lhůtou k dosažení určitého počtu dílčích cílů při provádění na všech správních úrovních a Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu by měla provázet opatření na poradenství a podporu pro orgány na nižší než celostátní úrovni i pro členské státy při dosahování těchto dílčích cílů.

Zpravodaj

pan Neil SWANNICK (UK/SES), radní města Manchester

Odkaz

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu

COM(2013) 216 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

1. oceňuje, že úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu, jejíž přijetí se očekává v roce 2015, bude zahrnovat nejen zmírnění, ale i přizpůsobení. Má-li být tato úmluva spravedlivá, je rozhodující budovat odolnost vůči změně klimatu, zejména v nejchudších a nejzranitelnějších zemích světa;

2. zdůrazňuje, že zmírňování změny klimatu je nejlepším způsobem preventivního řešení četných klíčových výzev v oblasti přizpůsobení a že čím silnější a ambicióznější budou opatření pro zmírnění změny klimatu, tím omezenější budou moci zůstat opatření pro přizpůsobení se této změně;

3. konstatuje, že dosažením nynější úrovně oxidu uhličitého v atmosféře ve výši 400 ppm svět překročil nebezpečný práh;

4. vyzývá vyjednavatele EU, aby pokročili ve zvyšování ambicí a získali mezinárodní podporu pro tuto úmluvu, která jednoznačně znamená transformaci celosvětového energetického systému;

5. je si plně vědom skutečnosti, že mnoho rozvojových zemí je ohroženo pomalými procesy souvisejícími se změnou klimatu, například stoupáním hladiny moří a zvyšováním teplot, které ještě zvyšují riziko extrémních povětrnostních jevů a vážně ohrožují vyhlídky na dosažení celosvětového udržitelného rozvoje;

6. zdůrazňuje, že vodní zdroje jsou změnou klimatu zasaženy přímo a že hospodaření s těmito zdroji má dopad na ekosystémy, rostlinnou a živočišnou výrobu, socioekonomické aktivity a lidské zdraví;

7. vyzývá Radu a Komisi, aby ho zapojily nejen do prací na zmírňování změny klimatu, ale rovněž do technické práce

spojené s Nairobským pracovním programem zaměřeným na ekosystémově orientované přizpůsobení a biologickou rozmanitost;

Přizpůsobení se a odolnost

8. vítá zmínku o odolnosti ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu a její celkový cíl podpořit vývoj směrem k „Evropě odolné vůči změně klimatu“. Domnívá se, že označit přizpůsobení se změně klimatu za rozměr odolnosti je hodnotný přístup. Města se mohou zotavit z otřesů (klimatických či jiných) v městských systémech, pokud je základní odolnost vysoká, avšak mohou být i vážně oslabena, pokud je nízká;

9. považuje za zásadně důležité vytvořit vazbu mezi přizpůsobením se změně klimatu a orgány územní samosprávy příslušnými pro řízení rizika katastrof a nouzové plánování;

10. v souvislosti s odolností považuje přizpůsobení za:

— komplexní agendu zasahující do všech systémů, sektorů, územních úrovní a časových hledisek,

— prvek širší strategie nezbytné k budování odolnosti Evropy a jejích měst a regionů,

— proces určování a následného omezování rizik souvisejících s extrémními povětrnostními a klimatickými ohroženími, čímž klesá intenzita souvisejících otřesů;

11. má za to, že negativní dopady lze od změny klimatu očekávat i tam, kde byly připraveny důrazné reakce z hlediska přizpůsobení, a přestože cíl omezit oteplení na průměrný nárůst o 2 °C bude dodržen. Hlavní je získat vůči těmto jevům odolnost, a proto je používání výrazu „zvýšení odolnosti vůči změně klimatu“ vhodnější než „zajištění odolnosti vůči změně klimatu“;

12. uznává, že důsledky dopadu globální změny klimatu by mohly být stejně závažné jako místní dopad na některá evropská města a regiony v důsledku vlivu na globální logistické a dodavatelské řetězce, zajištění potravin a migraci (osob, rostlin, zvířat a nemocí). Proto se domnívá, že strategie přizpůsobení musí mít širší zaměření, a ne pouze na EU. Stejně jako se globálně podporuje rozvoj a spolupráce, potravin a energetika, by mělo být podporováno rovněž přizpůsobení se, vzhledem ke svým potenciálním rizikům a výhodám pro EU;

13. poukazuje na výzkumný orgán, který se zaměřuje na dopad změny klimatu na kulturní dědictví, a prohlašuje, že součástí strategie přizpůsobení by mělo být posouzení zranitelnosti historických pamětihodností – například budov, umění a archivů – vůči extrémním povětrnostním jevům a zhoršování životního prostředí;

14. domnívá se, že zelená infrastruktura poskytuje tradiční možnost „nenákladného řešení, které je z hlediska přizpůsobení se dobrou volbou“. To pomůže zvýšit odolnost městských oblastí díky zmírnění teploty zemského povrchu a omezení odtoku dešťové vody. Zásadní význam má přístup k přizpůsobení se vycházející z přírodních a městských systémů – například ekologické koridory překlenující administrativní hranice na podporu migrace divoké zvěře v měnícím se klimatickém prostředí. Proto je vhodné podporovat ekosystémy nebo zelenou infrastrukturu jakožto kritickou infrastrukturu;

15. zastává názor, že zdravé ekosystémy a bohatá biologická rozmanitost posílí odolnost místních a regionálních společenství vůči změně klimatu, a zdůrazňuje, že změnou klimatu jsou také ohroženy tyto systémy samy o sobě. Toto téma by mělo být důrazněji uznáno ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu, v národních strategiích pro přizpůsobení a v programech EU;

Přizpůsobení a hospodářská konkurenceschopnost

16. vítá, že se ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu dává do souvislosti přizpůsobení se ohrožením vyplývajícím z extrémních povětrnostních jevů a změny klimatu s udržení budoucí hospodářské prosperity Evropy, varuje však, že opatření podporující přizpůsobení v zájmu zachování růstu a konkurenceschopnosti nesmí být zaváděna na úkor sociálního blahobytu a zdraví;

17. je si vědom značných přímých nákladů spojených s povětrnostními a klimatickým ohrožením, jako jsou např.

škody na budovách a infrastruktuře. Proto by měly být podporovány takové reakce z hlediska přizpůsobení, které zahrnují jak modernizaci stávajících statků, tak i začlenění odolnosti do budoucích systémů, např. železničních tratí či bytové výstavby;

18. podotýká, že se pojišťovny mohou domnívat, že půda, budovy a infrastruktura ve městě či regionu nejsou dostatečně chráněny před rizikem změny klimatu, což se může projevit omezenou dostupností pojištění nebo vyššími náklady na pojistné krytí. Oblasti, které se s těmito obtížemi potýkají, mohou považovat dosažení svého úsilí v oblasti růstu za náročné a některé městské oblasti se mohou stát „nepojistitelnými“. Proto je třeba uvítat, že se o tomto tématu bude diskutovat na základě zelené knihy Komise o pojištění pro případ přírodních katastrof a člověkem způsobených katastrof;

19. je si vědom toho, že je důležité posoudit náklady spojené s dopady klimatických změn, tak aby bylo možné srovnat význam preventivních opatření v oblasti přizpůsobení. To by umožnilo lépe pochopit ekonomické možnosti přizpůsobení a náklady, jimž je možné se vyhnout. Hospodářské aspekty změny klimatu již byly rozebrány v tzv. Sternově zprávě. Měl by být podporován další výzkum v této oblasti, aby byl stimulován rozvoj obchodních případů v zájmu začlenění přizpůsobení do všech politik a strategií;

20. podporuje přístup „celého životního cyklu“ při posuzování nákladů a přínosů kapitálu k zajištění dlouhodobé návratnosti investic do odolnosti vůči změně klimatu. Mělo by se vyžadovat, aby byly do účtů a rejstříků rizik zahrnuty hospodářské, environmentální a sociální důsledky opatření a kapitálových investic, které nezohledňují změnu klimatu;

21. je toho názoru, že se strategie přizpůsobování musí přednostně zaměřit na riziko, že extrémní povětrnostní jevy a změna klimatu mohou narušit systémy infrastrukturních sítí. Povětrnostní nebo klimatické ohrožení, jakým je například ztráta transformační stanice či ústředny IKT, může mít nepřímé důsledky nebo „dominový“ efekt v různých hospodářských odvětvích a službách;

22. konstatuje, že vazby mezi socioekonomickými systémy, změnou klimatu a infrastrukturou mohou vést ke změnám v cestovních preferencích nebo návycích při spotřebě energie, což může mít značný dopad na poptávku po službách infrastruktury a na jejich nabídku;

23. velmi se obává dopadů změny klimatu na zemědělskou, lesnickou či rybolovnou produkci, a žádá, aby evropské politiky věnované těmto otázkám přispěly k posílení odolnosti těchto nezbytných zdrojů primární výroby a ekosystémů, které tyto druhy výroby umožňují, vůči změně klimatu;

Cíl přizpůsobení

24. uznává nejistotu ohledně budoucích koncentrací skleníkových plynů v ovzduší a ohledně zvyšování teploty a dopadů, které s nimi souvisejí. Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu se zaměřuje na přizpůsobení se důsledkům celosvětového oteplení o 2 °C. Současná věda i 4. hodnotící zpráva IPCC ⁽¹⁾ však ukazují, že stávající koncentrace v ovzduší (pokud zůstanou pouze nezměněny) způsobí větší oteplení než jen o 2 °C. V souladu se zásadou předběžné opatrnosti se proto zasazujeme o to, aby byla přijata opatření, která vyhoví potřebě přizpůsobit se předpokládaným vyšším budoucím teplotám;

Citlivost vůči ohrožením souvisejícím s extrémními povětrnostními jevy a změnou klimatu

25. vítá, že se Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu zmiňuje o citlivosti jako o důležitém aspektu pochopení a přizpůsobení se změně klimatu. Omezení náchylnosti „receptorů“ (včetně občanů, infrastruktury a hospodářských odvětví) k újmám z rizika extrémních povětrnostních jevů a změny klimatu je hlavním cílem přizpůsobení;

26. podporuje přístup k přizpůsobení vycházející ze zranitelnosti, neboť:

— je metodologicky obtížné vypracovávat časově náročné a nákladné projekce změny klimatu na místní úrovni, zatímco údaje o faktorech ovlivňujících zranitelnost jsou obvykle snáz k dispozici. Přístup vycházející ze zranitelnosti umožňuje dosáhnout okamžitého pokroku v případě, že nejsou k dispozici podrobné místní projekce změny klimatu;

— Světová zdravotnická organizace konstatuje, že změna klimatu je největší výzvou pro veřejné zdraví v 21. století;

— nejohroženější skupiny, včetně starších osob, mladých lidí a sociálně a ekonomicky znevýhodněných osob, jsou mimořádně ohroženy extrémními povětrnostními jevy a změnou klimatu, neboť nemají prostředky ani přístup k pojištění. Přístup vycházející ze zranitelnosti podporuje začlenění aspektů zdraví a sociální spravedlnosti mezi důvody k přijetí opatření na přizpůsobení se změně klimatu;

27. domnívá se, že by Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu prospělo, kdyby byly objasněny pojmy jako riziko, zranitelnost, vystavení či odolnost a uvedeny hlavní definice;

Víceúrovňová správa

28. konstatuje, že se Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu zaměřuje na začlenění přizpůsobení do akcí EU a na vypracování národních strategií pro přizpůsobení, ale že nevěnuje tolik pozornosti podpoře členských států při regionálním a místním zakotvení přizpůsobení;

29. zdůrazňuje, že je třeba výslovněji uznat úlohu víceúrovňové správy v opatřeních na přizpůsobení se změně klimatu. To by pomohlo

— zvýšit povědomí o tom, že úloha v přizpůsobení a požadavky na něj se liší podle územní úrovně, na níž se uplatňují;

— lépe chápat odpovědnost za reakce z hlediska přizpůsobení na různých územních úrovních, například za správu strategických a místních hlavních silnic;

— rozpoznat důležitost přeshraničních aspektů přizpůsobení na úrovni členských států a regionů, například řízení povodňových rizik;

— podpořit přesunutí politik členských států v oblasti přizpůsobení na regionální a místní úroveň, na níž budou prováděny;

30. uznává, že národní strategie mohou poskytnout kvalitní přehled dopadů a rizik, budou však pochopitelně často postrádat regionálně a lokálně důležité aspekty a otázky;

31. zdůrazňuje, že by národní strategie přizpůsobení měly poskytnout vodítka pro správu, aby se podpořil regionální a místní proces přizpůsobení, a že by členské státy spolu s místními a regionálními orgány měly monitorovat vypracování a uskutečňování strategií přizpůsobení na regionální a místní úrovni. EU by při tom měla nápomocna v tom, jakým způsobem tyto úkoly provádět;

32. členské státy by měly být vybízeny k tomu, aby vytvářely sítě slučující zainteresované strany z řady nejrozličnějších sektorů, jež se budou podílet na vypracování strategií přizpůsobení na všech územních úrovních;

⁽¹⁾ Mezivládní panel pro klimatické změny, hodnotící zpráva č. 4.

33. je přesvědčen o tom, že regionální strategie přizpůsobení mohou nejlépe poskytnout související informace, vyčlenit příslušné zdroje a poskytnout pokyny k podpoře místních akcí. Regiony a obce mohou rovněž poukázat na hlavní dopady změny klimatu, které jsou často regionálně specifické z důvodu odlišností typických pro oblasti jako jsou ostrovy, horské regiony, konurbace a pobřežní oblasti;

34. připouští, že správní struktury jednotlivých členských států odpovědné za místní provádění strategií se liší. Některé z nich – ne však všechny – mají příslušné regionální struktury pro plánování. VR je však přesvědčen, že je v každém případě nezbytný určitý rámec pro řízení přizpůsobení na nižší než celostátní úrovni, aby bylo možné přesouvat na místní úroveň příslušné investice, právní předpisy a politiky členských států;

35. prohlašuje, že je ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu třeba věnovat větší pozornost pokroku v přizpůsobení na místní úrovni, kde bývají důsledky nejvíce patrné a kde lze nejrychleji učinit odpovídající protipatření. Úspěšnost evropských opatření na přizpůsobení se změně klimatu bude poměřována tím, do jaké míry místní orgány připraví a uplatní reakce z hlediska přizpůsobení, aby omezily riziko extrémních povětrnostních jevů a změny klimatu;

36. uznává, že města jsou oblastmi, kde mají reakce z hlediska přizpůsobení klíčový význam. Ve městech totiž žije většina občanů EU. Ve městech se dopady změny klimatu ještě zostřují (např. jev nazývaný tepelný ostrov měst) a nacházejí se v nich zranitelní „receptoři“; města jsou rovněž klíčovými hospodářskými a kulturními centry;

37. upozorňuje na to, že přizpůsobení se změně klimatu by mělo být zahrnuto především do oblastí, jako je územní plánování, vzhledem k jeho roli v zaručení dlouhodobých změn krajiny a zastavěných prostor;

Uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení na regionální a místní úrovni

38. vítá závazek vyčlenit alespoň 20 % víceletého finančního rámce na období 2014–2020 na vyšší výdaje související se změnou klimatu a začlenit přizpůsobení do financování, politik a výzkumných programů EU, včetně strukturálních fondů, programu Horizont 2020, programu Life+ a programu rozvoje venkova;

39. uznává, že zásada subsidiarity vyžaduje, aby byly členské státy odpovědné za podporu začleňování přizpůsobení do regionálních a místních politik a postupů;

40. je si vědom toho, že míra přizpůsobení se v jednotlivých členských státech, regionech a městech bude kvůli míře ohrožení vyplývajícího ze změny klimatu, citlivosti vůči tomuto ohrožení a schopnosti přizpůsobit se mu lišit. To pak ovlivní jejich schopnost se připravit a reagovat na extrémní povětrnostní jevy a změnu klimatu;

41. podporuje vypracování „typologie přizpůsobení“ za účelem vypracování městských strategií. Zjištění společných rysů měst, například nynějšího a předpokládaného klimatického ohrožení, a socioekonomických charakteristik může usnadnit vytváření sítí hlavních typů měst s podobnými potřebami z hlediska přizpůsobení. Tyto skupiny měst by stimulovaly vypracování účinnějších strategických plánů a politik přizpůsobení, přidělování prostředků, poskytování vhodného poradenství a vytvoření výukových sítí. Konstatuje, že již existuje několik dobrovolných sdružení, jež je třeba podporovat;

42. poukazuje na to, že vzhledem k rozdílům v požadavcích a kapacitách z hlediska přizpůsobení, jako jsou různé správní postupy, různý přístup ke zdrojům a různé biofyzikální charakteristiky, které ovlivňují přípravu a uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení, je pojem „osvědčený postup“ zavádějící. Jelikož postupy nejsou v tomto směru zcela přenositelné, mohl by být pojem „dobrá praxe“ vhodnější;

43. považuje rozvoj přizpůsobivosti za důležitý základ pro rozvoj a uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení. Proto je mimořádně důležité zřídit na celostátních a nižších úrovních ústředny, které budou budovat kapacity pro přizpůsobení, poskytovat odbornou přípravu a zajišťovat výměnu informací a zkušeností mezi městy a regiony;

44. zdůrazňuje důležitost environmentální výchovy a informování o životním prostředí a zásadní úlohu místních a regionálních orgánů v tomto ohledu. Zdůrazňuje, že zejména informování o změně klimatu je nutné přizpůsobit místnímu obyvatelstvu a podmínkám a že by na tyto informační a výchovné kampaně měla být poskytována finanční podpora;

45. zastává názor, že klíčem k uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení na místní úrovni je financování. Je nutné vyjasnit to, kde získat velké finanční částky potřebné k dosažení pokroku v oblasti přizpůsobení se, zejména když jsou zpochybňovány zmíněné příjmy z dražeb v rámci systému EU pro obchodování s emisemi. Konkrétně je třeba zahrnout přizpůsobení do čerpání strukturálních fondů v příštím programovém období, např. EFRR, a to aniž by došlo ke snížení rozpočtů potřebných na zmírnění změny klimatu;

46. uznává význam místních a regionálních sítí při propagaci opatření v oblasti přizpůsobování a vyslovuje se pro to, aby byly tyto sítě náležitě finančně podporovány z prostředků EU. Nedoporučuje však zřídit nový orgán ani přijmout dobrovolný závazek v oblasti přizpůsobování, jak se navrhuje ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu, neboť by to způsobilo duplikace, zmátlo účastníky a mohly by se tak promarnit cenné zdroje. Současný Pakt starostů a primátorů by měl získat více prostředků a nově se zaměřit na oba aspekty politiky v oblasti klimatu, tj. na zmírnění změny klimatu i přizpůsobení se jí;

47. zdůrazňuje, že vize přizpůsobení popsaná ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu musí být spíše proaktivní, než reaktivní. Při rozvoji a uplatňování reakcí z hlediska přizpůsobení je třeba se zaměřit jak na strategie snížení dlouhodobých rizik, tak na zvýšení připravenosti a schopnosti reagovat na stávající extrémní povětrnostní a klimatické jevy;

Spolupráce a spory v oblasti přizpůsobení a zmírnění

48. uznává, že přizpůsobení a zmírnění jsou zásadními aspekty integrované strategie v oblasti změny klimatu. Přizpůsobení se probíhající a v budoucnu nevyhnutelným extrémním povětrnostním jevům a změně klimatu je sice zásadní, nicméně by nemělo být považováno za náhražku jejího zmírnění. V dohodě z Cancúnu, přijaté v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, se zdůrazňuje, že smluvní strany by měly přizpůsobení a zmírnění považovat za stejně důležitou prioritu. Rozdíl však bude v tom, jak budou prostředky rozděleny na nižších než celostátních úrovních;

49. upozorňuje na to, že jeden z klíčových aspektů zvýšení konkurenceschopnosti a kvality života v Evropě v nadcházejících desetiletích bude spočívat v podpoře komunit a ekonomik při tom, aby se staly odolnějšími vůči změně klimatu. Avšak je

nezbytné co nejrychleji zvýšit počet opatření usilujících o co nejvýraznější snížení emisí škodlivých plynů, kvůli nimž dochází ke změně klimatu;

50. konstatuje, že přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování sice spolu v zásadě úzce souvisí, nicméně integrovaných opatření na přizpůsobení a zmírnění je v současné době málo a v politice, praxi a výzkumu je naléhavě nutné určit a podpořit synergie. Dále je důležité, aby všechny politiky Evropské unie přispívaly k oběma těmto cílům;

51. uznává potenciální výhody vzájemně se doplňujících opatření na zmírnění i přizpůsobování. V opačném případě by totiž z konfliktních opatření na zmírnění a přizpůsobování mohly vyplynout značné nevýhody, například zajišťování klimatizace jakožto opatření na řešení vysokých teplot v budovách, jež způsobuje nárůst emisí skleníkových plynů;

52. závěrem konstatuje, že by se navrhovaný přezkum strategie v roce 2017 měl vzhledem k naléhavosti zaměřit nejen na pokrok dosažený v národních strategiích přizpůsobení a na to, zda bude v budoucnosti nutné přijmout právní předpisy, ale tento rok by měl být zároveň lhůtou k dosažení určitého počtu dílčích cílů při provádění na všech správních úrovních – eventuálně s využitím srovnávacího přehledu připravenosti na přizpůsobení – a Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu by měla provázet opatření na poradenství a podporu pro orgány na nižší než celostátní úrovni i pro členské státy při dosahování těchto dílčích cílů;

53. je toho názoru, že návrhy Komise uvedené ve Strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu jsou v souladu se zásadou subsidiarity a zásadou proporcionality.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy

(2013/C 356/08)

VÝBOR REGIONŮ

- trvá na tom, že místní a regionální orgány hrají přední úlohu v tvorbě a provádění této strategie a vyzývá je, aby v rámci všech svých příslušných odvětvových politik, a zejména na základě své pravomoci v oblasti územního plánování a urbanismu vyvinuly veškeré úsilí na plánování a uspořádání zelené infrastruktury. Zdůrazňuje, že klíčem k úspěšnému zavedení zelené infrastruktury je efektivní uplatňování víceúrovňové správy a zapojení všech subjektů, všech zúčastněných stran;
- žádá Komisi, aby co nejrychleji dokončila konkrétní prováděcí pokyny k začlenění zelené infrastruktury do různých politik Unie a žádá, aby byly sestaveny dodatečné technické pokyny týkající se městské zelené infrastruktury. Zelená infrastruktura by měla být zahrnuta do referenčního rámce pro udržitelná města a do budoucí sítě pro rozvoj měst;
- upozorňuje na naléhavou nutnost stanovit způsoby začlenění zelené infrastruktury a jejího prioritního charakteru do dohod o partnerství a operačních programů evropského financování, které se právě připravují v souvislosti s Fondem soudržnosti a strukturálními fondy pro období 2014–2020;
- žádá Komisi, aby zavedla požadavky na prevenci čisté ztráty biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb do práva EU a aby dodržovala a rozšířila ekologickou podmíněnost a kontrolu v oblasti dopadů na biologickou rozmanitost u evropské podpory. Navrhuje dále, aby se ze všech evropských dotací na zavádění šedé infrastruktury odváděl určitý podíl do fondu pro biologickou rozmanitost;
- vítá prohlášení, že Komise bude ve spolupráci s EIB usilovat o to, aby do roku 2014 vytvořily zvláštní finanční nástroj na podporu subjektů zamýšlejících realizovat projekty zelené infrastruktury, a přeje si, aby místní a regionální orgány byly zapojeny do jeho přípravy;
- vítá projekt TEN-G a žádá, aby byl uznán za společný zájem Unie podobně jako dopravní či energetické sítě a sítě IKT. Žádá Komisi, aby prošetřila možnosti zavedení evropské legislativy v této oblasti.

Zpravidajka	paní Annabelle JAEGER (FR/SES), členka rady regionu Provence-Alpes-Côte d'Azur
Odkaz	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy COM(2013) 249 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. s potěšením vítá sdělení Komise Zelená infrastruktura – zlepšování přírodního kapitálu Evropy, v němž je ohlášeno vypracování strategie EU na toto téma. Domnívá se, že předložené návrhy jsou prvořadě pro dosažení evropských cílů stanovených na rok 2020 v oblasti účinného využívání zdrojů, sociální a regionální soudržnosti, udržitelného a inteligentního růstu, atraktivity, zvyšování biologické rozmanitosti a kvality krajiny, ochrany před přírodními riziky, podpory udržitelného městského modelu, zachování a vytváření lokálních pracovních míst v malých a středních podnicích, zlepšení veřejného zdraví a boje proti nerovnostem. Podporují se tak cíle strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, je to v souladu se směrnicemi o ptácích a přírodních stanovištích a posiluje to propojenost lokalit soustavy Natura 2000 ⁽¹⁾;

2. očekává, že budoucí realizace zelené infrastruktury v EU přispěje ke splnění cíle 2 strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 zaměřeného na obnovu alespoň 15 % poškozených ekosystémů do roku 2020 a k zastavení ztráty biologické rozmanitosti a poškozování ekosystémů, jakož i k obnově ekosystémů všude v Evropě, a ne pouze v rámci lokalit soustavy Natura 2000;

3. domnívá se dále, že dosud zavedené strategie a programy na mezinárodní, evropské a vnitrostátní úrovni ještě nepřinesly výsledky odpovídající závažnosti problémů sužujících biologickou rozmanitost. Existuje konsensus ohledně potřeby přehodnotit vzorce výroby a spotřeby naší společnosti s ohledem na riziko ztráty biologické rozmanitosti, pro niž představují rozhodující faktory, jelikož v jejich důsledku dochází k ničení a tržštění přírodních stanovišť a k mnoha formám znečištění. Avšak pokud k tomuto přehodnocení nedojde, přijdou obnovené závazky v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 vnívané;

4. naléhá tedy na Komisi, aby se zásadním způsobem zasadila o vytvoření průřezové strategie založené na zelené infrastruktuře, jež je dosud nevídanou příležitostí pro zapojení všech evropských subjektů – států, místních a regionálních

správních orgánů, podniků, výzkumných pracovníků, sdružení a občanů – do procesu sladění hospodářství, společnosti a biosféry;

5. se zájmem vítá navrženou definici, do níž je začleněn jak problém propojení související s druhy a přírodními stanovišti, tak problém kvality sítí na všech úrovních, včetně úrovně měst, jak pozoruhodná biologická rozmanitost chráněných druhů, tak běžnější biologická rozmanitost a přírodní řešení stejně jako řešení vycházející z přírody uskutečněná člověkem; přeje si však, aby v budoucích prováděcích pokynech byla tato definice konkrétně upřesněna, včetně pojetí propustnosti a přívětivosti k životu. V tomto smyslu je nutno zvláště vyzdvihnout využívání a vytváření ekologických a funkčních propojení na všech úrovních;

6. je potěšen, že byly po právu uznány všechny hospodářské, environmentální a sociální přínosy a přínosy z hlediska ochrany před riziky vzešlé z ekosystémů, které řádně ekologicky fungují, a žádá, aby tento rozměr užitečnosti výroby zboží nebo poskytování služeb užitečných pro člověka vždy podporoval etický rozměr, jímž je ochrana přírody a biologické rozmanitosti;

7. připomíná, že koncepce zelené infrastruktury na jedné straně přirozeně přesahuje hranice správních a územních celků, na druhé straně její rozvoj, zachování či ohrožení závisí v prvé řadě na postupech územního plánování a politikách ochrany přírodních zdrojů v členských státech, regionech a obcích;

8. vítá a podporuje tento globální přístup, který zelenou infrastrukturu neoddelitelně spojuje se zmírňováním změny klimatu s přizpůsobováním se jí. Trvá na tom, že místní a regionální orgány hrají přední úlohu v tvorbě a provádění takové strategie;

9. souhlasí s tím, že zachování, rozvoj a údržba zelené infrastruktury je ve střednědobém a dlouhodobém horizontu výrazně levnější než celkové náklady na šedou infrastrukturu, jejichž součástí jsou vnější náklady, které dnes nese společnost. Řešení inspirovaná přírodou nebo z přírody vycházející, která jsou v součinnosti s biologickou rozmanitostí (ekologické inženýrství), jsou totiž méně energeticky náročná, mají nižší náklady na zachování a údržbu než konvenční řešení, a jsou tedy účinnější a udržitelnější;

⁽¹⁾ Cdr 22/2009 fin, Cdr 112/2010 fin.

10. připomíná, že je v první řadě nutné předcházet poškození ekosystémů a obnovovat funkce poškozených ekosystémů, jelikož opatření k řešení důsledků ekologické nerovnováhy vzniklé lidskou činností jsou vždy nákladnější, trvají delší dobu a, co je nejpodstatnější, jejich výsledky nejsou zaručeny;

11. domnívá se, že ekonomické posouzení ekosystémových služeb může být sice užitečné při provádění analýz návratnosti, aby se mohlo rozhodnout mezi protichůdnými cíli, metodika jeho provádění však není bez obtíží, v řadě případů je dokonce nevhodná a má evidentní důsledky, co se týče etiky. Dále je třeba zdůraznit, že existuje jiný postup pro posuzování nákladů spojených s poškozením biologické rozmanitosti: výpočet nákladů na zachování ekologického potenciálu potřebného pro obnovu po tomto poškození pomocí výpočtu nákladů na investice nezbytné k zachování nebo zlepšení stavu biologické rozmanitosti nutné pro zaručení nepřetržitého toku ekologických služeb. Výbor si přeje, aby se upřednostnila právě tato metoda;

12. vyzývá všechny místní a regionální orgány, aby v rámci svých příslušných odvětvových politik, a zejména na základě své pravomoci v oblasti územního plánování a urbanismu vyvinuly veškeré úsilí na plánování a uspořádání zelené infrastruktury;

13. žádá EU a členské státy, aby jim v této souvislosti poskytl podporu ve formě lidských, technických a finančních zdrojů, která bude přiměřená problémům⁽²⁾;

Zemědělství, lesy a půda

14. domnívá se, že absolutní prioritou územního a městského plánování musí být boj proti ztrátě půdních funkcí, intenzifikaci využívání půdy a degradaci půdy. „Nulová čistá ztráta“ přírodních prostředí, lesů a zemědělské půdy musí převážet nad rozšiřováním měst, některé místní a regionální orgány již začaly začleňovat různá pojetí zelené infrastruktury a „nulové čisté ztráty“ do svých urbanistických studií a územně plánovací dokumentace;

15. připomíná dále podporu, již vyslovil obnově diskuzí mezi členskými státy, jejichž výsledkem má být přijetí společného evropského právního rámce pro ochranu půdy a obnovu její funkčnosti, který je nezbytným nástrojem pro zvládnutí tohoto životně důležitého úkolu⁽³⁾;

16. připomíná přínos lesnictví k zelené infrastruktuře, který může být aktivní, ve formě obnovy souvislých pásem lesů nebo zavedení ekologických postupů obhospodařování, či pasivní, formou zachování hranic lesů. Zejména v regionech, kde jsou lesy v soukromém vlastnictví mnoha subjektů, je k zavedení

zelené infrastruktury potřeba vytvořit sdružení vlastníků, která musí řádně fungovat, a nabídnout místním a regionálním orgánům nástroje k mobilizaci těchto soukromých subjektů – pozemkové, v oblasti odborné přípravy, technické podpory, vzájemné pomoci, či dokonce nástroje finanční podpory;

17. bere na vědomí rozhodnutí, která EU přijala v rámci společné zemědělské politiky na období 2014–2020, a zajímá ho, jak by se v těchto oblastech mohla do roku 2020 efektivně realizovat zelená infrastruktura. Výbor regionů tedy potvrzuje význam činnosti příslušných orgánů, které musejí učinit zelenou infrastrukturu jedním z vodítek pro využívání zdrojů v oblasti zachování a obnovy biologické rozmanitosti prostřednictvím ekologizace přímých plateb určených do zón ekologického významu a využívání EZFRV, včetně účelného umístění zemědělsko-environmentálních opatření a vyčleňování rozpočtových prostředků určených na tato opatření. Současně musejí uvolnit prostředky na obnovu biologické rozmanitosti v zemědělských oblastech, především podporou ekologického zemědělství a agro-lesnictví;

18. domnívá se, že s ohledem na podporu udržitelného zemědělství a lesnictví v rámci zelené infrastruktury je z hlediska solidarity mezi venkovskými a městskými oblastmi nutný rozvoj používání biomateriálů pro výstavbu, jelikož používání tradičních materiálů pro výstavbu ve městech a pro šedou infrastrukturu vyvíjí silný tlak na venkovské, a dokonce mořské životní prostředí. Je zásadně důležité povzbuzovat využívání dřeva a jiných materiálů vzniklých z vedlejších produktů zemědělské výroby nebo doplňkových k tradičním kulturám (sláma, konopí, len, vlna atd.), které bude přínosné pro místní zúčastněné strany. Výbor se proto domnívá, že je potřeba se zasazovat o místní rozvoj, zejména prostřednictvím podpory strukturalizace odvětví a investic do nástrojů transformace průmyslu a rovněž prostřednictvím strukturalizace trhu pomocí příkladných veřejných zakázek nebo pobídek komunitám, které zmíněné materiály upřednostňují. Dále je potřeba rozvíjet výzkumné programy, které se budou zabývat technickými vlastnostmi těchto materiálů, a dobré podmínky pro jejich produkci se zřetelem na zachování ekosystémů. Konečně uživatele je navíc formou vhodného označování třeba informovat o původu a podmínkách výroby (resp. pěstování) materiálů;

Sdílená správa

19. zdůrazňuje, že klíčem k úspěšnému zavedení zelené infrastruktury je spolupráce mezi všemi úrovněmi správy, efektivní uplatňování zásad víceúrovňové správy a zapojení všech subjektů, všech zúčastněných stran, a to až po veřejnost na místní úrovni do její přípravy a jejího zavádění;

20. zasazuje se o participativní postupy, jejichž výsledkem budou nezbytné, vzájemně se doplňující iniciativy vycházející od základu, které budou provádět subjekty přímo zapojené do územního plánování a využívání půdy, zejména obce⁽⁴⁾;

⁽²⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 112/2010 fin.

Nové občanství

21. bere na vědomí vysokou poptávku společnosti po přírodním prostředí ve městech, která souvisí jednak s potřebou přírody v rozmanitých formách (místa k odpočinku a zábavě, prostor pro zahradničení a zemědělství, krajinné a okrasné prvky, oblasti divoké přírody atd.) a souvisejícím pocitem blaha, jednak s problémy veřejného zdraví a boje proti ekonomickým a sociálním rozdílům. Naplnění těchto potřeb se zjevně dotýká nejmladších občanů, ale rovněž těch starších a znevýhodněných;

22. se zájmem zaznamenává a povzbuzuje občanské iniciativy související se zelenou infrastrukturou, zejména v městských a předměstských oblastech (participativní inventury biologické rozmanitosti, účast na vymezování nových městských prostor spojených s biologickou rozmanitostí, rekultivace půdy ležící ladem či opuštěných míst, společné zahrady atp.). Propojení mezi všemi těmito místy prostřednictvím vhodných tras nemotorizované dopravy je zcela zásadní pro zkvalitnění městského života;

Potenciál inovací a nových povolání

23. poukazuje na to, že se zelenou infrastrukturou souvisí výzkum a inovace, jež pro osoby zabývající se územním plánováním představují zdroj příležitostí pro rozvoj. Jedná se např. o pokrytí zdí a střech rostlinami nebo obnovu ekologické rovnováhy. Připomíná však, že dosažení přínosů spojených se zelenou infrastrukturou, např. co se týče přizpůsobování se změně klimatu, je podmíněno její kvalitní realizací. Podporovat by se měla pouze funkční řešení uzpůsobená klimatu a biologické rozmanitosti;

24. podporuje návrh Komise omezit rizika související s inovačním procesem prostřednictvím finančních nástrojů (jako např. postupy sdílení rizik) i její vůli podporovat projekty financované z veřejných a soukromých prostředků;

25. se zájmem sleduje vznik nových povolání souvisejících se zelenou infrastrukturou (ekologické inženýrství pro obnovu, údržba a obnova poškozených ekosystémů) a podtrhuje důležitost zohlednění nepřímých nebo návazných povolání (produkce rostlin, zemědělská odvětví atp.). Místní a regionální orgány, které jsou pověřeny hospodářským rozvojem, se musí k tomuto trendu, díky němuž se vytvářejí pracovní místa, připojit a podpořit ho;

26. domnívá se, že zelená infrastruktura se opírá o ekosystémy a související lidskou kulturu, přičemž obojí se velmi mění v závislosti na biogeografických podmínkách a historii. Je proto hybnou silou rozvoje lokálních hospodářských odvětví a pracovních míst, jež jsou nepřemístitelná. VR v této souvislosti připomíná, že se právě přezkoumávají právní předpisy Evropské unie týkající se veřejných zakázek a že výbor Evropského parlamentu pro vnitřní trh dne 11. ledna 2013 upřesnil, že kritériem při

zadávaní zakázek by pro veřejné zadavatele měla být hospodářsky nejvýhodnější nabídka. VR souhlasí s názorem Evropského parlamentu, že kromě ceny nebo nákladů může toto kritérium zahrnovat prvky kvalitativní, environmentální nebo sociální povahy, zejména sociální a environmentální charakteristiky a inovační charakter, kam lze případně zařadit i nákladovou účinnost místního trhu;

Klíčové nástroje

27. žádá Komisi, aby co nejrychleji stanovila praktické, přesné a konkrétní prováděcí pokyny, aby se zelená infrastruktura začlenila do různých politik Unie, a navrhuje, aby byly do přípravy těchto pokynů zapojeny místní a regionální orgány, které se již angažují v propagaci zelené infrastruktury. Pomohly by Komisi určit přesnější lokální specifikace těchto pokynů, co se týče biotopů, poznatků a zkušeností místní úrovně. V této souvislosti konstatuje, že první pokyny jsou již k dispozici díky příručce pro vysoce účinné investice do přírody a zelené infrastruktury v rámci politiky soudržnosti (Guide to multi-benefit cohesion policy investments in nature and green infrastructure) ⁽⁵⁾;

28. žádá, aby byly sestaveny dodatečné technické pokyny týkající se městské zelené infrastruktury, které by rovněž pomohly aktivovat projekty v rámci nových opatření strukturálních fondů, podle nichž se má z těchto fondů uvolnit 5 % prostředků na udržitelný rozvoj měst;

29. přeje si, aby byla zelená infrastruktura zahrnuta do referenčního rámce pro evropská udržitelná města ⁽⁶⁾ a do budoucí sítě pro rozvoj měst, jejíž vytvoření se plánuje v rámci politiky soudržnosti na období 2014–2020;

30. žádá, aby byla zelená infrastruktura zmíněna v budoucím přezkumu směrnice 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí jakožto dodatečné kritérium pro stanovení pravděpodobného rozsahu dopadů;

31. trvá na tom, že pokud bude šedá infrastruktura po předchozím prošetření všech alternativních řešení založených na zelené infrastruktuře považována za nezbytnou, je třeba ji koncipovat tak, aby se v co nejvyšší míře předešlo jejím dopadům, dále omezit tyto zbytkové dopady a nakonec zavést kompenzační opatření potvrzená z hlediska ekologické a pozemkové ekvivalence ⁽⁷⁾. Výbor žádá Komisi, aby zavedla všechny tyto požadavky do práva EU se zohledněním své činnosti v oblasti opatření 7b strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020, týkajícího se nulové čisté ztráty biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb;

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/guide_multi_benefit_nature.pdf.

⁽⁶⁾ Reference Framework for Sustainable European Cities (RFSC), společná iniciativa členských států EU, Evropské komise a evropských sdružení orgánů místní samosprávy. Viz <http://www.rfsc-community.eu/>.

⁽⁷⁾ Aby došlo ke splnění cíle v podobě nulové čisté ztráty biologické rozmanitosti.

Monitorování a hodnocení

32. vítá návrh sestavit v roce 2017 přehled pokroku dosaženého v zelené infrastruktuře a potvrzuje, že místní a regionální orgány jsou připraveny k němu přispět lokálními poznatky, které shromáždily v oblasti biologické rozmanitosti, ekonomické činnosti, zdraví, sociálních rozdílů atp., aby se příslušné údaje dostaly na evropskou úroveň;

33. klade si otázku, do jaké míry je zelená infrastruktura efektivní, a zdůrazňuje, že je nutné podpořit vytvoření nástroje rychlého posouzení funkčního zdraví ekosystémů, jež by mohly zúčastněné strany snadno použít a pochopit, a tak posoudit efektivitu zelené infrastruktury a srovnat ji s šedou infrastrukturou;

34. domnívá se, že by mělo být možné detailně posoudit vazby šedé infrastruktury na přírodu, a podporuje činnost Komise v oblasti mapování a posuzování ekosystémových služeb a jejich přínosů v Evropě (MAES). Kromě toho zdůrazňuje, že je nutné podpořit tvorbu metod a nástrojů měření a výpočtu, aby bylo možné na základě analýzy životního cyklu transparentně charakterizovat ekonomické činnosti a produkty podle jejich vazby na přírodu a ekosystémové služby;

Informování, osvěta a výchova

35. doporučuje, aby EU v partnerství s ostatními správními úrovněmi uskutečnila ambiciózní informační kampaň, již by si osvojily zejména místní a regionální orgány⁽⁸⁾, ale také další subjekty na místní úrovni (sdružení, podniky atd.). Tato kampaň by se mohla opírat o tři typy přínosů zelené infrastruktury – environmentální, ekonomické a sociální a o osvědčené postupy prováděné v členských státech;

36. tvrdí, že je nutné více zhodnocovat osvědčené postupy. Komise by ve spolupráci s dalšími institucionálními aktéry, sdruženími a místními a regionálními orgány, které již tyto informace shromažďují, měla pokračovat v rozpoznávání, šíření a zhodnocování úspěšných příkladů, a to prostřednictvím diskusní platformy, ale také v rámci pravidelných setkání a školení, která jsou místní a regionální orgány připraveny za podpory Komise organizovat, jelikož hrají klíčovou úlohu v informování o zelené infrastruktuře;

37. vyzývá Komisi, aby zahrнула prvky zelené infrastruktury do existujících nebo připravovaných evropských programů ekologického označování, ať už se jedná o území (venkovské, předměstské nebo městské přírodní parky atd.) nebo produkty (materiály, výstavba atp.);

⁽⁸⁾ CdR 112/2010 fin.

Financování

38. třebaže uznává užitečnost křížového financování pro zaměření odvětvových politik na problém biologické rozmanitosti, zdůrazňuje, že z řady důvodů (od různých pojmenování finančních nástrojů po komplexní finanční inženýrství) je obtížné tyto finanční prostředky uvolnit, a žádá proto o přesný návod k jejich používání;

39. upozorňuje na naléhavou nutnost stanovit způsoby začlenění zelené infrastruktury a jejího prioritního charakteru do dohod o partnerství a operačních programů evropského financování, které se právě připravují v souvislosti s Fondem soudržnosti a strukturálními fondy pro období 2014–2020, aby příslušné orgány plně přijaly svoji odpovědnost za související financování. Vyzývá příslušné místní a regionální orgány, aby využily možnosti financování řešení zelené infrastruktury přizpůsobených konkrétním lokalitám, které jsou navrženy v operačních programech, a investovaly do nezbytného budování kapacit napříč odvětvími, spolufinancování a budování sítí s cílem zajistit jejich úspěšnou realizaci;

40. souhlasí, že je zapotřebí nástroj na financování projektů týkajících se zelené infrastruktury, a výslovně vítá, že Komise ve sdělení uvádí, že bude ve spolupráci s EIB usilovat o to, aby do roku 2014 vytvořily zvláštní finanční nástroj na podporu subjektů zamýšlejících realizovat projekty zelené infrastruktury. VR si přeje, aby místní a regionální orgány byly zapojeny do jeho přípravy;

41. navrhuje, aby se ze všech evropských dotací na zavádění šedé infrastruktury odváděl určitý podíl do fondu pro biologickou rozmanitost, jenž by toto financování doplňoval. Tento fond bude podle logiky rekapitalizace aktivován pro zavádění zelené infrastruktury v členských státech, jichž se týká daná šedá infrastruktura;

42. žádá Komisi, členské státy a místní orgány, aby na všech úrovních financování efektivně zastavovaly dotace a daňová opatření poškozující biologickou rozmanitost;

43. žádá Komisi, aby dodržovala a rozšířila ekologickou podmíněnost⁽⁹⁾ a kontrolu v oblasti dopadů na biologickou rozmanitost⁽¹⁰⁾ u evropské podpory tak, aby byl dopad na zelenou infrastrukturu a biologickou rozmanitost odhadnut pro celý projekt podporovaný z prostředků EU a výše finanční podpory EU byla úměrně uzpůsobena;

⁽⁹⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ IEEP, prosinec 2012: Background Study towards biodiversity proofing of the EU budget.

44. žádá Komisi, aby ve svém přezkumu využívání strukturálních fondů v polovině období 2014–2020 a nástroje pro propojení Evropy zhodnotila a zdůraznila příští činnosti související se zelenou infrastrukturou;

Iniciativa TEN-G

45. s nadšením vítá projekt TEN-G a žádá, aby byl v předběžné studii zohledněn místní a regionální rozměr zelené infrastruktury na evropské úrovni a současně se tak zaručila soudržnost, účinné výsledky, pokud jde o obnovu funkčnosti ekosystémů, a tedy zachování biologické rozmanitosti a její odolnost vůči změně klimatu, a co nejlepší ztotožnění občanů a zúčastněných stran s projektem;

46. přál by si, aby iniciativa TEN-G byla uznána za společný zájem Unie podobně jako dopravní či energetické sítě a sítě IKT, a žádá Komisi, aby prošetřila možnosti zavedení evropské legislativy v této oblasti;

Přeshraniční a celoevropské výzvy

47. vyzývá místní a regionální orgány, aby spolupracovaly na společných ekologických propojeních s cílem zaručit soudržnost zelené infrastruktury, a žádá Komisi, aby tuto přeshraniční spolupráci zahrnula do globálního systému na úrovni EU;

48. žádá, aby se koncepce zelené infrastruktury rozšířila za evropské hranice díky posílení nástrojů EU pro sousedství zaměřených na investování do zelené infrastruktury ve venkovských a městských oblastech, k čemuž by mohly přispět existující iniciativy, jako je soustava Smaragd, síť Člověk a biosféra a Panevropská ekologická síť;

Subsidiarita

49. domnívá se, že návrhy Komise na začlenění zelené infrastruktury do ostatních evropských politik a podpora, již navrhuje vyčlenit pro ostatní správní úrovně, aby mohly v tomto ohledu sestavit vlastní postup, jsou v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Kosmická průmyslová politika EU

(2013/C 356/09)

VÝBOR REGIONŮ

- poukazuje na relevantní otázky, jež bude třeba regulovat v souvislosti s rodící se kosmickou politikou EU: průmyslové standardy, problémy spjaté s technickými operacemi a komerčním využitím infrastruktury družicové komunikace;
- souhlasí, že smyslem přípravy veřejné politiky pro kosmické odvětví EU zaměřené na poptávku je podpořit uživatele, to však nelze omezit na dotace určené spotřebitelům;
- vybízí Komisi, aby se pro vyhodnocení poptávky uživatelů stanovila kritéria veřejné užitečnosti zaměřená na pravomoci a potřeby veřejných orgánů;
- zdůrazňuje, že těsný vztah mezi místní / regionální úrovní, která spolupracuje s průmyslovými odvětvími na zjišťování a podpoře jejich prvních kroků, a celostátní / unijní úrovní by měl být životně nezbytnou stránkou průmyslové politiky EU;
- rád by upozornil na skutečnost vyplývající z místních a regionálních osvědčených postupů: navazující služby Copernicus/GMES dokážou v naprosté většině případů uspokojit potřeby veřejné politiky a prokázaly svou užitečnost pro veřejné cíle;
- doporučuje, aby služby a aplikace vyvinuté na základě kosmických technologií mohly být spolufinancovány ze strukturálních fondů, za předpokladu, že k tomu bude na straně správců fondů dostatečná politická vůle a informovanost. Mechanismus tohoto typu již byl použit ve finančním rámci 2007–2013, kdy byly nevyužité prostředky z Fondu soudržnosti a EFRR převedeny na novou prioritu: širokopásmový internet přes satelit pro vzdálené regiony;
- domnívá se, že provozní fáze programu Copernicus je klíčová pro průnik nových technologických počínů do ekonomiky, avšak na překonání počátečních nákladů firem souvisejících s využíváním nové technologie pestrá skupinou uživatelů bude třeba finanční podpora.

Zpravodaj

Adam STRUŽIK (PL/ELS), maršálek Mazovského vojvodství

Odkaz

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Kosmická průmyslová politika EU Uvolnění potenciálu pro hospodářský růst v kosmickém odvětví

COM(2013) 108 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

1. vítá sdělení Komise, které jasně deklaruje význam kosmické průmyslové politiky EU;

Předběžné poznámky

2. zdůrazňuje, že kosmické odvětví je klíčovým prvkem strategie Evropa 2020 a jejích stěžejních iniciativ, zejména iniciativ Unie inovací a Průmyslová politika. Kosmická technologie má mimořádný význam pro ekonomiku založenou na znalostech, ovlivňuje budoucí hospodářskou konkurenceschopnost a poskytuje nástroje pro řešení dalších naléhavých pozemních problémů. Kosmické vedlejší produkty (*spin-off*) lze definovat jako to, na co se přišlo či co bylo změněno při aktivitách souvisejících s vesmírem a co je poté použito v jiných souvislostech či do nich přeneseno za vytváření dalších ekonomických hodnot;

3. poznamenává, že podle hodnocení Evropské vesmírné agentury (ESA) zaměřené na navazující odvětví dodávající hodnotu aplikacím v oblasti vesmíru je evropský trh v porovnání se světovým trhem menší a méně specializovaný na soukromý trh. Také zde na rozdíl od ostatních zemí tradičně spjatých s vesmírem nedefinuje výchozí standardy a činnosti vojenský průmysl. Po celém světě působí většina společností v několika segmentech, a to po celé délce hodnotového řetězce. V Evropě lze stěží nalézt subjekty, které kontrolují celý hodnotový řetězec. Celkově vzato je specializace v Evropě (která se zaměřuje na specifické aplikace družicové navigace) mírně slabší než jinde ve světě;

4. naléhavě si uvědomuje hlavní úkoly politiky EU pro kosmické odvětví, mezi něž patří uspořádání trhu, administrativní zjednodušení, zásady pro zadávání zakázek, přístup k datům, vnímání veřejných institucí jako zákazníků a regulační rámec.

5. uznává, že kosmický průmysl EU má obecně výrazný dopad na postavení Evropy v oblasti vědy a technologií. Tento vliv spočívá v povzbuzení evropské základny vědy a technologie a rozsáhlejších účincích kosmické technologie na širší chápanou ekonomiku;

6. souhlasí se závěry Rady ze dne 30. května 2013 ke „Kosmické průmyslové politice EU – Uvolnění potenciálu pro hospodářský růst v kosmickém odvětví“, že v zájmu vyrovnané průmyslové základny je účast malých a středních podniků v dodavatelském řetězci základním prvkem konkurenceschopnosti evropského kosmického průmyslu, a přidává se k naléhání Rady na Komisi, aby podrobně posoudila potřebu nových inovativních finančních nástrojů;

7. domnívá se, že z pohledu místních a regionálních orgánů je obzvláště důležité podporovat využití kosmických aplikací v politikách EU, a že EU by tedy měla vytvořit odpovídající podpůrná opatření pro stimulaci rozvoje a využívání kosmických aplikací jak veřejnými, tak soukromými uživateli, zvláště v místních orgánech a odvětví MSP, a dále průvodní opatření na podporu inovací;

A. Cíle a činnosti kosmické průmyslové politiky

8. sdílí názor Komise, že vesmír je pro EU a její občany nanejvýš důležitý, a stejně jako Komise si je vědom velkých výzev, před nimiž evropský kosmický průmysl stojí v souvislosti s rozvíjejícími se vesmírnými velmocemi (jako Čína a Indie). Jak se uvádí ve sdělení, tato situace je spíše důsledkem nedostatečného financování než nedostatečné efektivity na straně evropského kosmického odvětví;

9. chápe, že v době, kdy EU a její členské státy čelí finančním potížím, by se kosmická průmyslová politika měla soustředit na položení základů pro budoucí prudký rozvoj odvětví na celosvětovém trhu a na odstranění překážek, které by mohly tomuto procesu bránit. Výbor proto zcela podporuje cíle zmíněné ve sdělení: stanovit soudržný regulační rámec, rozvíjet konkurenceschopnou průmyslovou základnu, stimulovat nákladovou účinnost, rozvíjet trhy s kosmickými aplikacemi a zajistit technologickou nezávislost a samostatný přístup do vesmíru;

10. podporuje argument, že účinné řízení vesmíru v Evropě vyžaduje dohodu mezi hlavními zúčastněnými stranami, tj. EK, ESA a členskými státy, avšak poznamenává, že z politického hlediska by rozhodnutí o společné evropské obranné politice usnadnilo spolupráci vojenských odvětví členských států, z níž by mohla těžit rovněž civilní část kosmického odvětví;

11. uznává úspěchy evropského kosmického odvětví v dobývání trhu, zejména v oblasti družicové komunikace, a podporuje Komisi v jejím úsilí udržet konkurenceschopnost tohoto segmentu na celosvětovém trhu i nadále. Z tohoto pohledu Výbor důrazně podporuje iniciativu usilující o zaručení kanálů rádiových frekvencí evropským operátorům. Tato otázka je pro regiony důležitá, protože družicová komunikace skýtá prostředky ke zlepšení pokrytí širokopásmovým připojením v řídké obydlených oblastech;

12. uznává důležitost technologické nezávislosti evropského kosmického odvětví a souhlasí s navrženými řešeními, jako jsou vzájemné obohacování mezi kosmickým průmyslem a dalšími odvětvími, vyhlášení náležitých výzev k předkládání projektů v rámci programu Horizont 2020 a investování do přípravy kvalifikovaných pracovních sil pro kosmický průmysl;

13. obává se však, zda financování, které je k dispozici (např. z programu Horizont 2020), může stačit na výrazný krok vpřed při rozvoji technologické nezávislosti. Proto vybízí Komisi, aby předložila podrobný plán, který ukáže, jak bude tohoto cíle dosaženo;

14. pokud se týká kvalifikovaných pracovních sil, doporučuje, aby výchozí prioritou bylo začít hledat v nových členských státech EU, které všechny projevíly své ambice a zájem o členství ve skupině národů aktivních ve vesmíru, a prokazují také vysokou úroveň vzdělávání v technických a fyzikálních oborech;

15. silně podporuje rozvoj trhu pro vesmírné aplikace a služby a poznamenává, že místní a regionální orgány mohou hrát v tomto procesu stěžejní roli;

16. v této souvislosti si přeje připomenout, že místní a regionální orgány jsou důležitými koncovými uživateli kosmických služeb. Nicméně k tomu, aby uživatelé z řad místních a regionálních orgánů plně využili potenciál kosmických aplikací, měli by si být více vědomi jejich prospěšnosti. Je zapotřebí intenzivnější dialog mezi poskytovateli služeb a koncovými uživateli;

17. dále věří, že místní a regionální orgány na svých územích propojují různé ekonomické subjekty a hráče, kteří jsou součástí trojúhelníku inovací. Místní a regionální orgány jsou pověřeny programy pro inovace a malé a střední podniky, které by mohly odkazovat na vesmír, a tedy strategicky přispět k posílení trhu kosmických technologií;

18. taktéž poznamenává, že díky své blízkosti k veřejnosti mají místní a regionální orgány jedinečný přístup k různým

společenským skupinám na svém území, a mají tedy ideální postavení k tomu, aby občany informovaly o prospěšnosti kosmických služeb. Z tohoto důvodu připadá zvláštní význam sítím místních a regionálních orgánů, jakou je např. NEREUS (Síť evropských regionů využívajících kosmické technologie);

B. Obecné zájmy místní a regionální úrovně

19. uznává z pozice regionů coby jednoho z hlavních uživatelů družicových aplikací, zejména služeb a produktů Copernicus/GMES, že kosmická průmyslová politika EU by měla podpořit technickou inovaci a odstranit překážky bránící jejímu rozvoji. Úspěch kosmické politiky EU bude posuzován na základě růstu, minimalizace nákladů, rozšíření napříč odvětvími a podle vytvoření produktivních pracovních míst, jež vyžadují vysokou kvalifikaci;

20. sdílí názor Komise, že podpora inovací na straně poptávky představuje hlavní úkol, jemuž se musí věnovat kosmická politika EU, aby regionům a občanům EU přinesla ekonomický prospěch založený na prostředcích, které již byly do vesmíru investovány v rámci rámcových programech;

21. souhlasí, že smyslem přípravy veřejné politiky pro kosmické odvětví EU zaměřené na poptávku je podpořit uživatele, to však nelze omezit na dotace určené spotřebitelům;

22. vybízí Komisi, aby se pro vyhodnocení poptávky uživatelů stanovila kritéria veřejné užitečnosti zaměřená na pravomoci a potřeby veřejných orgánů;

23. pozoruje z regionální perspektivy, že místní a regionální koneční uživatelé budou zavádět služby a produkty Copernicus, pouze pokud uvidí jasnou obchodní příležitost k jejich využití;

24. doporučuje, aby se Komise zabývala otázkou mechanismů financování pro stávající a potenciální uživatele, jež by mohly být zpřístupněny EU a jejími členskými státy, jakmile budou služby provozuschopné. V Evropě stejně jako kdekoliv jinde ve světě se pozorování Země opírá o veřejnou infrastrukturu a sledování veřejného zájmu s sebou nese závislost výzkumu a vývoje stejně jako provozního využití služeb na veřejném financování;

25. domnívá se, že provozní fáze programu Copernicus je klíčová pro průnik nových technologických počínů do ekonomiky, avšak na překonání počátečních nákladů firem souvisejících s využíváním nové technologie pestrá skupinou uživatelů bude třeba finanční podpora;

26. očekává, že uživatelé jako místní a regionální orgány a MSP budou nadále vyžadovat pobídky a podporu od EU a členských států, a poznamenává, že ESA by rovněž mohla být zapojena do poskytování podpory uživatelům;

27. rád by upozornil na skutečnost vyplývající z místních a regionálních osvědčených postupů: navazující služby Copernicus/GMES dokážou v naprosté většině případů uspokojit potřeby veřejné politiky a prokázaly svou užitečnost pro veřejné cíle;

28. doporučuje, aby služby a aplikace vyvinuté na základě kosmických technologií mohly být spolufinancovány ze strukturálních fondů, za předpokladu, že k tomu bude na straně správců fondů dostatečná politická vůle a informovanost. Mechanismus tohoto typu již byl použit ve finančním rámci 2007–2013, kdy byly nevyužité prostředky z Fondu soudržnosti a EFRR převedeny na novou prioritu: širokopásmový internet přes satelit pro vzdálené regiony;

C. Řešení potíží odvětví

29. poznamenává, že kosmické odvětví se vyznačuje dlouhými vývojovými cykly. Ty zvyšují tržní rizika, neboť tržní potenciál nových aplikací musí být vyhodnocen s velkým předstihem. Výsledkem je, že pro podnikatele v kosmickém odvětví je obtížné přitáhnout investory. Navíc dlouhá provozní životnost kosmických zařízení (10–15 let pro telekomunikační družici) činí trh velmi cyklickým a je velmi obtížné rychle přizpůsobit dodávku proměňujícím se podmínkám na straně poptávky;

30. uznává, že na straně dodavatelů vysoké pevné náklady vyplývající z vysokých investic do VaV, dlouhé trvání vývoje a malá velikost trhu zabraňují dosahování úspor z rozsahu, což podporuje trend směřující k soustřeďování (např. podnikání v odvětví vypouštění družic). Na druhé straně velké úspory z rozsahu jsou možné v navazujících odvětvích, což činí větší trhy ekonomicky udržitelnějšími. Ze samotné podstaty těchto úkolů vyplývá, že ústřední úlohu vlád v evropské kosmické ekonomice nelze přehlížet;

31. zdůrazňuje, že pro Evropskou unii a její členské státy je zcela klíčové, aby po dohodě s ESA bezodkladně přijaly nezbytná politická, právní a technická rozhodnutí a poskytly finanční zdroje potřebné na zabezpečení samostatného přístupu do vesmíru, dokončily vesmírné systémy, které se v současné době vyvíjejí či jsou plánovány, a podpořily VaV a vývoj inovativních kosmických služeb a aplikací;

32. domnívá se, že navzdory svému strategickému významu výroba kosmických zařízení ve srovnání s ostatními průmyslovými odvětvími v Evropě stále ještě není pro národní

ekonomiky stěžejní, a vyzývá k tomu, aby budoucí kosmická průmyslová politika EU zajistila vyšší nezávislost EU na dodávkách strategických součástí třetími zeměmi;

33. vybízí ESA, aby pokračovala v podpoře organizací, jež se zajímají o přenos kosmické technologie do jiných průmyslových odvětví, a to financováním studií proveditelnosti, analýz trhu a vývoje prototypů. Podpora pro začínající podniky existuje v podobě podnikatelských inkubátorů či pobídek (neboli počátečního financování), o nichž rozhoduje kancelář ESA pro program pro přenos technologií (TTPO). Výbor rovněž vyzývá k dialogu, který by vedl k větším příležitostem pro subjekty na místní a regionální úrovni;

34. je toho názoru, že je životně důležité, aby EU podporovala „inteligentní specializaci“ a spolupráci mezi vlastními programy financování pro regiony a inovace, pokud nechce zaostávat za mezinárodní konkurencí;

35. souhlasí se závěry Rady, že klíčovým prvkem inteligentní specializace je zapojení regionů coby klíčových hráčů do evropské politiky inovací, jež může rovněž pomoci odvětví výzkumu uvolnit obrovský finanční potenciál regionálních fondů EU. Z pohledu místních a regionálních orgánů je obzvláště důležité vypracovat modely podnikání a aktualizovat podnikatelské schopnosti, jimiž disponují MSP v oblasti služeb souvisejících s pozorováním Země;

36. vyzývá ke koordinování politiky EU a vnitrostátních politik, aby se urychlil proces zrání evropského odvětví pozorování Země jak na straně dodavatelů, tak na straně poptávky. Nedávná vlna konsolidace představuje signál, že samo průmyslové odvětví se připravuje na další fázi. Je správný čas pro rozhodující skupiny zákazníků, jako jsou vlády, aby se věnovaly rozsáhlým aplikacím pro pozorování Země. Když vlády uspějí se sjednocením poptávky v kontextu EU, zvýší to na jedné straně poptávku a na straně druhé to umožní standardizaci (a úspory z rozsahu pro průmysl);

D. Dopad kosmického odvětví

37. poznamenává, že řada technologických uplatnění kosmických technologií (*spin-off*) souvisejících s vědou o živé přírodě je dosud v EU nedostatečně využívána a že by bylo velmi prospěšné disponovat na začátku vesmírného programu dobře cílenou strategií na evropské úrovni pro uplatnění kosmických technologií, jejíž součástí by byla širší účast představitelů ostatních průmyslových odvětví;

38. zdůrazňuje význam družicové technologie v kosmickém odvětví EU a poznamenává, že zhruba dvě třetiny veškerých prodaných družic je určeno pro telekomunikační aplikace. V kontextu kosmické průmyslové politiky EU je tedy důležité zohlednit skutečnost, že tento trh podléhá cyklickým výkyvům, které primárně odrážejí změny v poptávce po telekomunikačních družicích s geostacionární dráhou a službách spojených s jejich vypouštěním;

39. připomíná, že mobilní telefony, internet, kreditní karty, silniční mýto, televizní vysílání a předpověď počasí představují jen několik příkladů funkcí z každodenního života, které zčásti či zcela závisí na družicích. Další, strategičtější funkce zahrnují například zemědělské hospodaření, sledování mořských a vzdušných proudů, navigování lodí a letadel, sledování náleahavých situací, znečištění, podnebí a životního prostředí;

40. rovněž poznamenává, že nárůst počtu soukromých subjektů aktivních ve vesmíru pomohl učinit kosmické technologie a služby dostupnější, což umožnilo státům bez národních kosmických programů a rozvíjejícím se zemím získat jistý prospěch z toho, co vesmír může poskytnout;

41. uznává, že sedmý evropský rámcový program byl důležitým přispěvatelem k podpoře inovací v rámci Galilea/EGNOS a doprovodných služeb, nicméně zpravodaj lituje, že v sedmém rámcovém programu byla aplikacím věnována jen velmi malá pozornost, neboť důraz byl kladen na dodavatelská odvětví;

E. Budoucí přístup ke kosmické průmyslové politice EU

42. obává se, zda je důraz, který byl dosud omezen na pracovní trh, infrastrukturu a soulad s pravidly hospodářské soutěže (jinými slovy na kvalitu ekonomického prostředí), dostatečný, nebo zda je třeba zaměřit se namísto toho na schopnost vyrábět zboží a služby, které lze vyvážet;

43. vítá, že byly programy GALILEO a Copernicus zohledněny ve víceletém finančním rámci EU na období 2014–2020;

44. poukazuje na to, že navzdory soustředění evropské strategie pro období 2014–2020 na výzkum a vývoj a špičkovou technologii by EU mohla přijít o svou konkurenční výhodu v této oblasti ve srovnání s rychle průmyslově se rozvíjejícími zeměmi, jako jsou Indie, Čína a Brazílie, pokud rozpočty členských států na výzkum a vývoj zůstanou pod úrovní, kterou stanovila Lisabonská strategie;

45. poznamenává, že úspěch jakékoli průmyslové politiky je též neodlučně spjat s makroekonomickým vývojem v EU a národních ekonomikách, a vyzývá k rozvoji technologicky špičkové průmyslové výroby, která vyžaduje intenzivní výzkum a v níž lze využít konkurenční výhody;

46. domnívá se, že vyvážené provádění strategie Evropa 2020 je důležité, nicméně obává se, zda konkurenceschopnost inovativních odvětví postačuje ke zlepšení zaměstnanosti a růstu v celém hospodářství EU, a vyzývá k podpoře celého kosmického odvětví, aby jeho struktura byla vyváženější, pokud jde o velké, střední a malé podniky;

47. uznává, že zatímco Evropská komise disponuje nástroji (jako inteligentní specializace) k zajištění geograficky širšího přístupu k průmyslové politice v klíčových odvětvích, zbývá ještě mnoho práce, než bude dostatečně zajištěn přístup k financování (rizikový kapitál) ze zdrojů, které příliš neriskují;

48. zdůrazňuje, že těsný vztah mezi místní / regionální úrovní, která spolupracuje s průmyslovými odvětvími na zjišťování a podpoře jejich prvních kroků, a celostátní / unijní úrovní by měl být životně nezbytnou stránkou průmyslové politiky EU;

F. Subsidiarita a proporcionalita

49. souhlasí s názorem Komise, že v souladu s čl. 4 odst. 3 SFEU v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a vesmíru by Unie měla mít pravomoc konat, zejména stanovovat a provádět programy, avšak výkon této pravomoci by neměl bránit členským státům vykonávat jejich vlastní pravomoci. Sdílené pravomoci budou existovat, dokud EU nevytvoří sekundární právní předpisy EU v těchto oblastech; v tu chvíli musí národní parlamenty odstranit všechna protichůdná vnitrostátní právní ustanovení;

50. poznamenává, že rozdrobené a omezené financování, z něž může čerpat kosmický výzkum, je považováno za jednu z hlavních překážek dalšího rozvoje aktivit v oblasti vesmíru, a vyzývá proto k lepší koordinaci aktivit v oblasti vesmíru mezi EU, ESA a dotýcnými členskými zeměmi, aby Evropa mohla zaujmout vedoucí postavení ve světě v kosmickém odvětví. Význam zapojení EU do financování aktivit kosmického výzkumu podporuje skutečnost, že k mnoha činnostem kosmického výzkumu by bez přispění EU nedošlo. Působení EU se tedy v tomto ohledu považuje za nezbytné;

51. je toho názoru, že kroky navrhované ve sdělení jsou zapotřebí, protože řešená otázka má nadnárodní aspekty, které nelze uspokojivě regulovat členskými státy, a protože stávající opatření EU a cílená pomoc poskytovaná v tomto rámci nestačí k dosažení zamýšlených cílů. Navrhované kroky přinesou jasný prospěch z důvodu svého rozsahu a své účinnosti v porovnání s rozdrobenou činností na celostátní, regionální a místní úrovni, zejména díky úsporám z rozsahu, protože obsáhlé kosmické programy vyžadují objem investic, který si členské státy samy o sobě nemohou dovolit;

52. dále poznamenává, že tato iniciativa se nesnaží nahradit iniciativy členských států. Usiluje o to, aby opatření přijatá jednotlivými státy byla vhodně doplněna a aby byla posílena koordinace tam, kde je to třeba k naplnění společných cílů;
53. považuje argumenty za jasné, přiměřené a přesvědčivé. Kroky EU nastíněné v tomto sdělení jsou tedy v souladu se zásadou subsidiarity;
54. pokud se jedná o proporcionalitu, souhlasí s Komisí, že EU by měla vytvořit právní předpis jen v nezbytně nutném rozsahu. Upřednostnit by se měla podpora spolupráce mezi členskými státy, koordinování vnitrostátních kroků či doplnění a podpora takových opatření formou pokynů, nastavení mechanismů pro výměnu informací atp. Relevantními otázkami, jež bude třeba regulovat v souvislosti s rodící se kosmickou politikou EU, jsou: průmyslové standardy, problémy spjaté s technickými operacemi a komerčním využitím infrastruktury družicové komunikace.

V Bruselu dne 8. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů CARS 2020: Akční plán pro konkurenceschopný a udržitelný automobilový průmysl v Evropě

(2013/C 356/10)

VÝBOR REGIONŮ

- konstatuje, že obtíže automobilového průmyslu v řadě členských států souvisejí se strukturálními příčinami, které vyžadují dalekosáhlé změny;
- zdůrazňuje, že je důležité vyčerpat všechny možnosti na úrovni místních a regionálních orgánů. Sem patří – podle toho, jaké pravomoci jsou jim v daném státě svěřeny – odstranění administrativních překážek, uspíšení schvalovacích řízení, opatření v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, vytvoření znalostních a inovačních středisek a nabídková řízení na inovační projekty;
- poukazuje na možnosti, jež přináší financování projektů v oblasti výzkumu a vývoje či zakládání klastrů. V některých regionech se z automobilových klastrů díky zahrnutí železničních systémů, letecké dopravy a dokonce jízdních kol – zejména elektrokol a kol s pomocným elektrickým pohonem (pedelec) – staly klastry mobility. Diverzifikace ve výrobě umožnila zachovat i během krize nepřetržité vytížení výrobních závodů. K tomuto vývoji napomáhá především využívání součinnosti v oblasti inovací a technologií;
- vřele vítá skutečnost, že Komise zamýšlí znovu zapojit skupinu na vysoké úrovni, která má za úkol sledovat provádění a doladování opatření akčního plánu, a je potěšen zapojením Výboru regionů do práce této skupiny.

Zpravodaj

pan Christian BUCHMANN (AT/ELS), ministr ve vládě spolkové země Štýrsko

Odkaz

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů CARS 2020: Akční plán pro konkurenceschopný a udržitelný automobilový průmysl v Evropě

COM(2012) 636 final

I. OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. automobilový průmysl představuje 12 milionů přímých a nepřímých pracovních míst v EU a 28 miliard eur investic do výzkumu a vývoje (v roce 2009). Je důležitým faktorem růstu, který významnou měrou pozitivně přispívá k obchodní bilanci EU;

2. evropský automobilový průmysl prochází vážnou krizí, která by se mohla prohloubit a která má dopad na celou evropskou ekonomiku;

3. zatímco mimoevropské trhy, například trhy v zemích BRIC, vzkvétají, evropská poptávka po automobilech stagnuje, což jasně ukazuje vývoj u nově zaregistrovaných osobních vozidel v Evropě. Počet nově zaregistrovaných vozidel se v lednu 2013 propadl o 8,7 % na 885 159, což je nejnižší hodnota, která byla kdy v lednu zaznamenána od zahájení evidence; ⁽¹⁾

4. z potenciálu zahraničních trhů mohou, resp. mohli evropští výrobci těžit jen omezeně a v různé míře. Zatímco výrobci PSA Peugeot Citroën, Ford či Fiat utrpěli velké ztráty, prodej luxusních automobilů BMW, Audi a Daimler se zpočátku ještě zvýšil. Sérioví výrobci, kteří své vozy nižší a střední třídy zatím prodávali hlavně na evropském trhu, jsou v čím dál tím složitější ekonomické situaci;

5. odborníci neočekávají, že by se situace v nadcházejících třech letech zlepšila. V automobilovém odvětví je třeba počítat s dalšími restrukturalizacemi, snižováním počtu zaměstnanců a uzavíráním výrobních závodů. Současně vyvstává otázka rozsahu možných forem podpory a zintenzivnění výzkumných a inovačních činností;

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

6. konstatuje, že obtíže automobilového průmyslu v řadě členských států souvisejí se strukturálními příčinami, které vyžadují dalekosáhlé změny;

⁽¹⁾ Údaje převzaty od Evropského sdružení výrobců automobilů (ACEA): http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/passenger_car_registrations_-8.7_in_january_2013 [21. února 2013].

7. zdůrazňuje, že tuto změnu musí doprovázet intenzivní sociální dialog, aby se pokud možno omezil její dopad na dotčené osoby;

8. jednoznačně vítá sdělení Komise CARS 2020, v němž je navrhován akční plán pro konkurenceschopný a udržitelný automobilový průmysl v Evropě;

9. souhlasí s Komisí, že vzhledem k popsané výchozí situaci je nutné urychleně tato opatření provést;

10. poukazuje na to, že automobilový průmysl v Evropě má být přínosem pro dlouhodobě udržitelnou společnost. V této souvislosti budou mít velký význam opatření v oblasti životního prostředí a klimatu a také v oblasti bezpečnosti silničního provozu;

11. vřele vítá skutečnost, že Komise zamýšlí znovu zapojit skupinu na vysoké úrovni, která má za úkol sledovat provádění a dolaďování opatření akčního plánu, a je potěšen zapojením Výboru regionů do práce této skupiny;

12. je velice znepokojen tím, že návrhy Komise postrádají potřebnou soudržnost. Generální ředitelství pro podniky, oblast klimatu, životní prostředí, zaměstnanost, vnitřní trh nebo obchod často pracují izolovaně, iniciativy jednotlivých oblastí nejsou dostatečně koordinovány;

13. poukazuje například na omezení podpory určené velkým podnikům a stávající velmi nízký strop pro definici malých a středních podniků, o čemž se již zmínil ve svém stanovisku k pokynům pro vnitrostátní regionální podporu na období 2014–2020 (CDR 2232/2012_00_00_TRA_AC);

14. v této souvislosti podtrhuje značný význam flexibilních nástrojů na podporu podniků v obtížné situaci a odkazuje zde na své stanovisko k pokynům EU pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (CdR 240/2013_00_00_TRA_AC);

15. připomíná, že vypracování evropských hlavních směrů týkajících se finančních pobídek pro nákup ekologických vozidel představovalo jedno z doporučení obsažených v závěrečné zprávě skupiny CARS 21, jež byla přijata v červnu 2012. V souvislosti s tím lituje, že Komise tyto hlavní směry týkající se finančních pobídek vypracovala jen ve formě pracovního dokumentu, a nikoli legislativního textu. Lituje také, že tento pracovní dokument obsahuje pouze pět právně nezávazných tzv. hlavních zásad a že dopad podstatných rozdílů mezi daňovými pobídkami na fungování vnitřního trhu zůstává nejasný;

16. zdůrazňuje, že je důležité vyčerpat všechny možnosti na úrovni místních a regionálních orgánů. Sem patří – podle toho, jaké pravomoci jsou jim v daném státě svěřeny – odstranění administrativních překážek, uspořádání schvalovacích řízení, opatření v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, vytvoření znalostních a inovačních středisek a nabídková řízení na inovační projekty;

17. v tomto ohledu by rád podotkl, že by na regionální či místní úrovni mohla být navázána spolupráce ohledně společných testovacích prostředí pro evropský automobilový průmysl. Do těchto společných projektů by mohly být zapojeny místní a regionální orgány, průmysl, výzkumné subjekty atd. Projekty by mohly výrazně snížit celkové náklady automobilového průmyslu na vývoj a mohly by mít pozitivní dlouhodobý dopad na jeho konkurenceschopnost v celosvětovém měřítku;

18. upozorňuje, že sdělení se soustřeďuje na další úsilí o dosažení energetické účinnosti vozidel, přičemž opomíjí bod, který je zvláště důležitý pro konkurenceschopnost podniků i pro životní prostředí – energetickou účinnost samotných továren na výrobu vozidel a podpůrných průmyslových odvětví. Tato oblast činnosti by měla být zahrnuta do plánu CARS 2020;

INVESTICE DO VÝZKUMU A VÝVOJE

19. stvrzuje názor Komise, že investice do výzkumu a vývoje mají zásadní význam pro budoucí rozvoj evropského automobilového průmyslu, což již uvedl i ve svém stanovisku k tématu Horizont 2020 (rámcový program pro výzkum a inovace) (CdR 402/2011 fin);

20. poukazuje mj. na demografický vývoj, který zdůrazňuje potřebu intenzivního úsilí o investice do výzkumu a vývoje. Stále více stárnoucí obyvatelstvo je příčinou vzniku nových potřeb v oblasti přizpůsobení technologií a funkcí vozidel tak, aby vyhovovaly měnícím se požadavkům stále staršího obyvatelstva jakožto uživatelů vozidel. Účinnější, pohodlnější, bezpečnější, tišší, lépe propojená a uživatelsky přívětivější vozidla tak

mohou být moderními konkurenčními faktory, jež mohou dlouhodobě posílit evropský automobilový průmysl;

21. zdůrazňuje, že obzvláště malé a střední podniky hrají v automobilovém průmyslu důležitou roli coby inovátoři v subdodavatelské sféře a také při vytváření pracovních míst. Právě zde by měly nesmírný význam formy podpory na evropské úrovni, o nichž je ve sdělení CARS 2020 řeč;

22. poukazuje na zkušenosti s rámcovými programy pro výzkum z uplynulých let, které ukazují, že malé a střední podniky ještě stále čerpají finanční prostředky z evropských programů pro výzkum jen poskrovnu, přestože se Komise snaží tuto situaci zlepšit. Může za to vysoká administrativní zátěž, dlouhá doba potřebná k realizaci projektů, ale také celkově nedostačující přiděl finančních prostředků na tyto programy a z toho plynoucí nízký počet podporovaných projektů;

23. podporuje návrhy Komise na zjednodušení podpory projektů v rámci programu Horizont 2020 a vyzývá Evropský parlament, aby předložené návrhy na snížení administrativní zátěže odpovídajícím způsobem podpořil s cílem snížit i zatížení kontrolní činnosti;

24. lituje toho, že nebyly vyslyšeny návrhy Komise týkající se vyčlenění finančních prostředků na program Horizont 2020;

ÚLOHA STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

25. vyslovuje se pro to, aby místní a regionální orgány optimálně využívaly strukturální fondy v rámci možností, které jim skýtají pravidla pro poskytování podpory;

26. poukazuje na možnosti, jež jsou ve strukturálních fondech k dispozici. Sem se řadí například podpora projektů v oblasti výzkumu a vývoje či zakládání klastrů. V některých regionech se z automobilových klastrů díky zahrnutí železničních systémů, letecké dopravy a dokonce jízdních kol – zejména elektrokol a kol s pomocným elektrickým pohonem (pedelec) – staly klustry mobility. Diverzifikace ve výrobě umožnila zachovat i během krize nepřetržité vytížení výrobních závodů. K tomuto vývoji napomáhá především využívání součinnosti v oblasti inovací a technologií;

DOVEDNOSTI

27. upozorňuje na problémy, o nichž se hovoří i ve sdělení CARS 2020, tj. problémy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, demografických změn, nedostatku kvalifikovaných pracovníků a citelného nedostatku mladých absolventů vysokých škol s technickým zaměřením;

28. zdůrazňuje nezbytnost smysluplného využívání prostředků z ESF k rozšiřování kvalifikace zaměstnanců, kterým zatím nehrozí nezaměstnanost. Plánování čerpání prostředků z ESF spadá do pravomoci jednotlivých členských států. Má se tím zajistit zohlednění zvláštních rozvojových potřeb příslušného regionu;

29. v této souvislosti podporuje požadavek Evropského parlamentu, aby Komise předložila návrh směrnice o informovanosti a konzultování pracovníků a předvídání a zvládání restrukturalizace;

30. požaduje, aby byly vyčleněny dostatečné prostředky na Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) a aby byla zajištěna jeho flexibilita, díky čemuž bude možné zmírňovat negativní dopady globalizace na evropské podniky, resp. jejich zaměstnance;

31. poukazuje na pozitivní zkušenosti s raným vzděláváním mládeže v duálním systému, v němž si podniky samy připravují potřebné kvalifikované pracovníky a mladí lidé mají po dokončení školy dobré vyhlídky na okamžité nalezání pracovního místa;

32. podporuje cílená opatření ke zatraktivnění technických profesí pro ženy. Podíl absolventek vysokých škol s technickým zaměřením se v celé Evropě pohybuje pod 10 %. Zkušenosti z jednotlivých regionů ukázaly, že ženy mohou být díky svému citlivému přístupu zvláště cenným přínosem zejména pro výzkum a vývoj a jsou mimořádně ceněny při projektování automobilů. Kromě toho jsou ženy nejpočetnější skupinou zákazníků (více než 50 %);

33. vybízí k další spolupráci mezi systémem učňovského školství a podniky, neboť v ní spatřuje příležitost k lepšímu přizpůsobení prováděných vzdělávacích programů požadavkům měnícího se trhu;

ALTERNATIVNÍ PALIVA A POTŘEBNÁ INFRASTRUKTURA

34. vyzývá podniky, aby dále zintenzivnily vývoj alternativních pohonných technologií a aby na trh uváděly řešení ke každodennímu využití, díky čemuž bude možné dosáhnout stanovených cílů v oblasti klimatu, ale také ekonomicky využít technologického náskoku (snížení ceny používaných paliv, obchodní bilance, pracovní příležitosti při výrobě biopaliv atd.) a úspor energie. Patří sem rovněž postupy a technologie skladování a uchovávání nových zdrojů energie;

35. navrhuje, aby si všechny členské státy usilovně vyměňovaly informace o osvědčených postupech v oblasti spolupráce mezi systémem učňovského školství a podniky tak, aby z nich mohly těžit všechny regiony;

36. v této souvislosti požaduje, aby se vývoj různých technologií urychlil jasným vymezením cílů a aby nebyla vyloučena žádná alternativa. Jednotlivé technologie mají své klady i zápory, podle toho, k jakému využití jsou určeny. Zároveň by se při regulaci využívání alternativních paliv z obnovitelných zdrojů mělo dbát na celkovou energetickou bilanci včetně spotřeby energie při výrobě daného paliva;

37. v tomto ohledu zdůrazňuje význam zajištění odpovídající infrastruktury, jejíž absence ztěžuje pronikání na trh. Společně bychom tedy měli podniknout kroky k prosazení alternativních paliv a k vytvoření potřebné infrastruktury. Za tím účelem budou založeny specifické panely pro koordinaci mezi tímto odvětvím a osobami odpovědnými za plánování infrastruktury. Rozvoj této infrastruktury by měl vycházet z předchozích studií a integrovaných plánů mobility, jež umožní analyzovat nejrychlejší možnosti v závislosti na různých dopravních prostředcích a potřebách regionu či místního celku;

38. vyzývá k vypracování evropských hlavních směrů týkajících se finančních pobídek na podporu ekologických vozidel, které budou muset vycházet z objektivních a dostupných údajů, jako jsou emise CO₂;

39. v tomto směru vítá iniciativu Komise pod názvem „Čistá energie pro dopravu“ a odkazuje na stanovisko, které k ní Výbor regionů vypracoval (CdR 28/2013_00_00_TRA_AC);

40. konstatuje, že v oblasti zadávání veřejných zakázek existují inovační řešení. Právě ve městech se dají alternativní technologie pohonu výrazně podpořit investicemi veřejného sektoru (výměna vozového parku);

41. poukazuje na spoustu úspěšných příkladů z regionů a obcí, které se ubírají novými cestami díky kombinaci podpůrných opatření v oblasti elektrických vozidel, správy parkovacích míst či infrastruktury (dobíjecí stanice);

POSUZOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO CYKLU A RECYKLACE

42. odkazuje na směrnici EU 2000/53/ES z 18. září 2000, v níž se stanoví, že do roku 2015 se musí dosáhnout míry opětovného použití odpovídající 95 % hmotnosti automobilu. Díky používání recyklovatelných materiálů se tak omezí spotřeba zdrojů a sníží závislost na dovozcích surovin. Procesně orientovaná recyklace se současně stává základem pro neustálou tvorbu přidané hodnoty a vytváří v evropských regionech kvalifikovaná pracovní místa;

43. zdůrazňuje, že důsledné posuzování životního cyklu začíná již při projektování automobilu a zahrnuje rovněž všechny environmentální dopady ve výrobním procesu, včetně fáze používání automobilu a nakonec také recyklace, resp. zpracování k pozdějšímu opětovnému použití;

44. poukazuje na to, že toto komplexní posuzování přináší především značné příležitosti pro vývoj nových udržitelných materiálů a přispívá k plnění cílů týkajících se emisí CO₂, jež byly vytyčeny ve strategii Evropa 2020;

45. zdůrazňuje, že vývozem více než 75 % vozidel s ukončenou životností na konci životního cyklu přicházíme o obrovské množství potenciálních zdrojů a k výrobě nových vozidel pak musíme používat nové prvotní zdroje, které si obstaráváme v Asii (vzácné zeminy);

46. v tomto ohledu podtrhuje důležitou úlohu recyklace, která dává vzniknout novým pracovním místům a snižuje závislost na dovozcích surovin;

47. z tohoto důvodu požaduje, abychom společně více usilovali o to, aby byla vozidla s ukončenou životností ve větší míře využívána jako zdroje. Cílem by mělo být vypracování jasných pravidel pro povinnou recyklaci a podpora vývoje udržitelných materiálů;

48. žádá, aby se při rozhodování o hodnocení automobilového průmyslu a souvisejících otázkách věnovala větší pozornost trhu s použitými vozidly a analýze chování spotřebitelů;

49. lituje, že se akční plán zmiňuje o trhu s použitými vozidly pouze v jednom odstavci, a zdůrazňuje, že stárnoucí vozidla jsou charakteristická pro východní země EU. Důvodem je kombinace prodeje levnějších použitých vozidel, cen nových vozidel a průměrné čisté mzdy stejně jako pokles životní úrovně.

V Bruselu dne 9. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Balíček opatření EU v oblasti sociálních investic

(2013/C 356/11)

VÝBOR REGIONŮ

- oceňuje strategický přístup, který navrhla Komise, tedy věnovat formou balíčku opatření v oblasti sociálních investic pozornost rozšíření kapacity lidí a jejich zapojení ve společnosti a na trhu práce, což je v zájmu zvýšení prosperity jednotlivců, napomáhá to výkonnosti ekonomiky a přispívá to k tomu, aby EU vyšla z krize silnější, soudržnější a konkurenceschopnější;
- lituje, že balíček opatření v oblasti sociálních investic, který připravila Komise, opomíjí úlohu místních a regionálních orgánů. Místní a regionální orgány mají bezprostřední zkušenosti se sociálními problémy a hrají klíčovou úlohu při koordinaci a provádění činností nutných k jejich řešení;
- konstatuje, že četné místní a regionální orgány již vyvíjejí a provádějí úspěšné programy, které řeší problematiku zmíněnou v balíčku opatření v oblasti sociálních investic. Je tedy třeba podpořit výměnu osvědčených postupů mezi místními a regionálními orgány navzájem;
- vyzývá EU, aby po dohodě s členskými státy zvažila možnost stanovení rámce pro oblast sociálního bydlení, protože sociální bydlení hraje zásadní úlohu v řešení bezdomovectví a vytváření strategií, jejichž těžištěm je otázka bydlení a které jsou založené na prevenci, po nichž volá Komise;
- poukazuje na to, že ESF by měl lépe řešit skutečné potřeby občanů tím, že by místním a regionálním orgánům poskytl větší flexibilitu při stanovování cílů na místní úrovni;
- vyzývá Komisi, aby vypracovala konkrétní prováděcí plán pro balíček opatření v oblasti sociálních investic. Ten by měl zahrnovat mechanismy pro monitorování, koordinaci, nadnárodní výměnu a vzájemné předávání znalostí o tematických prioritách, jako jsou nezaměstnanost mladých lidí, vzdělávání, bezdomovectví, chudoba dětí a péče o osoby se zdravotním postižením a osoby závislé na cizí péči.

Zpravodaj pan Ahmed ABOUTALEB (NL/SES), starosta Rotterdamu

Odkaz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Za sociální investice pro růst a soudržnost – včetně provádění Evropského sociálního fondu v období 2014–2020

COM(2013) 83 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Souvislosti a důvody k vypracování stanoviska

1. oceňuje strategický přístup, který navrhla Komise, tedy věnovat formou balíčku opatření v oblasti sociálních investic pozornost rozšíření kapacity lidí a jejich zapojení ve společnosti a na trhu práce, což je v zájmu zvýšení prosperity jednotlivců, napomáhá to výkonnosti ekonomiky a přispívá to k tomu, aby EU vyšla z krize silnější, soudržnější a konkurenceschopnější;

2. připomíná své stanovisko Aktivní začleňování (Úř. věst. C 257, 9.10.2008, s.1), jež zdůraznilo význam místních a regionálních orgánů jako klíčových aktérů v politikách aktivního začleňování;

3. je přesvědčen, že dosáhnout udržitelného růstu, vyrovnaných rozpočtů a sociální soudržnosti je možné jen za vyššího úsilí o vytváření nových pracovních příležitostí, zlepšování sociální ochrany a sociálního začlenění. To se musí plně promítnout do evropského semestru tím, že bude zajištěno, aby byly do mechanismů dozoru a koordinace zahrnuty cíle týkající se zejména důstojných pracovních míst a snižování nerovností, a potažmo rovnováhy ekonomických a sociálních záměrů a neustávajícího úsilí o vyšší hospodářskou, sociální a územní soudržnost s cílem snížit hospodářské a sociální rozdíly mezi regiony;

4. upozorňuje na skutečnost, že problémy v oblasti chudoby a sociálního vyloučení v absolutních číslech jsou obzvláště závažné v městských oblastech, jejichž obyvatelé představují 80 % evropské populace a v nichž vzniká 85 % HDP EU, zatímco venkovské oblasti jsou – vzhledem k nízké výši příjmů a nízké hustotě obyvatel – vystaveny závažným sociálním problémům v relativních hodnotách. V městských oblastech jsou sociální problémy obvykle koncentrovány v určitých čtvrtích, v nichž vznikají ohniska chudoby nezávisle na tom, jak prosperuje dané město;

Obecné připomínky

5. zdůrazňuje, že v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení má zásadní význam, aby byl všem občanům zajištěn rovný

přístup k základním službám obecného zájmu, jako je bydlení, vzdělávání, zdravotní péče, zaměstnání a přístup k sociálním službám, v souladu s tím, co je zakotveno v Listině základních práv Evropské unie. K nutným předpokladům takového vývoje patří solidarita občanů ze všech společenských vrstev. Distribuce těchto základních služeb vyžaduje komplexní přístup s tím, že v procesu hledání řešení se v blízkém i vzdáleném časovém horizontu bude pozornost soustřeďovat na situaci občanů;

6. požaduje jasný závazek ode všech institucí EU k zapojení občanů do všech fází vývoje politik, od projednávání k provádění. V tomto konkrétním okamžiku má zásadní význam, abychom obnovili důvěru v naše demokratické instituce tím, že budeme důsledně reagovat na potřeby a tužby občanů. Hledáním odpovědí na úrovni společenství a užítkováním energie, vůle měnit stav věcí a praktických znalostí skutečných potřeb občanů kromě toho budeme moci získat lepší předpoklady k nalezení realistických a efektivních řešení výzev společnosti. Investice do společenství v rámci lokalit vytváří stabilní městské čtvrti, což bude mít kladný účinek na vnímání bezpečí;

7. vítá skutečnost, že Komise uznává, že zaměstnanost a sociální politika jsou v prvé řadě odpovědností členských států a místních a regionálních orgánů, a respektuje tak zásadu subsidiarity;

8. podporuje názor Komise, že v boji proti nezaměstnanosti má klíčový význam klást větší důraz na opatření zaměřená na vytváření nových pracovních příležitostí, potírání nezaměstnanosti, celoživotní učení, činnosti zvyšující konkurenceschopnost na trhu práce, vzdělávání, odbornou přípravu, rovné příležitosti a další opatření pro zlepšení dovedností a příležitostí občanů. Patří mezi ně umožnění mobility pracovníků a poskytování mikropůjček těm, kdo si přejí založit nebo rozšířit podniky;

9. lituje, že balíček opatření v oblasti sociálních investic, který připravila Komise, opomíjí úlohu místních a regionálních orgánů. Místní a regionální orgány mají podstatný vliv na život většiny občanů Evropy, kteří na jejich území bydlí, pracují a studují nebo vyžadují péči, neboť jsou zdravotně postižení či na cizí péči závislí. Místní a regionální orgány jsou úrovní, na níž se poskytuje většina služeb v oblasti sociálního zabezpečení a hradí většina sociálních dávek;

10. je přesvědčen, že k integrované realizaci aktivních strategií začlenění, které požaduje Evropský parlament a Evropská komise, bude prospěšná výraznější úloha místních a regionálních orgánů v rozhodování. Místní a regionální orgány mají bezprostřední informace o sociálních problémech a klíčovou roli při koordinaci a provádění opatření zaměřených na jejich řešení. Zkušenosti s řešením sociálních výzev mají zásadní význam pro uskutečnění cílů strategie Evropa 2020. Z toho důvodu náleží místním a regionálním orgánům významná role v evropském semestru a při jednání o NPR a jejich provádění;

11. zdůrazňuje, že práce se musí vyplácet. To znamená zajištění dostatečné minimální mzdy a kvality pracovních míst. Pokud někdo (dočasně) není (ještě) schopen pracovat, musí být zajištěny dostatečné existenční podmínky s rovným přístupem k základním preventivním, kapacitačním a aktivačním službám. VR proto vyzývá Evropskou komisi, aby se zabývala nutností realizovat doporučení Rady o minimálním příjmu z roku 1992;

12. konstatuje, že místní orgány musejí zapojit energii všech jednotlivců, občanské společnosti a podniků působících v městských oblastech. Je třeba podporovat inovativního ducha podnikatelů v oblasti sociálního podnikání, kteří mohou přijít s novými řešeními reagujícími na poptávku po službách a infrastruktuře. Regiony a města by měly usilovat o proces spoluvytváření, kdy budou uzavírat produktivní partnerství se soukromým sektorem a skupinami občanské společnosti a současně budou podporovat skutečné a intenzivní zapojení občanů ve všech stádiích sociální inovace (stadium koncepce, plánování, testování, vývoje a provádění);

13. domnívá se, že na místní a regionální úrovni je v oblasti politik sociálního začleňování a integrace důležitá participace všech obyvatel a nemělo by se rozlišovat mezi státními příslušníky třetích zemí a občany EU. Upozorňuje na skutečnost, že příliv nových příchozích v důsledku mobility v rámci EU vytváří nové výzvy v oblasti přizpůsobení veřejných služeb a služeb občanům, pokud jde o ubytování, pracovní příležitosti a vzdělávání. Základní požadavky na začlenění, jež platí pro občany EU, se obecně neliší od těch, které platí pro ostatní příchozí. Musejí se vypořádat s novým jazykem, novými institucemi a někdy s odlišnými společenskými normami;

14. lituje, že Komise jen částečně akceptovala zprávu Evropského parlamentu z vlastní iniciativy o sociálních investicích (2012/2003(INI), 25.7.2012), která požadovala lepší správu pro dosažení cílů zaměstnanosti a sociálních cílů strategie Evropa 2020, a nenavrhuje žádné další zdroje. Balíček opatření v oblasti sociálních investic by měl nabídnout více než politická doporučení adresovaná členským státům a vyhlášení několika málo legislativních iniciativ. Zejména při probíhající krizi by se měly rozpočty Unie a členských států zaměřit na to, aby zahrnovaly programy zaměstnanosti a sociálních investic;

15. konstatuje, že balíček opatření v oblasti sociálních investic obsahuje komplexní informace o sociálních trendech v Evropě. Používané údaje a informace vycházejí z celostátních nebo regionálních trendů a statistik. Takové úhrnné informace neilustrují v dostatečné míře problémy místní úrovně nebo rozdílné společenské potřeby a deprivace na úrovni velkých měst či na regionální a vnitrostátní úrovni. Sbírání poznatků o tom, co funguje a co nefunguje na místní úrovni, má zásadní význam pro zajištění toho, aby byla zaváděna opatření jednak účinná a jednak efektivní z hlediska naplňování cílů sociální politiky. VR vybízí evropské instituce, aby sbíraly údaje a informace o sociálních trendech na místní a regionální úrovni a posuzovaly a vyhodnocovaly politiky sociálního začleňování, jež provádí regionální a místní orgány a zejména největší města;

16. upozorňuje na přetrvávající znevýhodnění na základě pohlaví, k němuž stále velmi často dochází u příslušníků vícenásobně znevýhodněných skupin (např. u žen a u matek samostatně žijících), a vítá, že si je Evropská komise těchto specifických výzev vědoma a zamýšlí jim věnovat náležitou pozornost;

17. uznává však, že sdělení by mohlo předznamenat jakýsi mezník tím, že definuje sociální politiku jako investici do společnosti, a nikoliv jako náklady vyplývající ze selhání trhu. Takovéto vymezení sociální politiky může podpořit obrát v politice od *nápravných* opatření k opatřením *preventivním*, díky nimž by se problémy jako sociální vyloučení řešily ještě předtím, než by vznikly, nebo oddálit stav závislosti prostřednictvím podpory osobní autonomie a aktivního stárnutí;

18. vítá, že Evropská rada na svém zasedání z 27.–28. června 2013 uznala nutnost posílit sociální rozměr HMU. Úkolem je vybavit EU nástroji na zachování potenciálu skutečné hospodářské konvergence a sociálního pokroku všech členských států namísto spoléhání na mechanismy vnitřní devalvace řešící pouze asymetrické otřesy. S nadějí tedy očekává sdělení Komise o sociálním rozměru EMU, které je plánováno na začátek října 2013;

19. domnívá se, že by sociální rozměr HMU, jak navrhuje Evropský parlament⁽¹⁾, mohl vycházet z Paktu o sociálních investicích založeného na modelu Paktu euro plus. Stanovil by tak cíle pro sociální investice, které mají členské státy učinit, aby splnily cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti, sociální sféry a vzdělávání. Pakt by měl být doplněn srovnávacím přehledem politik zaměstnanosti a sociálních politik,

⁽¹⁾ Usnesení ze dne 20. listopadu 2012 – Pakt o sociálních investicích jako reakce na krizi.

jenž by měl být zřízen v souladu s článkem 148 SFEU a za nějž by odpovídala Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, s cílem odhalit nevyváženost v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti, která by mohla ohrozit stabilitu hospodářské a měnové unie;

20. vyzývá Evropskou komisi, aby dále prozkoumala, zda je proveditelné, aby unijní pojištění dávek v nezaměstnanosti potenciálně fungovalo jako automatický stabilizátor na úrovni HMU;

21. vítá, že se v závěrech Evropské rady ⁽²⁾ zdůrazňuje, že by se v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu mělo dále „využít možností, které nabízí stávající fiskální rámec EU, pokud jde o dosažení rovnováhy mezi potřebou produktivních veřejných investic a cíli v oblasti fiskální kázně“. Očekává tedy, že se Komise bude dále zabývat otázkou kvality veřejných výdajů, mj. problematikou oddělení běžných výdajů a investic ve výpočtu schodku rozpočtu, aby se předešlo tomu, že veřejné investice s dlouhodobými čistými zisky budou započítány jako negativní;

Doporučení

22. má za to, že vzdělávání (formální i informální) by mělo být ústředním prvkem balíčku opatření v oblasti sociálních investic. Nerovný přístup ke vzdělání – zvláště ke kvalitnímu vzdělávání připravujícím mladé lidi na pracovní příležitosti v informační společnosti podporující začlenění a na úlohu aktivního občana v komplexní demokratické společnosti – je kritickou překážkou při myšlení chudoby a zvyšování hospodářského růstu. Členské státy musejí projevit úsilí v investicích do vzdělávání, celoživotního učení a odborné přípravy pro všechny tím, že budou klást zvláštní důraz na vzdělávání dětí v raném věku a přístup k terciárnímu vzdělávání, spolupráci podniků a škol, odbornou přípravu na pracovišti a specializovanou odbornou přípravu pro odvětví s nedostatkem pracovních sil (např. zdravotnictví, čisté technologie, IKT), jakož i na snížení míry předčasného ukončení školní docházky;

23. vítá, že Komise klade důraz na vzdělávání a odbornou přípravu, a domnívá se, že je třeba věnovat větší pozornost odborné přípravě a její kvalitě, a to na základě přijetí konkrétních opatření jak ve fázi poskytování informací, tak ve fázi odborné přípravy a učení. Má-li být ekonomika EU konkurenceschopná v globálním měřítku, potřebuje více řemeslníků, inženýrů a technických pracovníků. Stále bohužel klesá počet lidí v EU, kteří by měli zájem o odbornou přípravu, přestože nabízí významné příležitosti pro boj s nezaměstnaností a udržitelný rozvoj hospodářství;

24. domnívá se, že celoživotní a neustálá odborná příprava musí být vysoce ceněna, řádně financována a účinně prováděna. Evropská unie by měla představit nezbytná dlouhodobá opatření a vyhradit dostatečné prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF) pro zlepšení úrovně odborné přípravy;

25. kromě důrazného zaměření na nabídkovou stranu zaměstnatelnosti je třeba více pozornosti věnovat poptávkové straně trhu práce. Skutečnost je taková, že nezaměstnaní jsou převážně lidé s nízkou kvalifikací, volná pracovní místa vyžadují vysokou kvalifikaci a v tomto období krize musíme opatření na straně poptávky doplnit o nástroje na straně nabídky, nad rámec deregulace trhů práce, snižování nákladů na práci a poskytování pobídek nezaměstnaným, aby přijímali špatně placenou práci. Musíme zlepšit dovednosti osob s nízkou kvalifikací a nezaměstnaných tím, že jim poskytneme potřebné schopnosti se učit;

26. vyzývá Komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby prosazovaly lepší předvídání budoucích potřeb v oblasti dovedností, usilovaly o lepší soulad dovedností a potřeb trhu práce a překlenuly nespojitost, která odděluje svět vzdělávání od světa práce. To je potřebné především v nejnižších segmentech trhu práce, kde je nutné podněcovat k účasti na trhu práce flexibilním a nebyrokratickým způsobem. Například v Nizozemsku vláda, podniky a vzdělávací instituce podepsaly Pakt o technologii, jehož cílem je zlepšit propojení mezi vzděláváním a trhem práce v odvětví technologií a snížit tak nedostatek technických pracovníků. Pakt o technologii byl vyjedнан na celostátní úrovni, ale sestává převážně z opatření regionálního či odvětvového charakteru, přičemž využívá již existující struktury, například různá lokální expertní centra („kenniswerkplaatsen“) pro rozvíjení talentů, zpříjemnění života ve městech a veřejné zdraví v Rotterdamu;

27. zdůrazňuje, že je důležité co nejlépe využít veškerý pracovní potenciál. V případě lidí na okraji trhu práce lze zavést podpůrná opatření, která budou vycházet z pravomocí celostátních orgánů a/nebo orgánů územních samosprávných celků;

28. doporučuje doplnit tři existující pilíře (dostatečnou podporu příjmu, aktivní integraci a kvalitní služby) postupu, jež Komise navrhla ke zlepšení aktivního začleňování lidí nejvíce vzdálených trhu práce, o (sociální) participaci. Sociální participace a začlenění musejí být klíčem pro dosažení našich sociálních záměrů a budování a zachování silných sociálních států. Občané by měli mít zaručenu možnost plného uplatnění

⁽²⁾ Závěry Evropské rady (13. a 14. prosince 2012), kapitola I Hospodářská politika, bod 2.

a dalšího rozvoje svého potenciálu a maximálního využití svého souboru dovedností, přičemž cílem by byla hospodářská soběstačnost;

29. požaduje další upřesnění věcí, pokud jde o podmíněnost v oblasti přístupu k sociálnímu zabezpečení. Podmíněnost lze považovat za přijatelnou, pokud zároveň existují sociální transfery, které jednotlivcům zaručí podporu a pobídky k opětovnému nástupu do zaměstnání, vzdělávání nebo odborné přípravy;

30. s ohledem na to, že dle odhadů nemá v EU asi 56 milionů lidí starších 15 let bankovní účet, vítá VR návrh Komise dát každému v Evropské unii právo na základní bankovní účet;

31. vítá záměr Komise prozkoumat využívání nových finančních nástrojů a zejména sociální návratnost investic a sociálně-investiční dluhopisy ke zvýšení pákového účinku veřejných sociálních investic a vyzývá Komisi, aby předložila podrobnější návrhy v této věci a zajistila, aby pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek respektovala sociální návratnost investic. V této souvislosti podporuje navrhované zavedení unijního spořicího účtu, jenž by EU mohl poskytnout doplňující finanční prostředky na podporu cílů strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti a růstu na místní a regionální úrovni;

32. podtrhuje, že členské státy, regiony a obce by měly využívat různorodosti svých občanů. Kultura podporující začlenění, v níž je bezpečné být jedinečný a využívat různorodosti ve spojení s ostatními, je nezbytným předpokladem inovace;

33. konstatuje, že četné místní a regionální orgány již vyvíjejí a provádějí úspěšné programy, které řeší problematiku zmíněnou v balíčku opatření v oblasti sociálních investic. Jako příklad je možné uvést jednotné kontaktní místo pro mládež, regionální centra pro mládež a rodinu, strategie v oblasti bezdomovectví preventivního charakteru, založené na přístupu k bydlení, sociální návratnost v rámci investičních strategií, dluhopisy se sociálním dopadem, talentová centra, čtvrti uzpůsobené dětem a plné zapojení. Je tedy třeba podpořit výměnu osvědčených postupů mezi místními a regionálními orgány navzájem. Partnerství a spolupráce místních orgánů jim umožňuje využívat rozsáhlejší zásobárnu zdrojů a zkušeností a zároveň podporuje rozsáhlou participaci při rozvoji s partnery z různých odvětví. Měli bychom tyto zkušenosti plně zohlednit při budování databáze poznatků navržené v balíčku opatření v oblasti sociálních investic a podpoře těchto výměn v kontextu Programu pro sociální změny a inovace;

34. poukazuje na to, že jak Evropský fond pro integraci, tak ESF financovaly programy integrace. Zdroje financování mají však příliš často omezený rozsah poskytovaných služeb. Je třeba zdůraznit, že s ohledem na stále rostoucí mobilitu v EU by měl příští rozpočtový program vyčlenit prostředky na podporu mobilních občanů EU a spojit priority obou fondů a vytvořit program financování pro všechny, nezávisle na jejich státní příslušnosti. Tyto nové finanční nástroje by bylo možné využít k zapojení občanů EU do jazykových a informačních programů, v úzké spolupráci s dalšími zainteresovanými stranami, jako jsou nevládní organizace a zejména soukromý sektor. Komise musí využít svého vlivu a vyzvat některé místní a regionální orgány ve vysílajících zemích k tomu, aby využívaly ESF a Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a významně investovaly do sociálního a hospodářského rozvoje svých obyvatel;

35. konstatuje, že migrace mezi členskými státy i v jejich rámci sice je pro lidi jeden ze způsobů, jak reagovat na hospodářský pokles, udržitelnější řešení krize však mohou poskytnout komplexnější a dlouhodobější sociální investice v regionech a obcích, které mají nejlepší předpoklady pro pochopení specifík daných oblastí a komunit, neboť se díky nim sníží tlak, jemuž jsou lidé vystaveni a který je nutí pro nalezení pracovního místa opouštět jejich domovy, rodiny a komunity. Schopnost jednotlivců odstěhovat se za práci nebo vzděláním apod. do jiného členského státu může být podmíněna nedostatečnými jazykovými schopnostmi. Proto by mohlo být zapotřebí obnovit úsilí o posílení jazykové výuky na podporu krátkodobé migrace, než budou nalezena dlouhodobá řešení. To také dále stimuluje sociální začleňování;

36. poukazuje názor Komise na místní dopad demografických změn a stárnutí obyvatelstva, které s sebou nesou nové požadavky na sociální infrastrukturu a přístupnost veřejných prostor. Šířící se jev chudoby ve stáří vyžaduje udržitelné systémy sociálního zabezpečení a služeb, jež musejí být přístupné a dosažitelné pro všechny. Je třeba změnit systém orientovaný na péči a spět k zavedení modelu zaměřeného na prevenci, který by prodloužil dobu funkční autonomie a začlenění obyvatel do systému vztahů. Zvláštní pozornost je třeba věnovat podpoře aktivního a zdravého stárnutí Evropanů, kde je nutný posun od přístupu na úrovni institucí k přístupu založenému na společenstvích;

37. lituje, že se pracovní dokument útvarů Komise Dlouhodobá péče ve stárnoucích společnostech nezabývá otázkou chudoby, sociálního vyloučení a důstojnými příjmy seniorů, což může vést k vyšší potřebě dlouhodobé péče. VR rovněž postrádá hlubší analýzu toho, jak mohou strukturální fondy podpořit investice do dlouhodobé péče;

38. má za to, že balíček opatření v oblasti sociálních investic by měl jít ruku v ruce se zvýšeným uznáním úlohy sociální ekonomiky, s tím, že na úrovni EU představují podniky sociální ekonomiky 2 miliony podniků (tj. 10 % všech evropských podniků) a zaměstnávají více než 11 milionů placených pracovníků (což odpovídá 6 % pracující populace EU). Opakuje proto svou výzvu k vytvoření statutu evropské vzájemné společnosti, kterou v březnu 2013 podpořil také Evropský parlament;

39. zdůrazňuje význam meziprofesionální spolupráce mezi sektory zdravotní péče a sociální péče a mezi formálními a neformálními sítěmi v komunitě. Je zapotřebí znát různé druhy sousedské podpory a doplňující úlohy dobrovolníků, profesionálů a sousedů poskytujících podporu. Odborníci by se měli snažit lépe poznat místní komunitu, v níž může sehrát jistou úlohu spolupráce a zprostředkování, které mohou posílit a zprostředkovat sousedskou podporu a dobrovolnickou práci. Tento nový přístup ke správě věcí veřejných, který dosahuje úspěchů v některých evropských městech, by měl být podpořen nástroji na evropské úrovni v zájmu šíření osvědčených postupů v celé Evropě. Jako vhodný nástroj se jeví zavedení systémů, které zajistí jednak informování o občanu (sociální a zdravotní dokumentace), jednak přístup k informacím o prostředcích a službách, jež jsou k dispozici (katalog či portfolio služeb a prostředků a použitelných inovativních technologií, jako jsou pokročilé systémy pro přivolání pomoci, monitorování na dálku atd.);

40. vyzývá EU, aby po dohodě s členskými státy zvažila možnost stanovení rámce pro oblast sociálního bydlení, jak požaduje VR ve svém stanovisku z října 2011 a Evropský parlament ve svém usnesení z 11. června 2013. Sociální bydlení sice nepatří mezi výhradní kompetence EU, avšak řada politik EU (politika hospodářské soutěže, vnitřní trh, strukturální fondy, politika energetické účinnosti, environmentální normy atd.) má na sociální bydlení přímý dopad. Proto je zapotřebí koordinační rámec za účelem zajištění souladu se základními právy a mezi politikami EU s dopadem na oblast bydlení. V této souvislosti VR připomíná, že podle Smlouvy o EU mají veřejné orgány volnost, pokud jde o organizaci sociálního bydlení a stanovení toho, které domácnosti budou způsobilé. Výbor se rovněž domnívá, že sociální bydlení má zásadní význam pro dosažení soudržnosti a nemělo by být omezeno pouze na znevýhodněné osoby, aby byla stimulována sociální rozmanitost;

41. připomíná členským státům a Komisi, že výdaje na sociální bydlení přispívají k řešení naléhavých sociálních potřeb a jsou základem strategických sociálních investic; přispívají také udržitelným způsobem k vytvoření místních pracovních příležitostí, jež není možné externalizovat do zahraničí, a ke stabilizaci hospodářství tím, že brání vzniku bublin na trhu s nemovitostmi, a pomáhají v boji proti změně klimatu a energetické chudobě. VR dále podtrhuje, že sociální bydlení hraje zásadní úlohu v řešení bezdomovectví a vytváření strategií, jejichž těžištěm je otázka bydlení a které jsou založené na prevenci, po nichž volá Komise;

42. vítá zahrnutí bezdomovectví jako tematické priority do balíčku opatření v oblasti sociálních investic i výzvu členským státům, aby „řešily problém bezdomovectví prostřednictvím komplexní strategie založené na prevenci, přístupech, jejichž těžištěm je otázka bydlení, a přezkumu předpisů a postupů v oblasti vystěhování, se zohledněním klíčových zjištění v pokynech pro řešení problému bezdomovectví, které obsahuje tento balíček“. V této souvislosti vyzývá VR Komisi, aby vypracovala konkrétní rámec EU na podporu zainteresovaných stran a zejména příslušných vnitrostátních, regionálních a místních orgánů, aby bylo možné dosáhnout pokroku v otázce bezdomovectví, a aby při tom zohlednila stanovisko z vlastní iniciativy, které vypracoval Výbor regionů;

43. zdůrazňuje, že abychom mohli úspěšně dosáhnout svých sociálních cílů, musíme reformovat svůj přístup, aby se zlepšily výsledky, jež se dotýkají příjmů, a bylo dosaženo účinnosti a efektivity. Sociální inovace v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení jsou potřebné a měly by být zahrnuty do nařízení o strukturálních fondech, ale mít také významnou úlohu v programu Horizont 2020 a být účinně podporovány Evropským programem pro sociální změny a inovace. Proto by stěžejní iniciativy strategie Evropa 2020, zejména Evropská platforma proti chudobě a sociálnímu vyloučení, měly představovat referenční rámec pro lepší plnění vytyčených cílů;

44. poukazuje na to, že moderní společnosti jsou závislé na vědě a technologii, a to nejen v otázce růstu, ale i v otázkách sociální prosperity a pokroku. Vzájemné působení mezi vědou/výzkumem a společností/občany je často nedostatečné a někdy neexistující. V budoucnosti se proto musí při financování evropského výzkumu věnovat pozornost nejen technickým oborům, ale také vědám sociálním a humanitním, jež by měly rozvíjet poznatky a výzkumnou činnost o problémech a obyvatelnosti městského prostředí a řídicí osídlených oblastí relevantní z praktického hlediska a šířit tyto relevantní poznatky mezi subjekty zodpovědnými za tvorbu městských a územních politik. Doporučujeme zejména nejmodernější projekty hodnotících průzkumů, s cílem budovat znalosti týkající se účinnosti opatření v rámci politik, důvodů jejich fungování, toho, pro jaké sociální skupiny jsou účinné a za jakých okolností. Vítá iniciativy Komise na podporu sociálních inovací a úsilí o sdílení informací o zkušenostech v oblasti inovací;

45. upozorňuje na skutečnost, že regionální politika EU propaguje udržitelný městský rozvoj od roku 1989. Prostřednictvím strukturálních fondů investuje regionální politika do projektů, které podporují řádnou místní správu, zajišťují udržitelné městské prostředí, napomáhají sociálnímu začlenění a rovnosti, regenerují městské oblasti a povzbuzují hospodářský růst a tvorbu pracovních příležitostí. S ohledem na blízkost místních a regionálních orgánů k občanům a jejich odborné orientaci v identifikaci místních potřeb a aspirací je třeba

zdůraznit, že stávající struktura financování by se měla stát snáze přizpůsobivou místním potřebám a měla by umožnit městům a městským oblastem převzít větší díl zodpovědnosti a vůdčí aktivity při koordinaci integrovaných přístupů na úrovni města nebo metropolitní oblasti. Je třeba zlepšit koordinaci ESF a EFRR, aby se podpořila územní soudržnost a přístupy založené na integrovaných oblastech;

46. vítá návrh vyčlenit alespoň 20 % z prostředků ESF v každém členském státě na podporu sociálního začleňování a boj proti chudobě. VR by si přál další záruky v této oblasti, aby bylo zajištěno, že bude financování řádně řízeno a že bude zacíleno na pomoc těm nejpotřebnějším. To může zahrnovat to, že v každém státě budou spíše než na centrální úrovni vyčleněny prostředky na úrovni regionální, a to na základě několika faktorů, podle nichž se určuje nejvyšší potřeba podpůrných opatření (ukazatele chudoby, výše HDP na hlavu, zaměstnanost, školní docházka, přistěhovalectví atp.);

47. volá po okamžitém provedení Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a požaduje, aby do systému záruk pro mladé lidi byli zahrnuti mladí lidé do 30 let. Jednoznačně schvaluje doporučení Komise k systému záruk pro mladé lidi, jež se týká včasných opatření v případě jedinců, jimž hrozí, že nebudou zapojeni ani do vzdělávacího systému ani do trhu práce ani do odborné přípravy. Zdůrazňuje, že pro jeho realizaci jsou klíčové místní a regionální orgány. Vyjadřuje značné obavy z nedostatku prostředků k financování Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí v průběhu celého příštího programového období (6 mld. EUR) a naléhavě vyzývá, aby byly na tuto novou rozpočtovou linii pro tuto iniciativu s předstihem vyčleněny přiměřené prostředky v prvních letech víceletého finančního rámce. Kritéria pro způsobilost regionů NUTS II by se neměla opírat pouze o kritérium 25% nezaměstnanosti mládeže, ale měla by brát v úvahu významnou odchylku na regionální úrovni od průměrné míry nezaměstnanosti mládeže na úrovni členského státu;

48. poukazuje na to, že ESF by proto měl lépe řešit skutečné potřeby občanů tím, že by místním a regionálním orgánům poskytl větší flexibilitu při stanovování cílů na místní úrovni. Místní a regionální orgány by měly být zapojeny do formulace priorit ESF a správy prostředků tohoto fondu. Pokud jde o právní předpisy, mělo by nařízení, které bude upravovat ESF, vyměnit větší úlohu místním a regionálním orgánům v rámci strategického řízení ESF. VR také žádá, aby byla zavedena povinnost řídicích orgánů ESF prokázat zapojení místních a regionálních orgánů do formulace priorit operačních programů a následného strategického řízení ESF;

49. Konkrétněji se – s odkazem na svá předchozí stanoviska týkající se městské agendy EU a jeho summitu v Kodani v roce 2012 – VR domnívá, že existuje řada možností, jak posílit

praktické zapojení měst: operační programy s jasným městským zaměřením, zapojení měst coby zprostředkujících subjektů, jejich zapojení do řídicích rad, výborů a poradních skupin ESF a spolupráce řídicích orgánů ESF s městy na navrhování a provádění programů. V případě některých větších měst by mohlo být vhodné, aby měly své vlastní operační programy;

50. vyzývá k tomu, aby ESF podporoval modely inovativních služeb a aby nový právní rámec usnadnil a financoval rozvoj služeb na úrovni místního společenství s cílem podpořit opatření politiky trhu práce;

51. poznamenává, že rozpočet na společnou zemědělskou politiku (SZP) Unie je pětikrát větší než rozpočet ESF. To samozřejmě souvisí se skutečností, že SZP je jedinou společnou politikou EU, zatímco financování sociální politiky spočívá do značné míry na rozpočtech členských států a jejich územních celků. Tuto nerovnováhu však může veřejné mínění interpretovat také jako důsledek toho, že se sociální politice EU přisuzuje nízká priorita. VR proto požaduje, aby se obnovené zaměření na sociální politiky EU pojilo se zvýšením prostředků ESF;

52. vítá integrované územní investice jako přístup uplatněný Evropskou komisí v rámci nového období strukturálních fondů ke konsolidaci sociálního, hospodářského a fyzického rozvoje. Vzhledem k zásadnímu významu měst pro sociální, hospodářskou a územní soudržnost musí být evropská podpora mnohem vyšší, než je navrhovaný 5% minimální cíl;

53. konstatuje, že přísná pravidla EU v oblasti veřejných zakázek a státní podpory by měla být v lepším souladu se sociálními politikami a měla by umožnit jejich účinnější vytváření a provádění. V zájmu dosažení tohoto souladu požaduje VR, aby Evropská komise předložila návrh s cílem zlepšit kvalitu a přístupnost sociálních služeb veřejného zájmu, a to na základě článku 14 SFEU;

54. doporučuje, aby byl dokument zrealizován v úzké součinnosti s dalšími pracovními dokumenty útvarů Komise souvisejícími se sdělením, aby tak bylo zajištěno konsistentní a efektivnější provádění. VR vybízí Komisi, aby k této otázce zaujala holistický přístup a přímo do tohoto procesu zapojila místní a regionální orgány;

55. vyzývá Komisi, aby vypracovala konkrétní prováděcí plán pro balíček opatření v oblasti sociálních investic. Ten by měl zahrnovat mechanismy pro monitorování, koordinaci, nadnárodní výměnu a vzájemné předávání znalostí o tematických prioritách, jako jsou nezaměstnanost mladých lidí, vzdělávání, bezdomovectví, chudoba dětí a péče o osoby se zdravotním postižením a osoby závislé na cizí péči. V rámci evropského semestru by měly být konzultovány místní a regionální orgány ohledně přípravy ročních analýz růstu a měly by sehrát významnější úlohu při monitorování pokroku. Členské státy by měly být vedeny ke zlepšování míry konzultace místních a regionálních orgánů a jejich informování a zapojení do rozhodovacího procesu, neboť sociální investice se dotýkají samého jádra činnosti místních a regionálních orgánů.

V Bruselu dne 9. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Akční plán podnikání 2020

(2013/C 356/12)

VÝBOR REGIONŮ

- uznává důležitost akčního plánu a zdůrazňuje, že orgány na nadnárodní, národní a hlavně místní a regionální úrovni musejí koordinovat opatření, aby bylo možné úspěšně naplnit cíle tohoto plánu;
- zdůrazňuje, že zapojení místních a regionálních orgánů a zainteresovaných subjektů do provádění akčního plánu má rozhodující význam, jelikož místní a regionální úroveň správy má k malým a středním podnikům a k poskytovatelům podpůrných služeb pro podniky nejbliže a většina malých a středních podniků se etablovala a působí na místních a regionálních trzích;
- zdůrazňuje, že ocenění Evropský podnikatelsky zaměřený region, které Výbor regionů uděluje od roku 2010, může posloužit jako evropské referenční kritérium pro přípravu a provádění politik, jež prospívají podnikání, a pro vhodně navrženou podporu malých a středních podniků a předvídaté strategie;
- zdůrazňuje, že je třeba přikládat větší význam samostatné výdělečné činnosti a rozvoji podnikání a vnímat je jako realistickou a vítanou alternativu. Podtrhuje, že je nutné nadále podporovat sociální podnikání coby cennou alternativu k tradičním způsobům podnikání, a to jak v ziskové, tak v neziskové formě;
- zdůrazňuje, že by Evropa měla mladým lidem prezentovat podnikání jako schůdnou a slibnou profesní dráhu do budoucna, aby tak opětovně probudila podnikatelského ducha. Podtrhuje, že místní a regionální orgány mají mandát k tomu, aby podporovaly vzdělávání a začlenily do něj podnikatelský rozměr.

Zpravodaj pan Paweł ADAMOWICZ (PL/ELS), primátor města Gdaňsk

Odkaz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Akční plán podnikání 2020 Opětovné probuzení podnikatelského ducha v Evropě

COM(2012) 795 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. vítá sdělení Komise Akční plán podnikání 2020, jehož cílem je podpořit kulturu podnikání v Evropě, zajistit lepší přístup k financování, poskytovat vysoce kvalitní služby podpory podnikání, prezentovat podnikatele jako vzory a oslovit specifické skupiny;

2. opakuje, že plně podporuje opatření zaměřená na podporu podnikání a odstranění překážek bránících rozvoji malých a středních podniků, a uznává tak jejich klíčový význam pro posílení konkurenceschopnosti Evropské unie;

3. zdůrazňuje, že se všechny orgány na všech úrovních musí snažit zefektivnit své postupy pro udělování povolení, dohled a jiný výkon veřejné moci. Veřejné orgány musí usilovat o jednodušší poskytování informací, jednotné pojmy a operační systémy, které budou automaticky vyhledávat existující informace z jiných operačních systémů a databází;

4. poukazuje na to, jak důležité je urychleně realizovat již přijatá rozhodnutí. Další teoretické diskuse by nepřispěly k rozvoji podnikatelského prostředí;

5. zdůrazňuje, že nedávný hospodářský útlum způsobil evropským malým a středním podnikům značné potíže. Týká se to obzvláště okrajových regionů, v nichž se výrazně zvýšil počet krachujících podniků;

6. uznává, že odpovídající podnikatelské prostředí a nenarušený vnitřní trh mají zásadní význam pro hospodářské oživení Evropy a její růst a pro větší míru sociální soudržnosti;

7. zdůrazňuje, že místní a regionální podnikatelské prostředí je rozhodujícím faktorem úspěchu – měla by se přijmout taková opatření, která by rozvíjela inovační kapacitu a pěstovala mentalitu vedoucí k otevřeným inovacím, mezi jejichž základní

kameny patří účinné využívání znalostí z různých zdrojů a motivační dialog, spolupráce a společná tvořivost;

8. považuje tento akční plán za nezbytný krok, který má podpořit vznik příznivého prostředí pro podnikatele na jednotném trhu a napomoci tak k hospodářskému oživení v celé EU;

9. schvaluje zvolené priority akčního plánu tak, jak jsou popsány v jeho třech pilířích (tj. rozvoj podnikatelského vzdělávání a odborné přípravy, vytvoření správného podnikatelského prostředí a vzory a oslovování specifických skupin), a vítá výsledky, jež má tento akční plán přinést;

10. zdůrazňuje, že je třeba přikládat větší význam samostatné výdělečné činnosti a rozvoji podnikání a vnímat je jako realistickou a vítanou alternativu. Jedná se o nezbytné prvky k posílení konkurenceschopnosti evropského hospodářství, proto je zde nutná víceúrovňová a integrovaná podpora. Z toho vyplývá, že všechny úrovně správy musejí učinit kroky vedoucí k razantnímu snížení administrativní zátěže pro samostatně výdělečné osoby, zlepšení jejich sociální ochrany a důchodových práv a ke snížení daňové zátěže;

11. konstatuje nedostatečné zastoupení žen v podnikatelské sféře, na níž se podnikatelky podílejí pouhými 30 %, považuje za zásadní přínos genderově orientované odborné přípravy a podpory zvýšení počtu podnikatelek, a vyzývá ke zřízení podnikatelských středisek určených ženám;

12. opakuje požadavek ze svých nedávných stanovisek k průmyslové politice ⁽¹⁾ a vnitrostátní regionální podpoře ⁽²⁾, aby Komise řešila problematiku „prahového efektu“ spojeného s definicí kategorií podniků a přepracovala definici malých a středních podniků. Konkrétně by bylo žádoucí, aby Komise zlepšila svou schopnost analýzy a nástroje na podporu podniků tím, že prozkoumá možnost vytvořit novou kategorii podniků (kterou již schválila v odvětví zemědělsko-potravinářského průmyslu) na rozmezí mezi malými a středními podniky a velkými podniky s počtem zaměstnanců mezi 250 a 750,

⁽¹⁾ Stanovisko VR ze dne 11. dubna 2013, CDR2255-2012_00_00_TRA_AC, odstavec 18.

⁽²⁾ Stanovisko VR ze dne 31. ledna 2013, CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, odstavec 45.

jejichž obrat by byl nižší než 200 milionů eur. Stejně tak Výbor regionů vyzývá, aby se uvažovalo o zohlednění podniků střední velikosti (ETI) vzniklých z rostoucích malých a středních podniků, které budou v budoucnu vytvářet prosperitu v Evropě a jejichž počet zaměstnanců je mezi 250 a 5 000. Tyto nové kategorie podniků by mohla čerpat podporu v upravené výši, jež by převyšovala podporu určenou velkým podnikům a byla by nižší než podpora pro malé a střední podniky;

13. zdůrazňuje, že řemeslná činnost coby součást sektoru malých a středních podniků měla a i nadále má značný význam pro růst evropského hospodářství, poněvadž je základnou pro rozvoj průmyslu, a že by se měly ve větší míře zohledňovat zvláštní potřeby této činnosti. To platí zejména pro rozvoj a zkvalitňování středisek odborné přípravy;

14. rád by rovněž zdůraznil zvláštní úlohu podniků, které působí v oblasti sociální a solidární ekonomiky. Tyto podniky přispívají k hospodářské činnosti a k sociálním vazbám ve znevýhodněných oblastech a plní úkoly obecného zájmu, které opravňují k tomu, aby k nim bylo přístupováno odlišně, zejména co se týče úpravy výše veřejné podpory;

15. upozorňuje na to, že pokračující deindustrializace může ovlivnit zaměstnanost a prosperitu v Evropě, a proto by EU měla provádět strukturální reformy, které posílí její konkurenceschopnost v mezinárodním měřítku, zejména v oblasti průmyslového potenciálu;

16. souhlasí s tím, že úloha podnikatelů ve společnosti si zasluhuje větší uznání a měla by být výrazně posílena;

17. vítá otevřený a inkluzivní přístup akčního plánu, který je zaměřen na rozsáhlou skupinu zainteresovaných subjektů a do něhož mají být zapojeny nejrůznější zavedené malé a střední podniky, začínající podnikatelé a potenciální noví podnikatelé;

18. je odhodlán podporovat rozvoj podnikatelské činnosti v Evropě a plné provedení Akčního plánu podnikání 2020 a iniciativy „Small Business Act“ (SBA) pro Evropu na místní a regionální úrovni;

19. je zklamán tím, že se v akčním plánu nedostalo zaslouženého uznání úloze místních a regionálních orgánů, přestože jim je přidělena mimořádně významná úloha při plnění všech cílů vytyčených ve 3 hlavních pilířích akčního plánu;

20. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány hrají klíčovou úlohu v nejdůležitějších oblastech Akčního plánu podnikání

2020 – v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, zajišťování transparentnosti administrativních postupů, vytváření příznivého prostředí pro podnikatele a podpory podnikání;

21. podtrhuje, že místní a regionální orgány ve všech členských státech již přijaly řadu významných opatření a iniciativ v oblastech, které akční plán zahrnuje;

22. vyjadřuje zklamání nad tím, že nebyla dostatečně zohledněna úloha místních a regionálních orgánů při provádění akčního plánu a regionální rozměr je v něm zmíněn pouze jednou v rámci horizontální sítě na podporu podniků;

23. zdůrazňuje, že zapojení místních a regionálních orgánů a zainteresovaných subjektů do provádění akčního plánu má rozhodující význam, jelikož místní a regionální úroveň správy má k malým a středním podnikům a k poskytovatelům podpůrných služeb pro podniky nejbližší a většina malých a středních podniků se etablovala a působí na místních a regionálních trzích;

24. vyzdvihuje ústřední úlohu místních a regionálních orgánů při zajišťování organizační a politické dynamiky, jež umožňuje synergické účinky spolupráce regionálních subjektů, jako jsou obchodní nebo profesní komory, profesní organizace, technologická střediska, technologické parky, podnikatelské inkubátory, vysoké školy, klastrové iniciativy atd., které jsou vhodnými partnery k podpoře malých a středních podniků, začínajících podnikatelů, rychle rostoucích nových podniků a dalších podniků při jejich projektech;

25. zdůrazňuje, že místní a regionální subjekty mají na starosti koncipování regionálních podnikatelských strategií, jež mohou být nyní více než kdy jindy podpořeny během příštího finančního výhledu EU, konkrétně ze strukturálních fondů;

26. podtrhuje, že je zapotřebí většího zapojení a podpory ze strany veřejného sektoru při poskytování veřejných statků a služeb, informací, poznatků a finančních prostředků inovativním malým a středním podnikům a začínajícím podnikům, včetně rozvoje a odborné přípravy vedoucích pracovníků, zejména v oboru finančního plánování, strategie a marketingu pro progresivní podnikatele;

27. domnívá se, že je třeba zlepšit přístup a procesy řady bank, pokud jde o hodnocení podnikatelského rizika a financování začínajících a malých a středních podniků. Tam, kde veřejné orgány nadále podporují banky, by se toto téma mělo stát prioritou;

28. zdůrazňuje, že ocenění Evropský podnikatelsky zaměřený region, které Výbor regionů uděluje od roku 2010, může posloužit jako evropské referenční kritérium pro přípravu a provádění politik, jež prospívají podnikání, a pro vhodně navrženou podporu malých a středních podniků a předvídavé strategie. Toto ocenění může rovněž podpořit vznik místních a regionálních partnerství SBA pro podnikatelská partnerství, a tímto způsobem může napomoci k uskutečnění cílů tohoto akčního plánu a Programu pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (COSME);

29. uznává rozhodující úlohu malých a středních podniků, které jsou hlavním motorem při vytváření pracovních míst a hospodářského růstu v Evropě (85 % nových pracovních míst v EU vzniklých v letech 2002 až 2010 připadá na malé a střední podniky), a zdůrazňuje, jak důležité je, aby místní a regionální orgány byly s těmito podniky v kontaktu a přispívaly podporu mnoha různým druhům malých a středních podniků – především mikropodniků – a poskytovaly prvotřídní podpůrná opatření;

30. připouští, že ačkoli místním a regionálním orgánům náleží klíčová úloha při odstraňování překážek bránících podnikání, EU hraje významnou roli v procesu usnadňování fungování jednotného trhu a zlepšování podnikatelského prostředí;

31. uznává důležitost akčního plánu a zdůrazňuje, že orgány na nadnárodní, národní a hlavně místní a regionální úrovni musejí koordinovat opatření, aby bylo možné úspěšně naplnit cíle tohoto plánu;

32. s přihlédnutím k tomu, že projekty na podporu podnikání mají průřezový charakter, zdůrazňuje potřebu intenzivnější spolupráce mezi jednotlivými generálními ředitelstvími Evropské komise;

33. vzhledem k výše uvedenému vyzývá Komisi, aby zajistila plnou doplňkovost jednotlivých programů EU určených k financování podniků, především programu COSME, strukturálních fondů a programu Horizont 2020, s cílem maximálně využít součinnost a zamezit neefektivnímu překrývání;

34. zdůrazňuje, že případná duplicita postupů by mohla být neefektivní a neúčinná, a proto vyzývá k racionalizaci a koordinaci politických opatření, jež jsou prováděna na různých úrovních správy;

35. vzhledem k závažnosti této problematiky požaduje podrobnější informace ohledně konkrétních prostředků, které budou na provádění jednotlivých navrhovaných opatření vyčleněny;

36. vyjadřuje zklamání nad tím, že sdělení nevěnuje pozornost zvláštnostem rozmanitých podnikatelských kultur a ekosystémů v evropských regionech. Jsou zde velké rozdíly zejména mezi starými a novými členskými státy, metropolitními a nemetropolitními oblastmi a centrálními a okrajovými regiony;

37. vyzývá místní a regionální orgány, aby se více zaměřily na podporu dynamiky podnikání a stimulovaly udržitelný růst prostřednictvím inovativních podniků ve svých regionech;

38. zdůrazňuje opatření k realizaci podnikatelského objevování, které se považuje za jeden z základních kamenů, na nichž spočívá využívání strukturálních fondů a inteligentní specializace;

39. vyzývá místní a regionální orgány, aby vypracovaly své operační programy tak, že předem stanoví individuálně uzpůsobená opatření na podporu cílů akčního plánu a zajistí rozmanitost a rovné zastoupení žen a mužů v partnerstvích pro strukturální fondy;

40. zdůrazňuje, že ocenění Evropský podnikatelsky zaměřený region (EER), které Výbor regionů uděluje, je dokladem toho, že regiony jsou schopny vyvíjet předvídavé strategie se zvláštním zaměřením na podnikání a vhodně navrženou podporu malých a velkých podniků, aby se tak mohly lépe vypořádat se společnými výzvami a s výzvami daného regionu;

41. vyzdvihuje, že všechny regiony, jež toto ocenění získaly (v letech 2011–2013), zavedly zajímavá nová opatření nebo rozšířily stávající opatření, jimiž utvářejí svou regionální hospodářskou politiku;

42. vyzývá k rozvoji sítě EER s využitím stěžejního programu Komise COSME (2014–2020) jakožto jedné z možností;

43. vyzývá k realizaci cílů stanovených v programu COSME, který má usnadňovat přístup malých a středních podniků k financování, vytvořit příznivé prostředí pro zakládání podniků a jejich růst, povzbudit podnikatelskou kulturu v Evropě, zvýšit udržitelnou konkurenceschopnost podniků v EU, pomoci malým podnikům s působením v zahraničí a zlepšit jejich přístup na trhy;

44. vítá záměr Komise zjednodušit řízení programu COSME oproti programům, které mu předcházely (např. rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace v letech 2007–2013), a snížit tak administrativní náklady a soustředit se spíše na poskytování lepších opatření na podporu podniků;

45. žádá, aby byl Výbor regionů přizván k budoucím schůzím řídicího výboru programu COSME;

46. zdůrazňuje, že by se akční plán měl zaměřit na obecný politický rámec, a je zklamán tím, že Komise problematiku podnikání zjevně pojímá především z kvantitativního hlediska (zvýšení počtu podniků);

47. zdůrazňuje opatření, která významně podporují činnost začínajících podnikatelů napojenou na univerzity a další vzdělávací instituce. Klíčovým nástrojem je zde modelování osvědčených příkladů excelence tak, aby bylo možné je opakovat v celé EU;

48. zdůrazňuje, že inovativní a konkurenceschopné podniky jsou klíčem k hospodářskému růstu. Kromě toho je zapotřebí zvláště podporovat větší úsilí o růst na světových trzích a dosahovat globální konkurenceschopnosti. Jestliže mají zaostávající regiony dohnat zpoždění a ostatní regiony si mají udržet svou konkurenceschopnost v mezinárodním měřítku, bude nutné podpořit růst výkonných podniků;

49. vyjadřuje znepokojení nad skutečností, že v důsledku demografické změny dosáhne v nadcházejících letech důchodového věku řada rodinných podnikatelů, kteří ne vždy najdou pokračovatele, který by podnik převzal. To může znamenat ohrožení budoucnosti podniku a pracovních míst;

50. domnívá se, že k usnadnění internacionalizace podniků je třeba zvýšit jazykové znalosti podnikatelů, ale i studentů a žáků. Dále doporučuje rozšíření znalostí o možnostech jednotného trhu Evropské unie a globálního tržního prostředí;

51. připomíná, že financování z prostředků EU by mělo být využíváno též k osvojení modelu podnikání založeného na vztahu mistra a učně. Přenos znalostí mezi generacemi vytváří značnou přidanou hodnotu, neboť starší pracovníci mohou předávat způsoby uvažování a know-how, zatímco mladší pracovníci mohou nabídnout neotřelé myšlenky a zápal pro věc. Model založený na vztahu mistra a učně tak funguje oběma směry⁽³⁾;

52. zdůrazňuje, že by místní a regionální poskytovatelé podpůrných služeb podnikům měli zintenzivnit své úsilí tak, aby mohly malé a střední podniky plně těžit z potenciálu jednotného trhu EU. V tomto ohledu podtrhuje, že by se mělo pokračovat v aktivitách sítě *Enterprise Europe Network*;

53. zdůrazňuje, že by další regionální subjekty, jako jsou poskytovatelé podpůrných služeb podnikům, vysoké školy, střediska pro přenos technologií, klastry atd., měly změnit své zapojení v rámci regionálního rozvoje s cílem identifikovat nejlepší možné modely spolupráce, aby mohly být podniky z jejich regionů profesionálně a komplexně podporovány při pronikání na nové trhy;

54. souhlasí s tím, že – bez ohledu na intenzivní spolupráci a partnerství – musejí být regiony EU schopny vymezit svůj vlastní potenciál růstu a podněcovat inovace v odvětvích vysoce náročných i nízkých technologií, například tím, že vypracují strategie inteligentní specializace na základě podmínek daného regionu;

55. uznává, že pro některé evropské regiony by mohly být mimořádně důležité klíčové technologie (pokročilé materiály, nanotechnologie, mikro- a nanoelektronika, biotechnologie a fotonika) jakožto faktory, které podněcují růst a vznik nových pracovních míst. Tato odvětví se podílejí na přechodu k nízkouhlíkové znalostní ekonomice. Podnikatelé, kteří se těmito technologiemi zabývají, by mohli podstatně přispět ke zvládnutí současných společenských výzev a k modernizaci průmyslu EU;

56. zdůrazňuje, že vedle tradičního podnikání je důležité urychlit opatření k tomu, aby se podstatně rozšířilo akademické podnikání mezi absolventy a studenty doktorandského studia ve všech členských státech;

57. zdůrazňuje, že EU má v oblastech, na něž se akční plán vztahuje, podpůrnou pravomoc a musí se zde přihlížet k zásadě subsidiarity. Podtrhuje, že akční plán nabízí místním a regionálním orgánům program dobrovolného charakteru;

58. uznává, že navrhovaná opatření jsou konkrétně zaměřena na nedostatky politiky a trhu, jako je např. informační asymetrie, které lze odstranit pouze na úrovni EU, a tato opatření jsou tedy v souladu s Lisabonskou smlouvou;

59. uznává, že akční plán je v souladu se zásadou proporcionality. Rozsah a měřítko zamýšlených opatření má mít pozitivní dopady díky integrujícím a znásobujícím účinkům zacíleným na konkrétní nedostatky trhu;

Podpora podnikatelského vzdělávání a odborné přípravy

60. zdůrazňuje, že by Evropa měla mladým lidem prezentovat podnikání jako schůdnou a slibnou profesní dráhu do budoucna, aby tak opětovně probudila podnikatelského ducha;

⁽³⁾ CdR 14/2012 fin, ECOS-V-025, odstavec 64.

61. podtrhuje, že místní a regionální orgány mají mandát k tomu, aby podporovaly vzdělávání a začlenily do něj podnikatelský rozměr;

62. upozorňuje na to, že je třeba uznat způsobilost místních a regionálních orgánů k podpoře podnikání;

63. vyzývá k tomu, aby místní a regionální organizace pro odbornou přípravu a vzdělávací systémy poskytovaly vhodnější příležitosti k formálnímu a neformálnímu vzdělávání v oblasti rozvoje podnikání a podniků pro konkrétní cílové skupiny;

64. zdůrazňuje význam evropského rámce klíčových schopností, mezi nimiž se za velmi důležité považuje podnikatelské vzdělávání – vedle matematiky, metod řešení problémů, komunikačních, jazykových a jiných schopností;

65. vyzývá Komisi, aby povzbuzovala podnikatelské vzdělávání na všeobecných i vysokých školách, přičemž by se měl klást důraz na získávání praktických dovedností a vzájemné informální učení podnikatelů a žáků či studentů;

66. vyzývá místní a regionální orgány, aby zavedly programy podnikatelského vzdělávání a odborné přípravy nebo zlepšily kvalitu stávajících programů;

67. zdůrazňuje význam programů pro zlepšování informovanosti o podnikání a podnikatelských dovednostech, které umožňují žít v mladém generaci inovační potenciál a chuť experimentovat, a to již počínaje základní školou;

68. domnívá se, že místní a regionální orgány mohou připravit takové vzdělávací programy, jež by posílily podnikatelského ducha mladých v hospodářských odvětvích specifických pro daný region, a přispěly tak k rozvoji příslušného hospodářského odvětví i regionu jako celku;

69. zdůrazňuje význam dialogu mezi začínajícími podnikateli a potenciálními podnikateli, například takového dialogu, jaký podporuje evropský program Erasmus pro mladé podnikatele;

70. vyzdvihuje, že některé regiony EER se do tohoto programu aktivně zapojily a jejich podnikatelům to přineslo velice povzbudivé výsledky. Tento program budoucím podnikatelům nabízí odbornou přípravu v zavedených malých a středních podnicích, přičemž tito mladí a motivovaní (budoucí) podnikatelé mohou zkušeným podnikatelům přinést nový pohled na některé každodenní problémy (ve výrobě či stávajících postupech). Může se tak značně zvýšit inovační kapacita podniků, které se těchto výměn účastní;

71. zdůrazňuje, že je nutné nadále podporovat sociální podnikání coby cennou alternativu k tradičním způsobům podnikání, a to jak v ziskové, tak v neziskové formě. Sociální podnikání může být velmi prospěšnou podnikatelskou činností, zejména vzhledem k tomu, že přetrvávající finanční a hospodářská krize vyžaduje větší udržitelnost podnikání;

Vytváření prostředí, ve kterém se mohou podnikatelé rozvíjet a růst

72. uznává, že je třeba zvýšit informovanost podniků a budoucích podnikatelů, aby se mohli chopit příležitostí, jež jim skýtá jednotný trh;

73. vybízí Komisi a členské státy, aby účinně odstranily přetrvávající překážky bránící podnikání, jež jsou uvedeny ve druhém pilíři akčního plánu. Dále se domnívá, že podnikatelé a osoby samostatně výdělečně činné by neměli být diskriminováni systémy sociálního zabezpečení;

74. upozorňuje na to, že pro vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj podniků musí orgány veřejné správy investovat do kvalitních infrastruktur, ať už se jedná o dopravní či digitální infrastrukturu, a k tomu potřebují podporu Evropské unie;

75. je si zejména vědom toho, že v nadcházejících letech bude muset několik stovek tisíc starších majitelů podniků v EU buď předat svůj podnik další generaci, nebo jej zavřít; Z tohoto důvodu bude nutné zavést strategie předávání podniků a zvýšit povědomí o této problematice. V této souvislosti Výbor regionů opakuje svůj požadavek vyjádřený ve stanovisku k vnitrostátní regionální podpoře ⁽⁴⁾, aby v pokynech pro vnitrostátní regionální podporu bylo mezi způsobilé výdaje zařazeno obnovení aktivity;

76. souhlasí s tím, že je třeba zjednodušit úpadková řízení, aby podnikatelé dostali druhou šanci;

Propagování vzorů a podnikání v určitých cílových skupinách

77. domnívá se, že je důležité soustavně snižovat administrativní zátěž spojenou se zakládáním, rozšiřováním či uzavíráním podniků;

78. schvaluje záměr podporovat podnikání v určitých cílových skupinách s přihlédnutím k jejich zvláštním problémům;

79. vyzdvihuje klíčovou úlohu starších podnikatelů v hospodářství EU a upozorňuje na to, že vzhledem k zaznamenanému demografickému vývoji jejich význam pravděpodobně poroste;

⁽⁴⁾ Stanovisko VR ze dne 31. ledna 2013, CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, odstavec 49.

80. oceňuje skutečnost, že se akční plán zmiňuje o úloze starších lidí jakožto cenného zdroje pro podnikání v EU a umožňuje tak potenciální součinnost se sociálními opatřeními, jejichž cílem je zvýšit ekonomickou aktivitu u osob starších 50 let;

81. zdůrazňuje, že starší zaměstnanci jsou vzhledem ke svým letitým pracovním zkušenostem bohatým zdrojem poznatků a mohou nové generaci podnikatelů významně pomoci při zakládání či konsolidaci podniků;

82. sdílí názor, že poskytovatelé podpůrných služeb podnikům na místní a regionální úrovni musejí blíže určit pracovní modely, které by starším pracovníkům umožnily zůstat z vlastní vůle aktivní a napomohly by ke zlepšení zaměstnatelnosti studentů i začínajících podnikatelů (prostřednictvím mentoringových programů);

83. v tomto směru doporučuje podporovat ve společnosti koncepci aktivního stárnutí. Aktivní stárnutí prospívá nejen těm, jichž se bezprostředně týká, ale může být také zdrojem růstu a inovací. Rozhodující činitelé na místní a regionální úrovni by mohli podrobněji prozkoumat a propagovat „zlaté příležitosti“, které stříbrná ekonomika nabízí, což bude úzce záviset na změně postoje k novým politikám respektujícím věk;

84. zdůrazňuje, že některé evropské regiony se již zaměřily na konkrétní skupiny s cílem zvýšit jejich podnikatelský potenciál, a vybízí ostatní regiony, aby využily nabytých poznatků; Zde je vhodným příkladem program *Principi Attivi*, který je realizován v Apulii;

Zvyšování inovačního potenciálu Evropy díky podnikání

85. souhlasí s tím, že zelená ekonomika skýtá značný inovační potenciál a že by se na to evropské malé a střední podniky mohly lépe zaměřit;

86. poukazuje na významnou úlohu, již mohou hrát podnikatelské inkubátory, klastrové iniciativy a klastry při podpoře hladšího předávání vědeckého *know-how* a šíření užitečných poznatků do reálné ekonomiky a při posilování konkurenceschopné základny a vyjednávací síly regionálních ekonomik. Vybízí ke komercializaci vědeckých poznatků;

87. zdůrazňuje, že jsou k dispozici slibné příklady z řady regionů EER, v nichž klastrové iniciativy a inkubační centra pro nové podnikatele přinesly nové produkty a služby s potenciálem růstu. Příkladem takového úspěchu jsou Eco World Styria (region EER v roce 2013), Golm Science Park v Braniborsku (region EER v roce 2011) nebo vědecký park s inkubátorem v Murcii (region EER v roce 2011);

88. vítá posílení sítě *Enterprise Europe Network* a navýšení prostředků vyčleněných na cíl zlepšení přístupu na trhy, který tato síť podporuje;

89. vyzývá k tomu, aby byly v síti *Enterprise Europe Network* zastoupeny všechny relevantní regionální subjekty, aby tak bylo možné oslovit všechny druhy malých a středních podniků a navázat užší vztahy.

V Bruselu dne 9. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Zelená kniha Dlouhodobé financování evropské ekonomiky

(2013/C 356/13)

VÝBOR REGIONŮ

- podporuje zelenou knihu Komise Dlouhodobé financování evropské ekonomiky, jež přichází právě vhod, a vítá, že má být s ohledem na budoucí vývoj EU zahájena široká diskuze ve formě veřejných konzultací, během nichž se má vyjasnit to, jak zvýšit nabídku dlouhodobého financování a zlepšit a diverzifikovat systém finančního zprostředkování dlouhodobých investic v Evropě;
- souhlasí s názorem Komise, že se finanční krize dotkla schopnosti evropského finančního sektoru směřovat úspory k uspokojení potřeb dlouhodobých investic. Finanční krize a stávající špatná makroekonomická situace však především daly vzniknout ovzduší nejistoty a averze k rizikům, zvláště v členských státech, které čelí finančnímu tlaku;
- je znepokojen tím, že v nabídkách dlouhodobého financování a při opatřeních určených na dlouhodobé investice nebyla dostatečně zohledněna specifika místní a regionální úrovně;
- lituje, že EU okleštila hospodářskou soutěž a manipulační prostor vlád v určitých oblastech investování, které mají právě pro místní a regionální orgány mimořádný význam. Procesy koordinace a postupy schvalování jsou příliš zdlouhavé a složité a omezují konkurenceschopnost Evropy na světovém trhu, takže pro investory jsou ve světě atraktivnější jiné regiony.

Zpravodaj	pan Uno SILBERG (EE/EA), člen rady obce Kose
Odkaz	zelená kniha Evropské komise Dlouhodobé financování evropské ekonomiky COM(2013) 150 final

I. OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

VÝBOR REGIONŮ

Inteligentní růst podporující začlenění

1. podporuje zelenou knihu Komise Dlouhodobé financování evropské ekonomiky, jež přichází právě vhod, a vítá, že má být s ohledem na budoucí vývoj EU zahájena široká diskuze ve formě konzultací, během nichž se má vyjasnit to, jak zvýšit nabídku dlouhodobého financování a zlepšit a diverzifikovat systém finančního zprostředkování dlouhodobých investic v Evropě;

2. souhlasí s názorem Komise, že se finanční krize dotkla schopnosti evropského finančního sektoru směřovat úspory k uspokojení potřeb dlouhodobých investic. Finanční krize a stávající špatná makroekonomická situace však především daly vzniknout ovzduší nejistoty a averze k rizikům, zvláště v členských státech, které čelí finančnímu tlaku;

3. podporuje postoj Komise, že Evropa v současnosti čelí naléhavé výzvě, kterou je vrátit Evropskou unii zpět na cestu inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění a vytvářejícího pracovní místa. Zároveň je třeba zajistit větší zohledňování místních a regionálních specifik a výzev, jimž čelí malé a střední podniky;

4. zdůrazňuje, že k překonání hospodářské krize, členění novým výzvám a vytyčení a uskutečnění společných cílů je rozhodující především všestranná a rozsáhlá spolupráce mezi institucemi EU, členskými státy, městy a regiony, místními a regionálními orgány a zájmovými skupinami, opírající se o zásadu subsidiarity a proporcionality;

5. má za to, že potenciálním účinným impulsem k hospodářskému růstu by mohlo být zvýšení průměrné tvorby hodnot v podnicích produktivní ekonomiky, které náleží do hospodářských odvětví, v nichž pracuje vysoký počet zaměstnanců. Jejich podporování s přispěním inovací a zjednodušených podmínek přístupu ke kapitálu by mohlo mít zásadní vliv na celou ekonomiku;

6. poukazuje na to, že hodnotu největších podniků na světě (podniky kotované na burze a posuzované burzovním indexem S&P 500) dnes již z 80 % tvoří aktiva založená na znalostech. Hybatele růstu lze najít v první řadě v hospodářských odvětvích

s největším potenciálem růstu na světě: v zelené ekonomice, zemědělství (mj. účinnější využívání místních biologických zdrojů a biohospodářství), stříbrné ekonomice, dodávání produktů a poskytování služeb v oblasti zdravotnictví a sociální péče, využívání informačních technologií a tvůrčích odvětví v určitých oblastech hospodářství a života. Například v USA by v příštích 10 letech mohla velká část (téměř 60 %) nových pracovních míst vzniknout v souvislosti s takovými produkty resp. službami, které dnes ještě vůbec neexistují. S pomocí informačních technologií by hospodářský užitek z využívání či opětovného použití veřejně přístupných údajů mohl činit až 140 mld. eur ročně, o něž by se zvýšil HDP ⁽¹⁾;

7. připomíná dřívější stanoviska Výboru regionů, která s tímto tématem souvisejí: Součinnost mezi soukromými investicemi a veřejným financováním na místní a regionální úrovni ⁽²⁾, Mobilizace soukromých a veřejných investic pro obnovu a dlouhodobou strukturální změnu: rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru ⁽³⁾, Program pro konkurenceschopnost podniků s důrazem na malé a střední podniky (2014–2020) ⁽⁴⁾, Dosažení lepší součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty územně správních celků ⁽⁵⁾ a Úloha místních a regionálních orgánů v podpoře růstu a tvorbě vyššího počtu pracovních míst ⁽⁶⁾;

II. POSTOJ VÝBORU REGIONŮ

Poskytování dlouhodobého financování a charakteristika dlouhodobých investic

8. souhlasí s analýzou Evropské komise, v níž je vyzdvíženo to nejdůležitější: Investoři nemají právní jistotu a jsou při svých investicích velmi opatrní. Dávají přednost krátkodobým a likvidnějším formám investic, zejména do soukromých investičních záměrů. Finanční instituce se často zaměřují na rozvíjející se země, které zažívají rychlý rozvoj a vykazují nízkou úroveň mezd;

9. zároveň je znepokojen tím, že se mezinárodní hospodářská soutěž o zahraniční kapitál rychle zostřeje, neboť zadlužené země naléhavě potřebují nové zdroje financí, aby mohly investovat do růstu a splácet své doposud nahromaděné dluhy. Pozornost by se neměla soustředit na úvěry nebo jen na ně, ale i na zdroje kapitálu;

⁽¹⁾ Evropská komise, veřejně přístupné údaje – primární údaje o nových službách a produktech (<http://bit.ly/wa4AR>).

⁽²⁾ CdR 272/2013.

⁽³⁾ CdR 21/2010.

⁽⁴⁾ CdR 98/2012.

⁽⁵⁾ CdR 1778/2012.

⁽⁶⁾ CdR 1186/2012.

10. upozorňuje, že obce a regiony plní na finančních trzích různé role, provádějí své vlastní dlouhodobé investice a do větší či menší míry také působí v úloze investorů, například prostřednictvím komunálních podniků nebo z důvodů průmyslové politiky. Obce a regiony také na finančních trzích představují investice samy o sobě;

11. poukazuje na to, že veřejný sektor působí na finančních trzích v jiném prostředí a za jiným účelem než soukromý sektor. Například potřeba návratnosti investice, investiční horizont a tolerance rizika se u veřejných a soukromých investorů značně liší. Komise by proto v souvislosti s dlouhodobým financováním měla věnovat zvláštní pozornost činnosti veřejného sektoru;

12. je znepokojen tím, že v nabídkách dlouhodobého financování a při opatřeních určených na dlouhodobé investice nebyla dostatečně zohledněna specifika místní a regionální úrovně;

13. lituje, že EU okleštila hospodářskou soutěž a manipulační prostor vlád v určitých oblastech investování, které mají práve pro místní a regionální orgány mimořádný význam. Procesy koordinace a postupy schvalování jsou příliš zdlouhavé a složité a omezují konkurenceschopnost Evropy na světovém trhu, takže pro investory jsou ve světě atraktivnější jiné regiony;

14. vyzývá místní a regionální orgány k provádění dlouhodobých investic, které vytvářejí pracovní místa, stimulují technologické inovace a zelený růst a rozvíjejí energetickou, dopravní a komunikační infrastrukturu, již je třeba podporovat a stimulovat i v době, která je z hospodářského hlediska obtížná;

Posílení dlouhodobého financování evropského hospodářství – Schopnost finančních institucí směřovat dlouhodobé financování – Obchodní banky

15. připomíná, že se v závěrech Evropské rady z prosince 2012 ⁽⁷⁾ zdůrazňuje, že v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu lze „využít možností, které nabízí stávající fiskální rámec EU, pokud jde o dosažení rovnováhy mezi potřebou produktivních veřejných investic a cíli v oblasti fiskální kázně“. Za těchto okolností znovu opakuje své přání, aby byl Pakt o stabilitě a růstu změněn tak, že se ve snaze zabránit oslabení dlouhodobě výnosných veřejných investic bude při výpočtu rozpočtových schodků rozlišovat mezi běžnými výdaji a investičními výdaji;

16. vyjadřuje svou spokojenost s tím, že jsou banky pomalu znovu s to investovat do dlouhodobého financování, avšak na místní investice jsou zatím finanční prostředky k dispozici jen za velmi nepřiměřených podmínek;

Národní a mezinárodní rozvojové banky a finanční pobídky

17. považuje za důležité, aby národní a mezinárodní rozvojové banky a) podporovaly strategicky významné investice především v oblasti infrastruktury a zabezpečení dodávek energie a b) prováděly anticyklickou finanční politiku, tj. v dobách hospodářského růstu zadržovaly finanční prostředky a podstatně navýšily investice zejména během hospodářské krize;

18. sdílí sice názor, že by se na úrovni EU mělo zabránit přehnané konsolidaci bank, ale na druhé straně by byl žádoucí další rozvoj spolupráce, neboť by umožnil spojit volné finanční prostředky na investice na místní a regionální úrovni;

19. je pro to, aby se u investic do udržitelného hospodářského růstu s delší splatností prováděly kontroly, a požaduje, aby se pokračovalo v provádění předběžných investičních plánů. Projektové dluhopisy by v dlouhodobém horizontu zaručily i udržitelnost na místní a regionální úrovni;

20. zastává názor, že dlouhodobé investice na místní a regionální úrovni lze podpořit i tím, že se kromě politických nástrojů a rámcových pokynů rovněž sníží byrokracie, podpoří komunikace on-line a podstatným způsobem urychlí proces rozhodování;

Institucionální investoři

21. souhlasí s názorem, že institucionální investoři hrají v dlouhodobém financování zásadní roli a že musí být dodržována směrnice Solventnost II. Úloha těchto investorů zajistí roste spolu s tím, jak se zvyšují sumy investic. Při tom je třeba zajistit, aby prostředky, jež jsou k dispozici, byly investovány do hospodářství EU, a ne do ekonomik v Asii či jiných částech světa;

Smíšené dopady reformy právních předpisů na finanční instituce

22. zdůrazňuje, že současné i budoucí reformy předpisů o obezřetnosti budou mít dlouhodobé kumulované dopady. Systém právních předpisů je v tomto ohledu třeba obzvlášť důkladně promyslet a postupem času musejí být pečlivě monitorovány potenciální dopady, i na místní a regionální úrovni;

Účinnost a efektivita finančních trhů v souvislosti s nabídkou dlouhodobých finančních nástrojů

23. podotýká, že financování dlouhodobých investic prostřednictvím kapitálového trhu v Evropě lze zlepšit zdokonalením vnitřního trhu EU s kapitálem, rozvojem infrastruktury podporující místní a regionální finanční instituce a zaručením účinné ochrany investorů a že mají být zapojeny penzijní fondy, které investují do místního a regionálního rozvoje;

⁽⁷⁾ Závěry Evropské rady ze dnů 13. a 14. prosince 2012, kapitola I Hospodářská politika, bod 2.

24. zastává názor, že je třeba dále rozvíjet investiční produkty či potenciální investiční balíčky (kupříkladu projekty silničních a inženýrských sítí), které by byly přístupnější přímým investicím z penzijních fondů;

25. domnívá se, že je naléhavě nutné zvýšit produktivitu práce. Musí být nepřetržitě uzpůsobována neustále se měnícímu hospodářskému prostředí. V takovém prostředí může být prospěšné, když zaměstnanci mohou a chtějí být zároveň i vlastníky podílů a investory, kteří mají zájem na tom, aby se do podniků, v nichž pracují, dlouhodobě investovalo. V případě investic na místní úrovni, zejména v odvětví energetiky a životního prostředí, je zapotřebí vytvořit investiční mechanismy, v nichž se místní a regionální společenství mohou rovněž zapojit jako finanční subjekty, a nikoli pouze jako spotřebitelé;

26. zdůrazňuje, že pro změnu a pro místní rozvoj může být v určitých případech přínosné, když jsou zaměstnanci zároveň vlastníky podílů a investory, pokud to sami chtějí a pokud v rámci dané struktury trhu vůbec existuje možnost účasti. Změna účetních pravidel a větší transparentnost by při tom mohla zaměstnance povzbudit k tomu, aby chtěli být vlastníky podílů;

27. je přesvědčen, že je nezbytné více zapojit mikropodniky a malé a střední podniky, zlepšit transparentnost obchodních platforem a zapojit investory. Měl by být zvýšen podíl trhu s dluhopisy mimo finanční sektor a usnadněn přístup na trh s dluhopisy malých a středních podniků;

28. zdůrazňuje, že sekuritizační trh v EU lze oživit tím, že se bude kontrolovat, jak finanční instituce využívají finanční prostředky, a bude-li uplatňováním jednotných a transparentních metod posuzování zaručeno, že lze zohlednit jen ty finanční prostředky, které jsou odpovídajícím způsobem zajištěny. Uplatňování opatření by mělo uvolnit kapitál, jenž by mohl být využit k investování. Zároveň musí být zajištěn likvidní trh s projektovými dluhopisy pro malé a střední podniky;

Průřezové prvky podporující dlouhodobé úspory a financování

29. je toho názoru, že vytvoření různých modelů zvláštního spořicího účtu na úrovni EU a potenciální přednosti těchto modelů souvisejí s otázkou, jak lze zaručit úročení úspor;

30. obává se, že zavedení povinných nebo částečně povinných spořicích účtů EU by v četných členských státech mohlo narazit na příkrý odpor a v případě jejich dobrovolnosti by se u občanů nemohlo počítat s žádným velkým ohlasem. Při volbě modelu zvláštních spořicích účtů EU by bezpodmínečně měly dostat přednost ty, u nichž by byla největší pravděpodobnost, že obnoví pošramocenou důvěru a pomohou splnit cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti a růstu na místní a regionální úrovni;

Daně

31. bylo by žádoucí stanovit v souvislosti s kapitálovými investicemi koordinovaný evropský postup pro uplatnění nižší sazby daně;

32. zastává názor, že ve smyslu správných pobídek k dlouhodobému spoření je třeba uvažovat o uplatnění takových daňových výhod na národní úrovni, které budou stimulovat k rychlému reinvestování zisku, k dlouhodobým investicím a ke kapitálovým investicím do mikropodniků a malých a středních podniků. Výhodou by při tom bylo, kdyby se rozlišovalo mezi kapitálovými příjmy a příjmy z jiných zdrojů. Kromě toho by se mohlo uvažovat o odstupňování sazeb daně a o osvobození dlouhodobých vkladů od daně;

33. navrhuje, aby se při hodnocení užítu úlev podnikům od daně z příjmů právnických osob vycházelo z dosavadních pozitivních či negativních zkušeností. V některých členských státech je například celkový zisk dosud stále nezdaněn, bez ohledu na to, zda se reinvestuje či nikoli, a pouze několik způsobů jeho použití, při nichž dochází k odlivu peněz z podniku, je zdaňováno. Jedná se například o dividendy, zvláštní výhody či hmotné plnění atd. Ve výsledku činí efektivní daňová sazba odhadem 4 až 5 %. Tímto způsobem se místní investice nepodporí;

34. poukazuje na to, že při několika průzkumech investičních rozhodnutí byl daňový systém uveden teprve na čtvrtém až šestém místě. Takže existují další důležité faktory jako například dostupnost pracovních sil v místě a jejich odpovídající kvalifikace, dostupnost energie, vody atd., výhodné základní náklady pro podniky nebo i další faktory, které by mohly přímo či nepřímo narušit činnost podniku, např. korupce apod.;

35. doporučuje vzít v úvahu možnost nezdaňovat reinvestovanou část zisku a příjmy z úroků z investic a stanovit osvobození výzkumných, rozvojových a ekologických projektů od daně;

36. navíc podporuje užší koordinaci za účelem zjednodušení systému daně z příjmů právnických osob, rozšíření základu daně a snížení sazby daně. Státní zásahy do hospodářství a života lidí je třeba omezit, naopak se musí odpovídajícím způsobem zvýšit vlastní odpovědnost podniků a občanů za jejich ekonomickou situaci, přičemž jsou zároveň podporovány různé kolektivní iniciativy;

Účetní zásady

37. konstatuje, že ne ve všech členských státech se uplatňují zásady účtování v reálných hodnotách. Ty jsou využívány v podnicích činných v několika členských státech EU zároveň. Zásady účtování v reálných hodnotách dosud nevedly k žádné změně v chování investorů;

38. v případě dlouhých období financování musí být zaručena stabilita účetních zásad vycházejících z tržního hodnocení aktiv a pasiv a stanovena alternativní opatření, aby bylo s ohledem na tržní hodnotu aktiv a jejich zdrojů možné ukončit dlouhodobé financování bez jakéhokoli rizika;

Opatření pro správu a řízení společnosti

39. je přesvědčen, že lze akcionáře přimět k dlouhodobější angažovanosti, pokud budou poskytovány daňové výhody u dividend. Totéž platí pro případ, že by byla rozdělena větší část výnosů z dividend mezi akcionáře, kteří tyto výnosy z dividend dlouhodobě investovali. Kromě toho by měly existovat daňové výhody u dlouhodobých investic do místního a regionálního rozvoje;

40. zastává názor, že tam, kde se pobídky určené pro správce aktiv ukáží být kontraproduktivní, je bez pochyby třeba zvýšit transparentnost účetnictví, aby byla zajištěna důvěra mezi veřejností, vlastníky podniků, podnikovým vedením a zaměstnanci;

Poskytování informací a předkládání zpráv

41. zastává názor, že při vyšší integraci finančních a nefinančních informací, jež podnikům pomáhají získat jasnější přehled o dlouhodobé hospodářské situaci, aby mohly činit lepší rozhodnutí, by vzhledem ke stávajícímu tempu života a možnostem digitálního věku přesto nebylo správné upustit od čtvrtletního předkládání zpráv. To navíc umožňuje posoudit změněnou situaci dříve, než by se nakupily problémy nebo by se odstranění následků ukázalo jako mnohem nákladnější;

42. doporučuje vzít v úvahu rozsah a dosah čtvrtletních ukazatelů při zohlednění veškerých možností digitálního věku. Zároveň je důležité, aby informace nebyly zaujaté, nýbrž byly zveřejňovány objektivním a důvěryhodným způsobem a jejich součástí byla srozumitelná rekapitulace v odborných sdělovacích prostředcích, přičemž by v případě potřeby měli být zapojeni znalci nebo přiloženy stručné analýzy;

43. je toho názoru, že ekonomika a statistika již připravily dostatečně dlouhodobé srovnávací ukazatele, což činí z uplatňování, kontroly a analýzy stávajících ukazatelů nákladný záměr. Používání nových ukazatelů se tudíž nejeví velmi účelné. To by se ovšem mohlo změnit, pokud by byl nalezen ukazatel resp. medián srovnávacích ukazatelů s obzvláště vysokou výpovědní hodnotou;

Snadný přístup malých a středních podniků k bankovnímu a nebankovnímu financování

44. souhlasí s názorem, že malé a střední podniky mají horší přístup k financování než velké podniky, přičemž jejich situaci ještě ztěžuje to, že jim v mnoha členských státech v mnoha ohledech znesnadňuje život diskriminační legislativa;

45. navrhuje zvážit možnost vytvoření veřejné burzy nebo internetového trhu s dluhopisy, na němž by všichni mohli volně investovat do místního či regionálního rozvoje bez zprostředkování makléřem;

46. doporučuje malým a středním podnikům, aby k získání doplňkových úvěrů využívaly úvěrová sdružení, stavební spořitelny a podobné malé finanční instituce, jejichž podíl na trhu je ve většině zemí východní Evropy bohužel příliš malý a jejichž rozvoj často nepodporuje ani stát. V některých členských státech například sice existuje zajištění vkladů střadatelů, ale úvěrová sdružení jsou z něj vyňata;

47. navrhuje, aby místní a regionální orgány, organizace zastupující hospodářské zájmy, organizace příslušné v oblasti veřejného majetku a organizace peněžního trhu vytvářely místní a regionální družstva, která mohou poskytovat alternativní zdroje pro dlouhodobé financování na místní a regionální úrovni;

48. doporučuje prozkoumat možnost změny předpisů, jež je nezbytná a účelná pro účinné fungování úvěrových sdružení, a předložit příslušné návrhy;

49. má za to, že taková síť malých finančních institucí by mohla být řešením mnoha místních a regionálních problémů a že by se mělo zajistit, aby malé a střední podniky obdržely zaručený procentní podíl rizikového kapitálu. Současně by se mělo zvážit rozsáhlejší využití podpor při poskytování úvěrů;

50. zdůrazňuje, že vypracování nového regulačního rámce EU pro alternativní nebankovní zdroje financí pro malé a střední podniky by za určitých podmínek bylo zajisté ku prospěchu místního a regionálního rozvoje, neboť stávající právní rámec malé a střední podniky spíše omezuje, než jim pomáhá.

V Bruselu dne 9. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Udržitelný rozvoj venkovských oblastí

(2013/C 356/14)

VÝBOR REGIONŮ

- potvrzuje, že regiony, v nichž převládají venkovské oblasti, sice dohánějí své zpoždění, úroveň jejich rozvoje však nadále zůstává hluboko pod unijním průměrem;
- lituje toho, že byly výrazně seškrtnuty prostředky na rozvoj venkovských oblastí v porovnání s finančním výhledem na období 2007–2013;
- upozorňuje na to, že se momentálně uvažuje o rozšíření oblastí využití prostředků z druhého pilíře SZP. Vyjadřuje nad tím politování, neboť by se tím ještě více snížily prostředky na zkvalitňování technické a sociální infrastruktury na venkově;
- konstatuje, že vyčlenění minimální kvóty 5 % finančních prostředků z EZFRV na program LEADER nestačí k oživení venkovské ekonomiky;
- považuje za opodstatněné, aby venkovské obce ležící na funkčním území rozsáhle a přímo spolupracovaly, zejména co se týče přípravy strategie vyjednávání s městy nacházejícími se na tomto území;
- domnívá se, že ve strategii rozvoje těchto území by měl být stanoven víceletý rámec na období minimálně deseti až dvaceti let;
- požaduje, aby byly systematicky a kompletně mapovány zóny chudoby ve venkovských oblastech (minimálně na úrovni NUTS 3) za účelem efektivnějšího využívání prostředků k boji proti sociálnímu vyloučení;
- domnívá se, že budoucí evropská politika rozvoje venkovských oblastí by měla:
 - být slučitelná s udržitelností venkovských oblastí,
 - uznat, že venkovské oblasti poskytují možnosti pro rozvoj a mají rozhodující úlohu při zvládání výzev stojících před Evropou,
 - uznat, že rozmanitost evropských venkovských oblastí je důležitým faktorem, pokud jde o zvládání budoucích výzev,
 - být transparentní a jasná, aby se zajistilo její širší přijetí,
 - zužítkovat regionální rozmanitost k dosažení společného evropského cíle a zajistit, že žádný region nebude ponechán svému osudu.

Zpravodaj

pan Jerzy ZAJĄKAŁA (PL/EA), starosta obce Łubianka

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ****Význam životaschopnosti venkovských oblastí**

1. připomíná, že podle aktuální klasifikace Eurostatu žije více než 23 % obyvatelstva UE v čistě venkovských oblastech a dalších 35 % v oblastech přechodných. Upozorňuje rovněž na to, že v některých členských státech je počet obyvatel žijících v čistě venkovských oblastech mnohem vyšší. Je tomu tak v 17 ze 27 členských států, mj. v Irsku (73 %), na Slovensku (50 %), v Estonsku (48 %), Rumunsku (46 %), Finsku, Řecku, Litvě a Dánsku (43 %);

2. zdůrazňuje, že venkovské oblasti mají značný potenciál spočívající v lidských zdrojích (z kulturního a sociálního hlediska), životním prostředí, biologické rozmanitosti, surovinách a dalších hospodářských zdrojích, jež mají mimořádný význam pro život společnosti v EU a pro její rozvoj. V této souvislosti považuje za zvlášť důležitá opatření pro zachování životaschopnosti venkovských oblastí v sociálním, kulturním, přírodním, environmentálním a hospodářském ohledu;

3. upozorňuje na to, že venkovské oblasti jsou velice rozmanité. Některé z nich mají problém s vytlidňováním, a potýkají se proto se závažnými potížemi, jiné oblasti, hlavně ty v blízkosti měst, čelí rostoucí poptávce po pozemcích a demografickému tlaku. Některé oblasti ještě pořád zápasí s hlubokou recesí v důsledku globální hospodářské krize, která se dotkla i zemědělství, jiné sklízí stále větší úspěchy díky cestovnímu ruchu a kvalitě životního prostředí;

4. vyjadřuje znepokojení nad drastickým úbytkem obyvatelstva a jeho rostoucím stárnutím v rozsáhlých částech venkovských oblastí Evropy. Pro zachování životaschopnosti dotčených regionů bude důležité stabilizovat venkovské oblasti jako životní prostor a hospodářskou lokalitu s dostatečnými pracovními příležitostmi. K tomu bude zapotřebí celospolečenského úsilí a regionálně specifických koncepcí vycházejících z potenciálů vlastních regionů;

5. zdůrazňuje, že kvalita života ve venkovských oblastech má velký význam pro rozhodování zemědělců, jejich rodin, pracovníků jiných profesí, kteří obhospodařují jiné primární zdroje, a těch, kdo je zhodnocují a zpracovávají, a obyvatel venkovských obcí, kteří nepracují v zemědělství, o tom, zda se v těchto oblastech usadí a budou v nich pracovat či zda v nich setrvávají.

Tato rozhodnutí pak mají vliv na počet a demografické složení obyvatelstva a na zachování životaschopnosti venkovských oblastí;

6. zdůrazňuje, že je nutné chránit a oživovat tradiční kulturní rysy venkovských oblastí, které jsou významnou součástí místní, regionální, národní a evropské identity;

7. má za to, že zemědělství hraje důležitou roli i v zajišťování tak důležitých veřejných statků, jako jsou krajina či bezpečné potraviny. Z tohoto důvodu se vyslovuje pro to, aby Evropská unie dále finančně podporovala ty zemědělské podniky, které tyto statky zabezpečují. Kromě toho se domnívá, že venkovské oblasti budou nejzranitelnější vůči budoucím změnám klimatických scénářů způsobeným změnou klimatu. Proto požaduje, aby byla do nástrojů pro plánování, územní správu a rozpočet zahrnuta opatření zaměřená jak na zmírňování změn, tak na přizpůsobení se těmto změnám, aby tak byl prostřednictvím mechanismů účasti a zemědělských postupů umožněn udržitelný rozvoj;

8. domnívá se, že je třeba vzdělávat celou společnost a obzvláště mladou generaci tak, aby chápala a oceňovala přednosti venkovských oblastí a důležitost zachování jejich životaschopnosti pro všechny obyvatele;

Finanční rozměr udržitelného rozvoje venkovských oblastí

9. má za to, že je nutné dále provádět a vylepšovat společnou zemědělskou politiku, která je důležitým unijním nástrojem k uskutečnění průběžných i dlouhodobých cílů, zaměřeným na docílení dobrých výsledků v domácím hospodářství a v hospodářské soutěži na světových trzích a dosažení územní soudržnosti veškerých oblastí členských států;

10. domnívá se, že venkovské oblasti se budou značně měnit vlivem energetické politiky, politiky v oblasti klimatu a účinnějšího využívání surovin, které jim budou moci zajistit významnější úlohu v primárním sektoru hospodářství, a že je nutné se na tyto změny již nyní připravit, aby byla zajištěna jejich udržitelnost a aby do nich byla harmonicky začleněna hospodářská, sociální a environmentální hlediska. Dále je třeba poukázat na to, že pro venkovské oblasti je nadále velice zajímavé střídání plodin, jelikož by umožnilo snížit závislost na dovozu sóji,

zvýšit kvalitu půdy, omezit používání hnojiv, znovu do venkovských oblastí přivést stabilní ekonomickou činnost a vyrovnat obchodní bilanci Evropské unie. Současně vyjadřuje politování nad tím, že v rozhodnutích hlav států a předsedů vlád z 26. června nebylo zohledněno stanovisko Výboru regionů týkající se stanovení stropů a ekologizace, neboť se tím oslabuje rozmanitost a udržitelný rozvoj venkovských oblastí;

11. zároveň se vyslovuje pro rozsáhlé financování účinných programů pobídek pro mladé zemědělce ze strany Evropské unie a finanční podporování částečně soběstačných zemědělských podniků a zemědělských podniků ležících ve znevýhodněných oblastech, neboť se jedná o důležité nástroje pro zachování životaschopnosti venkovských oblastí. Poukazuje rovněž na to, že je třeba zvýšit podporu a dotace na opatření zaměřená na obnovu, údržbu a zlepšování chráněných území, aby bylo možné sladit ochranu přírodního prostředí s udržitelným rozvojem venkovských oblastí, které spravují velkou část chráněných území;

12. upozorňuje na to, že příjmy zemědělců, jež jim plynou jak z vykonávané zemědělské činnosti, tak z ekvivalentů a dotací v rámci obou pilířů společné zemědělské politiky, mají významný vliv na situaci venkovských obcí, v nichž tito zemědělci žijí a provozují své zemědělské podniky. Tyto příjmy určují nejen efektivitu vykonávané zemědělské činnosti a kvalitu života zemědělců a jejich rodin, ale také výši daňových příjmů obcí, ve kterých bydlí. Výše těchto příjmů podstatným způsobem ovlivňuje také skutečné možnosti a osobní angažovanost zemědělců při zvyšování životní úrovně ve venkovských oblastech;

13. vyjadřuje znepokojení nad plánovaným snížením prostředků na rozvoj venkovských oblastí ve finančním výhledu na období 2014–2020. Lituje toho, že v porovnání s finančním výhledem na období 2007–2013 byly tyto prostředky výrazně seškrtnuty – z 95,7 na méně než 85 miliard eur. Finanční příděl, který budou mít venkovské obce ve skutečnosti k dispozici, se může ještě více snížit v důsledku toho, že má být členským státům umožněno převést 15 % prostředků z druhého do prvního pilíře SZP (v některých regionech EU to může být až 25 %);

14. upozorňuje rovněž na to, že se momentálně uvažuje o rozšíření oblastí využití prostředků ze druhého pilíře SZP na svěrenské fondy, jež jsou určeny k pokrývání finančních ztrát způsobených chorobami zvířat či rostlin, ekologickými katastrofami nebo značným poklesem zemědělských příjmů a tradičně patřily do prvního pilíře SZP. Vyjadřuje nad tím politování, neboť by se tím ještě více snížily prostředky na zkvalitňování technické a sociální infrastruktury na venkově;

15. vítá, že společný strategický rámec a dohody o partnerství vytvářejí příznivé podmínky pro koordinaci a integraci, aby byl podpořen udržitelný rozvoj venkovských oblastí. Vyčlenění minimální kvóty 5 % finančních prostředků z EZFRV na program LEADER je důležitým krokem k podpoře místního rozvoje. Nicméně konstatuje, že tato výše nestačí k oživení venkovské ekonomiky;

16. podporuje začlenění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) mezi programy strukturálních fondů ve formě strategie místního rozvoje prováděné místními subjekty. Má nicméně za to, že strategii pro více fondů by měla doprovázet potřebná koordinace nařízení týkajících se těchto fondů. Návrh Komise vyřešit to pomocí zprostředkovatele není dostatečný, jelikož namísto několika správních orgánů dává odpovědnost pouze jednomu, aniž by však přitom zjednodušil samotnou správu. Narušuje se jednotota mezi právními předpisy a existuje jasné riziko, že se bude více času a zdrojů věnovat na předcházení připomínek ze strany auditu než na dosahování rozvoje;

17. lituje toho, že pro operační programy EFRR a ESF má iniciativa LEADER pouze dobrovolný charakter a může být financována výhradně v rámci 9. tematického cíle „podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě“. Tato zásada bude omezovat potenciální manévrovací prostor místních akčních skupin a také možnost využití různých fondů při přípravě strategií místního rozvoje;

18. upozorňuje, že pro zachování vysoké kvality veřejných a soukromých služeb je často nezbytné značné politické, občanské a finanční úsilí na základě rozhodnějšího vyrovnávání rozdílů, jež je spojeno s potřebou větší solidarity mezi venkovskými a městskými oblastmi;

19. předpokládá, že zamýšlená další deregulace evropských zemědělských trhů povede k většímu kolísání zemědělských cen, což představuje hrozbu především pro malé a střední rodinné zemědělské podniky. Upozorňuje rovněž na to, že liberalizace mléčných kvót může způsobit větší industrializaci a koncentraci chovu mléčného skotu, což zase urychlí změnu klimatu a vytlídňování venkovských oblastí. Domnívá se, že je i nadále důležité odměňovat zemědělce za veřejný užitek, jímž přispívají, jako je např. přírodní a kulturní hodnota, již má otevřená krajina s pastvinami a kterou nelze komerčně využít. Pokud by se ukázalo, že odbourání systému mléčných kvót vede k nežádoucím odchylkám v chovu dobytka, bude potřeba politických opatření na podporu osvěty spotřebitelů a trhu obecně a dobrých životních podmínek zvířat v celé EU;

20. upozorňuje na možnosti propojit činnosti podporované z programu pro rozvoj venkova (pilíř 2) s činnostmi podporovanými prostřednictvím regionálního, sociálního nebo rybářského fondu, tj. fondů společného strategického rámce. Výroba bioplynu, pozemní infrastruktura pro IKT, inovace, rozvoj konkurenceschopnosti, rozvoj podniků a CLLD (komunitně vedený místní rozvoj) jsou opatření spadající do programu pro rozvoj venkova, ale mají rovněž vazby na jiné fondy. V tomto kontextu mohou různá odvětví vzájemně využívat jedno druhé a potřeby a zdroje měst a venkova se mohou překrývat;

Význam funkčních vazeb mezi městskými a venkovskými oblastmi

21. je si vědom mimořádných výzev, jimž čelí venkovské obce ležící v oblastech pod přímým působením středních a velkých měst, a doporučuje, aby byl upřednostňován funkční přístup k definování strategií rozvoje těchto oblastí;

22. konstatuje, že jak města, tak venkovské obce ležící na funkčních územích disponují cennými a velice užitečnými sociálními a hospodářskými zdroji. Doporučuje, aby byly při přípravě strategie rozvoje funkčního území pokaždé analyzovány stávající zdroje na celém funkčním území a aby byl ve strategii rozvoje zohledněn potenciál jak venkovských obcí, tak měst za účelem jeho optimálního využití v rámci udržitelného rozvoje. Současně upozorňuje na potenciální hrozby pro venkovské oblasti, jež plynou z toho, že rozvoj měst a venkovských oblastí není vyvážený, a které mohou nastat v důsledku toho, že města využívají své populační a hospodářské převahy;

23. považuje za opodstatněné, aby venkovské obce ležící na funkčním území rozsáhle a přímo spolupracovaly, zejména co se týče přípravy strategie vyjednávání s městy nacházejícími se na tomto území;

24. domnívá se, že by se při vytváření strategie udržitelného rozvoje funkčních území mělo postupovat tak, aby bylo zaručeno zapojení místních orgánů a veřejnosti ve městech a venkovských obcích. Toto zapojení by mělo být dáno jak během přípravných prací (při diagnostických a analytických činnostech), tak při přijímání rozhodnutí určujících konečnou podobu strategie;

25. upozorňuje rovněž na to, že ve venkovských obcích, jež leží ve sféře působení měst, se jen část obyvatelstva věnuje zemědělské činnosti. Lidé, kteří se sem přistěhovali z měst, často očekávají, že se upustí od zemědělské činnosti, která pro ně může být obtěžující, např. hnojení přírodními a umělými

hnojivy, používání zemědělské techniky, chov a pastva zvířat atd. Výbor doporučuje, aby byly v rámci územního plánování tyto problémy předvídaný a aby se jim zamezovalo zejména prostřednictvím strategie udržitelného rozvoje, v níž budou sladěny hospodářské, sociální a ekologické zájmy všech zainteresovaných stran, například vymezením zón, jež budou prioritně určeny k zemědělské výrobě, díky čemuž se případné sociální konflikty omezí na minimum;

26. domnívá se, že jedním ze způsobů, jak řešit sociální konflikty, které mohou vzniknout ve venkovských oblastech zaznamenávajících trvalý příliv obyvatelstva z měst v důsledku odlišného stylu života a odlišných hodnot a sociálních norem, jsou programy sociálního začleňování;

27. upozorňuje na to, že je nutné mezi města a vesnice solidárně rozdělovat náklady na odstraňování hospodářských, ekologických a sociálních důsledků rozpínání měst (urban sprawl);

Problémy venkovských obcí v odlehlých oblastech

28. upozorňuje na to, že převážná většina venkovských obcí se nachází mimo oblast přímého působení velkých a středních měst. Tato situace si vynucuje použití zvláštních nástrojů k ovlivňování a podpoře těchto oblastí. Výbor proto doporučuje, aby byla ve společné zemědělské politice i v politice soudržnosti, která je rovněž prováděna pomocí nástrojů regionálního rozvoje, zahrnuta taková řešení, která by skutečně vedla k docílení územní soudržnosti a vyrovnaní rozvojových příležitostí udržitelným způsobem;

29. pokládá za důležité, aby zůstaly venkovské oblasti zachovány, a proto požaduje, aby byla orgánům místní samosprávy poskytována větší podpora při budování a údržbě nejen technické, ale i sociální infrastruktury, která má vliv na zachování jejich životaschopnosti;

30. upozorňuje na to, že odlehlé venkovské oblasti jsou funkčně provázány s malými městy, a požaduje, aby byly vytvořeny odpovídající mechanismy na podporu společné realizace opatření, která mají přinést zlepšení kvality života v těchto oblastech, zejména co se týče poskytování místních služeb potřebných k řádnému fungování těchto oblastí malými městy;

31. podotýká, že strategické dokumenty těchto oblastí určující jejich politiku rozvoje by měly být výsledkem spolupráce a úmluv jak mezi sousedícími obcemi (na dvoustranné a širší bázi), tak v rámci regionální politiky;

Vztahy mezi vesnicemi a městy a jejich podstatný vliv na regionální rozvoj

32. znovu zdůrazňuje mimořádný význam a nezbytnost spolupráce mezi venkovskými obcemi a městy v rámci funkčních území. Současně se domnívá, že ve strategii rozvoje těchto území by měl být stanoven víceletý rámec na období minimálně deseti až dvaceti let;

33. požaduje, aby se spolupráce venkovských a městských obcí řídila zásadami územních partnerství;

34. je toho názoru, že zahájení spolupráce v rámci funkčního území by měla předcházet rozsáhlá veřejná diskuse, na jejímž základě jednotlivé obce přijmou svrchované rozhodnutí. Pokud však případně bude chtít některá obec od započaté spolupráce v rámci funkčního území odstoupit, pak by to s ohledem na existenci infrastrukturních a sociálních vazeb mělo být podmíněno souhlasem všech měst a obcí, které se spolupráce na daném funkčním území účastní;

35. upozorňuje na to, že města a venkovské obce na funkčním území jsou na sobě oboustranně závislé, neboť společně využívají lidské, přírodní a hospodářské zdroje a organizují veřejné služby;

36. s ohledem na současné trendy životního stylu v městské společnosti navrhuje, aby se tyto trendy využívaly k propagaci předností života ve venkovských oblastech. Upozorňuje na to, že síťová spolupráce skýtá nebývalou příležitost k navázání těsných vztahů mezi zemědělci a spotřebiteli potravin. Poukazuje na to, že tyto iniciativy mohou jedinečným způsobem přispět k tomu, aby mezi vesnicemi a městy vznikly vazby nového typu;

37. zdůrazňuje, že krátké řetězce dodávek zemědělských produktů napomáhají k rozvoji udržitelné výroby a odpovědné spotřeby. Vyhovují silnému volání spotřebitelů po autentických produktech, co se týče sezónnosti, místního původu a sociálních vztahů. Tento vzorec spotřeby zahrnuje také odpovědný přístup k ochraně životního prostředí, v jehož rámci se redukuje množství obalových materiálů, snižují se emise CO₂ a podporují se udržitelné výrobní postupy. Podpora krátkých řetězců musí existovat současně s podporou sdružování družstev, aby se tak posílilo postavení zemědělců na trzích. Zásadní význam má koncentrace nabídky, která je účinným nástrojem pro zaručení spravedlivých cen zemědělcům a zabezpečení rostoucí poptávky po potravinách;

38. poukazuje ovšem na to, že výrobci, kteří se k této iniciativě chtějí připojit, se musejí vypořádat s četnými problémy. Často je těžké zajistit pravidelné a stále dodávky spotřebitelům, kteří zpravidla vyžadují kontinuální přísun produktů ve stejné

kvantitě a rozmanitosti. K tomu je většinou nezbytné nákladné vybavení (speciálně upravená vozidla, chladicí systémy, prodejní místa, prostory pro zpracovávání atd.). Výbor proto doporučuje, aby byla tato činnost podporována;

39. upozorňuje na to, že problematika dostupnosti venkovských oblastí, jejich vzdálenosti od center rozhodování a výzkumu a také omezeného přístupu k novým technologiím představuje překážku, již řada venkovských obcí nedokáže překonat, byť je to pro jejich možnosti rozvoje, rovné příležitosti a kvalitu života zásadní. Kromě toho je míra ekonomické aktivity ve venkovských oblastech nižší než v oblastech městských a na venkově vzniká méně pracovních míst;

40. poukazuje na to, že k dosavadním problémům přibývají nové výzvy, jako je např. dopad změny klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a další ekologické problémy, zmenšování rozlohy venkovských oblastí, zejména zemědělské půdy, či stárnutí obyvatelstva. Podtrhuje, že je nutné vyvinout značné úsilí za účelem pochopení této problematiky a podniknout opatření nezbytná k jejímu řešení, která budou zahrnovat aktivní politiky zaměřené na zamezení odlivu obyvatelstva;

41. vyjadřuje politování nad tím, že se snižuje dynamika venkovských oblastí oproti oblastem městským. Zároveň zdůrazňuje, že pátá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti z listopadu 2010 poukázala na sociální a hospodářské rozdíly mezi evropskými regiony;

42. potvrzuje, že regiony, v nichž převládají venkovské oblasti, sice dohánějí své zpoždění, úroveň jejich rozvoje však nadále zůstává hluboko pod unijním průměrem. Připomíná, že toto rozvrstvení je obzvláště patrné v porovnání s regiony převážně městského charakteru. Průměrný HDP ve venkovských oblastech je v EU-12 o 73 % nižší než HDP oblastí městských. Nerovnosti mezi venkovskými a městskými oblastmi jsou velmi výrazné ve střední a východní Evropě a na jihu Evropy;

43. požaduje, aby byly systematicky a kompletně mapovány zóny chudoby ve venkovských oblastech (minimálně na úrovni NUTS 3) za účelem efektivnějšího využívání prostředků k boji proti sociálnímu vyloučení;

44. opětovně upozorňuje na to, že zavedení rámce víceúrovňové správy věcí veřejných je nezbytným předpokladem pro účinnou transformaci evropských a vnitrostátních politik, včetně společné zemědělské politiky po roce 2013. V této souvislosti vyvstává řada pochybností, jimiž je třeba se neprodleně zabývat. Tato zásada sice byla v návrhu obecného nařízení výslovně uznána, ještě pořád však není jasné, jakou budou místní a regionální orgány hrát roli v dohodách o partnerství. Regiony

a společenství ve venkovských oblastech se již nemohou spokojit s pouhým postavením spolufinancujícího subjektu, který se nepodílí na volbě priorit a způsobů provádění a řízení. V příručce o sepisování dohod o partnerství, na níž Evropská komise právě pracuje, by měla být jasně zdůrazněna důležitost zapojení zástupců venkovských oblastí do přípravy těchto dohod;

Evropská strategie a evropské politiky pro venkovské oblasti do roku 2030

45. domnívá se, že budoucí evropská politika rozvoje venkovských oblastí by měla:

- být slučitelná s udržitelností venkovských oblastí,
- uznat, že venkovské oblasti poskytují možnosti pro rozvoj a mají rozhodující úlohu při zvládání výzev stojících před Evropou,

- uznat, že rozmanitost evropských venkovských oblastí je důležitým faktorem, pokud jde o zvládání budoucích výzev,
- být transparentní a jasná, aby se zajistilo její širší přijetí,
- zužitkovat regionální rozmanitost k dosažení společného evropského cíle a zajistit, že žádný region nebude ponechán svému osudu;

46. má za to, že v zájmu dosažení těchto cílů bude muset budoucí politika rozvoje venkovských oblastí zajistit, aby zemědělci byli více zapojeni do poskytování veřejných služeb;

47. domnívá se, že stávající trend zaměřovat financování rozvoje venkovských oblastí především na zemědělský sektor bude muset být v příštím programovém období vyváženější, aby se zajistil jejich skutečný hospodářský rozvoj.

V Bruselu dne 9. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Posilování místních orgánů v partnerských zemích za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje

(2013/C 356/15)

VÝBOR REGIONŮ

- plně podporuje přístup, jenž Komise v tomto novém sdělení zaujímá, v jehož rámci jsou místní a regionální orgány uznány v jejich politické roli tvůrců politik a řídicích subjektů, jež musí disponovat vhodnou mírou autonomie, rozvoje kapacit a finančních zdrojů;
- vítá myšlenku, že podpora veřejného sektoru v partnerských zemích směrem k účinnějšímu a účelnějšímu navrhování a provádění vnitrostátních rozvojových politik a plánů by měla rovněž zohledňovat důležitou úlohu veřejného sektoru na místní a regionální úrovni;
- vybízí Komisi, aby přijala pravidla (prováděcí pravidla k finančnímu nařízení) pro plné financování, „je-li v zájmu Společenství, aby bylo jediným dárce“ do svých programů, např. pro nestátní subjekty a místní orgány;
- souhlasí s Komisí, že EU by měla svou podporu přizpůsobit rostoucí úloze, potenciálu a potřebám místních orgánů a sdružení místních orgánů v partnerských zemích, s cílem posunout se od účinnosti pomoci k účinnosti rozvoje; zdůrazňuje, že to vyžaduje navýšení finančních příspěvků pro činnosti na podporu decentralizace a posilování místních a regionálních orgánů a jejich sdružení;
- s využitím technické a finanční podpory Komise je připraven přispět k rozvoji opatření pro hodnocení a monitorování aspektů decentralizace v partnerských zemích, ve spolupráci se všemi zainteresovanými stranami;
- konstatuje, že pro zajištění širokého zapojení místních orgánů do agendy pro období po roce 2015 je třeba skutečného participativního procesu, a na rozdíl od vypracování rozvojových cílů tisíciletí musí být toto zapojení zajištěno včas již ve fázi přípravy agendy pro období po roce 2015, s nutnými finančními zdroji;
- opakuje svoji podporu stanovení roku 2015 Evropským rokem rozvoje, a požaduje tudíž odpovídající finanční podporu rozpočtu určenou iniciativám místních a regionálních orgánů;
- stvrzuje připravenost poskytnout evropským místním orgánům politický prostor pro rozvoj jejich mezinárodní a přeshraniční spolupráce.

Zpravodaj

pan JANSSEN (NL/ELS), starosta města Oisterwijk

Odkaz

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Posilování místních orgánů v partnerských zemích za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje

COM(2013) 280 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ**VÝBOR REGIONŮ**

strategickou úlohu při posilování demokratické správy a přispívá k účinnějšímu rozvoji. Nevidí proto žádný důvod pro rozhodnutí Evropské komise zaměřit se ve sdělení převážně na obecní úroveň, jak se uvádí v poznámce pod čarou č.1;

Obecné připomínky

1. vítá nové sdělení Evropské komise *Posilování místních orgánů v partnerských zemích za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje*. Sdělení je dalším významným krokem ve výslovném uznání místních a regionálních orgánů a vypracování jejich specifické pozice jako partnerů v oblasti rozvojové politiky EU, v níž figurují vedle dalších partnerů a aktérů jako např. centrální vlády a organizace občanské společnosti a jsou od nich odlišeni;

2. připomíná, že Evropská komise zveřejnila v roce 2008 své první sdělení⁽¹⁾ o úloze místních orgánů v rámci rozvoje. Jednalo se o významný posun v uznání místa, úlohy a přidané hodnoty místních a regionálních orgánů v rozvojové politice a spolupráci;

3. poukazuje na předchozí stanoviska VR, zejména na poslední dvě ke sdělení *Globální Evropa: nový přístup k financování vnější činnosti EU* a ke sdělení *Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU: Agenda pro změnu*, v nichž byla zdůrazněna specifická pozice a role místních a regionálních orgánů v rámci vnější činnosti EU;

4. plně podporuje přístup, jenž Komise v tomto novém sdělení zaujímá, v jehož rámci jsou místní a regionální orgány uznány v jejich politické roli tvůrců politik a řídicích subjektů, jež musí disponovat vhodnou mírou autonomie, rozvoje kapacit a finančních zdrojů;

5. připomíná, že každý typ „místního orgánu“ – regiony, provincie, okresy, čtvrti, městské části, obce atd. – plní

6. vítá posílení místních orgánů v partnerských zemích, jak se uvádí ve sdělení, neboť to místním a regionálním orgánům pomůže naplnit jejich významnou roli, která je jim ukládána, mj. v Agendě pro změnu, v oblasti lidských práv, demokracie a jiných klíčových prvcích řádné správy, jakož i v udržitelném růstu podporujícím začlenění v zájmu lidského rozvoje;

7. opakuje, že evropské místní a regionální orgány mají mnoho zkušeností v řadě oblastí, v nichž místní a regionální orgány v partnerských zemích potřebují rozvíjet kapacity. To by mělo být ve sdělení jasněji uznáno, a měla by se věnovat rovněž pozornost tomu, jak lze tuto zkušenost mj. prostřednictvím vzájemné výměny znalostí převést a uplatnit v tamních okolnostech;

8. domnívá se, že na základě analýzy provedené ve sdělení by místní a regionální orgány měly být úžeji zapojeny do vypracování rozvojové agendy pro období po roce 2015. Místní a regionální orgány mají významnou úlohu nejen v udržitelném rozvoji, ale i v souvisejících oblastech, k nimž patří urbanizace podporující začlenění, sociální soudržnost, přizpůsobení se změně klimatu, bezpečnost obyvatel atd. V této souvislosti:

— vítá zprávu o rozvojovém programu na období po roce 2015 vypracovanou panelem na vysoké úrovni pod záštitou generálního tajemníka OSN sdružujícím význačné osobnosti;

— vítá skutečnost, že konference HABITAT III⁽²⁾ v roce 2016 se zaměří na novou městskou agendu;

⁽¹⁾ COM(2008) 626 final.

⁽²⁾ Třetí konference OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst.

— zdůrazňuje nutnost plného zapojení místních a regionálních orgánů do definice příspěvků a postojů EU, a to i v přípravném procesu;

9. uznává otevřenost procesu během přípravné fáze sdělení. Místní a regionální orgány mohly předkládat příspěvky a nápady, a několikrát došlo k debatám, včetně schůze komise CIVEX VR;

10. váží si toho, že je ve sdělení uznána klíčová úloha VR při podpoře a koordinaci rozvojového úsilí místních a regionálních orgánů a nabízí pokračování spolupráce v dalším koncipování a provádění rozvojové politiky EU. Vhodným fórem sloužícím tomuto účelu je konference o decentralizované spolupráci, jež umožňuje dialog mezi místními a regionálními orgány z EU a rozvojových zemí a s evropskými institucemi, a pokud jde o spolupráci při úsilí EU o podporu rozvoje v sousedních zemích, jsou to zejména ARLEM a CORLEAP, dvě shromáždění sdružující zástupce místních a regionálních orgánů z EU a (sousedních) partnerských zemí;

Souvislosti

11. souhlasí s Komisí, že rozvojové politiky a programy vedené centrálně směrem shora dolů nemohou samy o sobě úspěšně řešit složité otázky v oblasti udržitelného rozvoje a boje proti chudobě, a že veřejní a soukromí aktéři musejí mít svou úlohu, zejména na místní úrovni;

12. souhlasí s vyváženou pozicí Komise ohledně klíčové úlohy místních a regionálních orgánů. Jejich klíčová úloha může být na jedné straně uplatňována nezávisle na tom, jak fungují centrální orgány (např. v nestabilních státech), na druhé straně může být jejich klíčová role narušena negativními faktory, a to i na místní úrovni;

13. vítá navrhovaný strategičtější přístup Evropské komise vůči místním orgánům v partnerských zemích za účelem posílení jejich pravomocí a dosažení rozvojových cílů;

14. sdílí názor Komise, že politické uznání úlohy místních orgánů v rozvoji musí být doprovázeno přiměřenou mírou nezávislosti, rozvoje způsobnosti a finančních zdrojů, aby

bylo možné cele využít nových pravomocí a aby bylo v souladu s rozdělením odpovědností mezi jednotlivé správní úrovně;

15. vyzývá Komisi, aby tyto velmi pravdivé poznatky převedla do priorit, na nichž se dohodne s partnerskými zeměmi v rámci programů spolupráce. Vzhledem velkému významu těchto programů by místní a regionální orgány měly být plně zapojeny do jejich přípravy a provádění, a to i prostřednictvím svých zastupitelských sdružení;

Uvolnění rozvojového potenciálu místních orgánů

16. vítá myšlenku, že podpora veřejného sektoru v partnerských zemích směrem k účinnějšímu a účelnějšímu navrhování a provádění vnitrostátních rozvojových politik a plánů by měla rovněž zohledňovat důležitou úlohu veřejného sektoru na místní a regionální úrovni. Toto je v souladu s požadavkem VR lépe zapojit místní a regionální orgány do rozvojové politiky, a to jak v rámci EU, tak v partnerských rozvojových zemích;

17. podporuje význam, jenž Komise klade na partnerství zainteresovaných stran a mechanismy dialogu na úrovni příjemců jako způsob navázání dialogu s příslušnými ústředními orgány, a tím by bylo zajištěno, že budou jejich potřeby a obavy známy a zohledněny. To je v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě. Víceúrovňový přístup rovněž vyžaduje, aby centrální orgány usilovaly o dialog s místními a regionálními orgány, aby se seznámily s jejich potřebami a obavami na místní úrovni;

18. se domnívá, že požadavek na spolufinancování brání v účasti některým subjektům jak z členských zemí EU, tak z partnerských zemí. V případě partnerských zemí mohou zapojení místních subjektů bránit omezené finanční zdroje, zatímco v některých členských státech, jako je např. Švédsko, se místní a regionální samosprávy nemohou účastnit programů jako nestátní subjekty a místní orgány, protože nesmí využívat místní poplatky k financování mezinárodní rozvojové spolupráce. Vzhledem ke specifickým cílům programu a široké škále zkušeností jednotlivých evropských zemí (pokud jde o sociální jistoty, decentralizaci, zdravotní péči atd.) se to nezdá být v zájmu EU a jejího programu vnější spolupráce. Aby se takové situaci zabránilo, vybízí Výbor regionů Komisi, aby přijala pravidla (prováděcí pravidla k finančnímu nařízení) pro plné financování, „je-li v zájmu Společenství, aby bylo jediným dárce“ [čl. 253 odst. 1 písm. e)];

19. zdůrazňuje význam územního přístupu k rozvoji, jak se uvádí ve sdělení, a vyzývá EU, aby při vypracování a provádění tohoto přístupu spolupracovala s dalšími rozvojovými partnery. EU by rovněž měla vypracovat pobídky, např. dodatečnou finanční podporu pro partnerské země, jež v dialogu s místními a regionálními orgány a jejich sdruženími v rámci států skutečně pokračují v uplatňování územního přístupu v rámci jejich národních plánů rozvoje;

Formování podpory z EU v zájmu zlepšení správy věcí veřejných a účinnějších výsledků v oblasti rozvoje na místní úrovni

20. konstatuje, že zatímco návrh Komise pracovat ve prospěch legitimních orgánů je relevantní, konkrétní odkaz na „možnosti koordinace s regionálními orgány“ uvedený v prvním odstavci oddílu podle něj není srozumitelný, vzhledem k předpokladu vyjádřenému v poznámce pod čarou č. 1 sdělení, že do místních orgánů jsou zahrnuty správní orgány územních celků všech typů, tj. obcí, měst, okresů, provincií a regionů;

21. souhlasí s Komisí, že politická vůle je podmínkou úspěšné decentralizace. Podle sdělení by však tato politická vůle měla být podporována například prostřednictvím politického dialogu. Bude-li prokázána, má být odměněna prostřednictvím pobídek v rámci spolupráce s EU;

22. sdílí názor, že podpora decentralizace ze strany EU by se měla zaměřit na vytvoření příznivého právního a politického prostředí pro decentralizaci a institucionální a kapacitní rozvoj. VR také podporuje dodatečně stanovené priority, k nimž patří silný důraz na fiskální decentralizaci, řízení veřejných financí a odpovědnosti a dlouhodobý přístup k rozvoji kapacit založený na poptávce;

23. opakuje, že místní a regionální orgány v EU mají mnoho vědomostí a zkušeností v řadě oblastí, v nichž místní a regionální orgány v partnerských zemích potřebují rozvíjet kapacitu, a domnívá se, že dodatečně a spolu s bilaterální spoluprací mezi místními a regionálními orgány v EU a partnerských zemích by jejich organizace měly být považovány za strategické partnery pro řízení programů rozvoje kapacit místních a regionálních orgánů;

24. souhlasí s Komisí v tom, že sdružení místních orgánů mohou být vhodným nástrojem pro dosažení řádné správy věcí

veřejných a výsledků v oblasti rozvoje na místní úrovni, a pokažuje na to, že kromě šesti hlavních funkcí uvedených ve sdělení by měla být zmíněna rovněž funkce poskytování služeb členům sdružení. Na sdružení místních a regionálních orgánů se často obracejí jejich členové se žádostí, aby poskytly služby v oblasti rozvoje kapacit a odborné přípravy, zejména v kontextu rozvoje. Poskytování těchto služeb se ukázalo být zásadním pro viditelnost, angažovanost členů a tedy udržitelnost těchto sdružení. Tyto služby rovněž vytvářejí informace a nápady, jež mohou být využity při lobování sdružení a propagačních aktivitách;

25. souhlasí s názorem Komise, že v mnoha partnerských zemích jsou sdružení místních orgánů stále slabá. Za účelem naplnění jejich role za využití jejich celkového potenciálu je třeba zásadní a dlouhodobé podpory. Tato podpora může mít různé podoby. Lze poskytovat například přímé financování jako součást rozpočtu spravovaného delegacemi EU a vytvořit či rozšiřovat propojené programy, jako např. program ARIAL, o němž se hovoří ve sdělení. Ve všech případech je klíčové využití znalostí a zkušeností evropských sdružení místních orgánů prostřednictvím průběžného vzdělávání a výměny zkušeností;

Cesta kupředu: účinnější a flexibilnější způsoby podpory

26. souhlasí s Komisí, že EU by měla svou podporu přizpůsobit rostoucí úloze, potenciálu a potřebám místních orgánů a sdružení místních orgánů v partnerských zemích, s cílem posunout se od účinnosti pomoci k účinnosti rozvoje;

27. zdůrazňuje, že to vyžaduje navýšení finančních příspěvků pro činnosti na podporu decentralizace a posilování místních a regionálních orgánů a jejich sdružení. Toto navýšení je třeba učinit nyní na začátku nového finančního období. Místní a regionální orgány by měly být výslovně uvedeny jako způsobitelné pro všechny nástroje balíčku Globální Evropa. Rovněž je zapotřebí zásadního posunu v rámci Evropského rozvojového fondu. Z Tematického globálního hodnocení podpory Komise decentralizačním procesům ⁽³⁾ z února 2012 vyplývá, že přímé platby na decentralizaci tvořily ve finančním období 2000–2004 pouze 1 % všech finančních příspěvků Komise (všechna odvětví a všechny země), ve finančním období 2004–2008 pouze přibližně 2,5 % a v posledních dvou letech hodnocení (2008–2009) opět mnohem méně. Posilování místních orgánů za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje stojí za víc;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/europaid/how/evaluation/evaluation_reports/2012/1300_docs_en.htm

28. vítá přání Komise prozkoumat využití inovačních způsobů financování a nápad propojit toto využití s hodnocením institucionální výkonnosti místních a regionálních orgánů. Tato hodnocení jsou však příliš často prováděna shora dolů, což má za následek ukládání sankcí subjektům, jejichž výsledky jsou slabší. Tento přístup obecně vede k menší otevřenosti účastníků. Uvědomuje si potřebu rozvíjet kapacity místních a regionálních orgánů, a proto podporuje využívání horizontálních vzdělávacích procesů s uplatněním nástrojů, jako je např. referenční a transparentní srovnávání, při nichž je možné posílit úlohu sdružení místních a regionálních orgánů při zvyšování účinnosti a lépe ji propojit s pozitivními finančními pobídkami, a jež jsou z dlouhodobého hlediska vhodnější a přinášejí lepší výsledky;

29. podporuje názor, že EU by ve svých programech měla zajistit dostatečnou pružnost při podpoře iniciativ místních orgánů a jejich sdružení. Jedná se o zásadní prvek zvoleného strategičtějšího zapojení do jejich posilování. Tato pružnost by tedy měla zahrnovat možnost přímého financování těchto vlastních iniciativ místních orgánů a jejich sdružení, a financování těchto iniciativ by mělo být možné společně s partnerskými místními orgány a partnerskými sdruženími v Evropě či jejich prostřednictvím;

30. sdílí názor Komise, že v kontextu rozpočtové podpory by EU měla podporovat systémy pro monitorování převodu prostředků od centrální vlády místním a regionálním orgánům. Mělo by to rovněž přispět k rozvoji komplexních nástrojů na regionální a globální úrovni, které by usměrňovaly decentralizační procesy a byly základem pro monitorování stavu, jak to činí Evropská charta místní samosprávy na evropské úrovni;

31. s využitím technické a finanční podpory Komise je připraven přispět k rozvoji opatření pro hodnocení a monitorování aspektů decentralizace v partnerských zemích, ve spolupráci se všemi zainteresovanými stranami, zejména sdruženími místních a regionálních orgánů a dalšími organizacemi (UN-Habitat; UNDP) či subjekty, a to i v rozvojových zemích (Rada územních celků Západoafrické hospodářské a měnové unie UEMOA);

32. domnívá se, že takové komplexní nástroje jsou hodnotným podnětem pro politický dialog mezi EU a partnerskými zeměmi. Umožňují zohlednit v rámci dialogu politickou koordinaci, doplňkovost a soudržnost mezi různými úrovněmi správy v příslušné zemi. Politický dialog může být posílen finančními pobídkami souvisejícími s těmito tématy v souladu s přáním Komise využívat inovačních způsobů financování;

33. souhlasí s Komisí, že EU by měla podporovat decentralizovanou a přeshraniční spolupráci mezi místními orgány z Evropy a partnerských zemí založenou na dlouhodobých a rovných institucionálních partnerstvích. Koordinace partnerství v širších sítích či spolupráce v rámci společných programů by z evropského hlediska měla být podporována a zjednodušována. Poukazuje na to, že Portál decentralizované spolupráce pro rozvoj tuto koordinaci usnadňuje tím, že poskytuje informace o stávajících projektech a umožňuje debaty s cílem zřízení nových. VR chce v tomto směru i nadále plnit svou roli například spolu se sdruženími místních orgánů. V zájmu zvýšení dopadu, které se od koordinovanějších přístupů očekává, by to mohlo být podpořeno zvýšením dostupných finančních prostředků EU;

34. vítá názor Komise, že EU by měla podporovat úlohu, kterou místní orgány a sdružení místních orgánů hrají při koncipování rozvojové agendy pro období po roce 2015, s uspokojením konstatuje, že tento postoj podporuje i Rada ⁽⁴⁾, jež vyzývá EU a její členské státy, aby dle možností ve spolupráci s Výborem regionů zohledňovaly postoje a zkušenosti místních orgánů a podporovaly jejich zastoupení v politických diskusích na vnitrostátní i mezinárodní úrovni, a to včetně přípravy programu na období po roce 2015 a konference HABITAT III;

35. konstatuje, že pro zajištění širokého zapojení místních orgánů do agendy pro období po roce 2015 je třeba skutečného participativního procesu, a na rozdíl od vypracování rozvojových cílů tisíciletí musí být toto zapojení zajištěno včas již ve fázi přípravy agendy pro období po roce 2015. K zajištění tohoto zapojení je třeba uvolnit nutné finanční zdroje;

⁽⁴⁾ Viz závěry ze zasedání Rady ve složení pro zahraniční záležitosti dne 22. července 2013 na téma „Místní orgány a rozvoj“ a závěry ze zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti dne 25. června 2013 na téma „Obecná agenda pro období po roce 2015“.

36. opakuje svoji podporu stanovení roku 2015 Evropským rokem rozvoje ⁽⁵⁾ a spatřuje zde vhodnou příležitost zahájit podporu, mj. finanční, aktivit na místní a regionální úrovni; požaduje tudíž odpovídající finanční podporu rozpočtu určenou iniciativám místních a regionálních orgánů;

37. stvrzuje připravenost poskytnout evropským místním orgánům politický prostor pro rozvoj jejich mezinárodní a přeshraniční spolupráce;

38. potvrzuje svůj závazek přispívat k dalšímu vývoji politiky a inovací, vycházející mj. z tohoto sdělení a ze zkušeností s decentralizovanou spoluprací pro rozvoj, ve spolupráci se sítěmi a sdruženími místních orgánů. To vše má za cíl posilování místních orgánů v partnerských zemích za účelem zlepšení správy věcí veřejných a účinnějšího dosahování výsledků v oblasti rozvoje.

V Bruselu dne 9. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁵⁾ Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o Evropském roce rozvoje (2015), COM(2013) 509 final.

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

103. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 7.–9. ŘÍJNA 2013

Stanovisko Výboru regionů Čtvrtý železniční balíček

(2013/C 356/16)

VÝBOR REGIONŮ

- s potěšením konstatuje, že chce Evropská komise dokončit regulační rámec nezbytný k vytvoření jednotného železničního prostoru;
- domnívá se, že liberalizace není samoúčelná, cílem musí být zlepšení nabídky a kvality služeb. Otevření se hospodářské soutěži nelze zhodnotit bez toho, aby se zvažily rovněž investice do infrastruktury, skutečné podmínky fungování trhu či technické aspekty interoperability;
- připomíná, že zásada nezávislé samosprávy umožňuje místním orgánům, aby se samy rozhodly, jak budou organizovat své služby veřejné dopravy. Zavedení příliš nízkých horních hranic pro přímé uzavírání smluv však chápe jako drastické omezení zásady samosprávy místních a regionálních orgánů;
- vítá posílení úlohy provozovatele infrastruktury a zřízení koordinačních výborů, které budou dohlížet na činnost těchto posílených provozovatelů infrastruktury a na účinnost celého systému. Místní orgány do nich budou muset být zapojovány systematicky, a ne pouze „podle potřeby“;
- podporuje rychlé vytvoření evropské sítě provozovatelů infrastruktury, které je nezbytné pro fungování jednotného evropského železničního prostoru a pro přeshraniční spolupráci;
- podporuje posílení úlohy Evropské agentury pro železnice, která usiluje zejména o podporu technické interoperability a harmonizaci postupů v oblasti bezpečnosti, s cílem předejít závažným problémům plynoucím z rozdílů mezi 26 vnitrostátními orgány.

Zpravodaj

pan Pascal MANGIN (FR/ELS), člen regionální rady Alsaska

Odkazy

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o „Čtvrtém železničním balíčku – dokončení jednotného evropského železničního prostoru na podporu evropské konkurenceschopnosti a růstu“

COM(2013) 25 final;

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zrušuje nařízení Rady (EHS) č. 1192/69 o společných pravidlech normalizace účtů železničních podniků

COM(2013) 26 final;

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Agentuře Evropské unie pro železnice a o zrušení nařízení (ES) č. 881/2004

COM(2013) 27 final;

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1370/2007, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici

COM(2013) 28 final;

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012 o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury

COM(2013) 29 final;

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii (přepracované znění)

COM(2013) 30 final;

návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o bezpečnosti železnic (přepracované znění)

COM(2013) 31 final;

zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o pokroku při dosahování interoperability železničního systému

COM(2013) 32 final;

zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o profilu a úkolech ostatních členů doprovodu vlaku

COM(2013) 33 final;

zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění ustanovení směrnice 2007/58/ES o otevření trhu mezinárodní osobní železniční dopravy – Průvodní dokument ke sdělení Radě a Evropskému parlamentu o čtvrtém železničním balíčku

COM(2013) 34 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

A. Závazky veřejné služby

VÝBOR REGIONŮ

Všeobecné připomínky

1. s potěšením konstatuje, že chce Evropská komise dokončit regulační rámec nezbytný k vytvoření jednotného železničního prostoru;

2. připomíná svůj mnohokrát vyslovený názor, vyjádřený např. ve stanovisku *Doprava šetrnější k životnímu prostředí*, že jeden z nejdůležitějších cílů evropské dopravní politiky spočívá v tom, aby byla doprava osob a zboží, zejména pak přeshraniční nákladní a těžká nákladní doprava, převedena ze silnice na železnici coby na dopravu nejšetrnější k životnímu prostředí, a že EU musí pro splnění tohoto cíle zajistit vhodná opatření, pokud je pro to dostatek volných kapacit;

3. domnívá se, že liberalizace není samoúčelná, cílem musí být zlepšení nabídky a kvality služeb. Otevření se hospodářské soutěži nelze zhodnotit bez toho, aby se zvažily rovněž investice do infrastruktury, skutečné podmínky fungování trhu či technické aspekty interoperability;

4. rád by se zapojil do globálního procesu spojujícího proporcionalitu, subsidiaritu a dohled nad trhem prováděný silným regulačním orgánem. Výbor regionů je rovněž nakloněn proporcionálním poměrům ve veřejných službách zavedeným Komisí a kontrole rovnováhy mezi komerčními a veřejnými službami ze strany regulačního orgánu;

5. požaduje, aby byly místní a regionální orgány plně zapojeny do přípravy a provádění opatření železniční politiky, jež mají přímý dopad na uživatele a samotné příslušné orgány;

6. domnívá se, že pro místní a regionální orgány je větší účinnost železničního systému a zejména smluv o veřejných službách prospěšná, vzhledem ke značným rozpočtovým a finančním omezením, jež zakoušejí;

7. připomíná, že zásada nezávislé samosprávy umožňuje místním orgánům, aby se samy rozhodly, jak budou organizovat své služby veřejné dopravy. V tomto smyslu nesmí být

čl. 5 odst. 2 zpochybněn, neboť umožňuje využít vnitřního provozovatele. Zavedení příliš nízkých horních hranic pro přímé uzavírání smluv však chápe jako drastické omezení zásady samosprávy místních a regionálních orgánů;

8. zdůrazňuje, že veřejná doprava musí být cenově přístupná;

Regulační rámec

Plány veřejné dopravy

9. požaduje, aby plány veřejné dopravy byly pro provozovatele a uživatele všech druhů dopravy dostatečně transparentní a jisté, neboť to podpoří intermodalitu. V plánech musí být zohledněny otázky sociální a územní soudržnosti a udržitelného rozvoje;

10. podporuje požadavek Evropské komise, aby plány dopravy zahrnovaly všechny druhy dopravy. Příslušné místní orgány musí mít možnost je snadno měnit, neboť mohou podléhat nejrůznějším změnám podmínek. Kromě toho je třeba podporovat a zaručit účinnou přeshraniční spolupráci mezi příslušnými orgány, zejména prostřednictvím ESÚS, aby tyto orgány mohly své plány pro jednotlivé druhy dopravy koordinovat;

11. požaduje, aby povinnosti kladené na místní orgány v souvislosti s prováděním dopravních plánů nezpůsobovaly nadměrnou organizační a finanční zátěž;

Sociální rámec

12. vítá poukaz na sociální rámec. Bude však třeba ho upřesnit, aby se omezilo riziko sociálního dumpingu. Na druhou stranu nesmí být na překážku konkurenceschopnosti odvětví železniční dopravy a musí podporovat všestrannost zaměstnanců;

Způsob výběru poskytovatelů

13. podotýká, že uzavírání smluv o veřejných službách prostřednictvím veřejných zakázek může za určitých podmínek zvýšit účinnost a úspory příslušných orgánů, a to při poskytování těchto nebo i lepších služeb;

14. požaduje nicméně, aby příslušné místní orgány měly i nadále možnost se rozhodnout se, zda uzavřít smlouvu přímo, na základě nabídkového řízení (částečné nebo úplné otevření smlouvy o veřejné službě) nebo zda službu provozovat

vlastními prostředky. V zájmu zamezení zneužití monopolního postavení musí být přímé uzavírání smluv přísněji upraveno, především na základě kritérií kvality poskytovaných služeb, a ne pouze jejich ceny. Pro orgány zajišťující dopravu je zásadní dosáhnout transparentních cen za poskytované služby díky možnosti přístupu nových účastníků na trh;

15. zdůrazňuje, že pružný přístup k výběru provozovatele dopravy příslušnými místními orgány, včetně regionů, by měl zohledňovat míru rozvoje trhu regionální přepravy v jednotlivých členských státech;

16. vyjadřuje určitou pochybnost o úspěšnosti zavedení hospodářské soutěže pomocí nabídkových řízení, jestliže při určitých nabídkových řízeních je hospodářská soutěž velmi malá. Vyzývá Komisi, aby vyjasnila kritéria skutečné hospodářské soutěže a vycházela při tom zejména z administrativních nákladů spojených s přihlášením do veřejné soutěže nebo z doby trvání smluv nabízených příslušnými orgány;

17. požaduje, aby provozovatelé železniční dopravy, kteří poskytli veřejnou službu, byli rovněž odpovědní za přesnost informací poskytnutých v rámci nabídkového řízení, jehož účelem je obnovit nebo převést smlouvu, a to v mezích obchodního tajemství;

Přístup na trh kolejových vozidel

18. uznává, že nákup kolejových vozidel se může stát překážkou vstupu;

19. nechce vyloučit žádný způsob, jak zaručit pokrytí zbytkové hodnoty těchto vozidel;

Státní podpora

20. připomíná, že Parlament a Rada již daly najevo, že odmítají zrušení článku 9 stávajícího nařízení;

21. vzhledem ke specifičnosti odvětví dopravy stejně jako Parlament a Rada nesouhlasí s povinností systematického oznamování všech příspěvků na veřejné služby v přepravě cestujících;

B. Otevření trhů a správa

22. souhlasí s tím, že jakmile budou striktně zaručeny rovné podmínky a přístup pro všechny evropské železniční podniky a nebude docházet k narušování soutěže na trhu, měly by mít

členské státy určitou svobodu pro uspořádání a rozvíjení svého železničního systému mezi odděleným modelem a modelem integrovaných podniků;

23. vítá posílení úlohy provozovatele infrastruktury v zájmu racionalizace železničního systému. Provozovatel infrastruktury musí provozovat jednotné kontaktní místo pro přístup k síti, zejména pro orgány odpovědné za organizaci dopravy. Do jeho správní rady nebo dozorčí rady proto musí být zapojena skupina zástupců regionálních orgánů odpovědných za organizaci dopravy;

24. vítá zřízení koordinačních výborů, které budou dohlížet na činnost těchto posílených provozovatelů infrastruktury a na účinnost celého systému. Místní orgány do nich budou muset být zapojovány systematicky, a ne pouze „podle potřeby“;

25. požaduje, aby provozovatelé infrastruktury jmenovali své zástupce, kteří se budou věnovat vztahům s místními a regionálními orgány;

26. připomíná povinnost uplatňovat zásady proporcionality a subsidiarity, zejména když chce mít Komise opět rozhodovací pravomoci;

27. podporuje rychlé vytvoření evropské sítě provozovatelů infrastruktury, které je nezbytné pro fungování jednotného evropského železničního prostoru a pro přeshraniční spolupráci;

28. žádá, aby provozovatelé stanic měli odpovědnost vůči místním a regionálním orgánům. Stanice jsou totiž mocnými pákami atraktivity daného regionu;

29. připomíná, že liberalizace není samoúčelná, cílem musí být zlepšení nabídky a kvality služeb. Zkušenosti s otvíráním meziměstských trhů osobní železniční dopravy hospodářské soutěži jsou však v Evropě zatím ještě velmi omezené. Musí být podpořeny, přičemž je třeba chránit veřejné služby a rozlišovat je podle charakteru ohrožení hospodářské rovnováhy těchto služeb;

30. poznamenává, že je vhodné zachovat stávající ustanovení, která podnikům plní úlohu provozovatele infrastruktury a provozovatele dopravy a poskytujícím služby místní povahy na vyčleněné železniční infrastruktuře malého rozsahu umožňuje pokračovat v činnosti podle současných pravidel. Taková místní infrastruktura nesmí přesahovat 150 km;

31. vítá poukaz na sociální rámec. Bude však třeba ho upřesnit, aby se omezilo riziko sociálního dumpingu. Na druhou stranu nesmí být na překážku konkurenceschopnosti odvětví železniční dopravy a musí podporovat všestrannost zaměstnanců;

32. podporuje rozšíření pravomocí orgánů dohledu a vybízí k jejich spolupráci na evropské úrovni, zejména co se týče hodnocení ohrožení hospodářské vyváženosti služeb. Místním a regionálním orgánům musí být rovněž poskytnuty odpovídající lhůty na odvolání se k regulačnímu subjektu v případě pochybností o dodržování této vyváženosti;

33. připomíná, že nedílnou součástí otevření trhů je prodej přepravních dokladů. V této oblasti je nezbytná lepší koordinace mezi železničními podniky a s příslušnými místními a regionálními orgány;

34. má za to, že požadavek účasti podniků provozujících vnitrostátní dopravu v národním informačním systému pro poskytování služeb a prodej přepravních dokladů (intermodalita) by se měl stát závazným, neboť rozvoj souvisejících služeb je zásadním faktorem zvýšení atraktivity hromadné dopravy, zejména dopravy železniční;

C. Technický pilíř

35. sdílí závěry Komise ohledně hlavních problémů a omezení platného evropského právního rámce pro technickou oblast;

36. podporuje posílení úlohy Evropské agentury pro železnice, která sídlí ve Valenciennes a která usiluje zejména

o podporu technické interoperability a harmonizaci postupů v oblasti bezpečnosti, o rychlejší zavedení jednotného povolení uvedení vozidel do provozu a o zvýšení pravomocí ERA s cílem předejít závažným problémům plynoucím z rozdílů mezi 26 vnitrostátními orgány. Vozidla, která mají být provozována pouze v tuzemsku, mohou být nadále schvalována vnitrostátními bezpečnostními agenturami;

37. požaduje však, aby do doby, než bude ERA plně připravena na své nové úkoly, bylo stanoveno přechodné období;

38. podporuje cíl Komise snížit počet vnitrostátních předpisů tím, že budou zrušeny nadbytečné předpisy nebo předpisy, které jsou v rozporu s právem EU a s technickými specifikacemi pro interoperabilitu;

39. vítá určité návrhy Evropské komise ohledně úlohy ERA a zřízení odvolací instance v jejím rámci. Evropská komise totiž navrhuje posílit úlohu této agentury a učinit z ní jednotné kontaktní místo s rozhodovací pravomocí pro vozidla a pro osvědčení o bezpečnosti pro železniční podniky. Je třeba rovněž posílit a vyjasnit pravomoci agentury, její prostředky (finanční i lidské) a její odpovědnost. Totéž platí i pro odvolací senát;

40. požaduje, aby byl Výbor regionů zapojen do přípravy programů Evropské agentury pro železnice;

41. požaduje, aby nebyly opomíjeny analýzy nákladů a přínosů opatření v oblasti interoperability a především jejich dopad na místní a regionální orgány.

II. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

COM(2013) 28 final

Nový bod odůvodnění po 9. bodu odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Zásada reciprocit je důležitým prostředkem k předcházení narušení hospodářské soutěže. Měla by se uplatňovat na podniky z třetích zemí, jež se chtějí účastnit nabídkových řízení v Unii.</u>

Odůvodnění

Třetí země by neměly mít možnost se účastnit nabídkových řízení v členských státech EU, dokud samy neotevrou svůj vlastní trh členským státům EU.

Pozměňovací návrh 2

COM(2013) 28 final

15. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Příprava železničních podniků na povinná nabídková řízení na smlouvy o veřejných službách vyžaduje více času, aby společnostem, s nimiž byly tyto smlouvy v minulosti uzavírány přímo, byla umožněna účinná a udržitelná vnitřní restrukturalizace. Pro smlouvy uzavřené přímo mezi datem vstupu tohoto nařízení v platnost a 3. prosincem 2019 jsou proto nezbytná přechodná opatření.	Příprava železničních podniků na povinná nabídková řízení na smlouvy o veřejných službách vyžaduje více času, aby společnostem, s nimiž byly tyto smlouvy v minulosti uzavírány přímo, byla umožněna účinná a udržitelná vnitřní restrukturalizace. Pro smlouvy uzavřené přímo mezi datem vstupu tohoto nařízení v platnost a 3. prosincem 2019 jsou proto nezbytná přechodná opatření.

Pozměňovací návrh 3

COM(2013) 28 final

18. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
V souvislosti se změnami nařízení (ES) č. 994/98 (zmocňovací nařízení) Komise rovněž navrhla změnu nařízení (ES) č. 1370/2007 (COM(2012) 730/3). S cílem uvést do souladu přístup k nařízením o blokových výjimkách v oblasti státní podpory a v souladu s postupy stanovenými v čl. 108 odst. 4 a článku 109 Smlouvy by podpora pro koordinaci dopravy nebo náhrada za určitá plnění související s pojmem veřejné služby, jak je uvedeno v článku 93 Smlouvy, měly být začleněny do oblasti působnosti zmocňovacího nařízení.	V souvislosti se změnami nařízení (ES) č. 994/98 (zmocňovací nařízení) Komise rovněž navrhla změnu nařízení (ES) č. 1370/2007 (COM(2012) 730/3). S cílem uvést do souladu přístup k nařízením o blokových výjimkách v oblasti státní podpory a v souladu s postupy stanovenými v čl. 108 odst. 4 a článku 109 Smlouvy by podpora pro koordinaci dopravy nebo náhrada za určitá plnění související s pojmem veřejné služby, jak je uvedeno v článku 93 Smlouvy, měly být začleněny do oblasti působnosti zmocňovacího nařízení.

Odůvodnění

Začlenit zásadu osvobození od povinnosti oznámení podpory do jiného textu by změnilo veškerou ekonomii nařízení o závazcích veřejné služby a zatížilo by veřejné služby v přepravě cestujících rizikem větší právní nejistoty.

Pozměňovací návrh 4

COM(2013) 28 final

Čl. 2 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„c) „příslušným místním orgánem“ příslušný orgán, jehož územní působnost není celostátní a jenž pokrývá dopravní potřeby městské aglomerace nebo venkovské oblasti;“	„c) „příslušným místním orgánem“ příslušný orgán, jehož územní působnost se nevztahuje na celé území členského státu neb není celostátní a jenž pokrývá dopravní potřeby <u>regionu</u> , městské aglomerace nebo venkovské oblasti, <u>a to rovněž na přeshraniční úrovni</u> ;“

Odůvodnění

Výraz „není celostátní“ může být dvojnásobný. Nemusí zahrnovat celé území členského státu nebo nemusí zahrnovat příslušný místní orgán, jenž je územně příslušný ve dvou nebo více členských státech. Definici je třeba vyjasnit, aby byla zohledněna existence orgánů odpovědných za organizaci dopravy, jež mají přeshraniční pravomoci.

Regiony navíc musí být tímto nařízením zcela jasně pokryty.

Pozměňovací návrh 5

COM(2013) 28 final

Čl. 2 písm. e)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„Z rozsahu závazků veřejné služby se vylučuje veškerá veřejná doprava, která přesahuje rámec toho, co je nezbytné k využití síťových účinků na místní, regionální nebo nižší než vnitrostátní úrovni.“	„Z rozsahu závazků veřejné služby se vylučuje veškerá veřejná doprava, která přesahuje rámec toho, co je nezbytné k využití síťových účinků na místní, regionální nebo nižší než vnitrostátní úrovni.“ „Do rozsahu závazků veřejné služby náleží veškerá veřejná doprava, která umožňuje dosahovat síťových účinků na místní, regionální nebo nižší než vnitrostátní úrovni, přičemž tyto účinky mohou vycházet z kombinace ziskových a neziskových tratí.“

Odůvodnění

Pokud je regionální trať hospodářsky vyvážená nebo zisková, musí být možné ji zahrnout do smlouvy o veřejných službách spolu s ostatními ztrátovými tratěmi, aby její výhody přispěly k financování ztrátových tratí a případně aby byly optimalizovány technické prostředky nezbytné pro provoz.

Pozměňovací návrh 6

COM(2013) 28 final

Čl. 2a odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Příslušné orgány vypracují a pravidelně aktualizují plány veřejné dopravy vztahující se na všechny relevantní druhy dopravy na území, pro něž jsou příslušné.	Příslušné orgány vypracují a pravidelně aktualizují plány veřejné dopravy vztahující se na všechny relevantní druhy dopravy na území, pro něž jsou příslušné. <u>Tato povinnost platí pouze pro aglomerace s více než 100 000 obyvateli.</u>
V těchto plánech veřejné dopravy jsou vymezeny cíle politiky veřejné dopravy a způsoby jejich provedení, přičemž se vztahují na všechny relevantní druhy dopravy na území, pro něž jsou orgány příslušné. Zahrnují alespoň:	V těchto plánech veřejné dopravy jsou vymezeny cíle politiky veřejné dopravy a způsoby jejich provedení, přičemž se vztahují na všechny relevantní druhy dopravy na území, pro něž jsou orgány příslušné. Zahrnují alespoň:
a) strukturu sítě nebo tras;	a) strukturu sítě nebo tras;
b) základní požadavky, které musí splňovat nabídka veřejné dopravy, jako je přístupnost, územní propojitelnost, bezpečnost, modální a intermodální propojení v hlavních dopravních uzlech, charakteristické znaky nabídky, jako je doba provozu, četnost přepravních služeb a minimální stupeň využití kapacity;	b) základní požadavky, které musí splňovat nabídka veřejné dopravy, jako je přístupnost, územní propojitelnost, bezpečnost, modální a intermodální propojení v hlavních dopravních uzlech, charakteristické znaky nabídky, jako <u>jsou časové zásady a je doba provozu</u> , četnost přepravních služeb <u>a minimální stupeň využití kapacity</u> ;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) normy kvality týkající se hledisek, jako je vybavení zastávek a kolejových vozidel, přesnost a spolehlivost, čistota, služby a informace pro zákazníky, vyřizování stížností a opravné prostředky, sledování kvality služeb; d) zásady tarifní politiky; e) provozní požadavky, jako je přeprava jízdních kol, řízení provozu, nouzové plány v případě narušení provozu. Při vypracovávání plánů veřejné dopravy příslušné orgány zohlední zejména platná pravidla týkající se práv cestujících a ochrany v oblasti sociální, zaměstnanecké a environmentální. Příslušné orgány po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami plány veřejné dopravy přijmou a zveřejní. Pro účely tohoto nařízení jsou příslušnými zúčastněnými stranami, které mají být zohledněny, alespoň provozovatelé dopravy, případně provozovatelé infrastruktury, a zástupci organizací cestujících a zaměstnanců.	c) normy kvality týkající se hledisek, jako je vybavení zastávek a kolejových vozidel, přesnost a spolehlivost, čistota, služby a informace pro zákazníky, vyřizování stížností a opravné prostředky, sledování kvality služeb; d) zásady tarifní politiky; e) provozní požadavky, jako je přeprava jízdních kol, řízení provozu, nouzové plány v případě narušení provozu; <u>f) požadavky sociální a územní soudržnosti.</u> Při vypracovávání plánů veřejné dopravy příslušné orgány zohlední zejména platná pravidla týkající se práv cestujících a ochrany v oblasti sociální, zaměstnanecké a environmentální, <u>aby se v těchto jednotlivých oblastech předešlo veškerému dumpingu.</u> <u>Plány veřejné dopravy se předkládají regulačnímu subjektu k vyjádření stanoviska nejméně 1 měsíc před svým zveřejněním.</u> <u>Příslušné orgány navzájem spolupracují na koordinaci informací obsažených v jejich plánech dopravy a sestaví společné plány dopravy pro přeshraniční regionální přepravní služby.</u> Příslušné orgány po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami plány veřejné dopravy přijmou a zveřejní. Pro účely tohoto nařízení jsou příslušnými zúčastněnými stranami, které mají být zohledněny, alespoň provozovatelé dopravy, případně provozovatelé infrastruktury, a zástupci organizací cestujících a zaměstnanců. <u>Předchozí nebo současní poskytovatelé veřejných služeb musejí příslušným orgánům předložit nezbytné údaje do 1 měsíce od žádosti těchto orgánů o poskytnutí údajů, a to i v případě, že se jedná o orgány sousedního členského státu.</u>

Odůvodnění

Plány veřejné přepravy cestujících mohou být značnou dodatečnou povinností, nemají však dopad na vlaky jezdící na hlavních tratích dle územního plánu. Pozměňovací návrh navrhuje omezit povinnost pouze na aglomerace určité velikosti.

Vzhledem ke komplexnosti a nestálosti doby provozu (jež nezávisí na příslušných orgánech) je realističtější uvést v plánu dopravy časovou zásadu.

Na málo využívaných tratích by povinnost minimálního stupně využití kapacity mohla mít negativní dopad na zainteresované veřejné služby, a byla by tedy v rozporu se zájmy příslušného orgánu.

Je třeba podporovat intermodalitu i přeshraniční koordinaci.

Plány veřejné dopravy musí obsahovat přesné údaje o vývoji na trhu s jednotlivými druhy dopravy. Účastníci trhu mají k dispozici hlavní zdroje informací, a musí se tedy o ně s veřejným orgánem podělit.

Pozměňovací návrh 7

COM(2013) 28 final

Čl. 2a odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Specifikace závazků veřejné služby a související kompenzace za čisté finanční dopady závazků veřejné služby musí:	Specifikace závazků veřejné služby a související kompenzace za čisté finanční dopady závazků veřejné služby musí:
a) dosáhnout cílů plánu veřejné dopravy nákladově nejefektivnějším způsobem;	a) dosáhnout cílů plánu veřejné dopravy nákladově nejefektivnějším způsobem;

Pozměňovací návrh 8

COM(2013) 28 final

Čl. 4 odst. 8

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Příslušné orgány všem zúčastněným stranám poskytnou příslušné informace k přípravě nabídky v rámci nabídkového řízení. Tyto informace zahrnují údaje o poptávce cestujících, jízdném, nákladech a příjmech souvisejících s veřejnou přepravou cestujících, která je předmětem nabídkového řízení, a podrobnosti o specifikacích infrastruktury, jež jsou důležité pro provoz požadovaných vozidel nebo kolejových vozidel, aby zúčastněné strany na základě dobré informovanosti mohly vypracovat obchodní plány. Provozovatelé železniční infrastruktury podpoří příslušné orgány při poskytování všech příslušných specifikací infrastruktury. Nesoulad s výše uvedenými ustanoveními musí být předmětem právního přezkumu stanoveného v čl. 5 odst. 7.	Příslušné orgány všem zúčastněným stranám poskytnou příslušné informace k přípravě nabídky v rámci nabídkového řízení. <u>Provozovatelé železniční infrastruktury a železniční podniky, které poskytují nebo poskytovaly veřejné služby, musí být příslušným orgánům nápomocny v poskytování všech příslušných údajů. Zodpovídají za přesnost údajů poskytovaných příslušným orgánům.</u> Tyto informace zahrnují údaje o poptávce cestujících, jízdném, nákladech a příjmech souvisejících s veřejnou přepravou cestujících, která je předmětem nabídkového řízení, a podrobnosti o specifikacích infrastruktury, jež jsou důležité pro provoz požadovaných vozidel nebo kolejových vozidel, aby zúčastněné strany na základě dobré informovanosti mohly vypracovat obchodní plány. Provozovatelé železniční infrastruktury podpoří příslušné orgány při poskytování všech příslušných specifikací infrastruktury. Nesoulad s výše uvedenými ustanoveními musí být předmětem právního přezkumu stanoveného v čl. 5 odst. 7. <u>Současný provozovatel trati nebo sítě, který se účastní nabídkového řízení, musí příslušnému orgánu poskytnout bezúplatné, úplné a přesné údaje nezbytné k přípravě nabídky, zejména co se týče poptávky po přepravě a příjmů z přepravy cestujících, a to v mezích obchodního tajemství.</u> <u>Předešlý provozovatel a provozovatel infrastruktury musí ostatním provozovatelům uhradit veškeré ztráty způsobené tím, že předložili nabídky vycházející z nesprávných či chybných údajů.</u>

Odůvodnění

Údaje provozovatele infrastruktury nejsou dostačující, neboť neobsahují obchodní informace provozovatele železničních služeb. Předchozí anebo současní poskytovatelé musejí poskytovat údaje, zejména tak musejí činit zavedení provozovatelé, aby byl zaručen nediskriminační přístup k informacím. Toto sladění je nezbytné, neboť hrozí, že budou příslušné orgány zatíženy povinnostmi, jimž nebudou s to dostát.

Pozměňovací návrh 9

COM (2013) 28 final

Článek 5 – nový odstavec za odstavcem 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Příslušný orgán může z nabídkového řízení vyloučit provozovatele z třetích zemí, pokud tyto země neumožňují nabídková řízení pro podniky z členských států Unie.</u>

Odůvodnění

Třetí země by neměly mít možnost se účastnit nabídkových řízení v členských státech EU, dokud samy neotevřou svůj vlastní trh členskými státy EU.

Pozměňovací návrh 10

COM(2013) 28 final

Čl. 5 odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Není-li to zakázáno vnitrostátním právem, mohou příslušné orgány rozhodnout o přímém uzavření smluv o veřejných službách:	Není-li to zakázáno vnitrostátním právem, mohou příslušné orgány rozhodnout o přímém uzavření smluv o veřejných službách:
a) pokud se jejich průměrná roční hodnota odhaduje na méně než 1 000 000 EUR nebo méně než 5 000 000 EUR v případě smlouvy o veřejných službách zahrnující veřejnou dopravu po železnici, nebo	a) pokud se jejich průměrná roční hodnota odhaduje na méně než 1 000 000 EUR nebo méně než 5 000 000 EUR v případě smlouvy o veřejných službách zahrnující veřejnou dopravu po železnici, nebo
b) pokud se týkají poskytnutí méně než 300 000 kilometrů veřejných služeb v přepravě cestujících ročně nebo méně než 150 000 kilometrů v případě smlouvy o veřejných službách zahrnující veřejnou dopravu po železnici.	b) pokud se týkají poskytnutí méně než 300 000 kilometrů veřejných služeb v přepravě cestujících ročně nebo méně než 500+500 000 kilometrů v případě smlouvy o veřejných službách zahrnující veřejnou dopravu po železnici.

Odůvodnění

Prahová hodnota 150 000 kilometrů ročně, již Komise navrhuje pro veřejnou dopravu po železnici, vylučuje všechny železniční tratě, kde by byl tento způsob dopravy relevantní. Prahová hodnota 500 000 kilometrů umožní omezit počet výjimek z pravidla u nabídkových řízení pouze na tratě, které mají vhodnou délku pro tento způsob dopravy a udržitelnou úroveň služeb pro tento způsob dopravy.

Pozměňovací návrh 11

COM(2013) 28 final

Článek 5 – nový odstavec po odstavci 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Rozhodnutí o přímém přidělení služeb je postoupeno ke konzultaci regulačnímu orgánu definovanému v článku 55 směrnice 2012/34/EU ve lhůtě dvou měsíců.</u>

Odůvodnění

Tento nový odstavec umožní zapojení příslušného regulačního orgánu do organizace železniční dopravy, aniž by omezil práva příslušných místních orgánů uzavřít smlouvu přímo s vnitřním provozovatelem. Zároveň tento odstavec poskytuje rámec pro přímé uzavírání smluv, aby se omezil vznik oligopolů.

Pozměňovací návrh 12

COM(2013) 28 final

Článek 5 – nový odstavec po odstavci 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Není-li to zakázáno vnitrostátním právem, mohou příslušné orgány rozhodnout o přímém uzavření smluv o veřejných službách, pokud se týkají přepravy po železnici, s výjimkou jiných druhů drážní dopravy, jako jsou metro nebo tramvaj. Odchylně od čl. 4 odst. 3 nepřesáhne doba trvání těchto smluv deset let, pokud se nepoužije čl. 4 odst. 4.</u>
	<u>Pokud však již smlouva byla uzavřena přímo a pokud se ukazatele kvality služeb za celou dobu trvání smlouvy zhorší v průměru o více než 10 % z důvodů na straně provozovatele veřejných služeb, bude tato smlouva po svém vypršení zařazena do nabídkového řízení. Do 6 měsíců po přijetí tohoto nařízení určí Evropská komise prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci kvalitu na základě řady ukazatelů výkonnosti, včetně přesnosti.</u>

Odůvodnění

Měla by být dána možnost přímého uzavření smluv, nicméně časově ohraničená. Pokud jejich fungování nebude uspokojující, příslušný orgán automaticky přejde k vyhlášení nabídkového řízení.

Pozměňovací návrh 13

COM(2013) 28 final

Čl. 5a odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...]	[...]

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Príslušný orgán môže splniť požiadavku stanovený v prvom pododstavci jedným z týchto spôsobů: a) tím, že sám porídí kolejová vozidla používaná pro plnění smlouvy o veřejných službách s cílem dát je vybranému provozovateli veřejných služeb k dispozici za tržní cenu nebo jako součást smlouvy o veřejných službách podle čl. 4 odst. 1 písm. b), článku 6 a případně přílohy; b) tím, že poskytne záruku na financování kolejových vozidel používaných pro plnění smlouvy o veřejných službách za tržní cenu nebo jako součást smlouvy o veřejných službách podle čl. 4 odst. 1 písm. b), článku 6 a případně přílohy. Tato záruka může pokrývat riziko zbytkové hodnoty, přičemž musí dodržovat příslušná platná pravidla státní podpory; c) tím, že se ve smlouvě o veřejných službách zaváže, že po uplynutí platnosti smlouvy za tržní cenu převezme kolejová vozidla. [...]	Príslušný orgán môže splniť požiadavku stanovený v prvom pododstavci <u>různými způsoby podporujícími úspory z rozsahu, jako například z těchto způsobů:</u> a) tím, že sám porídí kolejová vozidla používaná pro plnění smlouvy o veřejných službách s cílem dát je vybranému provozovateli veřejných služeb k dispozici za tržní cenu nebo jako součást smlouvy o veřejných službách podle čl. 4 odst. 1 písm. b), článku 6 a případně přílohy; b) tím, že poskytne záruku na financování kolejových vozidel používaných pro plnění smlouvy o veřejných službách za tržní cenu nebo jako součást smlouvy o veřejných službách podle čl. 4 odst. 1 písm. b), článku 6 a případně přílohy. Tato záruka může pokrývat riziko zbytkové hodnoty, přičemž musí dodržovat příslušná platná pravidla státní podpory; c) tím, že se ve smlouvě o veřejných službách zaváže, že po uplynutí platnosti smlouvy za tržní cenu převezme kolejová vozidla; d) <u>tím, že naváže spolupráci se sousedními místními orgány, aby byl k dispozici rozsáhlejší park kolejových vozidel;</u> e) <u>tím, že svůj členský stát zažádá o podporu, aby rozšířil způsoby pokrytí zbytkové hodnoty kolejových vozidel.</u> [...]

Odůvodnění

Nesmí být vyloučen žádný způsob místního financování (záruky, převzetí, přímá koupě a jiné). Členské státy se však nesmí ani vyvléci ze své odpovědnosti a nesmí nepatřičně přenášet zátěž na místní orgány. Legislativní a regulační rámec musí stimulovat trh s kolejovými vozidly tím, že bude podporovat zejména úspory z rozsahu a vhodné finanční balíčky.

Pozměňovací návrh 14

COM(2013) 28 final

Čl. 8 odst. 2a

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Platnost smluv o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici přímo uzavřených mezi 1. lednem 2013 a 2. prosincem 2019 může trvat až do data jejího skončení. Jejich platnost však v žádném případě nepřesáhne 31. prosince 2022.	Platnost smluv o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici přímo uzavřených mezi <u>datem vstupu tohoto nařízení v platnost 1. lednem 2013</u> a 2. prosincem 2019 může trvat až do data jejího skončení. Jejich platnost však v žádném případě nepřesáhne 31. prosince 2022. <u>Netýká se to smluv uzavřených před vstupem tohoto nařízení v platnost.</u>

Odůvodnění

Datum vstupu revidovaného nařízení v platnost se musí shodovat s datem vstupu navrhovaných změn v platnost. Toto ustanovení se nemůže týkat smluv uzavřených dříve.

Pozměňovací návrh 15

COM(2013) 29 final

Odůvodnění 10

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Stávající požadavky směrnice 2012/34/EU se týkají pouze nezávislosti v oblasti právní, organizační a rozhodovací. Tím není zcela vyloučena možnost zachování integrovaného podniku, jsou-li zajištěny tyto tři kategorie nezávislosti. Pokud jde o nezávislost v oblasti rozhodování, musí být zajištěno, aby vhodné záruky vylučovaly kontrolu integrovaného podniku nad rozhodováním provozovatele infrastruktury. Ani úplné uplatnění těchto záruk však zcela neodstraňuje všechny možnosti diskriminačního chování vůči konkurentům, které existují v případě vertikálně integrovaného podniku. Zejména v integrovaných strukturách stále existuje možnost křížového subvencování, nebo je alespoň pro regulační subjekty velmi obtížné kontrolovat a prosazovat záruky, které jsou za účelem zamezení křížovému subvencování zavedeny. Nejúčinnějším opatřením k řešení těchto problémů je institucionální oddělení správy infrastruktury a poskytování dopravních služeb.	Stávající požadavky směrnice 2012/34/EU se týkají pouze nezávislosti v oblasti právní, organizační a rozhodovací. Tím není zcela vyloučena možnost zachování integrovaného podniku, jsou-li zajištěny tyto tři kategorie nezávislosti <u>je-li zajištěna nezávislost provozovatelů infrastruktury na provozovatelích dopravy, pokud jde o hlavní funkce, kterými jsou rozhodování o přidělení trasy vlaku, zpoplatnění infrastruktury, stanicích, investicích a údržbě.</u> Pokud jde o nezávislost v oblasti rozhodování, musí být zajištěno, aby vhodné záruky vylučovaly kontrolu integrovaného podniku nad rozhodováním provozovatele infrastruktury. Ani úplné uplatnění těchto záruk však zcela neodstraňuje všechny možnosti diskriminačního chování vůči konkurentům, které existují v případě vertikálně integrovaného podniku. Zejména v integrovaných strukturách stále existuje možnost křížového subvencování, nebo je alespoň pro regulační subjekty velmi obtížné kontrolovat a prosazovat záruky, které jsou za účelem zamezení křížovému subvencování zavedeny. Nejúčinnějším opatřením k řešení těchto problémů je institucionální oddělení správy infrastruktury a poskytování dopravních služeb.

Odůvodnění

Komise vychází z ideologického postulátu, že úplné oddělení činností je nejlepším řešením. Jedná se o pouhý ideologický postulát, který nemá své místo v návrhu směrnice, jež v tomto směru musí zůstat neutrální.

Pozměňovací návrh 16

COM(2013) 29 final

Čl. 6, odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Evropská komise navrhuje zrušit odstavec 2 v článku 6 směrnice 2012/34/EU.	Změnit čl. 6 odst. 2 směrnice 2012/34/EU takto: <u>Členské státy mohou kvůli hrozbě nepřiměřených transakčních nákladů rovněž stanovit, že toto oddělení vyžaduje organizaci různých divizí v rámci jednoho podniku nebo že infrastrukturu a dopravní služby spravují oddělené subjekty, a to za předpokladu, že tento podnik má méně než 3 000 zaměstnanců a provozuje pouze místní dopravu v rámci infrastruktury kratší než 150 km.</u>

Odůvodnění

Pokud jde o institucionální oddělení provozovatelů infrastruktury od provozování dopravy v případě společností, jejichž činnost je omezena výlučně na poskytování regionálních služeb, doporučuje se zachovat v současnosti platná ustanovení. Je třeba upozornit na to, že institucionální rozdělení může v případě malých subjektů poskytujících služby na vyčleněné infrastruktuře znamenat značnou roztržitost a zvýšení provozních nákladů, v důsledku čehož se zvýší kompenzace poskytovaná z veřejných zdrojů.

Pozměňovací návrh 17

COM(2013) 29 final

Čl. 7, odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy zajistí, aby provozovatel infrastruktury vykonával všechny funkce uvedené v čl. 3 odst. 2 a aby byl nezávislý na jakémkoli železničním podniku.	Členské státy zajistí, aby provozovatel infrastruktury vykonával všechny funkce uvedené v čl. 3 odst. 2 a aby byl nezávislý na jakémkoli železničním podniku, <u>pokud jde o hlavní funkce, kterými jsou rozhodování o přidělení trasy vlaku, zpoplatnění infrastruktury, stanicích, investicích a údržbě.</u>
S cílem zaručit nezávislost provozovatele infrastruktury členské státy zajistí, aby provozovatelé infrastruktury byli organizováni v subjektu, který je právně odlišný od jakéhokoli železničního podniku.	S cílem zaručit nezávislost provozovatele infrastruktury <u>mohou</u> členské státy zajistí, aby provozovatelé infrastruktury byli organizováni v subjektu, který je právně odlišný od jakéhokoli železničního podniku <u>v souladu se zásadou subsidiarity zvolit vlastní systém.</u>

Pozměňovací návrh 18

COM(2013) 29 final

Čl. 7 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Pokud v den vstupu této směrnice v platnost náleží provozovatel infrastruktury k vertikálně integrovanému podniku, mohou členské státy rozhodnout neuplatnit odstavce 2 až 4 tohoto článku. V takovém případě dotčený členský stát zajistí, aby provozovatel infrastruktury vykonával všechny funkce uvedené v čl. 3 odst. 2 a byl v oblasti organizace a rozhodování účinným způsobem nezávislý na jakémkoli železničním podniku v souladu s požadavky stanovenými v člácích 7a až 7c.	Pokud v den vstupu této směrnice v platnost náleží provozovatel infrastruktury k vertikálně integrovanému podniku, mohou členské státy rozhodnout neuplatnit odstavce 2 až 4 tohoto článku. V takovém případě dotčený členský stát zajistí, aby provozovatel infrastruktury vykonával všechny funkce uvedené v čl. 3 odst. 2 a byl v oblasti organizace a rozhodování účinným způsobem nezávislý na jakémkoli železničním podniku v souladu s požadavky stanovenými v člácích 7a až 7c. Členské státy <u>se mohou</u> rozhodnout neuplatnit odstavce 2 až 4 tohoto článku. V takovém případě dotčený členský stát zajistí, aby provozovatel infrastruktury vykonával všechny funkce uvedené v čl. 3 odst. 2 a byl v oblasti organizace a rozhodování účinným způsobem nezávislý na jakémkoli železničním podniku v souladu s požadavky stanovenými v člácích 7a až 7c.

Odůvodnění

Umožňuje návrat k integrovanému modelu bez ohledu na stav v den vstupu směrnice v platnost.

Pozměňovací návrh 19

COM(2013) 29 final

Čl. 7b odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Provozovatel infrastruktury má dozorčí radu složenou ze zástupců konečných vlastníků vertikálně integrovaného podniku.	Provozovatel infrastruktury má dozorčí radu složenou ze zástupců konečných vlastníků vertikálně integrovaného podniku <u>a zástupců příslušných místních a regionálních orgánů, pokud tito již nejsou zastoupeni ve správní radě provozovatele infrastruktury.</u>
[...]	[...]

Odůvodnění

Místní a regionální orgány jsou plnohodnotnými účastníky železničního systému. Z tohoto titulu musí být zastoupeni v rozhodovacích nebo dozorcích orgánech provozovatele infrastruktury, jenž má přirozené monopolní postavení. Jsou pojátkem mezi provozovateli a konečnými uživateli, jejichž potřeby dobře znají.

Pozměňovací návrh 20

COM(2013) 29 final

Čl. 7b odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] Převody zaměstnanců s výjimkou převodů uvedených v písmeně c) mezi provozovatelem infrastruktury a jinými právními subjekty v rámci vertikálně integrovaného podniku jsou možné pouze tehdy, je-li možné zajistit, že mezi nimi nedojde k předání důvěrných informací.	[...] Převody zaměstnanců s výjimkou převodů uvedených v písmeně c) mezi provozovatelem infrastruktury a jinými právními subjekty v rámci vertikálně integrovaného podniku jsou možné pouze tehdy, je-li možné zajistit, že mezi nimi nedojde k předání důvěrných informací. <u>Příslušní zaměstnanci však v souladu se zvyklostmi obchodního práva musí zachovávat služební tajemství ohledně svých předchozích činností.</u>

Odůvodnění

Jde o uplatňování zásady proporcionality. Pojem důvěrných informací je příliš vágní, než aby mohl zabránit interní mobilitě v rámci skupin v odvětví železniční dopravy. Karenční doba a další čínské zdi jsou dostačující, aby zaručily nepředávání „důvěrných“ informací mezi pobočkami téže skupiny v odvětví železniční dopravy. Dle zvyklostí v obchodním právu musí však tito zaměstnanci zachovávat služební tajemství.

Pozměňovací návrh 21

COM(2013) 29 final

Článek 7b – nový odstavec po odstavci 7

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Evropská komise musí do 1. ledna 2019 zavést přesná pravidla pro mobilní pracovníky, aby předešla dumpingu a konkurenci v oblasti mezd, a vypracovat postup vydávání zvláštního osvědčení pro členy doprovodu vlaku.</u>

Odůvodnění

V odvětví železniční dopravy se musí zabránit praktikám dumpingu a konkurence v oblasti mezd, k nimž dochází v silniční a námořní dopravě.

Pozměňovací návrh 22

COM(2013) 29 final

Článek 7c

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Postup ověřování shody	Postup ověřování shody
1. Na žádost členského státu nebo ze své vlastní iniciativy Komise rozhodne, zda provozovatelé infrastruktury, kteří jsou součástí vertikálně integrovaného podniku,	1. Na žádost členského státu nebo ze své vlastní iniciativy Komise rozhodne, zda provozovatelé infrastruktury, kterí jsou součástí vertikálně integrovaného podniku,

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
splňují požadavky článku 7a a 7b a zda jsou tyto požadavky řádně prováděny, aby se zajistily rovné podmínky pro všechny železniční podniky a nedocházelo k narušování hospodářské soutěže na příslušném trhu.	splňují požadavky článku Z, 7a a 7b a zda jsou tyto požadavky řádně prováděny, aby se zajistily rovné podmínky pro všechny železniční podniky a nedocházelo k narušování hospodářské soutěže na příslušném trhu.
2. Komise je oprávněna vyžádat si v přiměřené lhůtě od členského státu, v němž je vertikálně integrovaný podnik usazen, veškeré nezbytné informace. Komise konzultuje s dotčeným regulačním subjektem nebo subjekty a případně se sítí regulačních subjektů podle článku 57.	2. Komise je oprávněna vyžádat si v přiměřené lhůtě od <u>příslušného</u> členského státu, v němž je vertikálně integrovaný podnik usazen , veškeré nezbytné informace. Komise konzultuje s dotčeným regulačním subjektem nebo subjekty, s dotčenými příslušnými orgány a případně se sítí regulačních subjektů podle článku 57.
3. Členské státy mohou železničním podnikům, které jsou součástí vertikálně integrovaného podniku, k němuž náleží dotčený provozovatel infrastruktury, omezit práva přístupu stanovená v článku 10, jestliže Komise členským státům oznámí, že v souladu s odstavcem 1 nebyla učiněna žádná žádost, nebo do doby posouzení žádosti Komisí, nebo pokud v souladu s postupem podle čl. 62 odst. 2 rozhodne, že:	3. Členské státy mohou železničním podnikům, které jsou součástí vertikálně integrovaného podniku, k němuž náleží dotčený provozovatel infrastruktury , omezit práva přístupu stanovená v článku 10, jestliže Komise členským státům oznámí, že v souladu s odstavcem 1 nebyla učiněna žádná žádost, nebo do doby posouzení žádosti Komisí, nebo pokud v souladu s postupem podle čl. 62 odst. 2 rozhodne, že:
a) na žádosti Komise o informace v souladu s odstavcem 2 nebylo odpovídajícím způsobem odpovězeno, nebo	a) na žádosti Komise o informace v souladu s odstavcem 2 nebylo odpovídajícím způsobem odpovězeno, nebo
b) dotčený provozovatel infrastruktury nesplňuje požadavky stanovené v člancích 7a a 7b, nebo	b) dotčený provozovatel infrastruktury nesplňuje požadavky stanovené v člancích Z, 7a a 7b, nebo
c) požadavky stanovené v člancích 7a a 7b nejsou dostatečně prováděny, aby se pro všechny železniční podniky zajistily rovné podmínky a odstranilo narušení hospodářské soutěže v členském státě, v nichž je dotčený provozovatel infrastruktury usazen.	c) požadavky stanovené v člancích Z, 7a a 7b nejsou dostatečně prováděny, aby se pro všechny železniční podniky zajistily rovné podmínky a odstranilo narušení hospodářské soutěže v členském státě, v nichž je dotčený provozovatel infrastruktury usazen.
Komise rozhodne v přiměřené lhůtě.	Komise rozhodne ve přiměřené lhůtě <u>30 dnů</u> .
4. Dotčený členský stát může v souladu s postupem podle čl. 62 odst. 2 Komisi požádat o zrušení rozhodnutí podle odstavce 3, jestliže uvedený členský stát ke spokojenosti Komise prokáže, že důvody pro rozhodnutí již neexistují. Komise rozhodne v přiměřené lhůtě.	4. Dotčený členský stát může v souladu s postupem podle čl. 62 odst. 2 Komisi požádat o zrušení rozhodnutí podle odstavce 3, jestliže uvedený členský stát ke spokojenosti Komise prokáže, že důvody pro rozhodnutí již neexistují. Komise rozhodne ve přiměřené lhůtě <u>30 dnů</u> .
5. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 až 4, sleduje regulační subjekt uvedený v článku 55 soustavné plnění požadavků stanovených v člancích 7a a 7b. Domnívá-li se kterýkoli žadatel, že tyto požadavky nejsou plněny, má právo odvolat se k regulačnímu subjektu. Na základě tohoto odvolání rozhodne regulační subjekt ve lhůtách uvedených v čl. 56 odst. 9 o všech opatřeních nezbytných k nápravě situace.	5. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 až 4, sleduje regulační subjekt uvedený v článku 55 soustavné plnění požadavků stanovených v člancích Z, 7a a 7b. Domnívá-li se kterýkoli žadatel, že tyto požadavky nejsou plněny, má právo odvolat se k regulačnímu subjektu. Na základě tohoto odvolání rozhodne regulační subjekt ve lhůtách uvedených v čl. 56 odst. 9 o všech opatřeních nezbytných k nápravě situace.

Odůvodnění

Komise diskriminuje vertikálně integrované podniky. Rozsah ověřování prováděných Komisí by měl být pro integrované a oddělené podniky stejný. Jako všechny regulační orgány musí Komise dodržovat přesné lhůty, aby byla posílena právní jistota všech subjektů.

Pozměňovací návrh 23

COM(2013) 29 final

Čl. 7d odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Koordinační výbor	Koordinační výbor
Členské státy zajistí, aby provozovatelé infrastruktury ustavili a organizovali pro každou síť koordinační výbor. Členství v tomto výboru je otevřené alespoň provozovatelům infrastruktury, známým žadatelům ve smyslu čl. 8 odst. 3 a na žádost i potenciálním žadatelům, jejich zastupujícím organizacím, zástupcům uživatelů železniční nákladní a osobní dopravy a případně regionálním a místním orgánům. Zástupci členského státu a dotčený regulační subjekt jsou zváni na schůzky koordinačního výboru jako pozorovatelé.	Členské státy zajistí, aby provozovatelé infrastruktury ustavili a organizovali pro každou síť, <u>ať již vnitrostátní, regionální či místní</u> , koordinační výbor. Členství v tomto výboru je otevřené alespoň provozovatelům infrastruktury, známým žadatelům ve smyslu čl. 8 odst. 3 a na žádost i potenciálním žadatelům, jejich zastupujícím organizacím, zástupcům uživatelů železniční nákladní a osobní dopravy a <u>případně dotčeným</u> regionálním a místním orgánům. Zástupci členského státu a dotčený regulační subjekt jsou zváni na schůzky koordinačního výboru jako pozorovatelé.

Odůvodnění

Místní a regionální orgány jakožto významné subjekty dopravní politiky musejí být bezpodmínečně členy koordinačního výboru.

Pozměňovací návrh 24

COM(2013) 29 final

Čl. 7e odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Evropská síť provozovatelů infrastruktury	Evropská síť provozovatelů infrastruktury
Členské státy zajistí, aby se provozovatelé infrastruktury účastnili sítě pro rozvoj železniční infrastruktury Unie a spolupracovali v jejím rámci, zejména s cílem včas a účinně provést transevropskou dopravní síť, včetně koridorů hlavní sítě, koridorů pro železniční nákladní dopravu podle nařízení (EU) č. 913/2010 a prováděcího plánu evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS) stanoveného v rozhodnutí 2012/88/EU.	Členské státy <u>do dvou let po provedení této směrnice uloží provozovatelům infrastruktury</u> zajistí, aby se účastnili sítě pro rozvoj železniční infrastruktury Unie a spolupracovali v jejím rámci, zejména s cílem včas a účinně provést transevropskou dopravní síť, včetně koridorů hlavní sítě, koridorů pro železniční nákladní dopravu podle nařízení (EU) č. 2010/11/2010 a prováděcího plánu evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS) stanoveného v rozhodnutí 2012/88/EU, <u>a s cílem účinnosti přeshraniční spolupráce v oblasti regionální železniční dopravy.</u>
Komise je členem této sítě. Koordinuje a podporuje práci sítě a v případě potřeby pro ni vydává doporučení. Zajistí rovněž aktivní spolupráci příslušných provozovatelů infrastruktury.	Komise je členem této sítě. Koordinuje a podporuje práci sítě a v případě potřeby pro ni vydává doporučení. Zajistí rovněž aktivní spolupráci příslušných provozovatelů infrastruktury. <u>Nejméně jednou za dva roky podá Výboru regionů a síti regulačních subjektů podle článku 57 zprávu o pokroku dosaženém sítí.</u>

Odůvodnění

Evropská síť provozovatelů infrastruktury je příležitostí, jak řešit přeshraniční provozní problémy na správné úrovni. Do tohoto procesu musí být zapojeny místní orgány. Stejně tak je třeba informovat síť regulačních subjektů o vývoji v síti provozovatelů infrastruktury.

Pozměňovací návrh 25

COM(2013) 29 final

Nový článek po článku 7e

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Provozovatel infrastruktury určí svého zástupce, který bude pověřen vztahy s místními a regionálními orgány. Tento zástupce musí být schopen vyřídit jménem provozovatele infrastruktury ve lhůtě 5 dní žádosti místního či regionálního orgánu.</u>

Odůvodnění

Posílení pravomocí provozovatelů infrastruktury musí být provázeno jejich větší odpovědností na mezinárodní úrovni díky síti provozovatelů infrastruktury, ale i na úrovni místní. Jednotné kontaktní místo místních a regionálních orgánů musí být s to rychle zodpovídat otázky, které mu jsou pokládány.

Pozměňovací návrh 26

COM(2013) 29 final

Článek 10 – nový odstavec po odstavci 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>V zájmu zaručení nediskriminačního přístupu ke stanicím dají provozovatelé stanic a nástupišť provozovatelům a všem žadatelům k dispozici on-line formulář pro podání stížnosti. Regulační subjekty a dotčené příslušné orgány obdrží každý rok zprávu o těchto stížnostech.</u>

Odůvodnění

Nediskriminační přístup musí být možné pravidelně hodnotit, zejména místními a regionálními orgány, které mají zájem na tom, aby byly uživatelům poskytovány kvalitní dopravní služby.

Pozměňovací návrh 27

COM(2013) 29 final

Čl. 11 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„S cílem stanovit, zda by hospodářská vyváženost smlouvy o veřejných službách byla ohrožena, provede příslušný regulační subjekt nebo subjekty uvedené v článku 55 objektivní hospodářskou analýzu a své rozhodnutí založí na předem stanovených kritériích. Toto stanovení provede na žádost kteréhokoli z těchto subjektů, předloženou do jednoho měsíce od oznámení o úmyslu provozovat osobní dopravu podle čl. 38 odst. 4:	„S cílem stanovit, zda by hospodářská vyváženost smlouvy o veřejných službách byla ohrožena, provede příslušný regulační subjekt nebo subjekty uvedené v článku 55 objektivní hospodářskou analýzu a své rozhodnutí založí na předem stanovených kritériích. Toto stanovení provede na žádost kteréhokoli z těchto subjektů, předloženou do dvou měsíců <u>jednoho měsíce</u> od oznámení o úmyslu provozovat osobní dopravu podle čl. 38 odst. 4:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) příslušného orgánu nebo příslušných orgánů, jež uzavřely smlouvu o veřejných službách;	a) příslušného orgánu nebo příslušných orgánů, jež uzavřely smlouvu o veřejných službách;
b) jakéhokoli jiného dotčeného příslušného orgánu, který je oprávněn omezit přístup podle tohoto článku;	b) jakéhokoli jiného dotčeného příslušného orgánu, který je oprávněn omezit přístup podle tohoto článku;
c) provozovatel infrastruktury;	c) provozovatel infrastruktury;
d) železničního podniku, který plní smlouvu na veřejné služby.“;	d) železničního podniku, který plní smlouvu na veřejné služby.“;

Odůvodnění

Lhůta jednoho měsíce je příliš krátká na vznesení námitek vůči nové dopravní službě, která má dopad na hospodářskou vyváženost smlouvy o veřejných službách.

Pozměňovací návrh 28

COM(2013) 29 final

Čl. 13a odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Společné informace a integrované systémy prodeje přepravních dokladů	Společné informace a integrované systémy prodeje přepravních dokladů
Aniž je dotčeno nařízení (ES) č. 1371/2007 a směrnice 2010/40/EU, mohou členské státy uložit železničním podnikům, které provozují vnitrostátní osobní dopravu, aby se účastnily společného informačního a integrovaného systému prodeje přepravních dokladů pro poskytování přepravních dokladů, přímých přepravních dokladů a rezervací, nebo aby se rozhodly ke zřízení tohoto systému udělit pravomoc příslušným orgánům. V případě zavedení tohoto systému členské státy zajistí, aby nenarušoval trh nebo nediskriminoval mezi železničními podniky a aby byl spravován veřejným nebo soukromým právním subjektem nebo sdružením všech železničních podniků, které provozují osobní dopravu.	Aniž je dotčeno nařízení (ES) č. 1371/2007 a směrnice 2010/40/EU, mohou členské státy uložit železničním podnikům, které provozují vnitrostátní osobní dopravu, aby se účastnily společného informačního a integrovaného systému prodeje přepravních dokladů pro poskytování přepravních dokladů, přímých přepravních dokladů a rezervací, nebo aby se rozhodly ke zřízení tohoto systému udělit pravomoc příslušným orgánům. V případě Po zavedení tohoto systému členské státy zajistí, aby nenarušoval trh nebo nediskriminoval mezi železničními podniky a aby byl spravován veřejným nebo soukromým právním subjektem nebo sdružením všech železničních podniků, které provozují osobní dopravu.
	<u>Členem tohoto právního subjektu nebo sdružení musí být skupina zástupců místních a regionálních orgánů a tato skupina se musí plně podílet na jeho rozhodnutích.</u>

Odůvodnění

Tento článek je právním základem cíle regionů harmonizovat systém prodeje přepravních dokladů na konkurenčním trhu. Dává příležitost k řešení různých problémů, jež vyvstaly v rámci systému prodeje přepravních dokladů ve stanicích provozovaných zavedenými provozovateli.

Požadavek účasti podniků provozujících vnitrostátní dopravu v národním informačním systému by se měl stát závazným, neboť rozvoj souvisejících služeb je zásadním faktorem zvýšení atraktivity hromadných druhů dopravy, zejména dopravy železniční. V této souvislosti musí být místní orgány zastoupeny v orgánech řídicích systém.

Pozměňovací návrh 29

COM(2013) 29 final

Článek 59 – nový odstavec po odstavci 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Na vertikálně integrované podniky spravující infrastrukturu o délce nižší než 150 km nebo poskytující výlučně služby místní železniční přepravy se nevztahují články 7 a 7a až 7c, pokud tyto služby vyplývají z vedlejšího provozování přístavní infrastruktury pro námořní a vnitrozemskou dopravu, aniž by tím byl dotčen čl. 13 odst. 3 této směrnice a místní nákladní doprava.</u>

Odůvodnění

Účelem tohoto pozměňovacího návrhu je vyloučit z oblasti působnosti článků 7 a 7a až 7c místní železniční sítě a místní činnosti, které umožňují plnit místní potřeby v málo rozvinutých oblastech. Připomíná se rovněž nediskriminační přístup k zařízením na údržbu.

Pozměňovací návrh 30

COM(2013) 29 final

Článek 59 – nový odstavec po odstavci 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>Na vertikálně integrované podniky spravující specifické investiční projekty uvedené v čl. 32, odst. 3 této směrnice a přímo konkurující jiným druhům dopravy se nevztahují články 7 a 7a až 7c.</u>

Odůvodnění

V souladu s jinými ustanoveními směrnice 2012/34/EU je účelem tohoto pozměňovacího návrhu vyloučit z oblasti působnosti článků 7 a 7a až 7c zvláštní případy „specifických investičních projektů“, jejichž rentabilita je zaručena pouze ve velmi dlouhém horizontu.

Pozměňovací návrh 31

COM(2013) 27 final

Bod odůvodnění 29

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
V zájmu zajištění účinného výkonu funkcí agentury by měly být členské státy a Komise zastoupeny ve správní radě vybavené nezbytnými pravomocemi včetně pravomocí k sestavování rozpočtu a schvalování ročních a víceletých pracovních programů.	V zájmu zajištění účinného výkonu funkcí agentury by měly být členské státy a Komise zastoupeny ve správní radě vybavené nezbytnými pravomocemi včetně pravomocí k sestavování rozpočtu a schvalování ročních a víceletých pracovních programů. <u>K těmto otázkám musí být konzultovány Výbor regionů a zastupitelské organizace.</u>

Odůvodnění

Sít zastupitelských organizací z odvětví železniční dopravy a Výbor regionů by měly být konzultovány v rámci ročního a víceletého pracovního programu ERA, neboť se jich pracovní výsledky a priority ERA týkají.

Pozměňovací návrh 32

COM(2013) 27 final

Čl. 33 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Vnitrostátní orgány odpovědné za vydávání licencí a osvědčení uvedených v odst. 2 písm. c) a d) oznámí agentuře do jednoho měsíce každé jednotlivé rozhodnutí o vydání, prodloužení, změně nebo zrušení těchto licencí a osvědčení.	Vnitrostátní orgány odpovědné za vydávání licencí a osvědčení uvedených v odst. 2 písm. c) a d) oznámí agentuře do jednoho měsíce každé jednotlivé rozhodnutí o vydání, prodloužení, změně, <u>odmítnutí</u> nebo zrušení těchto licencí a osvědčení, <u>a to s řádným zdůvodněním. Agentura po vyslechnutí zúčastněných stran každé jednotlivé rozhodnutí schválí či zamítne, a to ve lhůtě jednoho měsíce.</u>

Odůvodnění

Jde o to zabránit tomu, aby vnitrostátní orgány vyčerpaly opravné prostředky proti rozhodnutím před tím, než se obrátí na Tribunál. Z toho důvodu by měla být Evropská agentura pro železnice zapojena do procesu schvalování či zamítnutí rozhodnutí vnitrostátních orgánů, která jsou v rozporu s duchem jednotného evropského železničního prostoru.

Pozměňovací návrh 33

COM(2013) 27 final

Čl. 48 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Do 30. listopadu každého roku správní rada rovněž přijímá a aktualizuje strategický víceletý pracovní program. Zohlední při tom stanovisko Komise. Návrh je konzultován s Evropským parlamentem a sítěmi uvedenými v článku 34. Přijatý víceletý pracovní program se postupuje členským státům, Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a sítím uvedeným v článku 34.	Do 30. listopadu každého roku správní rada rovněž přijímá a aktualizuje strategický víceletý pracovní program. Zohlední při tom stanovisko Komise. Návrh je konzultován s Evropským parlamentem, <u>Výborem regionů</u> a sítěmi uvedenými v článku 34. Přijatý víceletý pracovní program se postupuje členským státům, Evropskému parlamentu, Radě, Komisi, <u>Výboru regionů</u> a sítím uvedeným v článku 34.

Odůvodnění

Výbor regionů by měl být rovněž konzultován k víceletému pracovnímu programu ERA, vzhledem k tomu, že se místní a regionální orgány podílejí na financování kolejových vozidel a mají přímý zájem na zlepšení interoperability a bezpečnosti.

Pozměňovací návrh 34

COM(2013) 27 final

Čl. 54 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
K odvolacímu senátu se lze odvolat proti rozhodnutí přijatým agenturou podle článků 12, 16, 17 a 18.	K odvolacímu senátu se lze odvolat proti rozhodnutí přijatým agenturou podle článků 12, 16, 17 a 18 <u>nebo proti její nečinnosti ve stanovených lhůtách.</u>

Odůvodnění

V případě, že je agentura nečinná nebo nevydává rozhodnutí ve stanovené lhůtě, musí existovat možnost se odvolat.

Pozměňovací návrh 35

COM(2013) 27 final

Čl. 56 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Při přezkumu odvolání odvolací senát jedná rychle. Tak často, jak je to nutné, vyzývá strany odvolacího řízení, aby ve stanovených lhůtách podaly připomínky k jeho oznámením nebo ke sdělením ostatních stran odvolacího řízení. Strany odvolacího řízení jsou oprávněny přednést ústní připomínky.	Při přezkumu odvolání odvolací senát jedná rychle. Tak často, jak je to nutné, vyzývá strany odvolacího řízení, aby ve stanovených lhůtách podaly připomínky k jeho oznámením nebo ke sdělením ostatních stran odvolacího řízení. Strany odvolacího řízení jsou oprávněny přednést ústní připomínky. <u>Odvolací senát prozkoumá všechny stížnosti a podle potřeby zažádá o poskytnutí příslušných informací a do jednoho měsíce od obdržení stížnosti zahájí konzultace s dotčenými stranami. Musí se ke každé stížnosti vyjádřit a přijme opatření nezbytná k nápravě situace a v předem stanovené přiměřené lhůtě vyrozumí dotčené strany o svém rozhodnutí, v každém případě však nejpozději do dvou měsíců od obdržení všech příslušných informací. V případě nečinnosti agentury ve stanovené lhůtě může odvolací senát vydat příkaz a v případě potřeby uvalit finanční sankci.</u>

Odůvodnění

Je důležité přesně určit postupy a lhůty uplatňované odvolacím senátem při zkoumání stížností, jež obdržel (například určit okamžik, od něhož je žádost považována za obdrženou, aby bylo možné počítat lhůtu, od níž začíná běžet řízení).

Odvolací senát by měl mít zvláštní pravomoci, aby mohl uplatňovat svá rozhodnutí, jako např. vydat příkaz nebo uvalit finanční sankci (penále), zejména v případě neschopnosti jednat ve stanovené lhůtě.

Pozměňovací návrh 36

COM(2013) 27 final

Nový článek po článku 77

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>1. Agentura přijme rozhodnutí v souladu s články 12, 16, 17 a 18 [2 roky od vstupu tohoto nařízení v platnost]. Do tohoto dne členské státy pokračují v uplatňování použitelných právních předpisů.</u>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<u>2. Během dodatečného přechodného období 42 měsíců ode dne uvedeného v odstavci 1 mohou členské státy pokračovat ve vydávání osvědčení a oprávnění odchylně od ustanovení článků 12, 16, 17 a 18 za podmínek stanovených Komisí v prováděcích pravidlech přijatých ke zmíněným článkům v souladu s článkem 75. Před vydáním rozhodnutí musí agentura posoudit, zda:</u> — <u>by toto rozhodnutí snížilo úroveň bezpečnosti na železnicích a/nebo</u> — <u>by způsobilo svévolnou diskriminaci nebo přílišné omezení provozu železniční dopravy.</u> <u>Agentura může požádat příslušné vnitrostátní bezpečnostní orgány, aby změnily své rozhodnutí, pozastavily jeho uplatňování nebo ho odvolaly. Pokud vnitrostátní bezpečnostní orgán odmítne jednat, může agentura věc postoupit Komisi a výboru uvedenému v článku 75.</u>

Odůvodnění

Na základě modelu přechodné fáze *Evropské agentury pro bezpečnost letectví* pro odpovědnost za homologaci letadel by měl být stanoven podobný mechanismus pro ERA, aby bylo možné postupně nabírat další zaměstnance a vzdělávat je k novým úkolům.

Pozměňovací návrh 37

COM(2013) 30 final

Příloha I, 4.2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	3. <u>Kontrola nákladů</u> <u>Při analýze nákladů a přínosů navrhovaných opatření se zohlední mimo jiné:</u> — <u>náklady na navrhované opatření,</u> — <u>výhody rozšíření oblasti působnosti na zvláštní skupiny sítí a vozidel pro interoperabilitu,</u> — <u>snížení kapitálových nákladů a výdajů z důvodu úspor vyplývajících z rozsahu průmyslové produkce a lepšího využívání vozidel,</u> — <u>snížení investičních nákladů a nákladů na údržbu a provoz z důvodu větší konkurence mezi výrobci a společnostmi provádějícími údržbu,</u> — <u>přínos pro životní prostředí v důsledku technického zlepšování železničního systému,</u> — <u>zvýšení bezpečnosti provozu.</u> <u>Kromě toho se v tomto hodnocení uvedou očekávané důsledky pro všechny zúčastněné provozovatele a hospodářské subjekty, včetně místních a regionálních orgánů.</u>

Odůvodnění

Tato část stávající směrnice (příloha I, 4.2) by měla být do nové směrnice opět začleněna, aby byla provedena analýza odhadovaných nákladů a přínosů všech plánovaných technických řešení pro každou „technickou specifikaci pro interoperabilitu“, což umožní uplatnit taková řešení, která budou nejvhodnější zejména pro místní a regionální orgány.

V Bruselu dne 8. října 2013

*předseda
Výboru regionů*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Hlavní směry transevropských telekomunikačních sítí

(2013/C 356/17)

VÝBOR REGIONŮ

- bere na vědomí pozměněný návrh nařízení Evropské komise o hlavních směrech transevropských telekomunikačních sítí a zdůrazňuje, že priority uvedené v tomto dokumentu – vysokorychlostní sítě, přeshraniční veřejné služby, přístup k opakovaně použitelným informacím veřejného sektoru a vícejazyčným službám, infrastruktura služeb bezpečnějšího internetu – jsou vše oblasti, v nichž jsou města a regiony současně zainteresovanými subjekty, poskytovateli i příjemci;
- zdůrazňuje klíčovou úlohu transevropských telekomunikačních sítí pro komerční i nekomerční účely a dále na význam investic do výzkumu na podporu specifických činností a rozvoje budoucích aplikací s cílem zvýšit hodnotu odvětví telekomunikací;
- navrhuje plně využívat veškerý potenciál Evropy v oblasti rozvíjení služeb IKT ve veřejném a soukromém sektoru a používat IKT jako prostředek ke zlepšení služeb místních a regionálních orgánů v takových oblastech, jako je zdravotnictví, vzdělávání, zadávání veřejných zakázek, bezpečnost a sociální služby, a rovněž k dalším činnostem, které těmto orgánům pomáhají při rozhodování;
- zdůrazňuje, že je důležité stimulovat jak veřejné, tak soukromé investice ve vzájemně se posilujícím partnerství venkovských a řídce osídlených oblastí a také v městských oblastech, které řeší sociální a hospodářské problémy, a upozorňuje na koordinaci širokopásmového připojení ze strany státních úřadů, orgánů veřejné bezpečnosti, místních škol a zdravotnických zařízení.

Zpravodaj

pan Alin-Adrian NICA (RO/ALDE), starosta obce Dudeștii Noi

Odkaz

pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech transevropských telekomunikačních sítí, kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1336/97/ES,

COM(2013) 329 final

I. NÁZORY VÝBORU REGIONŮ**VÝBOR REGIONŮ**

1. bere na vědomí pozměněný návrh nařízení Evropské komise o hlavních směrech transevropských telekomunikačních sítí a zdůrazňuje, že priority uvedené v tomto dokumentu – vysokorychlostní sítě, přeshraniční veřejné služby, přístup k opakovaně použitelným informacím veřejného sektoru a vícejazyčným službám, infrastruktura služeb bezpečnějšího internetu – jsou vše oblasti, v nichž jsou města a regiony současně zainteresovanými subjekty, poskytovateli i příjemci;

2. uznává, že je důležité pečlivě přezkoumat stávající evropské právní předpisy, jak požaduje Evropský parlament, a přizpůsobit je současným potřebám;

3. s obavami bere na vědomí podstatné snížení rozpočtu na telekomunikace v rámci nástroje pro propojení Evropy z 9,2 miliardy eur na 1 miliardu eur a upozorňuje, že zanedbání telekomunikačních sítí by mohlo způsobit značné problémy při provádění a rozvoji budoucích digitálních služeb a rovněž digitální ekonomiky. V této souvislosti VR vyjadřuje politování nad tím, že byly z rozpočtových důvodů vypuštěny dvě služby: „transevropské vysokorychlostní páteřní spojení pro orgány veřejné správy“ a „zavádění řešení informačních a komunikačních technologií pro inteligentní energetické sítě a pro poskytování inteligentních energetických služeb“, které již nejsou považovány za projekty ve společném zájmu;

4. zdůrazňuje klíčovou úlohu transevropských telekomunikačních sítí pro komerční i nekomerční účely a dále na význam investic do výzkumu na podporu specifických činností a rozvoje budoucích aplikací s cílem zvýšit hodnotu odvětví telekomunikací;

5. domnívá se, že tyto technologie vykazují potenciál stát se cennými prostředky pro občany, podniky a orgány veřejné správy a mohly by přispět ke zlepšení výrobků a kvality veřejných služeb;

6. znovu potvrzuje význam investic do výzkumu IKT s cílem zajistit růst a rozvoj nových podniků a poukazuje na to, že

využívání IKT v oblasti inovací by mohlo pomoci řešit hlavní sociálně-ekonomické výzvy;

7. připomíná, že IKT jako základ informační společnosti otevřené všem by měly zahrnovat potřeby všech příslušníků společnosti včetně osob ohrožených sociálním vyloučením;

8. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by neměly být považovány pouze za uživatele celoevropských elektronických služeb (eServices), ale také za významného poskytovatele služeb v kontextu tohoto návrhu;

9. požaduje, aby byly povzbuzeny jak soukromé investice, tak investice z jiných veřejných zdrojů než z nástroje pro propojení Evropy, včetně vyšší míry zapojení podniků a institucionálních subjektů, jako je například Evropská investiční banka (EIB);

10. znovu potvrzuje význam synergií mezi Horizontem 2020, strukturálními fondy a vnitrostátními politikami s ohledem na širší cíle EU v oblasti konkurenceschopnosti a soudržnosti;

11. podtrhuje klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů při prosazování informovaného dialogu s širokou veřejností, při péči o zájmy veřejnosti co nejbližší občanům a při usnadňování spolupráce mezi uživateli a tvůrci inovací v oboru IKT v nejrůznějších složkách vlád a správních orgánů;

12. poukazuje na to, že výměna osvědčených postupů mezi regiony a místními a regionálními orgány by byla nejen užitečná, ale měla by vlastně být podstatnou součástí návrhu;

II. DOPORUČENÍ VÝBORU REGIONŮ

13. vyzývá místní a regionální orgány, aby velkou měrou spolupracovaly na zlepšování interoperability ve veřejné správě a na zvyšování účinnosti v poskytování veřejných služeb;

14. zdůrazňuje zásadní úlohu místních a regionálních orgánů při usnadňování zavádění přeshraničních služeb fyzických i digitálních, a trvá proto na tom, aby tyto orgány byly plně zapojeny do správy programu;

15. uznává, že kromě nutnosti věnovat trvalou pozornost konkurenceschopnosti jednotlivých odvětví je důležité vzít na vědomí, že budoucí prosperita Evropy bude stále závislejší na meziodvětvových činnostech ⁽¹⁾;

II.1 Širokopásmové připojení

16. znovu potvrzuje, že místní a regionální orgány mají klíčovou úlohu v úsilí zajistit spravedlivé a cenově dostupné širokopásmové připojení v oblastech, kde trh selhal, při vedení projektů zaměřených na překonávání rozdílů v přístupnosti elektronických technologií a při vyvíjení nových přístupů ve veřejných elektronických službách zaměřených na občany ⁽²⁾;

17. navrhuje plně využívat veškerý potenciál Evropy v oblasti rozvíjení služeb IKT ve veřejném a soukromém sektoru a používat IKT jako prostředek ke zlepšení služeb místních a regionálních orgánů v takových oblastech, jako je zdravotnictví, vzdělávání, zadávání veřejných zakázek, bezpečnost a sociální služby, a rovněž k dalším činnostem, které těmto orgánům pomáhají při rozhodování;

18. znovu připomíná, že Evropskou unií podporovaná partnerství veřejného a soukromého sektoru v oblasti veřejných služeb IKT mezi místními a regionálními orgány a malými a středními podniky působícími v oboru vývoje IKT mohou být vynikajícím základem, na němž lze budovat místní schopnosti a znalosti na úrovni celé EU ⁽³⁾;

19. poukazuje na to, že investice do superrychlých širokopásmových sítí, ačkoli by z pohledu investorů mohly být považovány za rizikové, jsou správným řešením, protože vysokorychlostní internet umožňuje lepší přístup k digitálním službám, a navrhuje, aby tuto činnost doprovázely plány, které budou podněcovat a usnadňovat uzavírání smluv na tyto služby ze strany občanů, čímž dojde ke sladění s cíli stanovenými v evropské digitální agendě;

20. připomíná, že financování a další podpůrná opatření by měla napomáhat realizaci širokopásmových sítí s otevřeným přístupem, které jsou založeny na horizontálně vrstvené struktuře sítě, a zdůrazňuje potřebu obchodního modelu, který odděluje fyzický přístup k síti od poskytování služeb, s moderními sítěmi optických vláken zpřístupněnými konkurenci. V praxi to znamená aktivně podporovat obchodní modely s otevřeným přístupem pro tzv. tmavá optická vlákna – což je druh pasivní infrastruktury;

21. zdůrazňuje, že je důležité stimulovat jak veřejné, tak soukromé investice ve vzájemně se posilujícím partnerství venkovských a řídké osídlených oblastí a také v městských oblastech, které řeší sociální a hospodářské problémy, a upozorňuje na koordinaci širokopásmového připojení ze strany

státních úřadů, orgánů veřejné bezpečnosti, místních škol a zdravotnických zařízení ⁽⁴⁾;

II.2 Státní správa a interoperabilita

22. požaduje větší zaměření na to, aby se zvyšovalo povědomí na regionální a místní úrovni o významu interoperability infrastruktur digitálních služeb pro účinnou realizaci projektů ve společném zájmu v rámci jednotlivých států a přeshraničně. Kromě toho trvá na tom, že je třeba stimulovat modernizaci infrastruktury v zájmu zajištění rozvoje a zavádění transevropských telekomunikačních sítí;

23. uznává, že je třeba vytvořit na evropské úrovni rámec, který zajistí, že výzkumné infrastruktury budou fungovat účinněji a že budou odstraněny překážky pro mezinárodní výzkum;

24. domnívá se, že všichni obyvatelé bez ohledu na to, kde žijí, musí mít zaručenu účinnou infrastrukturu informační společnosti, a uznává, že rychlá a provozně spolehlivá komunikační spojení doplněná o účinné bezdrátové mobilní služby hrají zásadní roli při podpoře regionální konkurenceschopnosti, dostupnosti a rovnosti mezi lidmi ⁽⁵⁾;

25. podporuje rozvíjení přeshraničních služeb veřejných orgánů zahrnutím aspektů interoperability a elektronické identifikace občanů, elektronického podpisu, elektronického zasílání dokumentů a dalších stavebních prvků „eGovernment“;

II.3 Přístup k digitálním zdrojům

26. znovu potvrzuje úlohu jednotného digitálního trhu jako základního kamene digitálního programu pro Evropu, který umožní vytvoření rostoucího, úspěšného a živého celoevropského trhu za účelem poskytování přístupu k elektronickým službám ⁽⁶⁾;

27. zdůrazňuje potřebu koordinovaného úsilí v oblasti digitalizace a konstatuje, že dostupnost kulturního materiálu on-line umožní občanům celé Evropy přístup k tomuto materiálu a jeho využití k zábavě, studiu či práci;

28. povzbuzuje vytváření a šíření legálního digitálního obsahu a služeb on-line, stejně jako poskytování jednoduchého, bezpečného a pružného přístupu zákazníků k digitálnímu obsahu a k trhům služeb;

29. vítá skutečnost, že digitální zdroje evropského dědictví jsou předem kvalifikovány jako způsobilé pro financování podle tohoto programu. Všimá si v této souvislosti dopadu dostupnosti kulturního materiálu on-line na občany celé Evropy a podtrhuje, že tento proces přispívá k jasnému zviditelnění rozmanitého a mnohojazyčného dědictví Evropy na internetu, a proto vítá trvalou podporu existujícímu portálu Europeana, který zahrnuje evropskou knihovnu, muzeum a archiv;

⁽¹⁾ CdR 39/2006.

⁽²⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽⁵⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 104/2010 fin.

30. domnívá se, že digitalizovaný materiál lze znovu využít jak pro komerční, tak nekomerční účely například při vytváření výukového a vzdělávacího obsahu, filmových dokumentů, aplikací využívaných v cestovním ruchu, her, animačních a návrhářských nástrojů za předpokladu, že se tak děje s plným respektováním autorských a jiných souvisejících práv;

31. připomíná, že je zásadně důležité, aby veřejné orgány na regionální a místní úrovni měly odpovídající vlastní kapacity a udržitelné finanční zdroje na digitalizaci, aby mohly těžit ze značného snížení nákladů;

II.4 Přístup k opakovaně použitelným informacím veřejného sektoru

32. považuje za nutné, aby byl při plném dodržení pravidel pro ochranu údajů odlišován přístup (jenž spadá do pravomoci členských států) a opakované použití veřejných informací za účelem zvýšení výhod producenta, jenž nemusí být schopen plně pokrýt náklady na vytvoření příslušných informací, a odstranění rizika, že spotřebitel nebude spokojen s omezeným přístupem k veřejným informacím ⁽⁷⁾;

33. znovu potvrzuje význam a nutnost společných pravidel a postupů řídicích opakované použití informací veřejného sektoru a jejich zužitkování. Zajistí se tak totožné základní podmínky pro všechny účastníky evropského informačního trhu, vytvoří se transparentní podmínky pro opakované použití takových informací a zabrání se narušením vnitřního trhu, jak stanovuje směrnice 2013/37/EU ⁽⁸⁾;

34. konstatuje, že snadný přístup k opakovaně použitelným údajům veřejného sektoru podporuje hospodářský růst a vytváří nové obchodní příležitosti, a to i pro malé podniky, bez ohledu na to, kde se nacházejí, a poznamenává, že by zvláště malé a střední podniky měly být podporovány při opětovném využívání údajů a mělo by být zajištěno refinancování nezbytné k tvorbě, uchovávání a aktualizaci dokumentů veřejného sektoru ⁽⁹⁾;

35. zdůrazňuje, že plného potenciálu opakovaného použití informací veřejného sektoru může být dosaženo užším zapojením místních a regionálních orgánů, jež by mohly výrazně přispět k využití opakovaného použití informací veřejného sektoru ke zlepšení konkurenceschopnosti a vytváření pracovních míst ⁽¹⁰⁾;

II.5 Bezpečnost a zabezpečení

36. naléhavě žádá, aby byly při dalším rozvíjení infrastruktur a služeb v rámci Digitální agendy pro Evropu na každé úrovni splněny všechny bezpečnostní požadavky, aby se tak zabezpečila optimální úroveň ochrany soukromí a osobních údajů,

zabránilo se neoprávněnému sledování jakýchkoliv osobních údajů a získávání profilu uživatelů např. v oblasti nákupních zvyklostí, zdravotního stavu, zdravotních záznamů atd. ⁽¹¹⁾;

37. navrhuje, aby organizace včetně veřejných orgánů uznaly, že řešení kyberkriminality je neustálý boj, a vyzývá je, aby hrozbám narušení kybernetického prostoru a kybernetickým útokům daly prioritu a určily zranitelná místa a vytvořily organizační kapacity na řešení různých narušení;

38. konstatuje, že kyberkriminalita se rychle rozvíjí ve všech svých formách a představuje novou sofistikovanou hrozbu pro členské státy, organizace a občany EU ve 21. století. Její výskyt neustále roste, je stále složitější a nezná hranic;

39. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by mohly mít klíčovou úlohu v potírání kyberkriminality, sběru dat s ní souvisejících a ochraně bezpečnosti dat vzhledem k tomu, že porušení bezpečnosti představují hrozbu pro veřejně prospěšné služby, např. místní dodávky vody a energie, a že místní a regionální orgány používají a vlastní mnoho digitálních informačních produktů a služeb;

40. žádá, aby se podněcovala a vytvářela partnerství mezi všemi příslušnými subjekty, která by se věnovala koordinovaným krokům v oblasti kybernetické bezpečnosti a přispívala k opatřením v oblasti kybernetické bezpečnosti na celostátní a unijní úrovni. Tak by bylo možné bojovat proti elektronické kriminalitě a minimalizovat její následky vzniklé přímým finančním zcizením nebo přímým zcizením duševního vlastnictví, přerušením komunikací nebo poškozením klíčových obchodních dat ⁽¹²⁾;

II.6 Závěrečné poznámky

41. domnívá se, že činnosti plánované v pozměněném návrhu nařízení tak, jak jsou formulovány, podle všeho nejsou v žádném rozporu se zásadami subsidiarity a proporcionality;

42. zdůrazňuje úlohu místních a regionálních orgánů při podpoře programů společného výzkumu, neboť místní a regionální orgány jsou klíčovými subjekty při rozvoji regionálních strategií výzkumu a inovací a často řídí výzkumné ústavy a podporují inovační prostředí;

43. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by měly být pravidelně konzultovány při vypracovávání, provádění a řízení opatření určených k zajištění financování transevropských telekomunikačních sítí (zejména pokud jde o aspekty týkající se zavádění širokopásmového připojení v méně obydlených oblastech, poskytování přeshraničních služeb atd.).

⁽⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁹⁾ CdR 626/2012 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹²⁾ CdR 1646/2013 fin.

III. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Preamble

Nové	Pozměňovací návrh VR
	(10) Při dalším rozvoji infrastruktur digitálních služeb bude zásadní zaručit, aby byly na všech úrovních splněny všechny bezpečnostní požadavky, a zajistila se tak odpovídající úroveň soukromí a ochrany osobních údajů a zabránilo se každému neoprávněnému sledování osobních informací a jejich zpracování.

Odůvodnění

V současné době je důležité zajistit ochranu osobních údajů a uplatňovat normy ochrany soukromí jako bezpečnostní požadavky kvůli slabým místům, která by mohla ohrozit osobní údaje jednotlivce, včetně nákupních zvyklostí, zdravotního stavu, zdravotních záznamů atd.

Pozměňovací návrh 2

Preamble, 1. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Telekomunikační sítě a služby jsou čím dál tím víc založeny na internetových infrastrukturách, kde jsou úzce propojeny širokopásmové sítě s digitálními službami. Internet se stává dominantní platformou pro komunikaci, služby a podnikání. Transevropská dostupnost rychlého internetu a digitálních služeb ve veřejném zájmu je proto důležitá pro hospodářský růst a jednotný trh.	Telekomunikační sítě a služby jsou čím dál tím víc založeny na internetových infrastrukturách, kde jsou úzce propojeny širokopásmové sítě s digitálními službami. Internet se stává dominantní platformou pro komunikaci, služby a podnikání. Transevropská dostupnost rychlého internetu a digitálních služeb ve veřejném zájmu <u>ve všech regionech EU za dostupné ceny</u> je proto důležitá pro <u>konkurenceschopnost</u> , hospodářský růst, <u>sociální začlenění</u> a jednotný trh.

Odůvodnění

Konkurenceschopnost a sociální začlenění jsou dva důležité aspekty, které by měly být zohledněny.

Pozměňovací návrh 3

Preamble, 7. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Pokud jde o infrastruktury digitálních služeb, představují stavební prvky předpoklad pro vytvoření ostatních infrastruktur digitálních služeb, a proto mají vyšší prioritu. Infrastruktury digitálních služeb by mimo jiné měly vytvářet evropskou přidanou hodnotu a pokrývat skutečně prokázané potřeby. Aby mohly být zavedeny do praxe, měly by být z technického i provozního hlediska dostatečně zralé, což musí být prokázáno zejména úspěšnou realizací pilotních projektů. Měly by být založeny na konkrétním plánu udržitelnosti, aby byl zajištěn dlouhodobý provoz platform hlavních služeb nad rámec nástroje pro propojení Evropy. Z toho důvodu by finanční pomoc podle tohoto nařízení měla být pokud možno v průběhu	Pokud jde o infrastruktury digitálních služeb, představují stavební prvky <u>a infrastruktury digitálních služeb s prvky, které mohou být využívány jinými poskytovateli služeb, základ, na němž mohou předpoklad pro vytvoření stavební</u> ostatních infrastruktur digitálních služeb, a proto mají vyšší prioritu. Infrastruktury digitálních služeb by mimo jiné měly vytvářet evropskou přidanou hodnotu a pokrývat skutečně prokázané potřeby. Aby mohly být zavedeny do praxe, měly by být z technického i provozního hlediska dostatečně zralé, což musí být prokázáno zejména úspěšnou realizací pilotních projektů. Měly by být založeny na konkrétním plánu udržitelnosti, aby byl zajištěn dlouhodobý provoz platform hlavních služeb nad rámec

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
času postupně ukončována a měly by být uvolněny finanční prostředky ze zdrojů jiných než nástroj pro propojení Evropy.	nástroje pro propojení Evropy. Z toho důvodu by finanční pomoc podle tohoto nařízení měla být pokud možno v průběhu času postupně ukončována a měly by být uvolněny finanční prostředky ze zdrojů jiných než nástroj pro propojení Evropy.

Pozměňovací návrh 4

Preambule, 22. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komisi by měla být nápomocna odborná skupina složená ze zástupců členských států za účelem konzultací a podpory mj. při monitorování realizace těchto hlavních směrů, plánování, hodnocení a řešení problémů s realizací.	Komisi by měla být nápomocna odborná skupina složená ze zástupců členských států <u>a jednoho zástupce místních a regionálních orgánů</u> za účelem konzultací a podpory mj. při monitorování realizace těchto hlavních směrů, plánování, hodnocení a řešení problémů s realizací.

Odůvodnění

Účast zástupců místních a regionálních orgánů by v procesu konzultace mohla být užitečná vzhledem k jejich úloze při provádění služeb.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 3 odst. 2 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
zlepšení každodenního života občanů, podniků a vlád podporou propojení a interoperability vnitrostátních, regionálních a místních telekomunikačních sítí a také přístupu k těmto sítím.	zlepšení každodenního života <u>a sociálních a ekonomických činností</u> občanů, podniků a vlád podporou propojení a interoperability vnitrostátních, regionálních a místních telekomunikačních sítí a také přístupu k těmto sítím.

Odůvodnění

Sociální a ekonomické činnosti jsou svázány s každodenním životem a jsou součástí místních a regionálních priorit a společně by mohly stimulovat rozvoj a účinnější veřejné služby i podniky.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 3 odst. 3 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
efektivní tok investic soukromého a veřejného sektoru s cílem stimulovat zavádění a modernizaci širokopásmových sítí, a přispět tak k dosažení cílů širokopásmového připojení stanovených v Digitální agendě pro Evropu.	efektivní tok investic soukromého a veřejného sektoru <u>a rozvoj elektronického učení</u> s cílem stimulovat zavádění a modernizaci širokopásmových sítí, a přispět tak k dosažení cílů širokopásmového připojení stanovených v Digitální agendě pro Evropu.

Odůvodnění

Rozvoj trhů pro elektronické učení nabízí alternativní možnosti financování digitalizace obsahu.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 4 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Projekty společného zájmu mohou zahrnovat celý cyklus, včetně studií proveditelnosti, provádění, nepřetržité činnosti, koordinace a hodnocení.	Projekty společného zájmu mohou zahrnovat celý cyklus, včetně studií proveditelnosti, provádění, nepřetržité činnosti, koordinace a hodnocení <u>a měly by se řídit zásadou technologické neutrality, která je základem struktury EU pro elektronickou komunikaci.</u>

Odůvodnění

Měly by být uvedeny zásady, kterými se řídí struktura pro elektronickou komunikaci, zejména zde v kontextu zavádění projektů ve společném zájmu.

Pozměňovací návrh 8

Článek 7

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Unie může navazovat kontakty, projednávat, vyměňovat si informace a spolupracovat s veřejnými orgány nebo jakoukoli jinou organizací ve třetích zemích za účelem dosažení každého cíle sledovaného těmito hlavními směry. Kromě jiných cílů bude tato spolupráce usilovat o podporu interoperability mezi telekomunikačními sítěmi v Unii a telekomunikačními sítěmi třetích zemí.	Unie může navazovat kontakty, projednávat, vyměňovat si informace a spolupracovat s veřejnými orgány nebo jakoukoli jinou organizací ve třetích zemích, <u>pokud je to ve veřejném zájmu</u> , za účelem dosažení každého cíle sledovaného těmito hlavními směry. Kromě jiných cílů bude tato spolupráce usilovat o podporu interoperability mezi telekomunikačními sítěmi v Unii a telekomunikačními sítěmi třetích zemí. <u>Tato spolupráce bude probíhat v koordinaci se strategiemi vytvořenými v rámci vnějších politik Unie, zejména s makroregionálními strategiemi, které jsou již prováděny nebo které se připravují.</u>

Odůvodnění

Prioritou při přípravě rozhodování by měl být veřejný zájem. Při zavádění mechanismů externí spolupráce je rovněž vhodné sledovat existující politiky a strategie.

Pozměňovací návrh 9

Čl. 8 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Na základě informací obdržených podle článku 21 nařízení XXX o nástroji pro propojení Evropy si členské státy a Komise vyměňují informace o pokroku dosaženém v provádění těchto hlavních směrů.	Na základě informací obdržených podle článku 21 nařízení XXX o nástroji pro propojení Evropy si členské státy a Komise vyměňují informace <u>a osvědčené postupy</u> o pokroku dosaženém v provádění těchto hlavních směrů. <u>Evropskému parlamentu je zasílán každoroční přehled těchto informací. Členské státy do procesu zapojí místní a regionální orgány.</u>

Odůvodnění

Návrh ke zlepšení transparentnosti procesu.

Pozměňovací návrh 10

Čl. 8 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komisi poskytuje poradenství a je nápomocna odborná skupina složená ze zástupce každého státu.	Komisi poskytuje poradenství a je nápomocna odborná skupina složená ze zástupce každého státu, <u>včetně jednoho zástupce regionální samosprávy a jednoho zástupce místní samosprávy.</u>

Odůvodnění

Účast představitelů místní a regionální správy by byla přínosná, protože služby veřejné správy v Evropě zajišťují především místní a regionální orgány. Právě tyto služby jsou významné pro každodenní život a volný pohyb podniků i jednotlivců.

Pozměňovací návrh 11

Příloha, oddíl 1, bod 2, písmeno g)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Infrastruktura služeb bezpečnějšího internetu: jedná se o platformu pro získávání, provoz a údržbu sdílených výpočetních zařízení, databází a softwarových nástrojů pro centra pro bezpečnější internet (Safer Internet Centres, SIC) v členských státech. Zahrnuty jsou rovněž podpůrné služby pro zpracování hlášení obsahu týkajícího se sexuálního zneužívání, jakož i spojení s policejními orgány včetně mezinárodních organizací, jako je Interpol, a případně odstraňování tohoto obsahu příslušnými internetovými stránkami. To bude podpořeno společnými databázemi.	Infrastruktura služeb bezpečnějšího internetu: jedná se o platformu pro získávání, provoz a údržbu sdílených výpočetních zařízení, databází a softwarových nástrojů <u>a také výměnu osvědčených postupů</u> pro centra pro bezpečnější internet (Safer Internet Centres, SIC) v členských státech. <u>Tato centra zajišťují přidanou hodnotu Unie a jsou zásadním prvkem infrastruktury služeb bezpečnějšího internetu, přičemž obzvlášť důležité jsou vnitrostátní linky pomoci, horké linky, osvětové uzly a další osvětové aktivity.</u> Zahrnuty jsou rovněž podpůrné služby pro zpracování hlášení obsahu týkajícího se sexuálního zneužívání, jakož i spojení s policejními orgány včetně mezinárodních organizací, jako je Interpol, a případně odstraňování tohoto obsahu příslušnými internetovými stránkami. To bude podpořeno společnými databázemi <u>a společnými softwarovými systémy.</u>

Odůvodnění

Příklady osvědčených postupů by mohly činnosti SIC výrazně pomoci.

V Bruselu dne 8. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regionů Návrh směrnice o územním plánování námořních prostor a integrované správě pobřeží

(2013/C 356/18)

VÝBOR REGIONŮ

- poukazuje na to, že směrnice je navrhována v době, kdy již několik členských států zásady pro MSP a ICM má nebo je připravuje, a že klíčovými aktéry jsou zde místní a regionální orgány. Upozorňuje, že navrhovaná směrnice nesmí zasáhnout do pravomocí, které jsou v oblasti územního plánování stanoveny na úrovni členských států a na nižších úrovních;
- domnívá se, že otázka toho, zda by EU měla vydávat právní předpisy v této oblasti, zůstává otevřená, a že je rovněž potřeba řešit otázku toho, jaké by měla vydávat právní předpisy. V této souvislosti se domnívá, že návrh ve svém současném znění porušuje zásadu proporcionality;
- domnívá se, že navrhovaná směrnice neposkytuje dostatečnou flexibilitu pro své používání, jelikož: a) v některých členských státech ovlivňuje dobře zavedené neformální postupy pro ICM; b) zejména návrhy ohledně ICM přímo zasahují do stávajících pravomocí v oblasti přístupu k územnímu plánování a jeho obvyklým postupům na místní nebo regionální úrovni;
- zdůrazňuje, že rámcová směrnice nesmí stanovovat obsah územních plánů námořních prostor;
- je přesvědčen, že by rámcová směrnice měla stanovovat společné zásady a usnadňovat přeshraniční spolupráci i spolupráci mezi vnitrostátními orgány s pravomocemi pobřežní správy a ponechávat definici „pobřežních zón“ orgánům členských států;
- poukazuje na to, že navrhovaná směrnice bude mít ve stávajícím znění negativní důsledky pro místní a regionální přístupy k plánování a jeho postupy, jelikož podle jejího návrhu budou muset územní plány s pobřežním rozměrem splňovat minimální požadavky na odvětvově specifický obsah, což značně podřívá svobodu orgánů odpovědných za plánování vyvážit potřeby všech příslušných využití.

Zpravodaj	pan Paul O'DONOGHUE (IE/ALDE), zastupitel hrabství Kerry a člen správního úřadu regionu South West
Odkaz	návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o stanovení rámce pro územní plánování námořních prostor a integrovanou správu pobřeží, COM(2013) 133 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. podporuje obecné cíle navržené směrnice, mezi něž patří: zefektivnit řízení mořských činností a účinněji využívat mořské zdroje; vyvinout důsledný postup přijímání rozhodnutí založený na důkazech a širší spolupráci v oblasti správy pobřeží a moří; podpořit důsledné provádění klíčových cílů EU v této oblasti⁽¹⁾ a přispět k udržitelnému růstu a k rozvoji „modré ekonomiky“;

2. vítá úsilí o zlepšení koordinace činností na pevnině a na moři, schvaluje koherentní evropský přístup založený na mezinárodně osvědčených postupech a zohledňující vnitrostátní přístupy a podporuje stanovení společných zásad pro územní plánování mořských prostor (MSP) a integrovanou správu pobřeží (ICM);

3. poukazuje na to, že směrnice je navrhována v době, kdy již několik členských států zásady pro MSP a ICM má nebo je připravuje, a že klíčovými aktéry jsou zde místní a regionální orgány. Upozorňuje, že navrhovaná směrnice nesmí zasáhnout do pravomocí, které jsou v oblasti územního plánování stanoveny na úrovni členských států a na nižších úrovních;

4. vzhledem k tomu, že územní plánování námořních prostor vyžaduje pravidelné hledání shody mezi členskými státy, musí se úloha EU v těchto otázkách omezit na stanovení procesního rámce, případně procesních norem;

5. lituje, že posouzení dopadu nebylo cíleně konzultováno s místními a regionálními orgány jakožto orgány odpovědnými za plánování a klíčovými subjekty pro uplatňování směrnice;

Právní základ

6. uznává, že návrh směrnice navazuje na zavedení integrované námořní politiky v roce 2007 a na přijetí agendy „modrého růstu“ v roce 2012, nicméně chápe některé obavy vysočené v souvislosti s mnohonásobným právním základem navrhované směrnice;

⁽¹⁾ Zejména co se týče rámcové směrnice pro mořské prostředí, směrnice o ochraně ptáků, směrnice o ochraně přírodních stanovišť a reformované společné rybářské politiky.

7. v této souvislosti připomíná stanovisko právní služby Rady⁽²⁾ ohledně několika právních základů, z nichž návrh směrnice vychází. Domnívá se, že až bude Evropská komise v budoucnosti předkládat návrhy vycházející z několika právních základů nebo z článku 3 Smlouvy o EU (územní soudržnost), jež by mohly mít přímý či nepřímý dopad na územní plánování a postupy členských států, bude nutná jasnější formulace;

Zásada subsidiarity a proporcionality

8. poukazuje na to, že národní (a regionální) parlamenty, které provedly kontrolu subsidiarity, vydaly devět záporně odůvodněných stanovisek⁽³⁾, a souhlasí s tím, že některé prvky navrhované směrnice náležitě nesplňují požadavky na přidanou hodnotu právních předpisů na úrovni EU;

9. konstatuje, že vyvstaly obavy ohledně: a) pravomocí – chybějící jasná pravomoc na úrovni EU, zatímco MSP a ICM již jsou v některých členských státech v pravomoci celostátních, regionálních nebo místních orgánů; b) toho, že směrnice náležitě nezohledňuje regionální/místní specifika pobřežních oblastí a existující postupy v oblasti plánování a správy; c) vhodnosti používání právních předpisů EU k řešení specifických přeshraničních otázek a adekvátnosti úrovně EU ke koncipování spolupráce s třetími zeměmi tam, kde již fungují námořní úmluvy;

10. domnívá se, že otázka toho, zda by EU měla vydávat právní předpisy v této oblasti, zůstává otevřená, a že je rovněž potřeba řešit otázku toho, jaké by měla vydávat právní předpisy. V této souvislosti se domnívá, že návrh ve svém současném znění porušuje zásadu proporcionality;

11. domnívá se, že navrhovaná směrnice je příliš nařizující, a nesouhlasí s minimálními požadavky vyjmenovanými v článcích 6–8, jelikož omezují možnosti pro stanovení priorit na regionální a místní úrovni a jsou v rozporu s deklarovaným účelem směrnice, tj. že je pouze procedurální a nezasahuje do podrobností plánování;

⁽²⁾ Stanovisko právní služby Rady vydané 12. července 2013 (12283/13).

⁽³⁾ Tato záporně odůvodněná stanoviska vydaly parlamenty Belgie, Německa, Finska, Irska, Litvy, Nizozemska, Polska a Švédska. Kladná stanoviska pak vydalo Portugalsko a Rumunsko.

12. domnívá se, že navrhovaná směrnice neposkytuje dostatečnou flexibilitu pro své používání, jelikož: a) v některých členských státech ovlivňuje dobře zavedené neformální postupy pro ICM; b) zejména návrhy ohledně ICM přímo zasahují do stávajících pravomocí v oblasti přístupu k územnímu plánování a jeho obvyklým postupům na místní nebo regionální úrovni;

13. zpochybňuje navíc nařizující přístup k dalším aspektům návrhu, jako je např. stanovení lhůt pro přezkum plánů a strategií (článek 6) a požadavky na podávání zpráv (článek 15). Domnívá se, že související nárůst byrokracie a administrativní zátěže a dodatečné náklady vyplývající z používání směrnice, zejména na místní úrovni, dále snižují její přidanou hodnotu;

14. má výhrady k navrhovanému používání prováděcích aktů u provozních kroků pro vytvoření plánů a strategií (článek 16). Má totiž pocit, že jdou nad rámec toho, co se požaduje ke splnění povinností vyplývajících ze směrnice a ukazuje to na to, že se Komise zřejmě domnívá, že směrnici v jejím navrhovaném znění je třeba dále posílit. Navrhuje, aby se navrhované používání prováděcích aktů přehodnotilo tak, aby se tyto akty zaměřovaly pouze na procedurální aspekty;

Územní plánování námořních prostor (MSP)

15. plně podporuje rozvoj MSP jako víceodvětvového nástroje, jenž usnadňuje zavádění ekosystémového přístupu, podporuje racionální využívání mořských zdrojů, sladuje současně probíhající lidské činnosti a minimalizuje dopad na mořské prostředí, ale i zajišťuje, aby byly pobřežní a námořní oblasti odolné vůči změnám klimatu. Dále podporuje přístup řízený plány, v němž jsou stanovena jasná pravidla, aby se usnadnily dlouhodobé investice, a tak se zvýšil příspěvek námořních činností k dosažení cílů strategie Evropa 2020;

16. zdůrazňuje, že MSP musí být rozvíjeno jako neutrální plánovací nástroj, který bude do určité míry flexibilní, aby pojal postupy související s různými mořskými prostředími. Dále žádá o vyjasnění rozsahu ekosystémového přístupu uvedeného v návrhu směrnice, jelikož bude zapotřebí rovnováhy mezi hospodářským rozvojem a ochranou životního prostředí. Staví se tedy proti stanovení priorit shora dolů a minimálních požadavků na plány správy a proti používání MSP jako nástroje zajišťujícího sledování odvětvových cílů;

17. domnívá se, že navrhovaná směrnice je ve své současné podobě příliš podrobná a chybí jí dostatečná flexibilita, aby plně zohlednila: zavedenou praxi v oblasti MSP, potřebu zachovat priority stanovené ve správě na celostátní nebo nižší úrovni a regionální specifika mořských zdrojů;

18. podporuje však přijetí rámcové směrnice pro zavedení MSP v Evropské unii, která by s ohledem na zavedenou praxi v členských státech měla: zavést povinnost sestavovat územní plány námořních prostor, stanovit společné zásady, zavést minimální požadavky na přeshraniční spolupráci a koordinaci plánů námořních prostor a stanovit zásady pro sladění konkurenčních aktivit v námořním prostoru a konkurenčních cílů různých územních plánů námořních prostor;

19. zdůrazňuje, že rámcová směrnice nesmí stanovovat obsah územních plánů námořních prostor;

20. zdůrazňuje, že rozvoj „modré ekonomiky“ jako podpory MSP vyžaduje integrovanou správu – součástí řešení je sice MSP, není však řešením samo o sobě. Dále je potřeba zlepšit řízení námořního prostoru;

21. je proto překvapen, že vzhledem ke své nařizující povaze se směrnice nezmiňuje o požadovaných zásadách správy, a domnívá se proto, že námořní politika a zejména MSP vyžadují víceúrovňový, víceodvětvový přístup ke správě. Uznává, že zatímco členské státy mají odpovědnost za správu teritoriálních vod a výlučných ekonomických zón, místní a regionální orgány mohou díky svým pravomocem v oblasti územního plánování a správy zajistit soulad a koordinaci mezi přístupy k územnímu plánování námořních prostor a územnímu plánování na pevnině;

Integrovaná správa pobřeží (ICM)

22. zdůrazňuje, že je dlouhodobým zastáncem a přívržencem ICM (dříve ICZM), a uznává, že ICM může hrát významnou úlohu v dosahování součinnosti mezi rámci pro územní plánování mořských a pevninských prostor a konsensu mezi zúčastněnými stranami;

23. upozorňuje na definici „pobřežní zóny“ (čl. 3 odst. 1) a zejména na důsledky, které má pro místní a regionální orgány odpovědné za plánování. Domnívá se zejména, že stanovení hranice na moři tak, aby tato zóna zahrnovala celé teritoriální moře, je velmi široké vymezení a je v řadě členských států mimo oblast působnosti stávajících orgánů odpovědných za plánování (včetně jejich lidských a finančních zdrojů), a že hranice zóny na pevnině není jasná a má jasně přímé důsledky pro existující územní plány a postupy využívání půdy;

24. je přesvědčen, že by rámcová směrnice měla stanovovat společné zásady a usnadňovat přeshraniční spolupráci i spolupráci mezi vnitrostátními orgány s pravomocemi pobřežní správy a ponechávat definici „pobřežních zón“ orgánům členských států podle potřeby a k účelu politiky a postupů plánování v jejich pravomoci;

25. domnívá se, že k rozhraní mezi územním plánováním a plánováním mořských prostor je třeba zaujmout holističtější přístup, jelikož vzájemná propojení mezi pevninou a mořem přesahují „pobřežní zónu“ (např. vliv povodí řek dále ve vnitrozemí, vliv přístavů jako regionálních center rozvoje, vzájemná propojenost dopravních cest a systémů pro výrobu a přepravu energie atp.) a poukazuje na to, že by členské státy měly mít větší míru flexibility při určování toho, jaké nástroje použít pro umožnění účinné koordinace činností na pevnině a na moři;

26. zpochybňuje tedy význam přeměny současného neformálního přístupu ke správě v další formální plánovací nástroj. Není přesvědčen čl. 2 odst. 3, v němž se uvádí, že „ustanoveními této směrnice nejsou dotčeny pravomoci členských států v oblasti (pevninského) územního plánování“, jelikož považuje právní předpisy pro integrovanou správu pobřeží za právní předpisy pro územní plánování, které je v prvé řadě v pravomoci členských států, ačkoli v některých státech tuto legislativní pravomoc vykonávají regiony. Je přesvědčen, že provádění směrnice bude mít přímý dopad na postupy plánování na celostátní, regionální a místní úrovni a z tohoto důvodu má silné výhrady k tomu, aby byla tvorba strategií pro ICM ve všech přímořských členských státech povinná⁽⁴⁾;

27. připomíná doporučení o ICZM z roku 2002, v němž se uvádí, že vzhledem k odlišným podmínkám pobřežních oblastí a různým právním a institucionálním rámcům v členských státech lze cílů navrhované činnosti (zavádění ICZM v Evropě) nejlépe dosáhnout pomocí pokynů na úrovni Společenství⁽⁵⁾. Domnívá se, že od té doby se toho tolik nezměnilo, a lituje, že Evropská komise v plné míře nezohlednila všechny nezávazné možnosti, jak posílit provádění ICM;

28. domnívá se však, že ICM musí i nadále hrát důležitou úlohu jako doplněk MSP a nástroj usnadňující správu pobřežních zdrojů a zapojení příslušných zúčastněných stran. Požaduje, aby Komise zvážila, jak lze tuto úlohu posílit prostřednictvím vhodnějších nezávazných opatření. Navrhuje, aby členské státy posoudily, jaká specifická opatření je potřeba přijmout, aby se zaručil lepší soulad mezi územními plány na pevnině a územními plány mořského prostoru;

Dopady na místní a regionální úrovni

29. podtrhuje úlohu, již hrají místní a regionální orgány v územním plánování, včetně stávajících postupů MSP a ICM. Dále zdůrazňuje, že místní a regionální orgány se již angažují v dvoustranné přeshraniční koordinaci přístupů k územnímu plánování;

⁽⁴⁾ Barcelonská úmluva již stanovuje určité povinnosti členským státům ležícím na pobřeží Středozemního moře.

⁽⁵⁾ Doporučení o provádění integrované správy pobřežních zón v Evropě (2002/413/ES, 17. bod odůvodnění).

30. podporuje probíhající iniciativy v oblasti regionální spolupráce na markoregionální úrovni a v regionech ležících okolo jednotlivých moří. Lituje, že se v navrhované směrnici konkrétně nezohledňuje rozmanitost námořních prostředí a potenciální užší spolupráce, která tato regionální specifika bere v potaz. Dále se domnívá, že bude nutné zajistit se proti nepředvídatelnosti jednání s některými třetími zeměmi a složité situaci nejvzdálenějších regionů;

31. domnívá se, že směrnice může mít na místní a regionální úrovni značné dopady (zamýšlené i nezamýšlené) z hlediska a) dopadu na současné pravomoci místní a regionální úrovně v oblasti přístupu k územnímu plánování a jeho obvyklým postupům a b) uvalení dodatečné administrativní a finanční zátěže;

32. poukazuje na to, že navrhovaná směrnice bude mít ve stávajícím znění negativní důsledky pro místní a regionální přístupy k plánování a jeho postupy, jelikož podle jejího návrhu budou muset územní plány s pobřežním rozměrem splňovat minimální požadavky na odvětvově specifický obsah, což značně podřívá svobodu orgánů odpovědných za plánování vyvážit potřeby všech příslušných využití;

33. domnívá se, že navrhovaná lhůta pro vytvoření územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy v délce 36 měsíců po vstupu směrnice v platnost je příliš ambiciózní. Upozorňuje, že tam, kde jsou MSP a ICM teprve v zárodkách, by nebylo možné tyto lhůty dodržet, a navrhuje proto jejich prodloužení;

34. konkrétněji zpochybňuje logiku stanovení povinnosti přezkoumávat územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží alespoň jednou za šest let, jelikož by to pro příslušné orgány bylo obtížné a nákladné a nemusí to být v souladu se zavedenými cykly přezkumu v členských státech;

35. poukazuje na to, že s používáním směrnice vznikne orgánům odpovědným za plánování na místní a regionální úrovni dodatečná zátěž a tyto orgány budou rovněž muset v období rozpočtových škrťů hledat dodatečné finanční a lidské zdroje včetně vhodně kvalifikovaných odborníků na územní plánování mořských prostor (jichž není mnoho), aby mohly splnit požadavky směrnice;

36. vyjadřuje obavy v souvislosti s tím, že Komise neprovedla podrobné posouzení rozsahu dodatečné administrativní zátěže a nákladů spojených s používáním, z nichž velkou část ponesou místní a regionální orgány, a domnívá se, že tyto dopady snižují přidanou hodnotu směrnice pro tyto orgány;

37. proto navrhuje, aby Evropská komise přistoupila k podrobnému posouzení ex-ante, které se bude týkat: a) dopadu směrnice na současný přístup k plánování v pobřežních regionech a jeho postupy; a b) dodatečných nákladů na používání směrnice, zejména na místní a regionální úrovni.

II. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

3. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Integrovaná námořní politika označuje územní plánování námořních prostor a integrovanou správu pobřeží za průřezové politické nástroje pro to, aby veřejné orgány a zúčastněné strany mohly uplatňovat koordinovaný a integrovaný přístup. Uplatňování ekosystémového přístupu přispěje k podpoře udržitelného růstu námořní a pobřežní ekonomiky a k udržitelnému využívání mořských a pobřežních zdrojů.	Integrovaná námořní politika označuje územní plánování námořních prostor a integrovanou správu pobřeží za průřezové politické nástroje pro to, aby veřejné orgány a zúčastněné strany mohly uplatňovat koordinovaný, a integrovaný <u>a přeshraniční</u> přístup. Uplatňování ekosystémového přístupu přispěje k podpoře udržitelného růstu námořní a pobřežní ekonomiky a k udržitelnému využívání mořských a pobřežních zdrojů.

Odůvodnění

Posílení přeshraniční spolupráce je pro integrovanou námořní politiku, zejména územní plánování námořních prostor a integrovanou správu pobřeží, naprosto nezbytné.

Pozměňovací návrh 2

12. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Přestože je vhodné, aby pravidla pro územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží stanovila Unie, členské státy a jejich příslušné orgány nesou i nadále v rámci svých mořských vod a pobřežních zón odpovědnost za vytvoření a určení obsahu těchto plánů a strategií, včetně rozdělení námořních prostor pro různá odvětví činnosti.	Přestože je vhodné, aby pravidla <u>rámec</u> pro územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží stanovila Unie, členské státy a jejich příslušné orgány nesou i nadále v rámci svých mořských vod a pobřežních zón odpovědnost za vytvoření a určení obsahu těchto plánů a strategií, včetně rozdělení námořních prostor pro různá odvětví činnosti <u>a různé druhy využívání moří</u> .

Pozměňovací návrh 3

Čl. 3 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. „Integrovanou námořní politikou“ se rozumí politika Unie, jejímž cílem je podpora koordinovaného a soudržného rozhodování pro maximalizaci udržitelného rozvoje, hospodářského růstu a sociální soudržnosti členských států, zejména s ohledem na pobřežní, ostrovní a nejvzdálenější oblasti v Unii, jakož i námořní odvětví, a to s pomocí soudržných politik týkajících se námořní oblasti a příslušné mezinárodní spolupráce.	2. „Integrovanou námořní politikou“ se rozumí politika Unie, jejímž cílem je podpora koordinovaného a soudržného rozhodování <u>meziodvětvového a přeshraničního</u> <u>námořní správy navržené</u> pro maximalizaci udržitelného rozvoje, hospodářského růstu a sociální soudržnosti členských států, zejména s ohledem na pobřežní, ostrovní a nejvzdálenější oblasti v Unii, jakož i námořní odvětví, a to s pomocí soudržných politik týkajících se námořní oblasti a příslušné mezinárodní spolupráce.

Pozměňovací návrh 4

Článek 5

Cíle územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy pobřeží

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží uplatňují ekosystémový přístup s cílem usnadnit společnou existenci konkurenčních odvětví v mořských vodách a pobřežních zónách a předcházet střetům mezi nimi a jejich cílem je přispívat k:	Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží uplatňují ekosystémový přístup s cílem usnadnit společnou existenci konkurenčních odvětví v mořských vodách a pobřežních zónách a předcházet střetům mezi nimi a jejich cílem je přispívat <u>stanoví se v nich cíle, jejichž součástí může být příspěvek</u> k:
a) ...	a) ...
b) ...	b) ...

Odůvodnění

Mělo by být jasné, že cíle uvedené v legislativním textu jsou názorné. Příslušným orgánům musí být ponechána dostatečná flexibilita, aby si mohly zvolit priority, které budou vhodné pro jejich mořské prostředí, a způsoby jejich plnění.

Pozměňovací návrh 5

Článek 6

Společné minimální požadavky na územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží stanoví provozní kroky k dosažení cílů uvedených v článku 5 s ohledem na všechny příslušné činnosti a opatření, které se na ně vztahují. 2. Při tom územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží alespoň: a) jsou vzájemně koordinovány, nejsou-li integrovány; b) zajišťují účinnou přeshraniční spolupráci mezi členskými státy a mezi vnitrostátními orgány a zúčastněnými stranami příslušných odvětvových politik; c) identifikují přeshraniční dopady územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy pobřeží na mořské vody a pobřežní zóny spadající pod svrchovanost nebo jurisdikci třetích zemí ve stejném mořské oblasti nebo podoblasti a souvisejících pobřežních zónách a řeší je ve spolupráci s příslušnými úřady těchto zemí v souladu s články 12 a 13. 3. Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží se přezkoumávají alespoň jednou za šest let.	1. Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží stanoví provozní kroky k dosažení cílů uvedených v článku 5 s ohledem na všechny příslušné činnosti a opatření, které se na ně vztahují. 2. Při tom územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží alespoň: a) jsou vzájemně koordinovány, nejsou-li integrovány; b) zajišťují účinnou přeshraniční spolupráci mezi členskými státy a mezi vnitrostátními orgány a zúčastněnými stranami příslušných odvětvových politik; c) identifikují přeshraniční dopady územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy pobřeží na mořské vody a pobřežní zóny spadající pod svrchovanost nebo jurisdikci třetích zemí ve stejném mořské oblasti nebo podoblasti a souvisejících pobřežních zónách a řeší je ve spolupráci s příslušnými úřady těchto zemí v souladu s články 12 a 13. 3. Územní plány námořních prostor a strategie integrované správy pobřeží se přezkoumávají <u>podle cyklů přezkumu uvedených ve vnitrostátních plánech nebo</u> alespoň jednou za šest <u>deset</u> let.

Odůvodnění

Prováděcí cykly se budou muset v jednotlivých státech lišit, aby bylo možné snížit stanovenou administrativní zátěž a zaručit, že používání směrnice bude v souladu se současnou, dobře zavedenou praxí v členských státech.

Pozměňovací návrh 6**Článek 7****Zvláštní minimální požadavky na územní plány námořních prostor**

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Územní plány námořních prostor obsahují alespoň zmapování mořských vod, které určuje skutečné a možné prostorové a časové rozložení všech příslušných námořních činností, aby bylo dosaženo cílů stanovených v článku 5.	1. Územní plány námořních prostor obsahují alespoň zmapování mořských vod, které určuje skutečné a možné prostorové a časové rozložení všech příslušných námořních činností, aby bylo dosaženo cílů stanovených v článku 5.
2. Při vytváření územních plánů námořních prostor berou členské státy v úvahu alespoň tyto činnosti:	2. Při vytváření územních plánů námořních prostor berou členské státy v úvahu alespoň tyto činnosti, které považují za relevantní a jež mohou zahrnovat:
a) zařízení pro získávání energie a produkci energie z obnovitelných zdrojů;	a) zařízení pro získávání energie a produkci energie z obnovitelných zdrojů;
b) zařízení a infrastruktury pro těžbu ropy a zemního plynu;	b) zařízení a infrastruktury pro těžbu ropy a zemního plynu;
c) námořní dopravní cesty;	c) námořní dopravní cesty <u>a zóny rekreační plavby;</u>
d) podmořské vedení kabelů a potrubí;	d) podmořské vedení kabelů a potrubí;
e) rybolovné oblasti;	e) rybolovné oblasti;
f) oblasti pro akvakulturu;	f) oblasti pro akvakulturu;
g) oblasti pro ochranu přírody.	g) oblasti pro ochranu přírody;
	<u>h) přístavní zóny (pro obchod, rybolov, rekreaci).</u>

Odůvodnění

Příslušným orgánům musí být ponechána dostatečná flexibilita, aby si mohly zvolit priority, které budou vhodné pro jejich mořské prostředí, a způsoby jejich plnění.

V některých regionech Evropy je rekreační plavba velmi rozvinutá a je nutné na tyto aktivity brát ohled při územním plánování a určit také přístavní zóny, které jsou důležité nejen z hlediska plánování námořních prostor, ale i pro pozemní činnosti (silniční a železniční komunikace).

Pozměňovací návrh 7**Článek 8****Zvláštní minimální požadavky na strategii integrované správy pobřeží**

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Strategie integrované správy pobřeží musí obsahovat alespoň seznam stávajících opatření uplatňovaných v pobřežních zónách a analýzu dalších opatření potřebných k tomu, aby bylo dosaženo cílů stanovených v článku 5. Strategie stanoví integrované a meziodvětvové provádění politiky a bere ohled na interakce mezi pozemními a námořními činnostmi.	1. Strategie integrované správy pobřeží musí obsahovat alespoň seznam stávajících opatření uplatňovaných v pobřežních zónách a analýzu dalších opatření potřebných k tomu, aby bylo dosaženo cílů stanovených v článku 5. Strategie stanoví integrované a meziodvětvové provádění politiky a bere ohled na interakce mezi pozemními a námořními činnostmi.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. Při vytváření strategií integrované správy pobřeží berou členské státy v úvahu alespoň tyto činnosti:	2. Při vytváření strategií integrované správy pobřeží berou členské státy v úvahu alespoň tyto činnosti:
a) využívání konkrétních přírodních zdrojů včetně zařízení pro získávání energie a produkci energie z obnovitelných zdrojů;	a) využívání konkrétních přírodních zdrojů včetně zařízení pro získávání energie a produkci energie z obnovitelných zdrojů;
b) rozvoj infrastruktury, energetických zařízení, dopravy, přístavů, námořních děl a dalších struktur včetně zelené infrastruktury;	b) rozvoj infrastruktury, energetických zařízení, dopravy, přístavů, námořních děl a dalších struktur včetně zelené infrastruktury;
c) zemědělství a průmysl;	c) zemědělství a průmysl;
d) rybolov a akvakulturu;	d) rybolov a akvakulturu;
e) zachování, obnovení a řízení pobřežních ekosystémů, ekosystémových služeb a přírody, pobřežní krajiny a ostrovů;	e) zachování, obnovení a řízení pobřežních ekosystémů, ekosystémových služeb a přírody, pobřežní krajiny a ostrovů;
f) zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se jim.	f) zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se jim.

Odůvodnění

VR se domnívá, že vydávání právních předpisů pro integrovanou správu pobřeží je ekvivalentní k právním předpisům pro územní plánování, které je v pravomoci členských států. Navíc se domnívá, že formalizace stávajícího neformálního plánovacího nástroje má jen malou přidanou hodnotu.

Pozměňovací návrh 8

Článek 14

Příslušné orgány

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Každý členský stát určí pro každou dotýčnou pobřežní zónu a mořskou oblast či podoblast orgán nebo orgány příslušné pro provádění této směrnice, včetně zajištění spolupráce s jinými členskými státy podle článku 12 a spolupráce s třetími zeměmi podle článku 13.	1. S ohledem na potřebu silné víceúrovňové správy a meziodvětvového přístupu určí každý členský stát určí pro každou dotýčnou pobřežní zónu a mořskou oblast či podoblast orgán nebo orgány příslušné pro provádění této směrnice, včetně zajištění spolupráce s jinými členskými státy podle článku 12 a spolupráce s třetími zeměmi podle článku 13.
2. Každý členský stát poskytne Komisi seznam příslušných orgánů spolu s informacemi uvedenými v příloze I této směrnice.	2. Každý členský stát poskytne Komisi seznam příslušných orgánů spolu s informacemi uvedenými v příloze I této směrnice.
3. Zároveň členské státy zašlou Komisi seznam svých příslušných orgánů odpovědných za ty mezinárodní subjekty, na jejichž činnosti se podílejí a které jsou významné pro provádění této směrnice.	3. Zároveň členské státy zašlou Komisi seznam svých příslušných orgánů odpovědných za ty mezinárodní subjekty, na jejichž činnosti se podílejí a které jsou významné pro provádění této směrnice.
4. Každý členský stát informuje Komisi o jakýchkoli změnách informací poskytnutých podle odstavce 1 do šesti měsíců od vstupu těchto změn v platnost.	4. Každý členský stát informuje Komisi o jakýchkoli změnách informací poskytnutých podle odstavce 1 do šesti měsíců od vstupu těchto změn v platnost.

Odůvodnění

Klade se důraz na potřebu zaujmout při uplatňování směrnice přístup víceúrovňové správy.

Pozměňovací návrh 9**Článek 16****Prováděcí akty**

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Komise může prostřednictvím prováděcích aktů přijmout ustanovení týkající se: a) provozních specifikací pro správu údajů uvedených v článku 10, pokud nebyly stanoveny jinými právními předpisy EU, jako je směrnice 2007/2/ES nebo 2008/56/ES, o — sdílení údajů a propojení se stávajícími postupy pro správu a sběr údajů; b) provozních kroků pro vytvoření územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy pobřeží a podávání zpráv o nich, pokud jde o: — soulad povinnosti podávat zprávy podle této směrnice a jiných příslušných právních předpisů Unie; — cykly sledování a revizí; — podmínky přeshraniční spolupráce; — veřejné konzultace. 2. Prováděcí akty uvedené v odstavci 1 se přijímají v souladu s postupem podle čl. 17 odst. 2.	1. Komise může prostřednictvím prováděcích aktů přijmout ustanovení týkající se: a) provozních specifikací pro správu údajů uvedených v článku 10, pokud nebyly stanoveny jinými právními předpisy EU, jako je směrnice 2007/2/ES nebo 2008/56/ES, o — sdílení údajů a propojení se stávajícími postupy pro správu a sběr údajů; b) provozních kroků pro vytvoření územních plánů námořních prostor a strategií integrované správy pobřeží a podávání zpráv o nich, pokud jde o: — soulad povinnosti podávat zprávy podle této směrnice a jiných příslušných právních předpisů Unie; — cykly sledování a revizí; — podmínky přeshraniční spolupráce; — veřejné konzultace. 2. Prováděcí akty uvedené v odstavci 1 se přijímají v souladu s postupem podle čl. 17 odst. 2.

Odůvodnění

Existují značné výhrady k používání prováděcích aktů, zejména u provozních aspektů při vytváření plánů a strategií, které jdou na rámec toho, co se vyžaduje pro splnění povinností vyplývajících ze směrnice.

V Bruselu dne 9. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) nabízí přímý a bezplatný přístup k právu Evropské unie. Tyto internetové stránky umožňují nahlížet do *Úředního věstníku Evropské unie* a obsahují rovněž smlouvy, právní předpisy, judikaturu a návrhy právních předpisů.

Více informací o Evropské unii naleznete na adrese: <http://europa.eu>

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUXEMBOURG

CS